

LÄNSI- JA KESKI-UUDENMAAN SAARISTON JA RANNIKKOALUEIDEN INVENTOINTI 2002-2003

TAMMISAARI, HANKO, INKOO, SIUNTIO, KIRKKONUMMI, ESPOO, HELSINKI

HENRIK JANSSON & JAKKO LATIKKA

VÅRT MARITIMA ARV
MERELLINEN PERINTÖMME
OUR MARITIME HERITAGE

HELSINGIN YLIOPISTO
KULTTUURIEN TUTKIMUKSEN LAITOS
ARKEOLOGIA

SISÄLLSLUETTELO

1. Johdanto	s. 3
2. Inventointialue	s. 3
3. Inventoinnin toteutus	s. 4
4. Tuloksia	s. 5
5. Yhteenveto	s. 5

Kohdeluettelo

Kohteet ovat järjestetty kunnittain. Poikkeuksena on kuitenkin Tammisaari, jossa alue joka kuului Tenholan pitäjään ennen sen yhdistämistä vuonna 1991 Tammisaareen on erotettu. Viimeisenä jokaisessa kunnassa on ne kohteet, jossa on tehty täsmäinventointia.

Hanko	s. 6
Tenhola	s. 18
Tammisaari	s. 166
Inkoo	s. 338
Siuntio	s. 505
Kirkkonummi	s. 554
Espoo	s. 614
Helsinki	s. 670

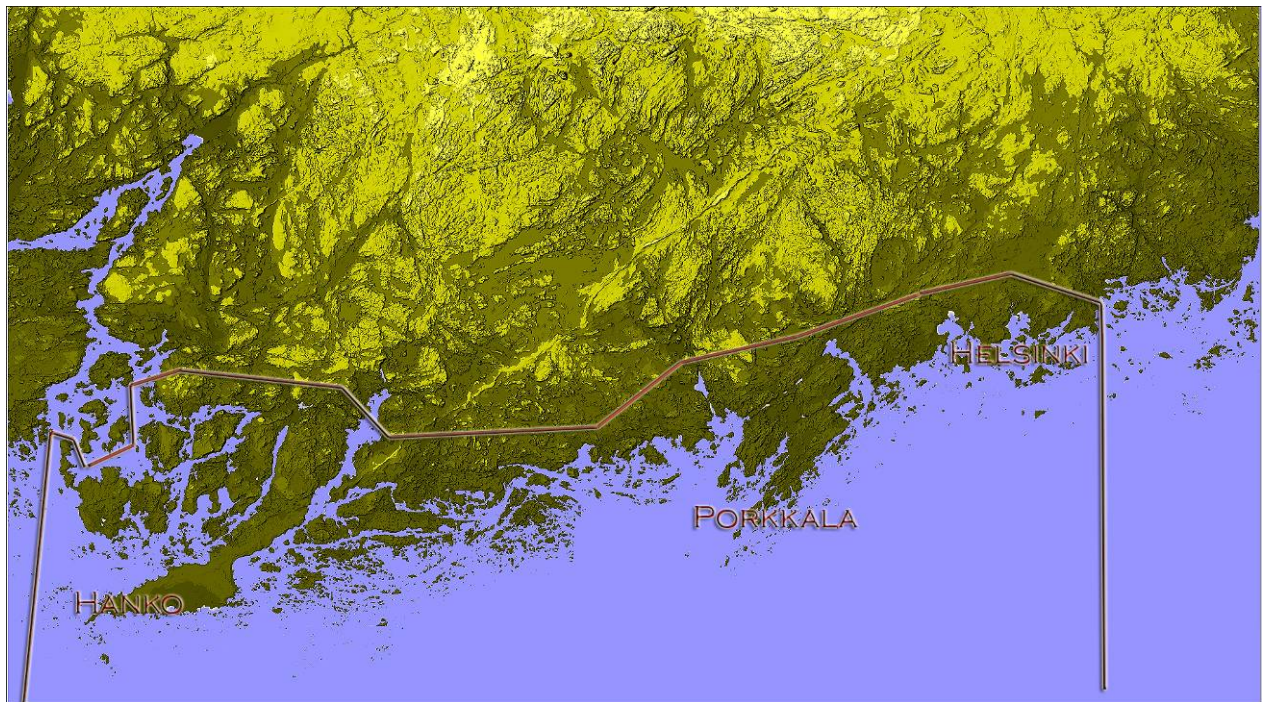
1. Johdanto

Merellinen Perintömme hanke inventoi Länsi- ja Keski-Uudenmaan saaristoa ja rannikkoa vuosina 2002-2003. Inventointi tehtiin pääosin EU LEADER+ rahoitetussa hankkeessa, jonka päämääränä oli inventoinnin lisäksi popularisoida arkeologiaa ja sen rinnakkaistiedettä suurelle yleisölle. Hankkeen isäntänä oli Helsingin yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologian oppiaine. Hankkeen aikana tehty inventoinnit ja tutkimukset olivat avoinna yleisölle ja sen aikana järjestettiin monenlaisia tapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa. Inventoinnin lopullinen tavoite ja lähtökohta oli kuitenkin tuottaa aineistoa yleistajuiseen multimediajulkaisuun, joka julkaistiin keväällä 2005 Cd-rom muodossa. Tätä varten päätettiin hankkeen alussa keskittyä ennestään inventoimattomiin alueisiin sekä tarkastaa sellaisia kohteita, joista muinaisjäännösrekisterissä oli puutteelliset tiedot.

Inventoinnin tieteellinen tavoite oli tehdä peruskartoitus alueella, jotta koko alueen inventointitilanne olisi yhdenmukainen. Tämän lisäksi keskityttiin erityisesti paikallistamaan keskiaikaisia kyläontteja, jotta voisimme löytää tulevia tutkimuskohteita ja lisätä ymmärrystämme alueen asutushistoriaa kohtaan.

2. Inventointialue

Tutkimusalue ulottui Tammissaaren ja Hangon kunnista Helsinkiin . Pohjois-eteläsuunnassa työt rajoittuvat rannikko- ja saaristoalueille niin, että seurattiin sitä mantereen rantaviivaa, joka oli ollut noin 500-600 j.Kr. Tämä tarkoitti käytännössä, että joillakin alueilla inventointi rajoittui nykyiselle rannikolle (esim. Tenhola suurimmaksi osaksi) kun taas muualla inventointiin jopa yli kymmenen kilometriä nykyiseltä rannikolta (esim. Snappertuna Tammissaarella).

Kuva 1: Tutkimusalueen suurpiirteinen rajaus

Luonnonolosuhteiltaan alue vaihtelee mantereesta avomeren partaalla oleviin ulkosaariston kasvillisuustyppeihin. Pohjoisimpana, pitkien lahtien varrella ja pohjukoidissa, aluetta dominoi metsä- ja maatalousmaisema. Erityisesti lahden pohjukoiden ja merestä nousseiden alueiden savimaat ovat nykyään peltoviljelyn käytössä. Aiemmin historiallisella maalla maankäyttö on ollut paljon rajoittuneempaa ja peltoviljely näyttää keskittyneen historiallisten tietojen ja karttojen perusteella ylemmäksi hiekkaperäisille kuivuneiden merenlahtien reunojen rinteille. Osa tästä alueesta on hyvin kallioista, ja jos sedimenttikerroksia löytyy, niin nämä koostuvat lähinnä karkeasta moreenimaasta. Poikkeuksena on Hankoniemi, joka osana Salpausselkää työntyy pitkänä niemenä mereen. Sen eteläosa on suurimmaksi osaksi hiesua ja hiekkaa, mistä johtuen eteläkärjeltä löytyy dyynimuodostumia. Hankoniemen kärki on kasvillisuudeltaan suhteellisen

ulkosaaristomainen siellä missä se on säilynyt kaupungin laajentumiselta. Porkkalanniemi on toinen pitkään etelään työntyvä niemeke, joka on kuitenkin huomattavasti kallioisempi ja karumpi.

Mantereen edustalla suurimmalla osalla tutkimusaluetta levittäytyy sokkeloinen ja suojaisa saaristo. Aivan mantereen lähistöllä tämä koostuu suhteellisen isoista saarista, jotka voivat pinta-alaltaan olla jopa joitakin neliökilometrejä. Näissä saarissa maaperä on mahdollistanut pienimuotoisen maanviljelyn ja kasvillisuus on samanlaista kuin mantereella. Isojen saarien tuntumassa on useita pieniä saaria suhteellisen tiheästi toisiinsa nähden, ja siten tämä kokonaisuus muodostavat labyrinttimäisen saariston suojaisine ja kapeine salmineen. Poikkeuksena tästä on Hankoniemen eteläosa, Inkoon itäinen saaristo sekä Siuntion, Kirkkonummen, Espoon ja Helsingin saaristo, joista ei tämäntyyppistä sisäsaaristoa oikeastaan löydy. Näillä alueilla saaristo muuttuu hyvin nopeasti avonaiseksi ulkosaaristosta ja mantereen lähistöllä on ainoastaan joitakin isompia tai keskikokoisia saaria. Kasvillisuus ja sedimenttikerrokset ovat näillä alueilla hyvin paljon ohuempia.

Tutkimusalueen länsiosassa, poikkeuksena Hankoniemen eteläpuoli, sisäsaaristo muuttuu vähitellen pienemmäksi ja avautuu kunnes saavuttaa ulkosaaristorajan. Mitään ekologisten määritysten mukaista varsinaista keskisaaristovyöhykettä ei löydy. Ulkosaaristo muodostaa suhteellisen kapean (1-3 km) vyöhykkeen alueen eteläosassa. Tätä aluetta dominoivat kallioiset saaret, joissa kasvaa matalaa kasvillisuutta joskus hajanaisesti ja joskus saarien keskellä tiheänä kasvustona. Tämän vyöhykkeen eteläpuolella on avomerialue, josta löytyy vain yksittäisiä suurimmaksi osaksi kasvillisuudeltaan hyvin köyhiä luotoja.

Topografialtaan alue on vaihtelevaa. Erityisesti Tenholan, Bromarvin ja Tammisaaren saaristo on paikoitellen korkeaa ja jyrkkää.

3. Inventoinnin toteutus

Inventointi jaettiin kahteen osaan: perusinventointiin ja intensiiviseen täsmäinventointiin. Perusinventoinnissa käytiin läpi inventoimaton maasto, rekisteröiden kaikki vastaan tulevat kohteet, jotka olivat kiinnostavia hankkeelle. Tämä tarkoitti sitä, että dokumentoitiin kaikki kohteet kivikaudesta historialliseen aikaan valikoiden kuitenkin niin, että esimerkiksi suurissa määrissä esiintyneet torpan paikat jätettiin pois. Joissakin poikkeustapauksissa myös näitä kuitenkin dokumentoitiin. Koska hankkeen painopiste oli rautakaudessa ja keskiajassa, oli uusien kohteiden etsinnässä painopiste näissä. Uusien kohteiden löytämiseksi kerättiin tietoja kirjallisuudesta, arkistoista ja Museovirastosta. Tämän lisäksi pyrittiin rekonstruoimaan eri rantaviivat ja analysoimaan topografisia piirteitä. Tässä osiossa käytiin myös läpi johdannossa mainitut tunnetut kohteet, joista oli puutteelliset tiedot tai paikkatieto ei näyttänyt täsmävän muinaisjäännösrekisteriin, jotta ne olisi mahdollista julkaista Cd:lle tullessa karttahaussa.

Täsmäinventoinnissa keskityttiin uusien kohteiden löytämiseen painopisteenä keskiaika ja rautakausi. Menetelmänä käytettiin historiallisten tietojen paikallistamista ja viemistä paikkatietojärjestelmään, tunnettujen muinaisjäännösten paikallistamista, suullisten ja kirjallisten tiedonantojen paikallistamista sekä topografian ja rantaviivan analysointia. Tätä varten tehtiin kylätietokanta, johon on viety tähän päivään mennessä 1157 keskiaikaista kylää, joista 813 on paikallistettu nykykartalle. Paikallistamisessa on käytetty laajempien karttojen lisäksi myös geometrisiä suurimittaisia karttoja painottaen erityisesti ennen isojakoa tehtyä kartta-aineistoa. Inventoinnin suunnittelua helpottamaan kylien paikantamistarkkuus kategorioitiin neljään luokkaan ja myös kylien tutkimuskiinnostus yhtä moneen luokkaan. Jos keskiaikainen kylä kuuluu varhaisimpiin kyliin (lähteenä mahdolliset muinaisjäännökset, verolähteet, paikannimistö, keskiaikaiset maininnat), se on autioitunut varhain ja se on siitä lähtien säilynyt suurimmaksi osaksi autiona sekä se on vielä paikallistettavissa suhteellisen tarkkaan, kuuluu kohde ensimmäiseen luokkaan eli erityisen kiinnostava.

Täsmäinventoinnissa pyrittiin rajaamaan tutkittavat alueet mahdollisimman pieniksi ennen maastovaihetta. Tämä siksi, että tiedossa oli keskiaikaisten ja varhaisempien asuinpaikkojen diagnostisten löytöjen niukkuus ja alueellinen rajautuminen pienelle alalle. Itse maastotyö, alustavan maastokäynnin jälkeen, tehtiin lähinnä kävelemällä peltoja ja koekuoppia kaivamalla. Joillakin kohteilla Orslandetilla on myös kokeiltu fosfaattianalyysiä.

Inventointeja tehtiin vuonna 2002 yhteensä noin seitsemän kuukautta ja vuonna 2003 yhteensä noin neljä kuukautta. Työhön osallistui useita henkilöitä ja heidän kaikkien luetteleminen tässä ei ole tarkoituksenmukaista. Osa inventoinnista tehtiin hankkeen oman henkilökunnan voimin, joka yhteensä oli kahden vuoden aikana kahdeksan henkilöä. Snappertunan osalta inventointi toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen kanssa kenttätutkimuskurssin muodossa. Molempina vuosina

inventointiin osallistui opiskelijoita ja henkilökuntaa oppiaineesta. Tämän yhteydessä tehtiin myös täsmäinventointia ja kartoitusta Raseborgin linnan ympäristössä Sirkka-Liisa Seppälän johdolla. Tämä kiinnostava hanke, joka pääsi hyvään alkuun, ei ole valitettavasti vielä saanut jatkoa.

4. Tuloksia

Inventoinnissa on dokumentoitu 376 kohdetta, joista osa on uusia löytöjä ja osa jo ennestään tunnettuja. Uusista esihistoriallisista löydöistä suurin osa on hautaraunioita. Näitä löytyy mantereelta ja ulkosaaristoa myöten. Saaristossa hautaraunioiden ajoitus ulottuu pronssikaudelta rautakaudelle. Esihistoriallisista kohteista löytyy kuitenkin myös yksi kivikautinen/varhaismetallikautinen asuinpaikka, joka on mielenkiintoinen sijaintinsa vuoksi. Esihistoriallisella ajalla se on sijainnut aivan avomerialueen rajalla. Tämä eroaa alueen muista asuinpaikoista, jotka ovat olleet sisäsaaristossa tai mantereella ja siksi kyseinen asuinpaikka voi tulevaisuudessa olla tärkeä tutkimuskohde, jos esimerkiksi halutaan tutkia alueen resurssihyödyntämistä ja asutusjärjestelmää kivikaudella tai varhaismetallikaudella. Toinen mielenkiintoinen tulos on se, että useita irtolöytökohteita on voitu tutkia intensiivisesti. Useimmissa tapauksissa rautakautisilta löytökohteilta ei ole löytynyt mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Historiallisen ajan kohteista uudet löydöt vaihtelevat keskiaikaisista asuinpaikoista kiviuneihin ja kivilouhoksiin. Erityisesti voidaan mainita saariston hautausmaat ja jotkut kylätontit, jotka osoittautuivat erityisen mielenkiintoisiksi. Myös joitakin ennestään tuntemattomia yöpymissuojia on dokumentoitu. Yhteenvedona voidaan sanoa, että historiallisena aikana saariston maankäyttö on ulottunut avomerivyöhykkeelle asti, ja tämä on jättänyt maastoon jälkensä.

Yksi inventoinnin haasteista oli ennakkotapausten puuttuminen. Koska systemaattista inventointia kylätonteista, puhumattakaan saaristomaisemassa, ei oltu aikaisemmin tehty, piti hankkeen alussa rakentaa kriteereitä paikoille joita aiottiin tutkia. Kriteerejä ei pystytty testaamaan ennen inventointia ja siksi ne elivät kaiken aikaa. Lopputuloksena voidaan sanoa, että vasta Merellisen Perintömme hankkeen loputtua alkoi olla ymmärrystä mistä ja miten näitä kohteita kannattaa etsiä. Sen jälkeen on myös löytämisprosentti suhteessa tutkittuihin kohteisiin noussut moninkertaisesti.

5. Yhteenveto

Merellinen Perintömme -hanke oli erittäin intensiivinen ja lyhytaikainen hanke. Sen aikana piti saada paljon tuloksia, mutta aikapula oli suuri. Tämä on yleinen ongelma hankkeissa, mutta varsinkin tässä se tuntui konkreettisesti siinä, että alue ja työ oli aivan valtava urakka. Perusinventointi toteutui kohtalaisesti, vaikka parannuksia olisi monessa asiassa voinut tehdä. Täsmäinventointi jäi enemmän opintoprosessiksi, mutta joitakin mielenkiintoisia tuloksia siitäkin saatiin. Henkilökunnalle työ oli kuitenkin valtava urakka ja kaikki osallistuneet tekivät työnsä erittäin motivoituneesti ja ammattimaisesti. Haluan vielä kiittää joitakin erityisesti (katso alla), mutta tämän lisäksi oli hankkeella valtava apua monesta suunnasta ja kaikille heille sanon yhteisesti: KIITOS!

Helsinki 14.11.2006

Henrik Jansson, FM,
Merellinen Perintömme hankkeen koordinaattori

Erityisen suuri KIITOS kaikesta avusta seuraaville henkilöille (jotka ovat vain osa kiitoksia ansaitsevista):

Latikka, Jaakko
Mikkola, Erko
Haggrén Georg
Siiriäinen, Ari (†)
Seppälä, Sirkka-Liisa
Lavento, Mika
Halinen, Petri
Viitanen, Eeva-Maria
Zilliacus, Kurt
Kepsu, Saulo

Örnmark, Michaela
Hämäläinen, Heini
Perttola, Wesa
Miettinen, Arto
Hyvärinen, Hannu
Hakanpää, Päivi
Alenius, Teija
Lehtinen, Anna
Pesonen, Esko
Westerdahl, Christer

Edgren, Torsten
Tuovinen, Tapani
Baarman, Göran
Drake, Knut
Haili, Tarja
Heikkinen, Markku
Sjöstrand, Peter

HANKO

Kohdenimi	Prästön	N 6652849
Alue	Bengtsår	E 3282192
Kunta	Hanko	Z 15 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Prästön sijaitsee Bromarvin saariston S osassa, Gloppet ja Basafjärden nimisten selänteiden välissä. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan mannermaista, mutta suuria osia saaren N osaa on avokallioaluetta. Alueella onkin useita laajoja luonnonmuodostumaa tai nk. pirunpeltä.

Kohde sijaitsee saaren NW osassa laajan avokallioalueen E puolella. Alue on osittain avokalliota ja osittain soista ryteikköä. Itse rökkiö sijaitsee keskellä topografialtaan laakeaa aluetta, osittain kalliolla ja osittain pirunpellolla. Se erottuu muodoltaan alueella olevista luonnonmuodostumista ja tulkittiin inventoinnin aikana selväksi kivirökkiöksi. Se on rakennettu luonnon muovaamista ja samankokoisista, pyöreistä kivistä. Muodoltaan se on soikea pituusakselilla, joka kulkee NW-SE suunnassa. Sen mitat ovat:

NW-SE = 4,60 m

NE-SW = 3,10 m

Korkeus = 0,60 m

Kivien halkaisija = 0,10-0,20 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rökkiön luonne tai funktio jäi inventoinnin aikana epäselväksi. Hautarökkiöksi sen sijainti on epätavallinen eikä se ole juurikaan minkään kasvillisuuden peittämä. Kyseessä voi olla kivirakenne, joka tehtiin toisen maailmansodan aikaan nk. Hangon rintamalla.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Prästön
KUNTA	Hanko
ALUE	Bengtsår
P	6652849
I	3282192

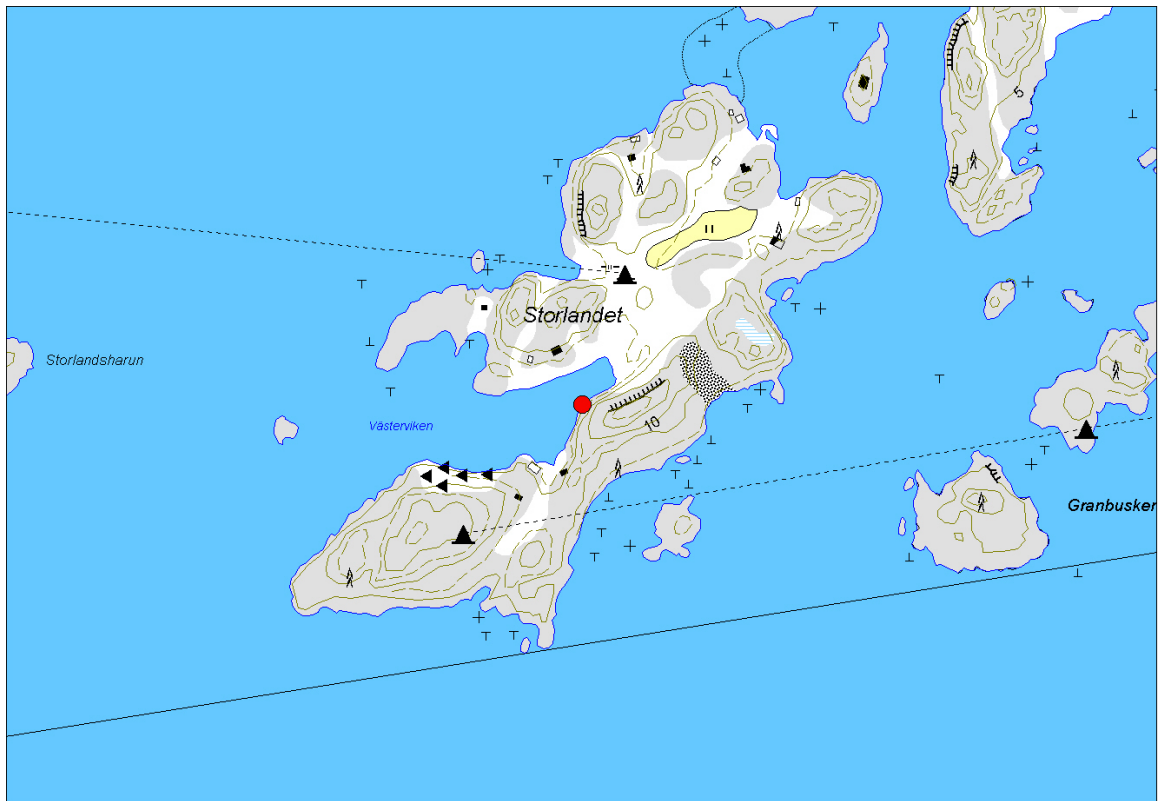
Kohdenimi	Storlandet	N 6639741
Alue	Tvärminne	E 3289063
Kunta	Hanko	Z 0-17,5 m

Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

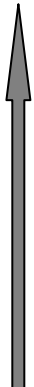
Saaressa on useita II maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita ja ampumapesäkkeitä, suurin osa tykkiasemia ja kk-pesiä. Suurimmat keskittymät ovat saaren koillisosan korkeimmalla kohdalla sekä luoteisosassa sijaitsevan kallioharjanteen päällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Storlandet
KUNTA	Hanko
ALUE	Tvärminne
P	6639741
I	3289063

Kohdenimi	Esplanaden 2	N 6646252
Alue	Hanko	E 3312150
Kunta	Hanko	Z 5-10 m

Mj-tyyppi	Löytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

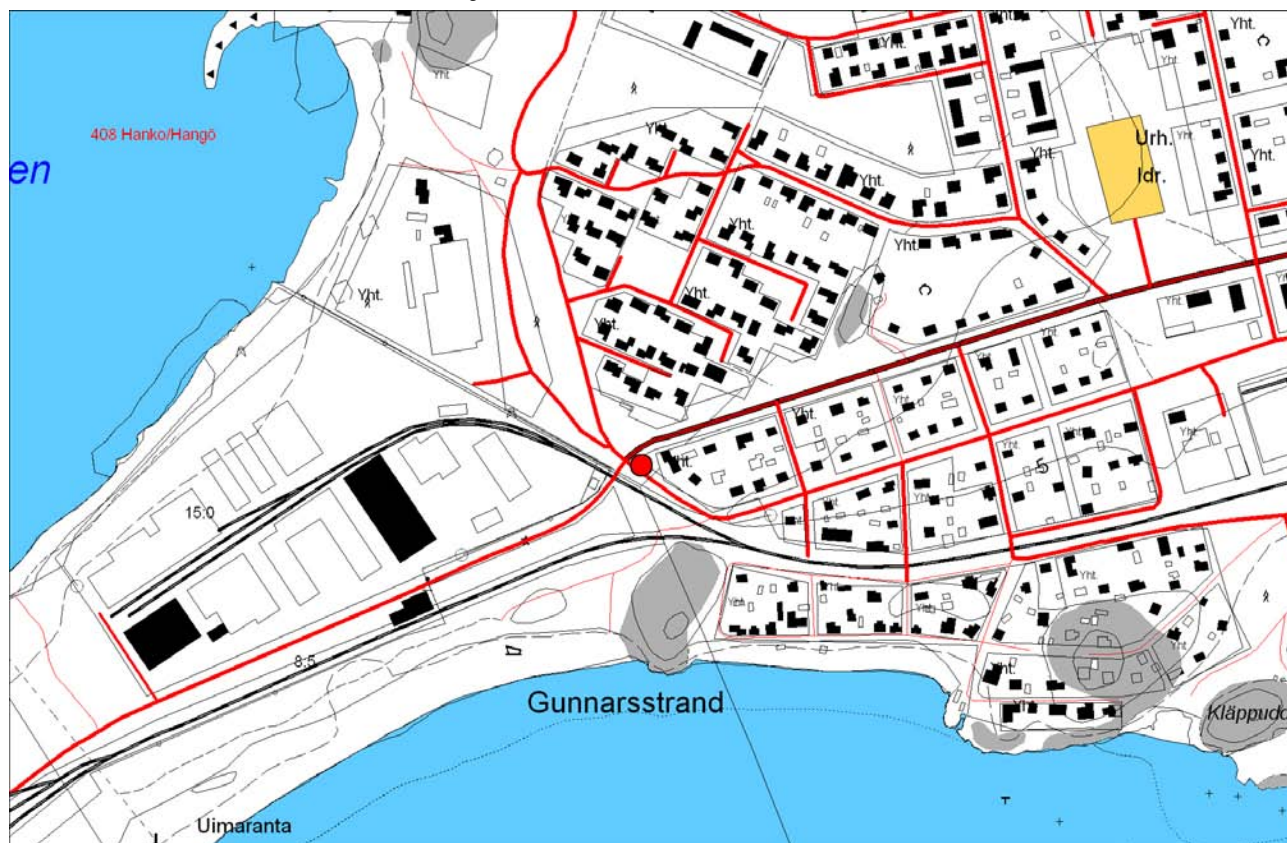
Esplanadenin päässä sijaitsevan talon puutarhasta on löytynyt nuoremmalle rautakaudelle ajoittuva keihäänkärki vuonna 1958 0,3-0,4 m syvyydestä. Keihäänkärki sijaitsee nykyään Hangon museossa, mihin se on jäänyt löytämisensä jälkeen. Alue on sijainnut rautakaudella Hangon niemen SW kärjessä matalalla hiekkaisella harjulla, joka on jatkanut kohti nykyistä Tulluddenia hiekkasärkkänä. Nykyään kohde sijaitsee suljetun teollisuusalueen ja sinne johtavan rautatien tuntumassa.

Löytöpaikka on todennäköisesti tuhoutunut maankäytön ja talon laajennuksen johdosta, mutta pihan, Esplanadenin ja sen poikkikadun väliin on säilynyt metsäinen kolmio. Se tarkastettiin koekuoppia kaivamalla koska alue oli mahdollisesti säilynyt ilman uudempaa maankäytön vaikutusta.

Paikan maannos olikin säilynyt ja koostui hyvin hienosta vaaleankeltaisesta hiekasta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa ei löytynyt.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Esplanaden 2
KUNTA	Hanko
ALUE	Hanko
P	6646252
I	3312150

Kohdenimi	Bengtsår	N 6650834
Alue	Bengtsår	E 3282581
Kunta	Hanko	Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

Bengtsårin saari sijaitsee Hankoniemen pohjoispuolella. Se on suhteellisen isokokoinen saari, 3,2 km N-S x 1,5 km leveimillään E-W, jota erottaa mantereesta noin 700 m leveäs salmi. Saari on kasvillisuudeltaan mannermainen ja puustoa dominoi korkea havupuumetsä. Joillakin rantaalueilla kasvillisuus on tiheää lehtomaista lehtiumetsää. Saaren N-S suunnassa oleva keskiosa on kapea koska molemmilta puolilta siihen työntyy suojaisat lahdet, idässä Österviken ja lännessä Bredviken.

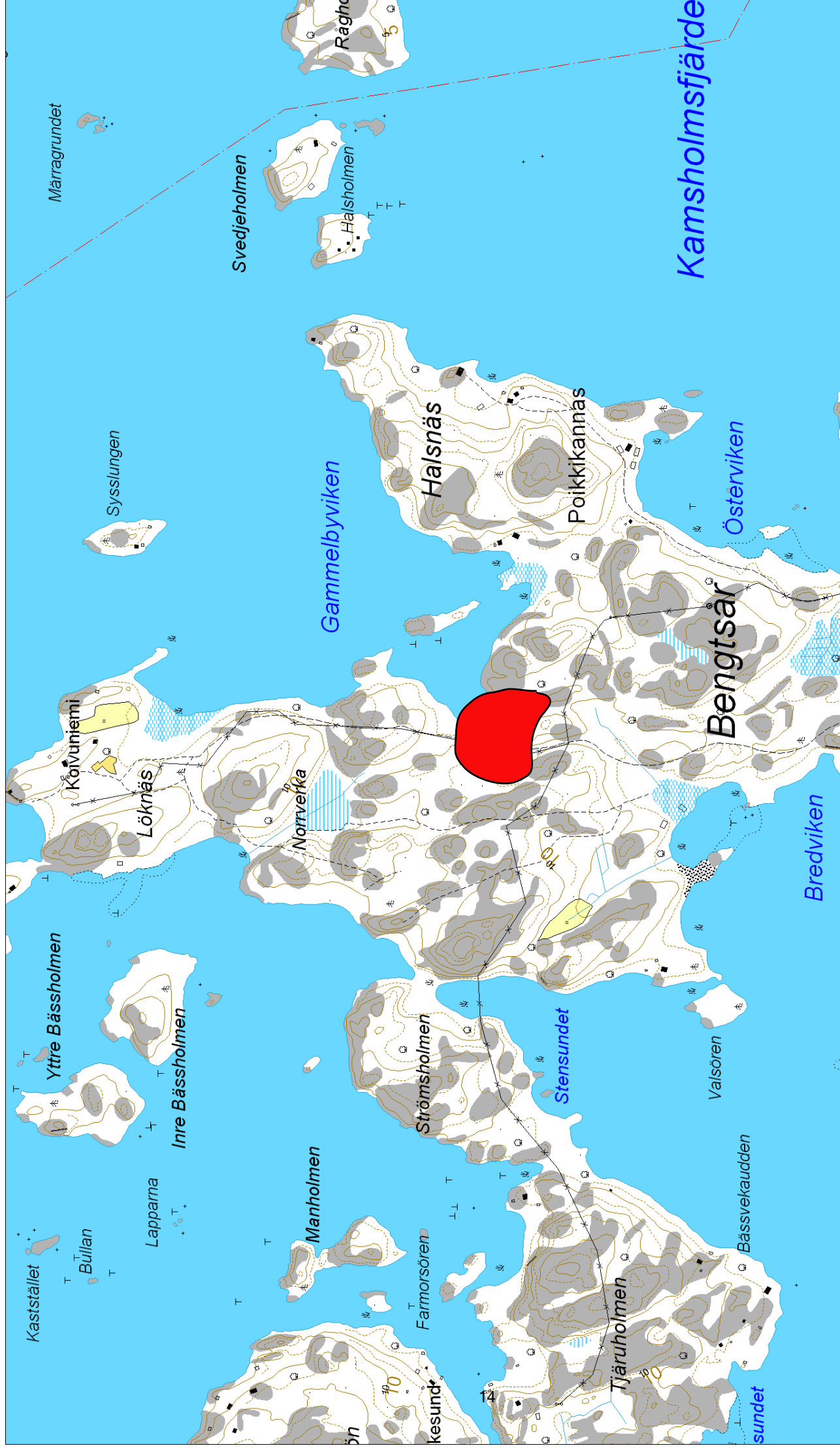
Tästä pohjoiseen sijaitsee Gammelbyviken, jonka pohjukassa inventointi suoritettiin.

Bengtsårilla on sijainnut ainakin jo keskiajalla asutus. Ensimmäiset maininnat historiallisissa lähteissä on vuodelta 1549. Bengtsårin kylässä tapahtuu kuitenkin jo hyvin varhain autoitumista ja siksi alueella tehtiin parin päivän aikana inventointia lähinnä kaivamalla koekuoppia.

Alueelle kaivettiin 10 koekuoppaa sen jälkeen kun se oli alustavasti käyty läpi. Kaikki kuopat olivat löydöttömiä.

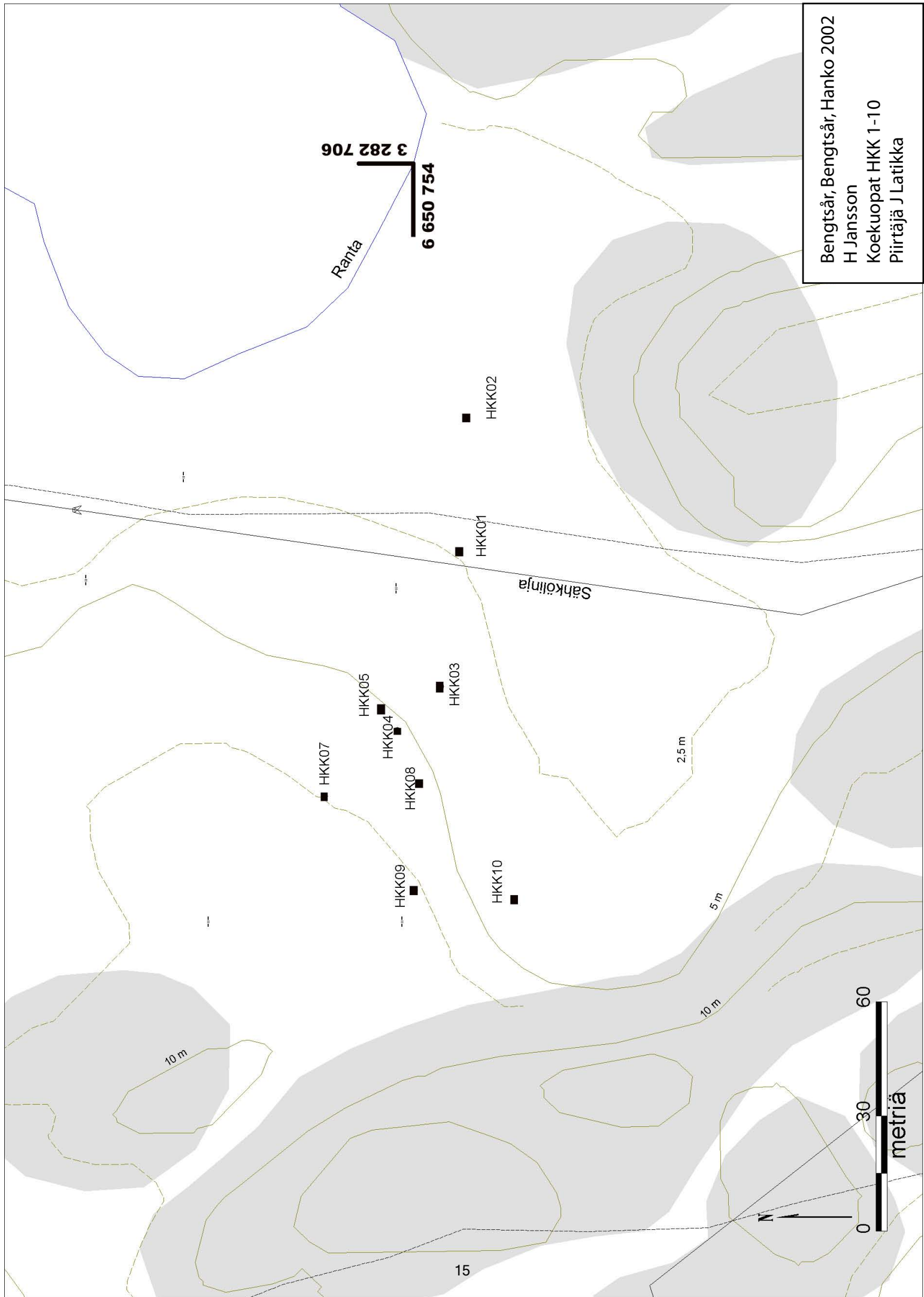
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Potentiaalinen alue on todella laaja eikä inventoinnin aikana ehditty kuin tutkia pieni osa sitä. Maastossa näkyi selkeitä ihmistoiminnan jäänteitä kuten metsittyneitä pelloja jne, mutta asuinpaikka tai kylätontti jäi löytymättä.

Bengtsår, Bengtsår, Hanko 2002
H Jansson
Tutkimusalue
MK 1:5 000
Piirtäjä H Jansson

Bengtsår, Bengtsår, Hanko 2002
H Jansson
Koekuopat HKK 1-10
Piirtäjä J Latikka

Kohdenimi	Urheilukenttä	N 6642297
Alue	Hanko	E 3275693
Kunta	Hanko	Z

Mj-tyyppi	Irtolöytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	Rautakausi	

Kuvaus

Hangon urheilukenttä sijaitsee Hangon keskustasta joitakin kilometriä itään kohti Täktomin kylää. Alue on tasaista teollisuus aluetta, jonka säilyneissä metsäalueissa kasvaa havupuumetsää, jota dominoi männyt.

Urheilukentän 100 m lähtöpaikalta löysi Arne Flinck vuonna 1932 neljä arabialaista hopearahaa (KM 9632: 1-4) tehdessään maanmuokkausta uutta urheilukenttää varten. Rahat ovat kaikki lyöty muutaman vuoden sisään nykyisen Irakin alueella. Kaksi vanhinta rahaa ajoittuvat 859/860 j.Kr. kun loput ajoittuvat vuosille 863/864 j.Ke. ja 864/865 j.Kr.

Koska löytöpaikan pohjoispuolella on säilynyt pieni metsikkö päätettiin testata koekuopilla onko siinä säilyneitä maannoksia ja löytyykö alueita lisäviitteitä löydön luonteesta.

Alueelle kaivettiin seitsemän koekuoppaa. Useimmissa maannos oli ehjä, mutta löytöjä tuli ainoastaan pintaturpeesta. Löytöaineisto tästä koostui lasimassasta ja muusta paikalla olleen lasitehtaan jäännöksistä sekä sota-ajan materiaalia. Mitään vanhempaa aineistoa ei löytynyt eikä alla olevassa hiekkakerroksessa ollut mitään merkkejä ihmistoiminnasta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Tutkimusten perusteella on todennäköistä, että Urheilukentän löytöön ei liity muuta ihmistoimintaa tai kiinteää muinaisjäännöstä.

N

Metsikköä

Teollisuuskatu

Urheilukatu

Metsikköä

3 275 671

6 642 276,6

Urheilukenttä

24

23

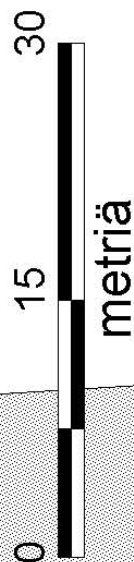
22

21

18

19

20

Urheilukenttä, Hanko 2002
H Jansson
Koekuopat
Piirtäjä J Latikka

TENHOLA

Kohdenimi	Nybacka E	N 6658457
Alue	Krokby	E 3292395
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Ison avokalliokukkulan koilliskulmassa notkelmassa sijaitsee matala kiveys, jonka luonne tai ajoitus ei pystytty määrittelemään inventoinnin aikana.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hemträsket NE	N 6658393
Alue	Smedsede	E 3292252
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee laajemman avokallioalueen W reunassa luontaisella terassin yläosassa. Kohteesta noin 15 kohti SW kallio putoaa jyrkästi noin 2-3 m. Alueen kasvillisuus on havupuuvältaista ja aluskasvillisuus on lähinnä heinää ja sammalta. Näkymä paikalta avautuu kohti W ja SW.

Muodoltaan röykkiö on pyöreä ja matala. Röykkiön mitat ovat 7,3 (N-S) x 7,0 x 0,5 m. Keskellä röykkiötä on matala kraateri, halkaisijaltaan 2 m, syvyys 0,2 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautaraunio, joka voidaan sijaintinsa ja luonteensa perusteella ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Hemträsket E	N 6658221
Alue	Smedsede	E 3292309
Kunta	Tammisaari	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee avokalliolla kahden kallionyppylän välisellä tasanteella. Paikalta avautuu edelleen näymät kohti NW ja SE. Kohti SE kallio laskee loivasti ja alue on tiheän metsän peittämä. Noin 6 m röykkiön reunasta kohti NW kallio laskee jyrkästi. Jyrkänteellä ja sen juurella on runsaasti saman kokoisia kiviä, jotka ovat todennäköisesti peräisin röykkiöstä tai toisesta samanlaisesta, jotka on purettu ja heitetty alarinteeseen.

Muodoltaan röykkiö on pyöreä (halk. 5,0 m), mutta se on pahoin hajoitettu. Alun perin se on voinut olla pitkulainen (W-E -akselilla röykkiön korkeus 0,6 m; sekä pohjois- että etelävyöhykkeet matalia). Kivien keskikoko on 20-60 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautaraunio, joka voidaan luonteensa ja sijaintinsa vuoksi ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Nybacka	N 6658475
Alue	Krokby	E 3292061
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Krokbyn kylässä, Levisträsketin NE puolella lammen rannasta noin 240 metriä. Nybackan tilan päärakennukseen on matkaa noin 50 metriä. Alue on avokalliomöki, jonka laella kohde sijaitsee. Kasvillisuus on a vointa, mutta mäen ympärillä kasvaa havupuita. Kohde sijaitsee Krokbyn ja Smedseden kylien rajalla. Kohteen SW-reunan läheisyydessä kallio putoaa jyrkästi ja nykyäänkin muinaiseen salmeen avautuu näkymä.

Röykkiö on rakennettu kalliopohjalle. Se on mylhemmin osittain hajotettu ja muodoltaan se on nykyään lähinnä pitkänomainen. Röykkiön mitat ovat 8 (N-S) x 4,5 metriä ja korkeutta sillä on 0,7 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautaraunio, joka sijainniltaan ja luonteeltaan voidaan ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Dansanberget	N 6658750
Alue	Krokby	E 3292194
Kunta	Tammisaari	Z 17

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 360 metriä Levisträsketistä itäkoilliseen, peltojen väliin jäävän "Dansanberget"-nimisen kallioisen kannaksen korkeimmalla kohdalla. Kallio laskee enemmän itään ja länteen, joten em. suuntiin parhaimmat näkymät. Se sijaitsee Nybackan tilan päärakennuksesta noin 320 metriä pohjoiskoilliseen.

Pohjoisempi röykkiö on kalliopohjalla. Se on osittain hajotettu, kiviä on heitetty alas kalliolta. Röykkiö on pitkänomainen ja mitat ovat 8 x 5,5 x 1 metriä.

Toinen röykkiö sijaitsee edellä kuvaillusta noin 25 metriä luoteeseen. Se on myös kalliopohjainen ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija 3 m). Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 8 m, korkeutta sillä on 1,2 metriä. Rakenteen kivien koko on 0,1-1 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on hautarauniot, jotka ajoittuvat sijaintinsa ja luonteensa perusteella pronssikaudelle.

Kohdenimi	Dansanberget C	N 6658821
Alue	Krokby	E 3292127
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Levisträsketistä noin 150 m kohti E avokallioalueen N reunalla. Alueella maa viettää kohti NW, mutta kohde sijaitsee pienellä luontaisella terassilla. Lähimpään peltoon on matkaa noin 70 m. Puusto on alueella havupuuvältaista ja aluskasvillisuus varvikkoa sekä heinää. Kohde on paksun sammalpeitteen peittämä.

Röykkiö on matala, mahdollisesti kulmikas muodoiltaan. Mitoiltaan se on 3,9 (N-S) x 3,2 x 0,4 m. Kivien keskikoko on 20-50 cm. Röykkiössä ei havaittu rakenteita.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö voi olla mahdollinen luonnonmuodostelma, mutta sen sijainti ja luonne viittaa enemmän ihmisen tekemään rakenteeseen. Kohde vaatii lisätutkimuksia ennen kuin sen luonne voidaan varmistaa.

Kohdenimi	Levisträsket SE	N 6658362
Alue	Smedsede	E 3291948
Kunta	Tammisaari	Z 5-7,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kalliomaän SE päässä luonnollisella terassimuodostelmalla, joka aukeaa kohti E. Kohde on rakennettu noin metrin korkuisen kalliojyrkänteen reunalle. Alueen kasvillisuus koostuu kuusista ja tiheästä heinikosta, joka vaikeutti havaintojen tekemistä. Matkaa lähimpään peltoon on noin 30 m kohti S.

Paksun kasvillisuuspeitteen vuoksi röykkiön muoto oli vaikea arvioida, mutta mahdollisesti se on suorakulmainen. Sen mitat ovat 5,0 (N-S) x 4,7 x 0,4 m. Röykkiö koostuu luonnon muovaamista pyristyneistä kivistä, joiden halkaisija oli keskimäärin 20-60 cm.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen tarkempi luonne ja ajoitus jäi epäselväksi. Kyseessä voi olla esihistoriallinen hautarauni, jolloin se parhaiten ajoittuisi rautakaudella sekä sijainniltaan että rakenteeltaan. Toisaalta sijainti peltojen lähellä aiheuttaa sen, että mahdollisen peltoröykkiön mahdollisuutta ei voi sulkea pois.

Kohdenimi	Levisträsket SSE	N 6658307
Alue	Smedsede	E 3291783
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Maakuoppa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kuoppa on kaivettu Itäkaakkoon viettävällä rinteeseen. Se sijaitsee noin 15 m pellosta, sen halkaisija on halk. 2 m ja syvyys 0,6 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kuopan funktio ja ajoitus tuntematon

Kohdenimi	Levisträsket S	N 6658369
Alue	Smedsede	E 3291766
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee avohakkuun E-reunassa kallioulukkeella, joka työntyy kohti Levisträsketiä NW suuntaan.. Alueen kasvillisuus koostuu lähinnä sekametsästä ja varvikosta.

Kohde koostuu kahdesta röykkiöstä(N-S suunnassa), jotka ovat tänään enemmän tai vähemmän yhteenkasvaneet. Luultavasti alun perin on paikalle tehty kaksi erillistä röykkiötä, jotka ovat "kasvaneet" yhteen myöhemmän kaivamisen vuoksi.

Röykkiö A (pohjoisempi) on muodoltaan pyöreä ja säännöllinen, halkaisijaltaan 8,5 m, korkaudeltaan 1,0 m. Keskellä sitä on 2 m halkaisijaltaan oleva kraatteri. Kivien keskikoko on 20-60 cm ja koostuu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä.

Röykkiö B on muodoltaan pyöreä, mutta hajoitettu eteläreunasta, halkaisijaltaan 8,5 m, korkeudeltaan 1,0 m. Keskellä sitä on 2 m halkaisijaltaan oleva kraatteri. Kivien keskihalkaisija 20-60 cm. Röykkiöstä saa häiriintyneemmän vaikutelman ja sen päällä kasvaa mm. iso koivu.

Kokonaispituus N-S 17,8 m, välinotkelma 7,2 m eteläkärjestä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on esihistorialliset, mahdollisesti pronssikaudelle ajoittuvat, hautaröykkiöt.

Kohdenimi	Levisträsket SW	N 6658376
Alue	Smedsede	E 3291662
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

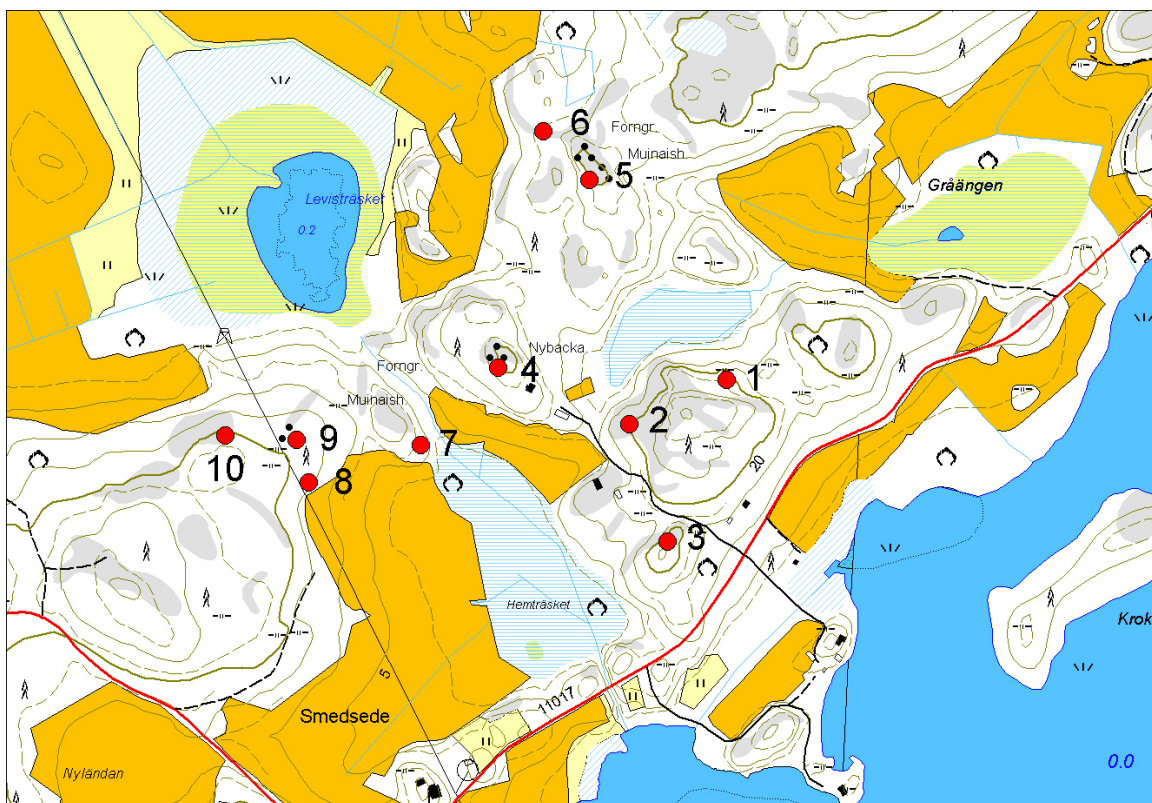
Kuvaus

Kohde sijaitsee Levisträsketistä noin 200 m kohti SW laajan kallioalueen N reunassa. Lähialue muodostaa avokallioalueen, jonka koillisrinteen yläosassa röykkiö sijaitsee. Kalliopinta on alueella epätasainen ja röykkiö on rakennettu kalliossa olevan kuopanteen yli.

Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja hyvin säilynyt. Mitoiltaan se on 9,5 (N-S) x 10,6 (E-W) x 1,2 (Korkeus) m. Kivet ovat kooltaan 20-50 cm ja muodoltaan pyörityneitä. Keskellä röykkiötä on halkaisijaltaan n. 3 m leveä ja 1 m syvä kraateri, jonka pohjois- ja länsireunoilla on läpimitaltaan yli 1 m kooltaan olevia kiviä. Röykkiössä havaittiin myös mahdollinen reunakiveys, joka näkyy selvimmin pohjois- ja eteläreunoilla. Röykkiön reunojen ympärillä sijaitsee pienemmistä kivistä tehty kiveys (läpimitaltaan 10-30 cm), mahdollisesti tarkoituksellinen, jossa ulkonemia etelään ja itäkaakkoon.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on esihistoriallinen hautaraunio, joita löytyy lähialueelta suuri määrä. Korkeudeltaan ja rakenteeltaan se muistuttaa ajoitukseltaan pronssikautisia hautaröykkiöitä

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Nybacka E
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658457
I 3292395
2
NIMI Hemträsket NE
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658393
I 3292252
3
NIMI Hemträsket E
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658221
I 3292309
4
NIMI Nybacka
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658475
I 3292061
5
NIMI Dansanberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658750
I 3292194

6
NIMI Dansanberget C
KUNTA Tammisaari
ALUE Krokby
P 6658821
I 3292127
7
NIMI Levisträsket SE
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658362
I 3291948
8
NIMI Levisträsket SSE
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658307
I 3291783
9
NIMI Levisträsket S
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658369
I 3291766
10
NIMI Levisträsket SW
KUNTA Tammisaari
ALUE Smedsede
P 6658376
I 3291662

Kohdenimi	Västergård	N 6668355
Alue	Fastarby	E 3295044
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Kalmisto+asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Fastarbyn kylän Fasrarbyn tilan lounaispuolella etelään laskevalla rinteellä.. Kohteessa on polttokalmisto ja asuinpaikka, kyseessä siis kaksi erillistä muinaisäännöstä. Kohde sijaitsee Västergårdin tilan päärakennuksesta 100 m lounaaseen, Västergårdin tilan riihen paikalla, mutta riihen sijainnista ei ole tarkkaa tietoa. Ennen tutkimuksia paikalta löytyinä miekka ja pari keihäänkärkeä. Hackman tutki 1928-29 ja tuolloin paikalta löytyi tulisija, joka on mahdollisesti kuulunut rautakautiseen asumukseen. Paikalta löytyi myös savitiivistettä seinistä. Asuinpaikkaan viittaavien löytöjen lisäksi paikalla havaittiin merkkejä polttokalmistosta.

Löytöinä runsaasti saviastianpaloja, pronssispiraaleja ja -sormuksia, sirpin teräkatkelma, lasihelmiä jne. Paikka on mahdollisesti tuhoutunut kyntöjen ja kaivausten yhteydessä. Kohteen eteläpuolella on pronssikaudella ollut muinaislahti. Rautakaudella paikka ollut suojaista rinne niittyineen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteella käytiin, mutta ei tehty toimenpiteitä. Kohde voidaan pitää pahasti tuhoutuneena, mutta mahdollisten säilyneiden osien löytämiseksi kannattaisi vielä ympäristössä tehdä jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fastarby 1	N 6668838
Alue	Fastarby	E 3295667
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Kalmisto	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee (sijaitsi) Fastarbyn kylässä, Ovanmalmträsketin eteläkärjessä, rannasta noin 95-200 metriä etelään (löytöpaikan sijainnista on kahdenlaisia tietoja). Maastoa luonnehtii metsäinen niemeke, joka työntyy lännestä kohti järven eteläkärkeä. Niemen etelä- ja pohjoispuolella sijaitsee nykyään pellot. Paikalla on sijainnut kaksi tuhottua maansekaista röykkiötä. Nykyisin alueella ei ole jäljellä jälkiä röykkiöistä tai niiden jäännöksistä.

1880-luvulla paikalta tehtiin runsaasti merovingiajalle ajoittuvia löytöjä yhdestä tai kahdesta maansekaisesta röykkiöstä. Röykkiöitä ei ole tutkittu tieteellisesti. Paikalla ei siis mitään näkemistä.

Palaneiden luiden lisäksi löydettiin viisi miekkaa, kymmenen keihäänkärkeä, kuusi kilvenkupuraa, kilven kahvan- ja helojen osia sekä pari veistä ja rautarengas.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteella käytiin, mutta ei tehty toimenpiteitä. Kohde voidaan pitää pahasti tuhoutuneena, mutta mahdollisten säilyneiden osien löytämiseksi kannattaisi vielä ympäristössä tehdä jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Fastarby gård	N 6668257
Alue	Fastarby	E 3295440
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Kalmisto+asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Fastarbyn kylässä, Fastarbyn tilan päärakennuksesta noin 240 metriä kaakkoon, Fastarbyn nykyisen suuren maatalousrakennuksen kohdalla. Kohteessa on polttokalmisto ja asuinpaikka, kyseessä siis kaksi erillistä muinaisäännöstä.

E. Kivikoski suoritti paikalla koekaivauksen vuonna 1940. Paikalta löytyi tummaa maata, jossa oli keramiikkaa, rautaniitti ja sulanutta pronssia, joiden alta paljastui hiekkakiviliuskaa. Kivikoski tulkitsi ne palopilkkuhaudan (palokuoppahaudan) jäännöksiksi.

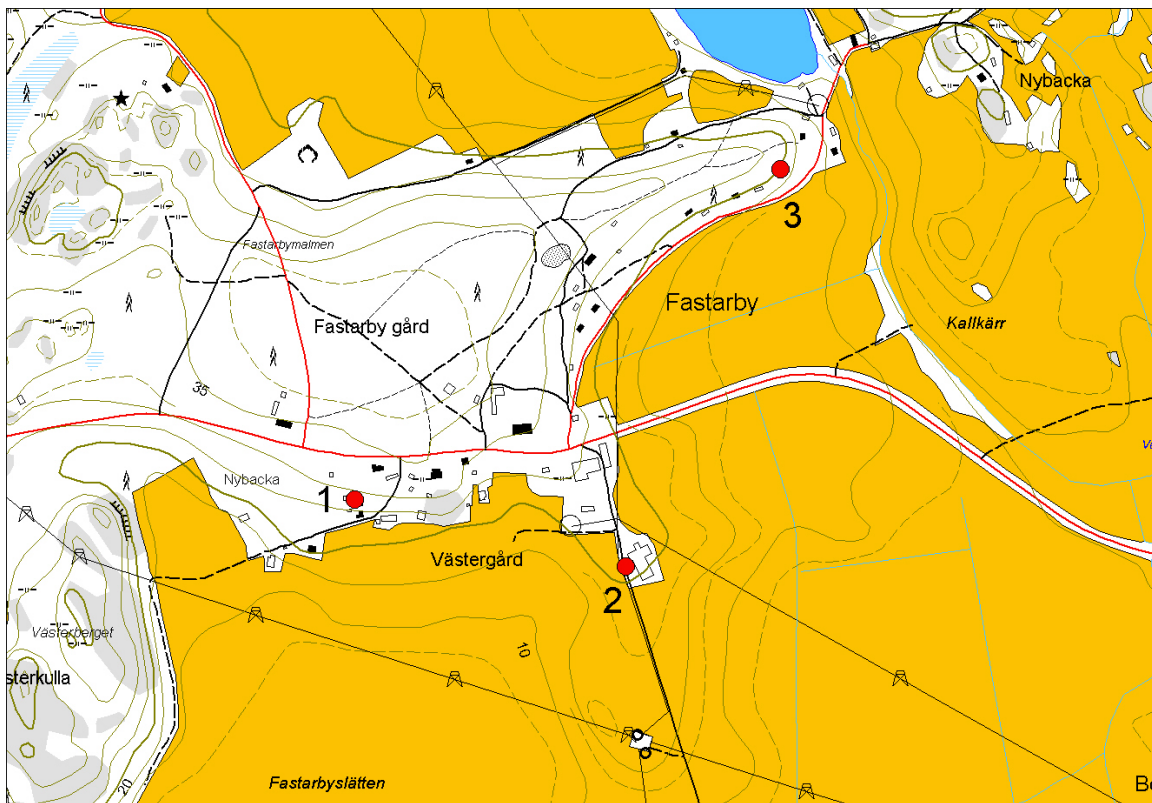
Löytöjä paikalta miekka, keihäänkärki, ango ym, koekaivauksissa saviastianpaloja, solki, palanutta luuta ym.

Inventointiraportissaan Laurén (1994 Tammisaari/Tenhola) totesi että alue on suurelta osin tuhoutunut riihen rakentamisen yhteydessä.

Fastarbyn tilan lounaispuolella etelään laskevalla rinteellä Västergårdin tilan päärakennuksesta 100 m lounaaseen on löytynyt asuinpaikka tilan riihen paikalla. Riihen sijainnista ei ole nykyään enää tarkkaa tietoa. Ennen tutkimuksia paikalta löydettiin miekka ja pari keihäänkärkeä. Hackman tutki 1928-29 ja tuolloin paikalta löytyi tulisija, joka on mahdollisesti kuulunut rautakautiseen asumukseen. Paikalta löytyi myös savitiivistettä seinistä. .

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteella käytiin, mutta ei tehty toimenpiteitä. Kohde voidaan pitää pahasti tuhoutuneena, mutta mahdollisten säilyneiden osien löytämiseksi kannattaisi vielä ympäristössä tehdä jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Västergård
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Fastarby
P	6668355
I	3295044
2	
NIMI	Fastarby gård
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Fastarby
P	6668257
I	3295440
3	
NIMI	Fastarby 1
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Fastarby
P	6668838
I	3295667

Kohdenimi	Jättekasten 2	N 6667317
Alue	Bergby	E 3287024
Kunta	Tammisaari	Z 60

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat Bergbyssä Bastholmin tilan päärakennuksesta noin 800 metriä länteen, Höklötfjärdenin etelärannalla, rannasta noin 240 metriä etelään, Jättekasten nimisen kallioisen mäen länsireunalla, mäen korkeimmalla kohdalla.

Röykkiö A: Jättekastenin pohjoisreunalla, rannasta noin 160 metriä pohjoiseen. Röykkiön mitat ovat N-S 9 m, E-W 10 m ja korkeus on 1,5 metriä. Kivien halkaisija on 0,3-1 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m), jossa on näkyvissä isoja laakakiviä. Röykkiön luoteiskulmaan on rakennettu röykkiön kivistä rajamerkki.

Röykkiö B: sijaitsee röykkiö A:sta 360 metriä itä-koilliseen. Se sijaitsee Jättekastenin koilliskulmassa. Röykkiö on kalliopohjainen ja kekomainen. Muodoltaan se on pyöreä halkaisijan ollessa 14 m ja korkeus on 1,8 m. Röykkiön keskellä on syvä kraatteri (halkaisija. 3 m). Röykkiö on rakennettu laakakivistä ja pyöreistä kivistä. Paikalla kasvaa mäntyjä.

Röykkiöstä B 50 m etelään on pirunpelto

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

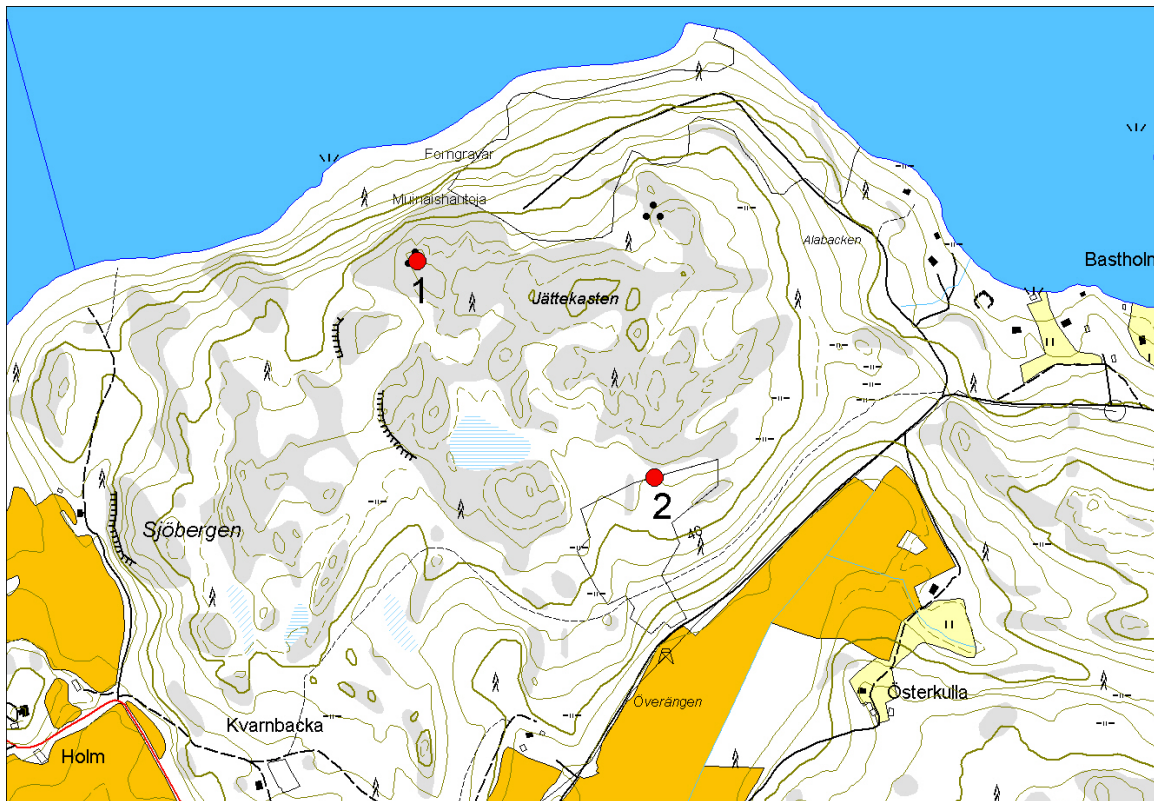
Kohdenimi	Jättekasten	N 6667001
Alue	Bergby	E 3287371
Kunta	Tammisaari	Z 45

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kivipöytä sijaitsee Bergbyssä, Jättekasten -nimisellä kallioisella mäellä, kallioalueen kaakkoislaidalla. Maasto laskee loivasti kaakkoon kohti peltoaukeaa. Laakakivi on nelisivuinen, sivujen pituudet ovat 2,2 x 2 x 0,9 x 1,2 m, paksuus 10-20 cm. Laakakivi on tuettu kivillä eteläpuolelta siten, että se on saatu vaakasuoraan asentoon etelään viettävällä rinteellä. Pöydän ympäriltä kalliosta on lohkottu laakoja, jotka on koottu kasaan pöydän pohjoispuolelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Jättekasten 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Bergby
P 6667317
I 3287024
2
NIMI Jättekasten
KUNTA Tammisaari
ALUE Bergby
P 6667001
I 3287371

Kohdenimi	Böleträsket	N 6654404
Alue	Spjutsböle	E 3293930
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Spjutsbölen kylässä, kallionyppylällä Böleträsketistä 200 m SE. Se sijaitsee Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 450 metriä kaakkoon ja maantiestä noin 80 metriä itään. Kyseessä on avokallion läikittämä metsäalue, jonka itäpuolella sijaitsee suuri suoalue nimeltä Harpar Storträsket. Röykkiön kohdalla maasto laskee loivasti pohjoiseen ja röykkiö on avokalliolla.

Paikalla sijaitseva röykkiö on hajotettu, sen reunakehän jäännöksistä päätellen se on ollut alun perin pyöreä. Se on ollut halkaisijaltaan 5-6 metriä. Kivet ovat nykyään röykkiön itäsektorissa 5 x 4 metrin alueella. Röykkiön korkeus on 0,8 m ja kivien halkaisija on 0,2-0,8 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Spjutsböle 2	N 6654337
Alue	Spjutsböle	E 3294087
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Tervahauta	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Böleträsketin itäpäästä 370 m itäkaakkoon. Paikalla rinne laskee pohjoiseen ja kohteen eteläpuolella jatkuu kallioinen ylänkö. Paikalla on hiekkamaahan kaivettuja tervahautoja 4 kappaletta. Tästä tervahautaryhmästä noin 220 metriä kaakkoon, suon reunassa sijaitsee matala kumpare. Kumpareen halkaisija on 20 metriä. Inventoijan mielestä kyseessä voisi olla tervahaudan pohja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Spjutsböle 3	N 6654467
Alue	Spjutsböle	E 3294313
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Spjutsbölen kylässä, Harpar Storträsketin luoteispuolella. Se sijaitsee Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 720 metriä kaakkoon, peltoalueen itäpuolella sijaitsevan kallioisen mäen lounaiskulman korkeimmalla kohdalla. Kohteen eteläpuolella on kostea notkelma, jonka vastakkaisella puolella kohoavalla kalliolla sijaitsee myös röykkiöhautoja. Pronssikaudella röykkiöt sijaitsivat usein salmen vastakkaisilla puolilla.

Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla, sen keskellä on kraatteri (halk. 3 m). Röykkiön halkaisija on 15 metriä ja korkeutta sillä on 1 metri. Röykkiö on rakennettu kivistä, joiden halkaisija on 0,3-0,8 metriä. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Storträsket	N 6654245
Alue	Spjutsböle	E 3294363
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Spjutsbölen kylässä, Harpar Storträsketin luoteispuolella. Se sijaitsee Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 900 metriä kaakkoon, maantien luoteispuolella, kallioisen mäen koilliskärjessä. Suot ympäröivät kallioniemeä pohjoisessa ja idässä, lännessä kallioalue jatkuu melko tasaisena. Kohteet ovat siis suuren kallioalueen länsikoilliseen työntyvällä niemellä.

Paikka on (1994) paljaaksi hakattu ja kasvaa heinää. Heinikossa on näkyvissä 7 röykkiötä/kivikasaa. Nordman (1936) ja Kivikoski (1940) löytäneet paikalta 4 röykkiötä, a-d, joista Kivikoski tutki röykkiöt b, c ja d. Tutkitut eivät ole enää alkuperäisillä paikoillaan. Lauren löysi paikalta 1994 kolme röykkiötä lisää, jotka saivat tunnukset e, f ja g.

Röykkiö A on röykkiöistä koillisin. Röykkiön keskellä ja pohjoisosassa on kuopat. Sen halkaisija N-S on 10,5 metriä ja korkeus on 1,4 metriä. Kivien halkaisija on 0,2-0,7 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 7 m länsilounaaseen. Röykkiö on hajotettu (se on ollut pitkänomainen, 3 x 13 x 1,5 m, rakenteeton ja löydötön). Nykyään röykkiön halkaisija on N-S 4,5 m, E-W 10 m ja korkeus on 1,2 metriä. Kivien koko on 0,3-0,6 m.

Röykkiö C sijaitsee 7 m länsilounaaseen röykkiöstä B. Se on muodoltaan pitkänomainen 8 x 4 m, korkeus 0,5 m. Kivien halkaisija 0,3-0,6 metriä. On ollut aikanaan pyöreä, halkaisijaltaan. 6 m, reunakehällinen.

Röykkiö D sijaitsee A:sta 15 m kaakkoon. Röykkiössä on suuri kuoppa. Sen halkaisija on noin 7 m ja korkeus on 1,2 metriä. (Kivikoski kuvailee 1940 röykkiötä: se on rakenteeton, pyöreä ja keskellä on laaja kraatteri. Se on rakennettu suurista kivistä ja röykkiöstä on löytynyt pieni määrä palaneita luita.

Röykkiö E sijaitsee 4 metriä etelään D:stä. Röykkiö on SE-NW-suuntainen, 6 x 2 metriä ja korkeus on 0,8 m. Röykkiö on rakennettu kivistä, joiden halkaisija on 0,3-0,6 metriä.

Röykkiö F sijaitsee 7 metriä lounaaseen röykkiöstä C. Röykkiö on muodoltaan pitkänomainen, sen mitat ovat 7 x 4 metriä ja korkeutta röykkiöllä on 0,7 m. Kivien halkaisija on 0,3-0,6 metriä.

Röykkiö G sijaitsee 7 metriä luoteeseen röykkiöstä F. Se on myös muodoltaan pitkänomainen, 6 x 3,5 m ja korkeus on 0,7 metriä. rakenteen kivien halkaisija on 0,2-0,6 metriä.

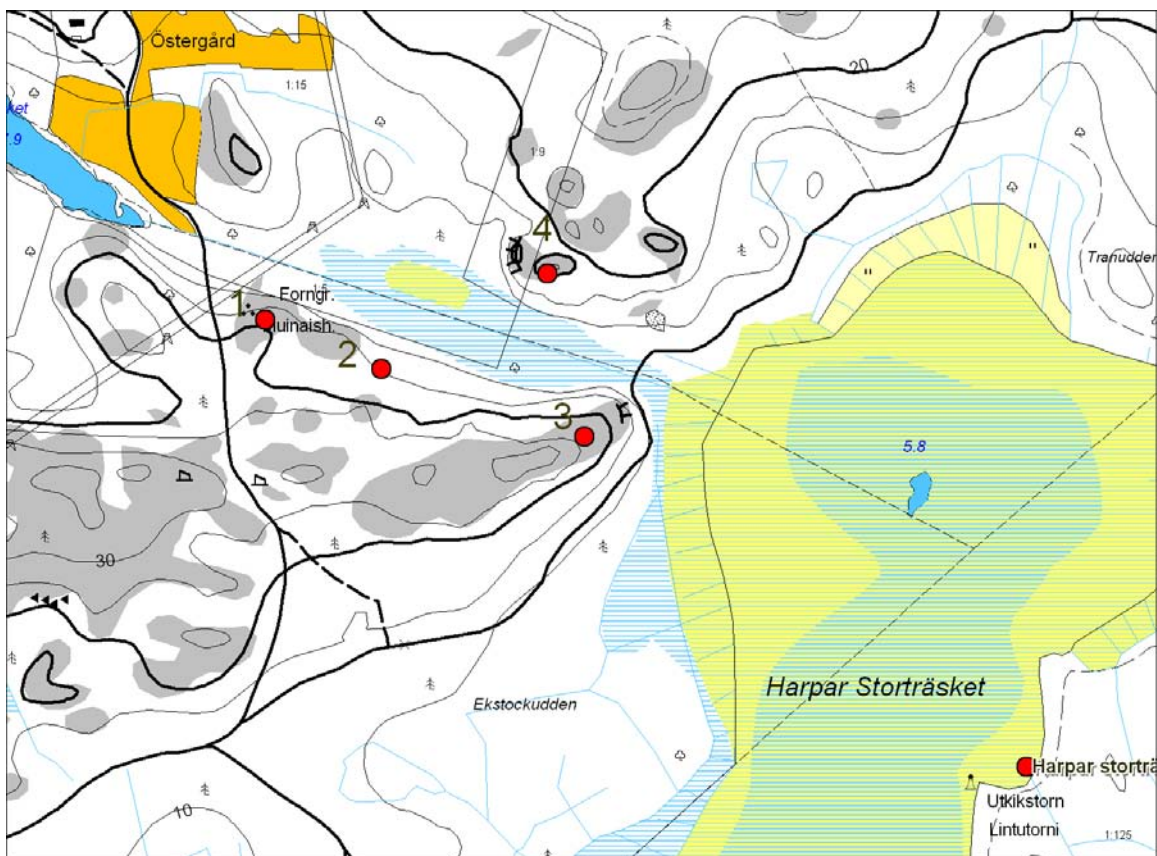
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

Kohde muistuttaa alueen muita varhaisrautakautisiksi luonnehdittuja hautarauniokalmistoja, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Böleträsket
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Spjutsböle
P	6654404
I	3239390
2	
NIMI	Spjutsböle 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Spjutsböle
P	6654337
I	3294087
3	
NIMI	Spjutsböle 3
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Spjutsböle
P	6654467
I	3294313
4	
NIMI	Storträsket
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Spjutsböle
P	6654245
I	3294363

Kohdenimi	Dal	N 6656839
Alue	Dal	E 3293249
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

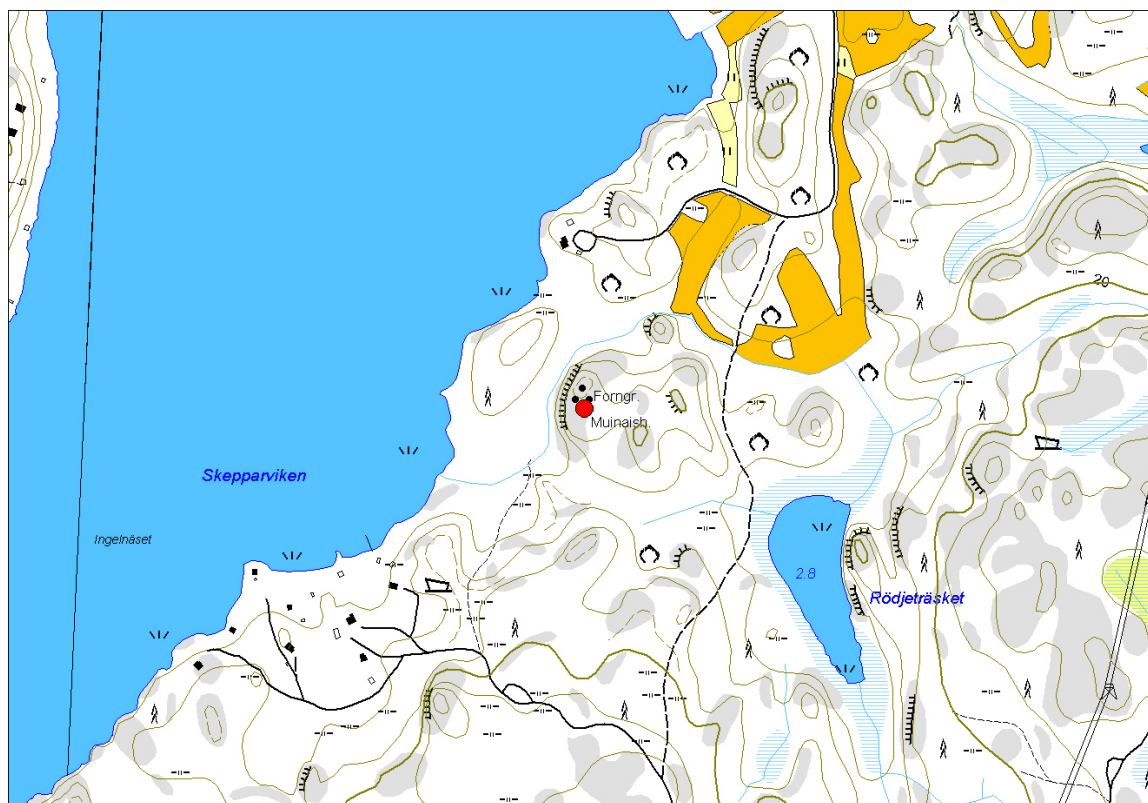
Kuvaus

Kohde sijaitsee Dalin kylässä, Rödjeträsketin pohjoiskärjestä noin 350 metriä länsiluoteeseen ja Dalin tilan päärakennuksesta noin 1 km lounaaseen. Se sijaitsee Skepparvikenin rannasta noin 180 metriä itään, jyrkkäreunaisen kallioisen mäen länsireunalla. Kallio laskee siis jyrkästi länteen kohti vesistöä. Kohde sijaitsee kallion länsireunalla olevasta rajamerkistä 40 m pohjoiseen. Kohteen itäpuolella kallioalue jatkuu vaihdellen kosteikosta avokallioihin.

Röykkiö on pahoin tuhottu ja siitä on jäljellä vain yksi kivikerros, minkä halkaisija on 6 metriä ja korkeus on 0,3 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,2-0,4 metriä. Röykkiön länsipuolella kasvaa mänty.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Dal
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Dal
P	6656839
I	3293249

Kohdenimi	Brännberget	N 6667704
Alue	Rörsby	E 3297919
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Rörsbyn kylässä, Bonäsbåsetin etelärannalla. Se sijaitsee Blomsterkullan tilan päärakennuksesta noin 200 metriä koilliseen. Kohde sijaitsee Brännbergetin luoteiskulmassa. Kallio viettää jyrkästi länteen ja luoteeseen ja em. suunnille aukeaa peltomaisema. Idän ja etelän suunnilla kallio jatkaa kohoamista ja jatkuu kauemmaksi kumpuilevana.

Röykkiö on kalliopohjalla ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija 3 m). Röykkiön mitat ovat N-S-suunnassa 9 metriä, E-W-suunnassa 11 m ja korkeutta sillä on 1,5 m. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,6 metriä. Paikalta on upeat näkymät Bonäsbåsetille luoteeseen ja pohjoiseen ja vastarannalla on myös pronssikautinen röykkiö. Varsin tyypillinen pronssikautisen kohteen sijainti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Näset	N 6668085
Alue	Kulla	E 3297916
Kunta	Tammisaari	Z 30

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohteet sijaitsevat Kullan kylässä Bonäsbåsetin pohjoisrannalla, jyrkkäreunaisen kallioisen mäen laella, kalliopohjalla. Kyseessä siis röykkiö ja toisen röykkiön jäännökset.

Röykkiö A sijaitsee Bonäsbåsetin pohjoisrannalla Bonäsholmenin muinaislinnasta noin 220 metriä itään jyrkkäreunaisen kallioisen mäen laella. Rinne laskee etelään järvelle. Röykkiö on pahoin tuhottu, pyöreä, halkaisijaltaan 8 m ja korkeutta sillä on 1,2 m. Eteläreunassa on näkyvissä kylmämuurattua kehää. Röykkiö on rakennettu pyöreistä ja laakeista kivistä ja sen ympärillä kasvaa mäntyjä.

Röykkiö B sijaitsee A:sta noin 140 metriä luoteeseen toisella avokallion leimaamalla kukkulalla. Kumpareiden välissä on kostea alanko. B:stä on jäljellä vain jäännökset, sillä kiviä on vieritetty alas kalliolta. Paikalla on kiviä 9 x 7 m alueella. Kivet ovat pääosin terävasärmäisiä, osin pyöreitä ja ympärillä kasvaa nuorta mäntymetsää.

Nordmanin mukaan (inv. 1936) kansakoulun opettajatar neiti Nyström oli kaivellut kasaa ja löytänyt keramiikkapaloja ja hiiltä kiven alta. Neiti oli itse kertonut tämän.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Kulla	N 6668121
Alue	Kulla	E 3298438
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kullan kylässä Bonäsbåsetin pohjoisrannalla jyrkkäreunaisella kallionyppylällä, Björkåsin tilan päärakennuksesta noin 440 metriä lounaaseen. Maasto laskee siis jyrkästi etelään, pohjoisen suunnalla rinne jatkaa loivaa nousuaan.

Paikalla on hyvin säilynyt röykkiö, jonka keskellä on kraatteri. Kraatterista on heitetty kiviä röykkiön pohjoispuolelle. Röykkiö on halkaisijaltaan 12-14 metriä ja korkeutta sillä on 2 m. Kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä. Paikalla kasvaa havumetsää. Kohteelta hyvät näkymät etelään järvelle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Svedjekulla	N 6668145
Alue	Svedjekulla/Kulla	E 3298570
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Bonäsbåsetin pohjoisrannalla, Björkåsin tilan päärakennuksesta noin 340 metriä lounaaseen, Svedjekullan ja Kullan kylien rajalla. Röykkiö sijaitsee kallion laen reunalla, joka viettää jyrkästi etelään Bonäsbåsetiin.

Osaa röykkiön kivistä on käytetty rajamerkin rakentamiseen ja röykkiö on pahoin tuhottu. Se on kalliopohjalla. Röykkiön on muodoltaan hieman soikea ja sen koko on noin 6 x 5 m, korkeutta sillä on n. 0,5 m. Alkuperäistä röykkiötä on jäljellä enää rajan itäpuolella. Paikalta on hyvät näkymät järvelle etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Hjälming 1	N 6668254
Alue	Svedjekulla	E 3298825
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Bonäsbåsetin itäpäässä sen pohjoisrannalla, kallioisen kukkulan kaakkoisrinteellä. Maasto laskee pääsääntöisesti etelään. Röykkiö sijaitsee Hjälmingin päärakennuksesta noin 240 metriä länsilounaaseen. Kohteen itäpuolella avautuvat pellot.

Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla ja se on osittain tuhottu. Sen mitat ovat N-S 10 m, E-W 12 m ja korkeus on 0,8 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri (halk. 1,5 m). Pohjoispuoliskossa on maakivi "silmäkivenä". Kivien läpimitta on 0,3-1 m. Röykkiön ympärillä kasvaa katajia. Paikalta hyvät näkymät etelään Bonäsbåsetille ja kaakkoon.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Hjälming 2	N 6668446
Alue	Svedjekulla	E 3299004
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Hjälmingin tilan päärakennuksesta noin 100 metriä luoteeseen sijaitsevalla kallioisella peltojen ympäröimällä saarekkeella.

Röykkiö A on itäisempi, se on rakennettu isoista kivistä, joiden halkaisija on 0,4-0,8 m. Röykkiön mitat ovat N-S 4 m ja E-W 7 m ja korkeutta röykkiöllä on 0,8 m. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 2,5 m). Röykkiön kiviä on heitelty sen pohjoispuolelle.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 35 metriä itäkoilliseen. Se on muodoltaan nelisivuinen: koko 3,4 x 3,9 m, ja korkeus on 0,4 m. Röykkiössä on suuremmista kivistä rakennettu reunakehä. Röykkiön keskellä on yksi suuri kivi, jonka halkaisija on 1 metri. Muuten röykkiö on rakennettu kivistä, joiden halkaisija on 0,15-0,7 metriä. Röykkiö on sammalen peittämä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Hjälming 3	N 6668270
Alue	Svedjekulla	E 3299126
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Svedjekullan kylässä, Hjälmingin tilan päärakennuksesta noin 70 metriä kaakkoon maantien itäpuolella. Kohde sijaitsee muinaislahden itäperukasta koilliseen kohoavalla rinteellä. Kohteesta länteen sijaitsee nykyään peltola ja itäkaakossa alkaa niittynä palveleva kosteampi alue.

Röykkiö on kalliopohjainen, sammalen peittämä ja keskellä on kraatteri (halk. 3 m). Röykkiö on pyöreä, läpimitta on 15 m, korkeutta sillä on 1,8 m. Röykkiötä ympäröi tiheä kuusimetsä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Norrudd	N 6668082
Alue	Rörsby	E 3299078
Kunta	Tammisaari	Z 35

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Rörsbyn kylässä, Bonäsbåsetin itäpäästä noin 180 metriä itään ja Hjälmingenin tilan päärakennuksesta noin 240 metriä etelään, kallioisen mäen luoteisosan korkeimmalla kohdalla. Röykkiöstä n. 7 m itään on rajapyykki. Maasto laskee pääasiassa pohjoiseen ja luoteeseen.

Röykkiö on maapohjainen, sen mitat ovat N-S 10 m, E-W 11,5 m ja korkeutta sillä on 1 metri. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m). Kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä. Paikalla kasvaa havumetsää.

Paikalta hyvät näkymät pohjoiseen ja luoteeseen kohteen rakennusaikaisen vesistön suuntaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Bonäsholmen	N 6668194
Alue	Bonäs	E 3297701
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Puolustusvarustukset?	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

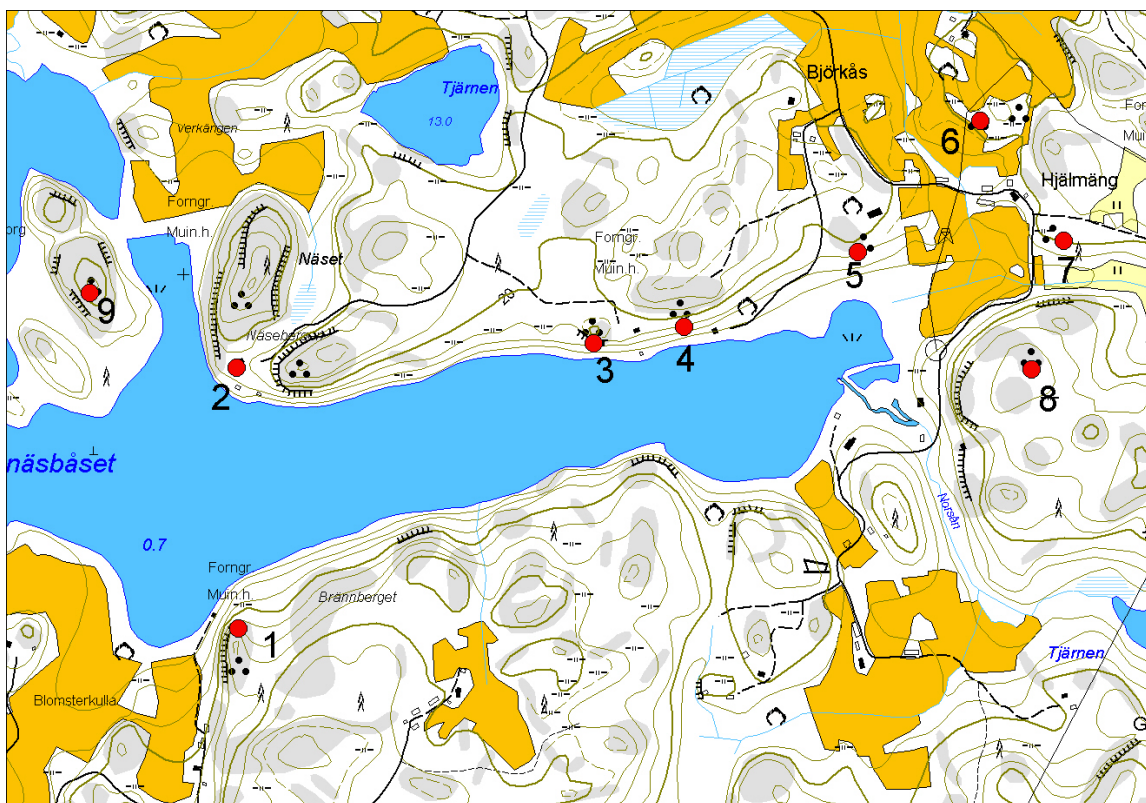
Kuvaus

Kohde sijaitsee Bonäsbåsetin (Bånästräsk) luoteisosassa sijaitsevalla Bonäsholmenilla, jyrkkäreunaisella kallioisella pääasiassa havupuuta kasvavalla mäellä. Bonäsholmen on ollut järven ainoa saari, mutta nykyään sinne on maayhteys kapean kannaksen kautta koillisesta.

Hackmanin ja Nordmanin mukaan linnavuoren kaakkoissivulla on 27 m pitkä, 2,5 m leveä kivivalli, jossa on kapea aukko. Valli on rakennettu mukulakivistä kahden kallionyppylän väliin jäävään painanteeseen. Vallin jäännöksiä on myös mäen länsisivulla, jossa mäen huipulle vievä kapea loivasti viettävä sola on suljettu mukulakivistä rakennetulla vallilla. Vuoden 1994 inventoinnissa ei valli(t) näyttänyt yhtä selkeältä kuin mitä aiemmissa kuvauksissa on annettu ymmärtää. Saman havainnon teki myös J.P. Taavitsainen, joka arvelee, ettei kyseessä olisikaan muurinpohja, vaan että muuri olisi syntynyt kaskialaa raivattaessa. Taavitsaisen mukaan "muuri" on epämääräinen, eikä paikan nimi anna aihetta olettaa, että kyseessä olisi muinaislinna.

Tarkastuksessa havaittiin, että kalliomäen S-osassa on mahdollisesti jonkinlaisen kiveyksen pohja, mutta ei mitään Hackmanin ja Nordmanin kuvailuja vastaavaa vallia. Kohde vaatisi jatkotutkimuksia sen luonteen selvittämiseksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Brännberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Rörsby
P 6667704
I 3297919
2
NIMI Nässet
KUNTA Tammisaari
ALUE Kulla
P 6668085
I 3297916
3
NIMI Kulla
KUNTA Tammisaari
ALUE Kulla
P 6668121
I 3298438
4
NIMI Svedjekulla
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla/Kulla
P 6668145
I 3298570
5
NIMI Hjälmång 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla
P 6668254
I 3298825

6
NIMI Hjälmång 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla
P 6668446
I 3299004
7
NIMI Hjälmång 3
KUNTA Tammisaari
ALUE Svedjekulla
P 6668270
I 3299126
8
NIMI Norrudd
KUNTA Tammisaari
ALUE Rörsby
P 6668082
I 3299078
9
NIMI Bonäsholmen
KUNTA Tammisaari
ALUE Bonäs
P 6668194
I 3297701

Kohdenimi	Domars 1	N 6660666
Alue	Pargas	E 3285510
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Pargasin kylässä. Röykkiö on noin 200 metriä Laxtorpin tilan päärakennuksesta pohjoisluoteeseen Strömshagenin tilalle haarautuvan maantien eteläpuolella. Kohteesta pohjoiseen sijaitsee suurempi kallioalue ja itäkaakossa avautuu peltonäkymä. Maasto laskee pääsääntöisesti etelään kohti pientä puroa. Tämän metsäisen niemekkeen eteläreuna on jyrkkä. Röykkiön itäpuolella on pieni maastosta korkeammalle kohoava töppäre. (Kohde sijaitse Laurenin inventoinnin kohteesta 1994/69 Tenhola noin 240 metriä kaakkoon.)

Röykkiö on maapohjainen, sammalen peittämä ja osittain hajotettu. Röykkiön halkaisija on 6 metriä ja korkeutta sillä on 0,6 metriä. Kivet ovat kooltaan 20-40 cm. Röykkiön pohjoissivulla on isoja maakiviä, joiden halkaisija on 1-1,4 metriä. Röykkiön länsipuolella on isoista kivistä länteen avautuva puolikehä. Paikalta avoimemman maaston vallitessa näkymä kaakkoon pellolle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Domars 2	N 6660796
Alue	Pargas	E 3285296
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Pargasin kylässä. Kohteena on kaksi röykkiötä, jotka sijaitsevat Laxtorpin tilan päärakennuksesta noin 400 metriä luoteeseen, kallioisen mäen länsipäässä. Paikka on Pargasvikenistä noin 400 metriä itään. Kohteen lounaispuolella avautuu peltomaisema ja luoteessa siintää Johannesviken.

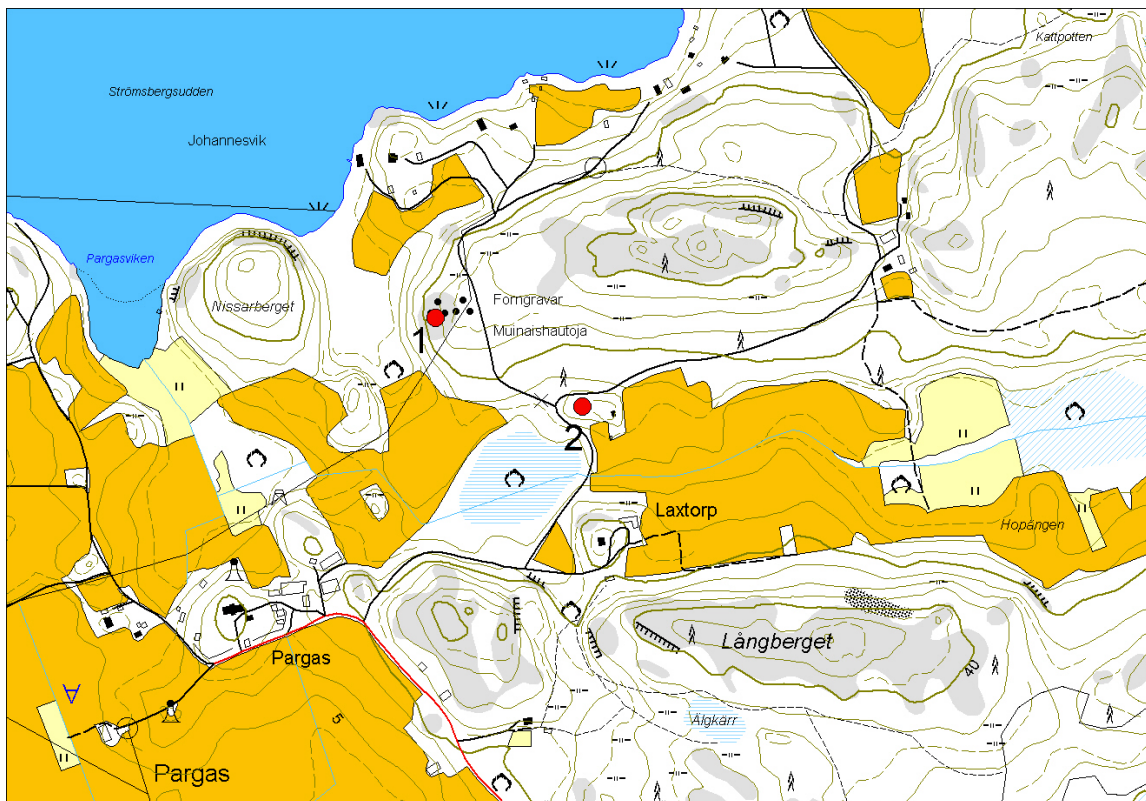
Läntisempi röykkiö A sijaitsee kalliopohjalla. Se on kekomainen ja keskellä on kraatteri (halkaisija. 6 m). Röykkiön halkaisija on 12 metriä ja korkeutta sillä on 1,7 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,7 m.

Röykkiöstä A noin 20 metriä koilliseen sijaitsee toinen röykkiö. Se sijaitsee nykyisen sähkölinjan kohdalla. Röykkiö B on myös kalliopohjainen ja sen keskellä on suuri maakivi (3x1,5 m). Maakiven länsipuolella on suuri kraatteri, jonka halkaisija on 6 metriä ja 1,5 m syvä. Röykkiön B halkaisija on 10,5 metriä ja se on kasattu luonnonpyöreistä kivistä, jotka ovat kooltaan 0,2-0,7 m. Korkeutta röykkiöllä on 1,7 m.

T. Scwindt tutki röykkiötä B vuonna 1887. Tuolloin hän löysi röykkiön alta palanutta luuta kellertävän ruskean hiekan alta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Domars 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Pargas
P	6660796
I	3285296
2	
NIMI	Domars 1
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Pargas
P	6660666
I	3285510

Kohdenimi	Degerbacka	N 6668754
Alue	Fastarby/Bonäs	E 3296845
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Fastarbyssä, Fastarbyn ja Bonäsin rajalla, niin että suurin osa röykkiöstä on Fastarbyn puolella, Degerbackan tilan päärakennuksesta noin 320 metriä pohjois-koilliseen, kallioisen mäen laella. Röykkiö on kalliopohjalla. Sen mitat ovat N-S 7 m, E-W 7,5 m ja sen korkeus on 1 metri. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä lohkokivistä, kivien hakaisija on 0,3-0,9 metriä. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisia hautaraunioita, mutta tarkempi ajoittaminen vaatii listätutkimuksia.

Kohdenimi	Borgberg	N 6668320
Alue	Bonäs	E 3296264
Kunta	Tammisaari	Z 17

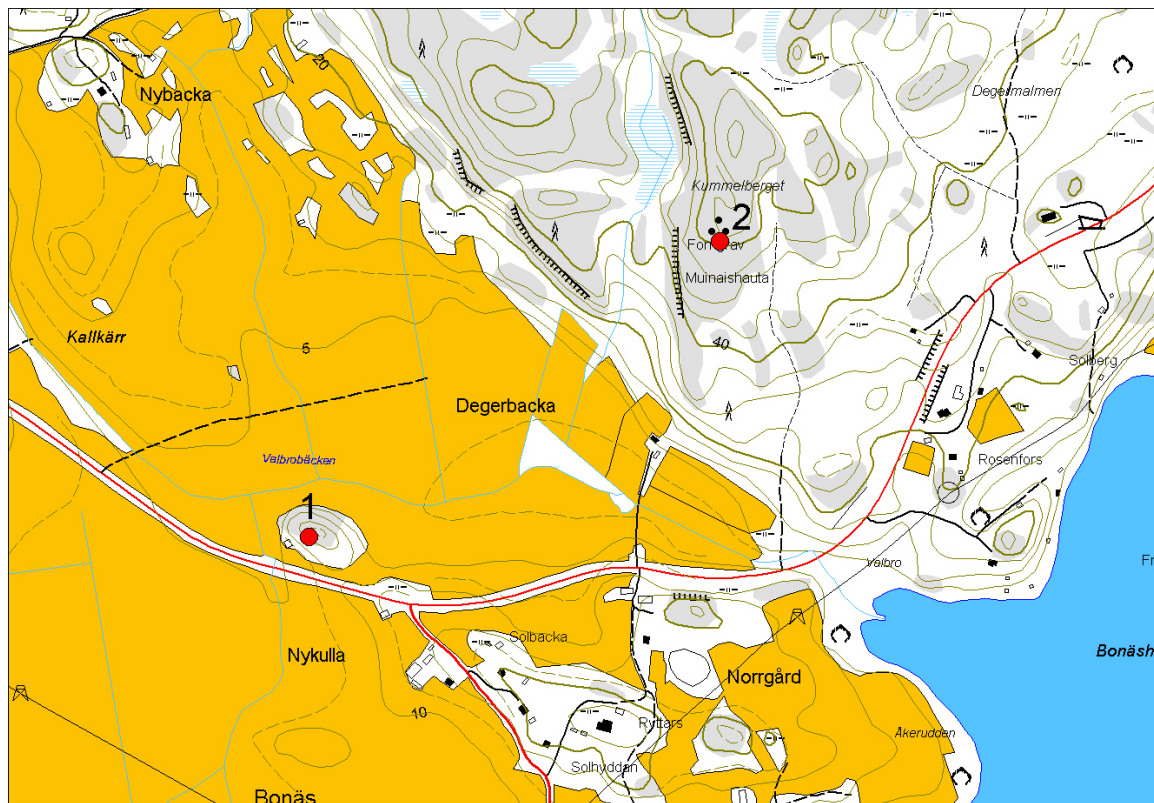
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bonäsin kylässä, Saloon johtavan tien (n:o 111) pohjoispuolella, Nykullan talosta noin 300 metriä luoteeseen sijaitsevalla mäellä. Mäentöppäre sijaitsee keskellä Kylän peltoaukeaa. Mäki on merkitty Borgberg- nimisenä 1700-luvun kartalla. Mäen kaakkoisrinteellä on kivillä kantattu tie, jonka itäpuolella on todennäköisesti myöhäisen rakennuksen kiviperusta. Rinnettä on myös pengerretty tällä alueella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mäellä ei ole jäänteitä muureista, joten Borgberg ei varmaankaan ole muinaislinna tai sitten kaikki maanpinnale näkyvät rakenteet ovat tuhoutuneet. Mäki on toisaalta myös suhteellisen loivarinteinen ja matala, joka myös puhuu muinaislinnan tulkintaa vastaan.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Borgberg
KUNTA	TAMMISAARI
ALUE	Bonäs
P	6668320
I	3296264
2	
NIMI	Degerbacka/Fastarby
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Fastarby/Bonäs
P	6668753
I	3296865

Kohdenimi	Framnäs N	N 6661820
Alue	Bromarv	E 3283029
Kunta	Tammisaari	Z 22

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björkholmenilla, Mådervikenin eteläpäässä, lahteen työntyvän kallioisen niemen korkeimmalla kohdalla. Rantaan idän suuntaan on matkaa 100 metriä. Alueella kasvaa rehevää lehtometsää, jossa pääpuulajina on tammi.

Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m), jota kaivettaessa on kiviä heitelty ympäriinsä. Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 7 metriä ja korkeutta sillä on 0,7 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,2-0,6 metriä. Paikalta näkymät itään ja koilliseen vesialueelle. Kohteen on mahdollisesti tulkittavissa pronssikautiseksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Framnäs S	N 6661295
Alue	Kägra med Pålav	E 3283104
Kunta	Tammisaari	Z 15-20 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee, 40m Bromarv-Tenholan tien S puolella ja Framnäs S2 kohteelta noin 40 m ylärinteeseen kohti ESE. Alue on kapea kannas, joka on osa NE-SW suuntaista harjumuodostelmaa, joka yhdistää kapeilla kannaksilla kolme isoa saarekettä pitkäksi niemeksi. Viimeisellä kannaksella sijaitsee Bromarvin kylä. Itse kohde sijaitsee harjumuodostelmassa olevalla niemekkeen SW päässä, sen korkeimmalla kohdalla. Alue on esihistoriallisella ajalla ollut kapea salmi, joka on ilmeisesti aiheuttanut sen että alueelle on rakennettu useita hautaraunoita. Alueen kaikki rauniot sijaitsee tämän salmen, jonka kynnys on tänään 12,5-15 m.y.p., molemmin puolin.

Röykkiö on muodoltaan ja profiiltaan lähinnä pyöreä, paitsi laki, joka on suora. Röykkiö sijaitsee maapohjalla ja on kauttaaltaan sammaleen peitossa. Sen mitat ovat:
Läpimitta = 9,0 m
Korkeus = n. 1,3 m
Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Röykkiön on kaivannut Schwindt, jonka mukaan röykkiön läpimitta on ennen kaivauksia ollut 6 m ja korkeus 1,5 m. Siitä olisi hänen mukaan löytynyt isommista kivistä rakennettu reunakehä ja pohjasta punertavien kivilaakojen alta mustassa mullasta poltettuja luunsiruja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Framnäs S2	N 6661300
Alue	Kägra med Pålav	E 3283079
Kunta	Tammisaari	Z 12,5-15 m

Mj-tyyppi	Kiviuni	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kiviuni sijaitsee Framnäs S kohteelta noin 40 m alarinteeseen kohti WNW. Paikka sijaitsee 40m Bromarv-Tenholan tien S puolella. Alue on kapea kannas, joka on osa NE-SW suuntaista harjumuodostelmaa, joka yhdistää kapeilla kannaksilla kolme isoa saarekettä pitkäksi niemeksi. Viimeisellä kannaksella sijaitsee Bromarvin kylä. Itse kohde sijaitsee jyrkällä SW viettävällä metsäisellä rinteellä.

Kivirakenne on muodoltaan hevosenkenkämainen, jonka aukko on kohti NW. Aukon E puoleinen seinä sekä takaseinä on kylmämuurauksella tehty. Keskellä rakennetta sijaitseva kiveys on luultavasti jäännös romahtaneesta katosta. Rakenne on paksun sammaleen peitossa. Sen mitat ovat:

SE-NW = 2,10 m

SW-NE = 1,85 m

Korkeus = n. 0,90 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rakenne muistuttaa muodoltaan saaristossa sijaitsevia nk. kiviuneja (tai ryssäuneja). Kooltaan se on isohko verrattuna niihin ja myös sen sijainti on suhteellisen sisäsaaristossa ja kaukana rannasta. Kohteen iän määrittäminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Framnäs N
KUNTA Tammisaari
ALUE Bromarv
P 6661820
I 3283029
2
NIMI Framnäs S2
KUNTA Tammisaari
ALUE Kägra med Pälärv
P 6661300
I 3283079
3
NIMI Framnäs S
KUNTA Tammisaari
ALUE Bromarv
P 6661286
I 3283105

Kohdenimi	Nytorp	N 6656319
Alue	Kansjärvi	E 3277771
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kansjärven kylässä, Kansjärven tilan päärakennuksesta noin 500 metriä kaakkoon peltoalueen itäpuolella sijaitsevan kallion laella. Kalliota ympäröi pelto muualta paitsi idän suunnalta, missä jatkuu alavimmat kosteikot läikittävät kallioaluetta. Kulmakivien varaan rakennettu suorakulmainen kiviraunio sijaitsee kalliopohjalla. Rakenteen koko on 3 x 4 m. Raunion länsipuolella havaittiin toinen muodoltaan ja kooltaan samankaltainen raunio.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Molemmat rökkiöt ovat mahdollisesti peltoraunioita. Tätä puoltaisi kohteiden sijoittuminen peltojen ympäröimälle saarekkeelle.

Kohdenimi	Kansjärvi	N 6656319
Alue	Kansjärvi	E 3277791
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Tervahauta	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kansjärven kylässä, Kansjärven tilan päärakennuksesta noin 500 metriä kaakkoon, peltoalueen itäpuolella sijaitsevan kallion kaakkoispuolella olevassa metsikössä. Paikalla on suurehkoja kuoppia, joista ainakin osa näyttää olevan tervahautoja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Nytorp
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kansjärvi
P	6656319
I	3277771
2	
NIMI	Kansjärvi
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kansjärvi
P	6656319
I	3277791

Kohdenimi	Bovik	N 6667144
Alue	Trollshofda	E 3280170
Kunta	Tammisaari	Z 15-25 m

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Trollshofdan kylässä Degernäsuddenin länsireunalla noin 50 metriä rannasta. Alue on korkea kallioniemi, joka työntyy mereen kohti SW. Niemi on jyrkkäreunainen ja paikalta on avara näköala moneen suuntaan. Avokallio putoaa jyrkästi suoraan mereen aivan rökkiön W puolella. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Rökkiö on rakennettu terävasärmäisistä, kalliosta luultavasti luonnollisesti lohkeilleista laakeista kivistä. Se on pahoin tuhoutunut, kiviä on n. 10 x 4 metrin alueella. Rökkiöstä on otettu kiviä vieressä sijaitsevaan rajamerkkiin. Rökkiön mitat ovat:

Halkaisija = 6,10 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,40 m

Muodoltaan ja sijainniltaan kyseessä on todennäköisesti pronssikautinen hautarökkiö.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Skaravik	N 6667246
Alue	Degergård	E 3280441
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degernäsuddenin koillisosassa, Skanvikin tilan päärakennuksesta noin 70 metriä kaakkoon. (Edellisestä kohteesta Trollshofda, Bovik noin 320 metriä koilliseen) Kiviröykkiö sijaitsee maapohjalla ja se on muodoltaan hieman pitkulainen. Mitat ovat N-S 11 metriä, E-W 9 metriä ja korkeutta röykkiöllä on 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on iso kraatteri, jonka halkaisijan on 3-4 metriä. Röykkiön kivien läpimitta vaihtelee 0,3 - 1,0 metriin. Paikka on luontaisesti hyvin kivinen ja röykkiön vieressä kiviaita, johon Nordmanin(inv. 1936) mukaan on otettu kiviä röykkiöstä. Rantaan kaakkoon on matkaa 120 m ja sinne on parhaimmat näkymät.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Bovik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshofda
P	6667144
I	3280170
2	
NIMI	Skaravik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Degergård
P	6667246
I	3280441

Kohdenimi	Ärmdalsberget	N 6666199
Alue	Trollshofda	E 3280563
Kunta	Tammisaari	Z 55

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Trollshofdan kylässä, Stornäsetin länsiosassa. Se on Edesholmenin lounaiskärjestä noin 400 metriä lounaaseen, Stornäsetin korkeimmalla kohdalla.

Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 8 m ja korkeus 1,5 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri, jonka halkaisija on 1,5 - 2 metriä. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä kivistä, jotka ovat läpimitaltaan 0,3 - 1,0 metriä. Reunassa on näkyvissä kylmämuurattua kehää. Röykkiön länsipuolella on röykkiön kivistä myöhemmin rakennettu matala U-muotoinen kivivalli, joka voisi Nordmanin mukaan olla paimenpoikien tekemä (Nordman inventoinut 1936). Paikalta on näkymät välille lounas - luode. Sijainnin puolesta vaikuttaa pronssikautiselta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Edesberget	N 6666404
Alue	Trollshofda	E 3281114
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Trollhofdan kylässä, Sandvikenin etelärannalla, Edesholmenista noin 300 metriä kaakkoon. Sandvikenin tilan päärakennuksesta kohde on 650 m etelään. Tarkemmin ilmaistuna noin 70 metriä rannasta kallioiden mäen laella. Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla ja muodoltaan se on pyöreä. Halkaisija on noin 15 metriä ja korkeus 3,5 metriä. Röykkiö on komea, kekomainen ja sen keskellä on syvä kraatteri, jonka halkaisija on noin 5 metriä ja syvyys 2,5 metriä. Röykkiö on sammalen peittämä ja paikalla kasvaa havumetsää. Koska röykkiö sijaitsee kallion laella, laskee maasto joka suuntaan. Parhaimmat näkymät on kuitenkin pohjoisen ja lännen välille Sandvikenin lahdelle. Tämäkin on luontainen pronssikautisen röykkiön sijainti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Sandviken	N 6666872
Alue	Trollshofda	E 3281395
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

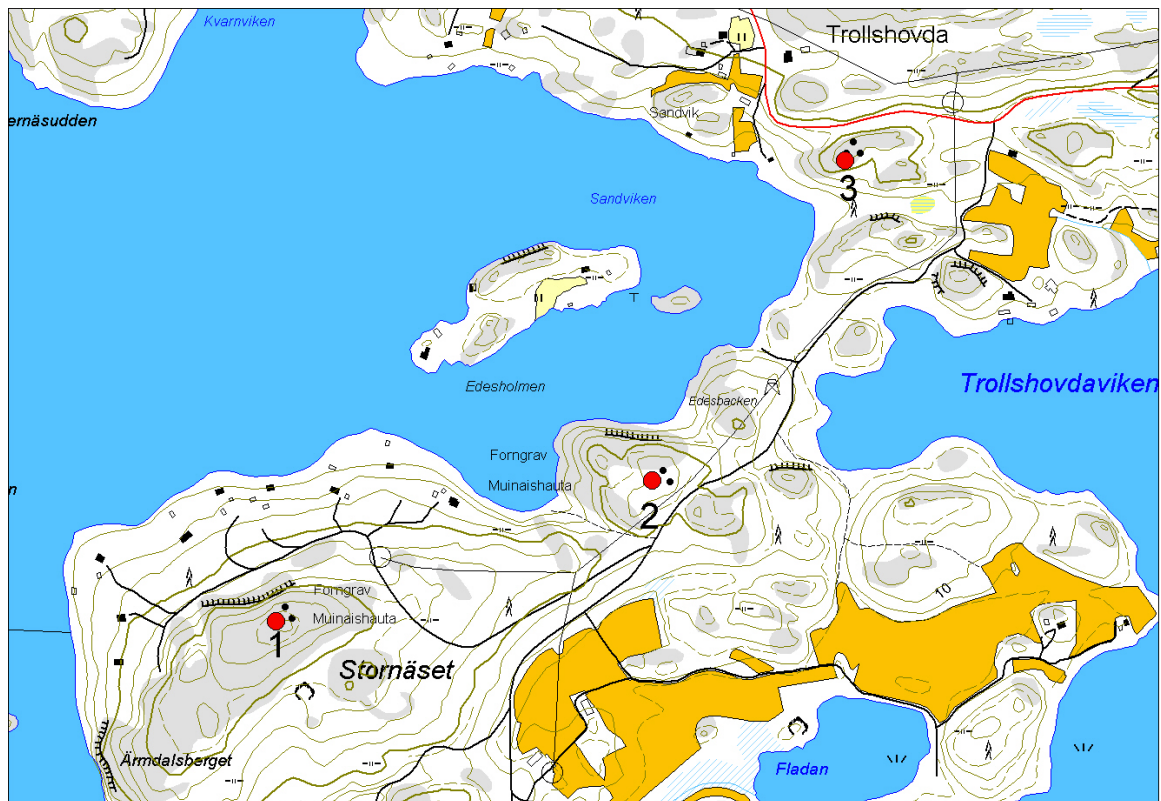
Kohde sijaitsee Trollhofdan kylässä, Sandvikenin koillisrannalla, Sandvikenin tilan päärakennuksesta noin 160 metriä kaakkoon. Sandvikenin lahden itäpäässä on E-W -suuntainen avokalliopainotteinen mäki ja kohde sijaitsee tämän kallioisen mäen laella. Röykkiö lepää kalliopohjalla ja sen mitat ovat N-S 10,5 m ja E-W 8 metriä, korkeutta röykkiöllä on 1,4 metriä. Röykkiön keskellä on kraatteri, jonka halkaisija on noin 3 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,2-0,8 metriä. Kiviä on heitetty röykkiön ympärille. Paikalla kasvaa mäntymetsää.

Nordman kertoo (inv. 1936), että eräs torppari Ekholm oli nuoruudessaan ollut "hajottamassa" röykkiötä ja siitä oli löytynyt sarvea ja ehkä luuta.

Paikalta on näköala länteen lahdelle.

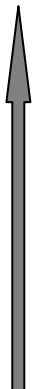
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Ärmålsberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Trollshofda
P 6666199
I 3280563
2
NIMI Edesberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Trollshofda
P 6666404
I 3281114
3
NIMI Sandviken
KUNTA Tammisaari
ALUE Trollshofda
P 6666872
I 3281395

Kohdenimi	Rödhäll	N 6668120
Alue	Hölklöt	E 3287441
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Hölklötin kylässä, Rödhällin tilan päärakennuksesta noin 220 metriä itään. Se sijaitsee Hölklötfjärdenin pohjoisrannalla, rannasta noin 40 metriä pohjoiseen, kallioisen kukkulan korkeimmalla kohdalla. Kohteen pohjoispuolella kohoaa suurempi kallioalue, jota pirstovat ojitetut alavammat kohdat. Röykkiö sijaitsee kalliopohjalla, sen mitat ovat N-S 9 m, E-W 8 m ja korkeus on 1,6 metriä. Röykkiö on kasattu kivistä, jotka ovat läpimitaltaan noin 0,3-0,6 m. Röykkiö on suurelta osin hajotettu ja reunakehää on näkyvissä pohjoissivulla. Röykkiössä olleita kiviä on pohjoiseen viettävällä rinteellä. Röykkiö on osittain kuusenoksien peittämä ja sen ympärillä kasvaa katajia.

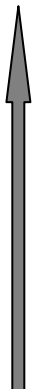
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Rödhäll
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Höklöt
P	6668120
I	3287441

Kohdenimi	Kasberget	N 6666186
Alue	Rådsby	E 3297820
Kunta	Tammisaari	Z 70

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

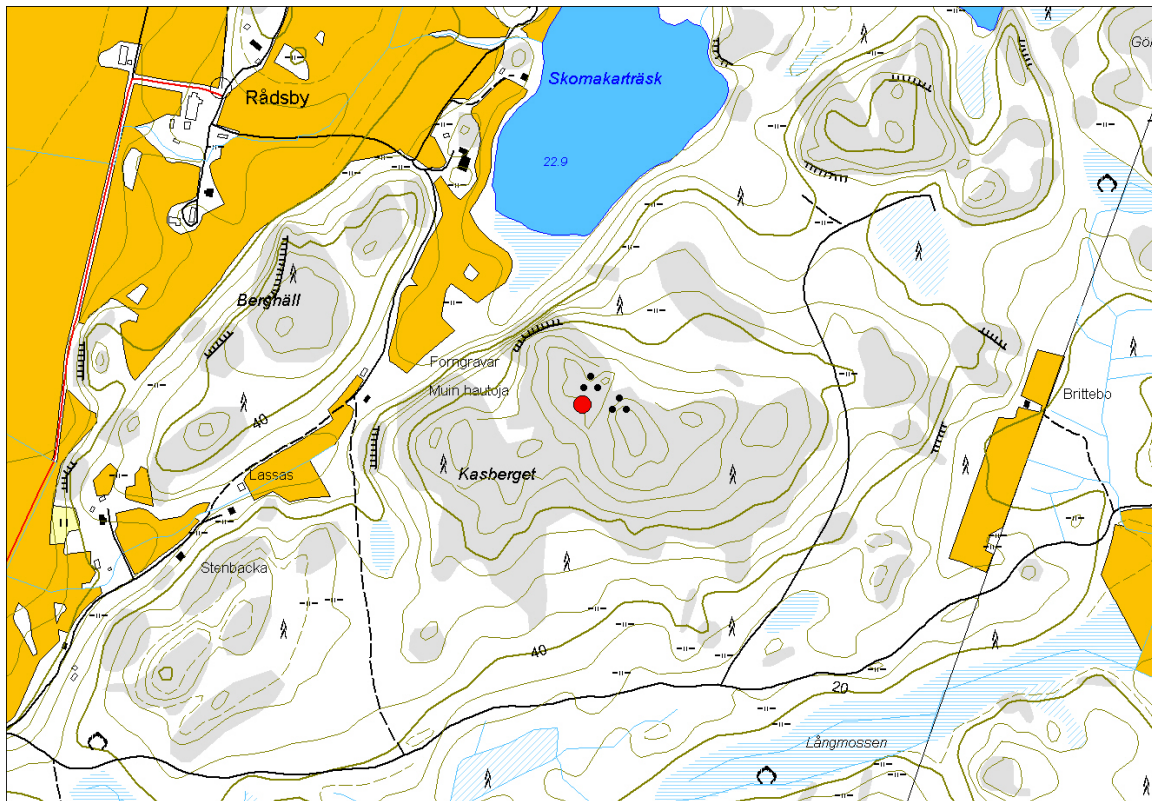
Kohteet sijaitsevat Rådsbyn kylässä, Rådsbyn tilan päärakennuksesta noin 760 metriä kaakkoon, kallioisen Kasbergetin (Råbyberget) korkeimmalla kohdalla. Tämä avokalliovaltainen ylänkö sijaitsee Skomakarträsketin eteläpuolella noin 200 m sen rannasta etelään. Ympäristössä kasvaa mäntymetsää.

Röykkiö A, pohjoisempi, on pahoin tuhottu. Se on pyöreähkö ja halkaisija on 8 metriä, korkeus on 0,9 m. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 3 m), jossa on uloskäynti itään. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,8 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 50 m kaakkoon. Se on myös kalliopohjalla. Röykkiön keskellä on kraatteri (halkaisija. 4 m). Röykkiön mitat ovat N-S 7,5 m, E-W 6,5 m ja korkeutta sillä on 1,4 m. Röykkiö on kasattu kivistä, joiden halkaisija on 0,4-0,9 metriä. Kyseessä on pronssikautiset röykkiöhaudat.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kasberget
KUNTA	Tammsaari
ALUE	Rådsby
P	6666186
I	3297820

Kohdenimi	Näset	N 6668216
Alue	Olsböle	E 3289299
Kunta	Tammisaari	Z 57

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Olsbölen kylässä, Timmerflotten-nimisen lahden N-puolella noin 200 metriä rannasta pohjoiseen, Näsetin kallioisen laen etelään laskevalla reunalla. Pohjoisessa kallioaluetta rajaa peltoalue.

Paikalla on kaksi röykkiötä.

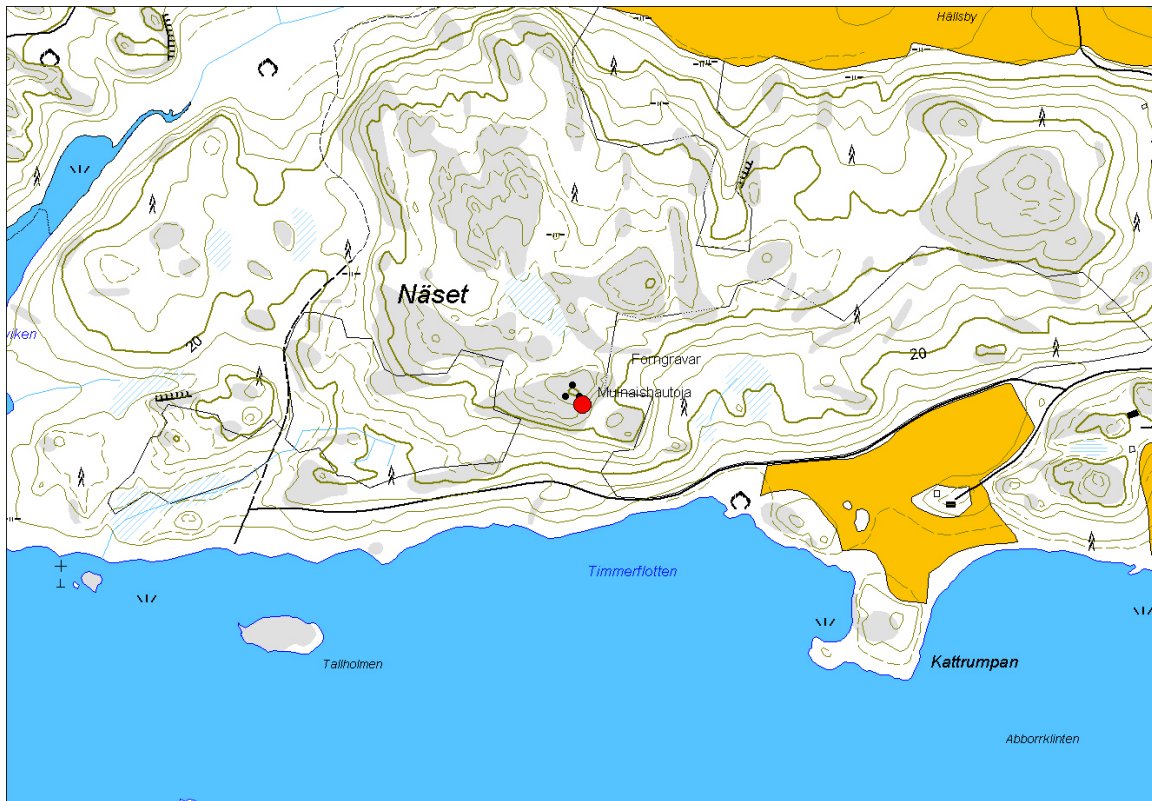
Eteläisempi on kalliopohjalla. Se on muodoltaan kekomainen ja siinä on yksi isompi ja pari pienempää kraatteria. Sen halkaisija on N-S 13 m ja E-W 14 m. Röykkiön korkeus on 2,2 metriä. Kivien halkaisija on keskimäärin 0,2-0,6 metriä ja joukossa on jonkin verran särmikkäitä lohkokiviä. Tämän eteläreunasta alkaa jyrkänne.

Toinen röykkiö sijaitsee edellä mainitun vieressä, sen luoteispuolella. Röykkiö on myös kalliopohjainen, pyöreähkö ja sen halkaisija on 9,3 m ja korkeus 1,5 metriä. Kivien halkaisija on 0,2-0,6 metriä ja joukossa on särmikkäitä lohkokiviä. Röykkiö on muodoltaan kumpumainen ja siinä on kolme kuopannetta.

Röykkiöistä noin 20 metriä pohjoiskoilliseen on yksikerroksinen kivilatomus, jonka mitat ovat 1,6 (N-S) x 3,2 x 0,2 m; kivet 20-40 cm, pyöreitä ja särmikkäitä. Kyseessä on mahdollinen röykkiön pohja. Latomus on jäkälän peitossa ja sen muoto on epäselvä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Näset
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Olsböle
P	6668216
I	3289299

Kohdenimi	Rånäsudden	N 6671598
Alue	Kvigos	E 3277884
Kunta	Tammisaari	Z 45

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö?	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Tammisaaren NW-kulmassa aivan Perniön rajan tuntumassa. Alue on niemeke, joka työntyy mereen kohti W ja koostuu suurimmaksi osaksi jyrkkärinteistä avokalliomäistä. Alueen kasvillisuus koostuu lähinnä sekametsästä, mutta on osittain myös hyvin tiheää ja pusikkoista.

C.O. Nordman on ilmoittanut alueelta röykkiön 1930-luvulla. Alue käytiin vuonna 2002 läpi kävelemällä, mutta mitään selkeää röykkiön jäännöstä ei löytynyt. Joitakin kivikeskittymiä alueelta löytyi, mutta niiden luonne on hyvin epävarma.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde vaikuttaa tuhoutuneen tai sitten paikkatiedot ovat väärät.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Rånäsudden
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kvigos
P	6671598,5
I	3277884

Kohdenimi	Näseberget	N 6659565
Alue	Bromarv	E 3277663
Kunta	Tammisaari	Z 10-15 m

Mj-tyyppi	Kivilouhos	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Aluelle tehtiin tarkastus koska muinaisjäännösrekisteriin sinne oli merkitty pronssikautinen röykkiö. Tieto on peräisin Nordmanin käynnistä paikan päällä (Nordman: "Bromarv rusthåll", nr. 7a, b, c). Nordmanin mukaan 250 m kallion huipulta kohti S sijaitsee 2x3 m iso röykkiö, joka on rakennettu pienistä kivistä ja lähelle viljeltyä maata. 20 m SE röykkiöstä on hänen mukaan myös useita osittain peittyneitä neliskulmaisia latomuksia. Keskikokoiset kivet muodostavat perustan, jotka ovat 0,5 m leveitä. Niiden korkeus on hänen mielestään olematon.

Alueella on myös Juha Laurén käynyt vuonna 1994, Tenholan inventoinnin yhteydessä, koska seutukaavaliiton luettelossa kohde oli merkitty. Hänen totesi, että paikalla ei ole kuin kivilouhimon jättekivikasa, josta merkinä on kivissä näkyvät porausjäljet. Täten siis kysymyksessä olisi historialliselle ajalle ajoittuva kohde. Maanomisajien mukaan alueella ei ole mitään suullista perimätietoa röykkiöistä.

Kohteelle tehtiin uusi tarkastuskäynti kesän 2002 inventoinnin yhteydessä. Näsebergetin alue sijaitsee Bromarvin kylän W puolella olevan Kyrkvikenin W puolella, eli kylää vastapäätä. Alue on osa kohti N työntyvää niemeä. Laurénin mainitsema kivilouhos sijaitsee Näsebergetin SW osassa, noin 100 Näseuddenin W rannasta. Bromarv rusthållletin lähimmiltä pelloilta, jotka sijaitsevat kohti SW, on matkaa 60 m. Paikalla on kallioreunamaa louhittu poraamalla ja sen eteen kallioterassille on kasattu noin 10 m pitkä (N-S) kivivalli kulmikkaista kivistä. Koko Näsebergetin ja Näseuddenin alueelta löytyy tämän lisäksi useita pienempiä louhoksia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mitään Nordmanin mainitsemaa röykkiötä tai latomusta ei löytynyt alueelta. Toisaalta nämä voivat sijaita lähempänä peltoja ja ne vaikuttavat kuvauksen perusteella olevan mahdollisia peltoröykkiöitä ja talonpohjia. Louhoksen ajoitus on luultavasti suhteellisen nuori ja tämän tyyppisiä löytyykin Uudeltamaalta useita ja ne on ollut käytössä eri syistä.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Näseberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Bromarv
P	6659565
I	3277663

Kohdenimi	Backa	N 6666090
Alue	Germundby	E 3295094
Kunta	Tammisaari	Z >27,5 m

Mj-tyyppi	Kalmisto	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen	

Kuvaus

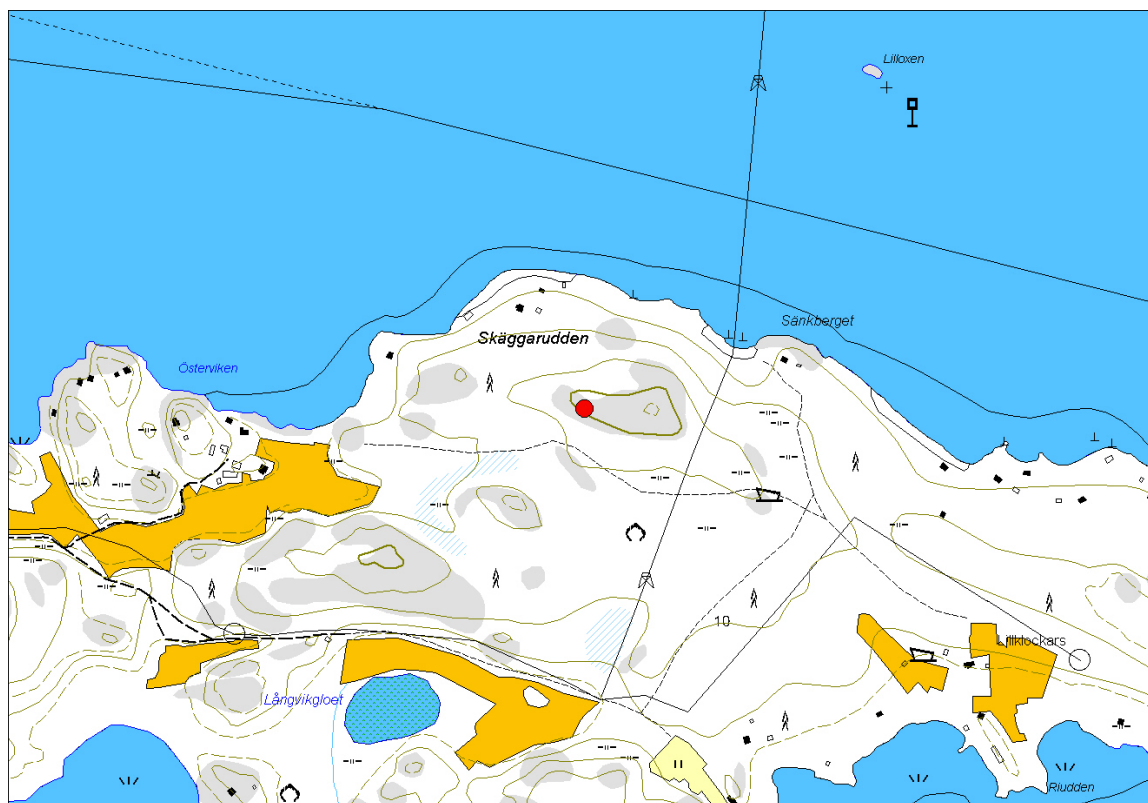
Kohde sijaitsee Germundbyn kylässä, Backa nimisen tilan päärakennuksen kupeessa. Alkuperäinen latomus on sijainnut ainoastaan 15 m päärakennuksesta kohti N. Paikalla tehtiin ensimmäisen löydöt 1911 kun alueelle kaivettiin uutta vesijohtoa. Sen jälkeen tehtiin lisää löytöjä 1925. Paikalla on C.A. Nordman vuonna 1928 ja C.F. Meinandee vuonna 1951 suorittanut kaivaustutkimuksia. Latomuksen alapuolella on löytynyt kolme keihäänkärkeä, jotka ajoittuvat 800-luvulle. Myös muita rauta- ja pronssiesineitä on löytynyt kohteelta. nämä ovat kuitenkin kadonneet. Meinanderin kaivauksista ei ole myöskään jätetty kertomusta vaan ainoastaan keihäänkärjen katkelman ja sormuksen paloja tiedetään löytyneen. Kun Laurén kävi paikalla näkyi siinä ainoastaan peämmääräinen rykelmä kiviä (n. 3 x 1,5 m), joiden päällä oli maata.

Vuoden 2002 inventoinnissa käytiin taas paikan päällä ja todettiin, että jos mahdollista, nyt näkee vielä vähemmän. Alue joka, sijaitsee kummun pohjoispuolella oli täynnä maatalouskoneita ja muuta käytöstä poistettua tavaraa. Alueella oli useita maan peitossa olevia kivirykelmiä, mutta mikä niistä kuuluu latomukseen jäi epäselväkso. Alue oli myös rehevän aluskasvillisuuden peittämä.

Ympäristöä tarkkailemalla selvisi, että kohde on sijaitsee nykyisen puron varrella. Tämä on voinut olla paljon isompi, josta merkinä jyrkkä reunainen kapeikko, jossa vesi on tehnyt syvän uurteen maisemaan. Tämä kapeikko sijaitsee juuri kohteen pohjoispuolella ja siten paikka erottuukin aika selvästi ympäristöltään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vastauksen saaminen kysymykseen, jos jotain kohteesta edelleen säilynyt vaatii lisätutkimuksia, mutta tässä vaiheessa sitä ei voida sulkea pois. Luultavasti kyseessä on siinä tapauksessa kuitenkin pienistä rippeistä alkuperäisestä kohteesta.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Skäggerudden
KUNTA	Inkoo
ALUE	Älgsjö
P	6656497
I	3331157

Kohdenimi	Bergön	N 6658435
Alue	Rilax	E 3281642
Kunta	Tammisaari	Z 40 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Bergön saari sijaitsee Bromarvin kylän ESE puolella, Djurgårdsfjärdenin edustalla. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan mannermainen ja tästä syystä saari on osaltaan rantoihin asti metsäkasvillisuuden peitossa. Saaren S ja E puolella kulkee pienveneväylä. Saari on muodoltaan soikea ja sen SW päädyssä, jossa kohde sijaitsee, putoaa kalliit hyvin jyrkästi 20 m suoraan mereen.

Kohde sijaitsee näiden kallioiden päällä. Kyseessä on pieni rökkiö, joka sijaitsee avokallioalueen S osassa. Paikalta avautuu avara näköala kohti S ja SE. Rökkiö on rakennettu särmikkäistä, mutta luonnon muovaamista kivistä. Rökkiön muoto on lähinnä soikea. Sen mitat ovat:

N-S = 1,75 m

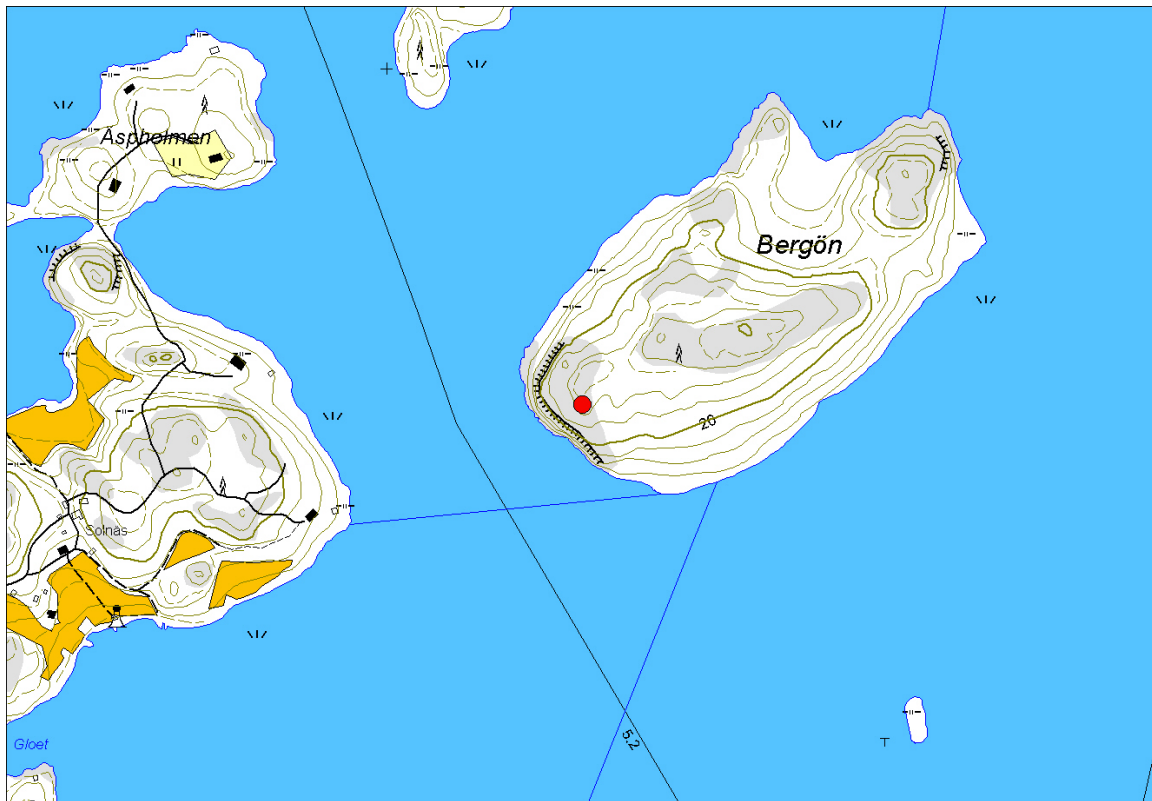
E-W = 2,10 m

Korkeus = 0,45 m

Kivien halkaisija 0,40-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti hajotettu merimerkki. Tulkinta tehtiin sijainnin ja rökkiön luonteen perusteella.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Bergön
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Rilax
P	6658435
I	3281642

Kohdenimi	Slottholmen	N 6657226
Alue	Rilax	E 3281870
Kunta	Tammisaari	Z 17,5-20 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Slottholmen sijaitsee Bromarvin saariston E osissa, Riilahden NE puolella. Saari on pitkänomainen ja sen keskiosaa halkoo syvä notkelma. Saaren kasvillisuus on mannermaista. Kohde sijaitsee saaren N osassa, lähialueen korkeimmalla kohdalla. Alue on avokallioaluetta ja siinä kasvillisuus on hyvin avointa.

Kohde koostuu neljästä pienestä kiviröykkiöstä, jotka sijaitsevat pari metrin etäisyydellä toisistaan. Kaikki ovat rakennettu luonnon muovaamista särmikkäistä kivistä (halkaisija 0,30-0,50 m) ja ovat ainoastaan niukan aluskasvillisuuden peitossa. Niiden mitat ovat:

A (eli läntisin):

N-S = 1,35 m

E-W = 1,76 m

Korkeus = 0,40 m

B (3,80 m NE A:sta):

N-S = 1,35 m

E-W = 2,30 m

Korkeus = 0,30 m

C (2,60 m S B:stä):

N-S = 1,10 m

E-W = 1,70 m

Korkeus = 0,40 m

D (4,30 m SE C:stä)

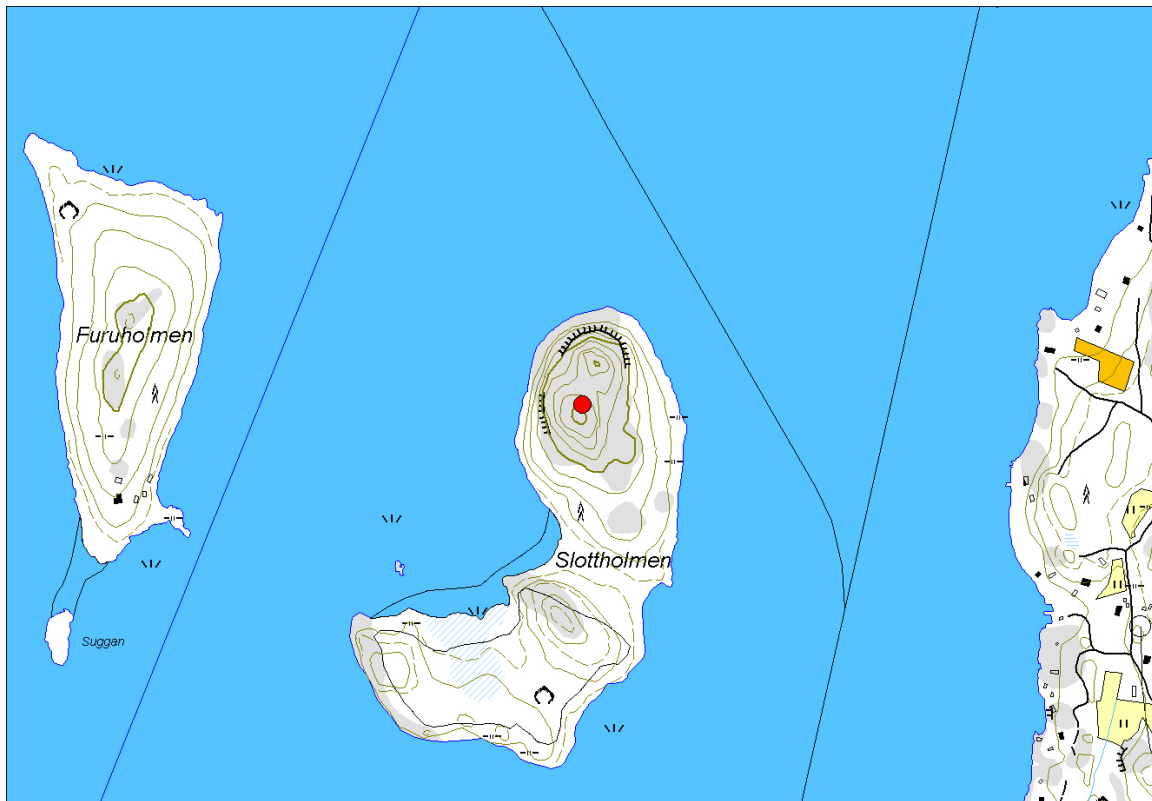
N-S = 1,00 m

E-W = 0,65 m

Korkeus = 0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikalla löytyi ruostuneita kiinnityskoukkuja ja muita metalliosia. Kyseessä voi siis olla tukiröykkiöt esimerkiksi tolपालle tai kolmiomittaustornille.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Slottholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Rilax
P	6657226
I	3281870

Kohdenimi	Grönalund	N 6660070
Alue	Kägra med Pålarv	E 3280870
Kunta	Tammisaari	Z 32,5-37

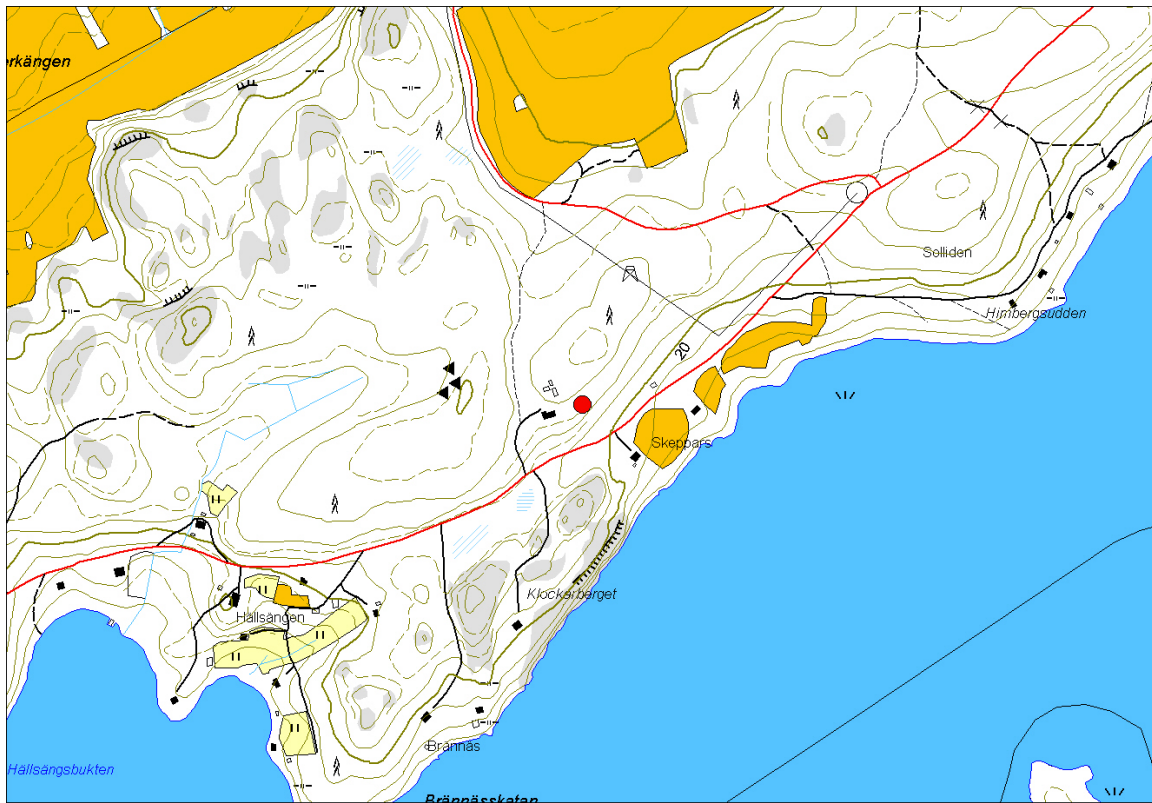
Mj-tyyppi	Hautaröykkiö/kalmisto?	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bromarv-Tenhola tiestä n. 60 m kohti N. Kohteen alkuperäinen ilmoitus teki Bror Kevin, joka elossa ollessaan asui aivan kohteen vieressä. Alue sijaitsee nimittäin, J Laurenin inventointiraportin vuodelta 1994 mukaan, Grönalundin talon E puolella, pihamuurin vieressä. Laurenin mukaan paikalla on "neljän kiven varaan kasattu kiviraunio", joka sijaitsee SE viettävällä harjun kivikkoisella rinteellä. Tarkastuksen yhteydessä hän löysi myös muita kiveyksiä, mutta totesi niiden olevan todennäköisesti luonnonmuodostumia. Lauren pitää röykkiötä luonteltaan rautakautisena vaikka sen sijainti on hänen mielestään epätavallisen korkealla.

Vuoden 2002 inventoinnin kohteella kasvoi rehevä aluskasvillisuus, jota dominoi erilaiset heinäkasvit. Alueella oli useita kiveyksiä, josta suurin osa on luultavasti Kevinin itse rakentamia tai luonnonmuodostelmia. Laurénin mainitsemaa latomusta tai röykkiötä ei löytynyt vaikka alue haravoitiin tarkasti. Yksi syy tähän voi olla huonot olosuhteet, jonka vuoksi paikalla pitäisi käydä uudestaan aikaisin keväällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gröналund
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kägra med Pälärvi
P	6660070
I	3280870

Kohdenimi	Piparudden	N 6655153
Alue	Vättlax	E 3269001
Kunta	Tammisaari	Z 0-5 m

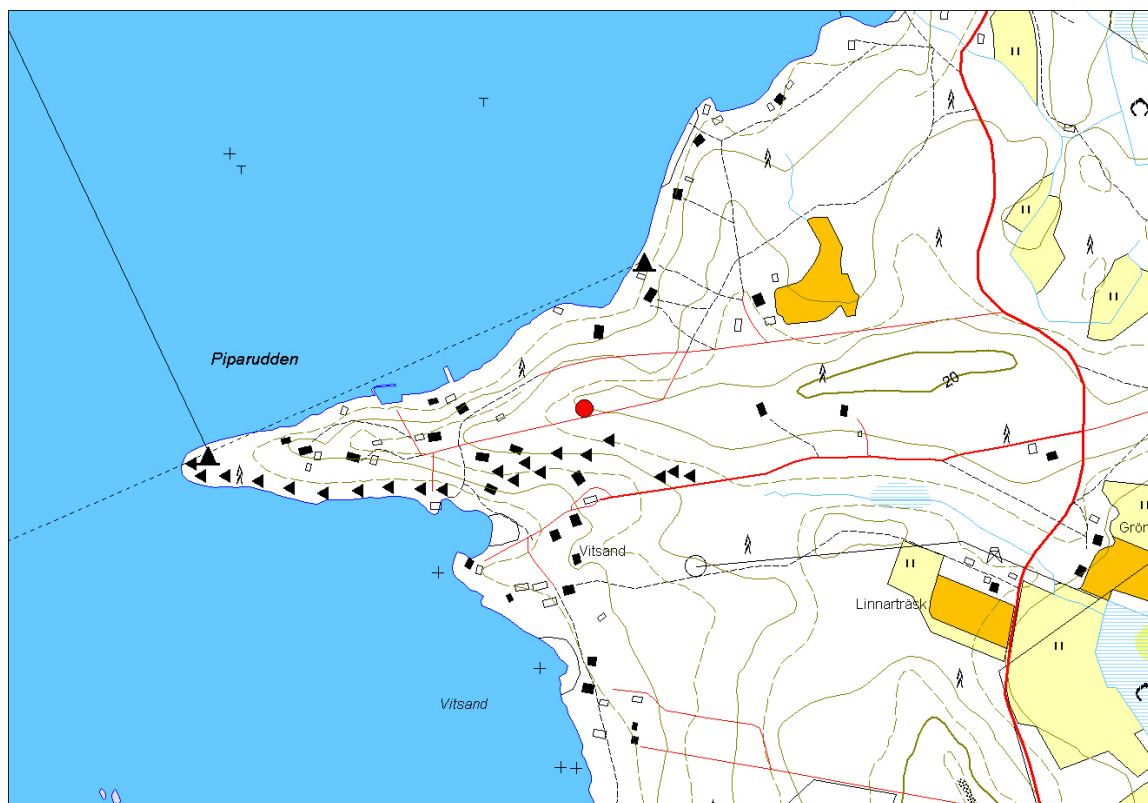
Mj-tyyppi	Kuoppia luonnonmuodostumassa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Piparudden nimisen niemen juuressa, joka työntyy Bromarvlandetin W rannasta mereen. Niemi on pitkän moreeni harjanteen pääty, joka piparuddenin kohdalla jatkuu merenpinnan alle. Kasvillisuus on mannermaista metsää. Kohteelle opasti paikallinen Anita Schrey, joka myös on maanomistaja.

Kohde sijaitsee harjanteen korkeimmalla kohdalla. Paikalla on kaivettu useita kuoppia ja maanomistaja epäili, että kyseessä oli hautaröykkiöitä. Kuopat ovat kuitenkin lähemmän tarkastelun perusteella kaivettu laajaan luonnonmuodostumaan, joka kattaa koko harjun laen. Osa kuopista oli kuullema maanomistaja itse kaivanut ollessaan tyttö. "Röykkiö" on itse asiassa kuopista aiheutuneet vallit.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Piparudden
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6655153
I	3269001

Kohdenimi	Horsön	N 6648883
Alue	Vättlax	E 3274159
Kunta	Tammisaari	Z 0-12,5

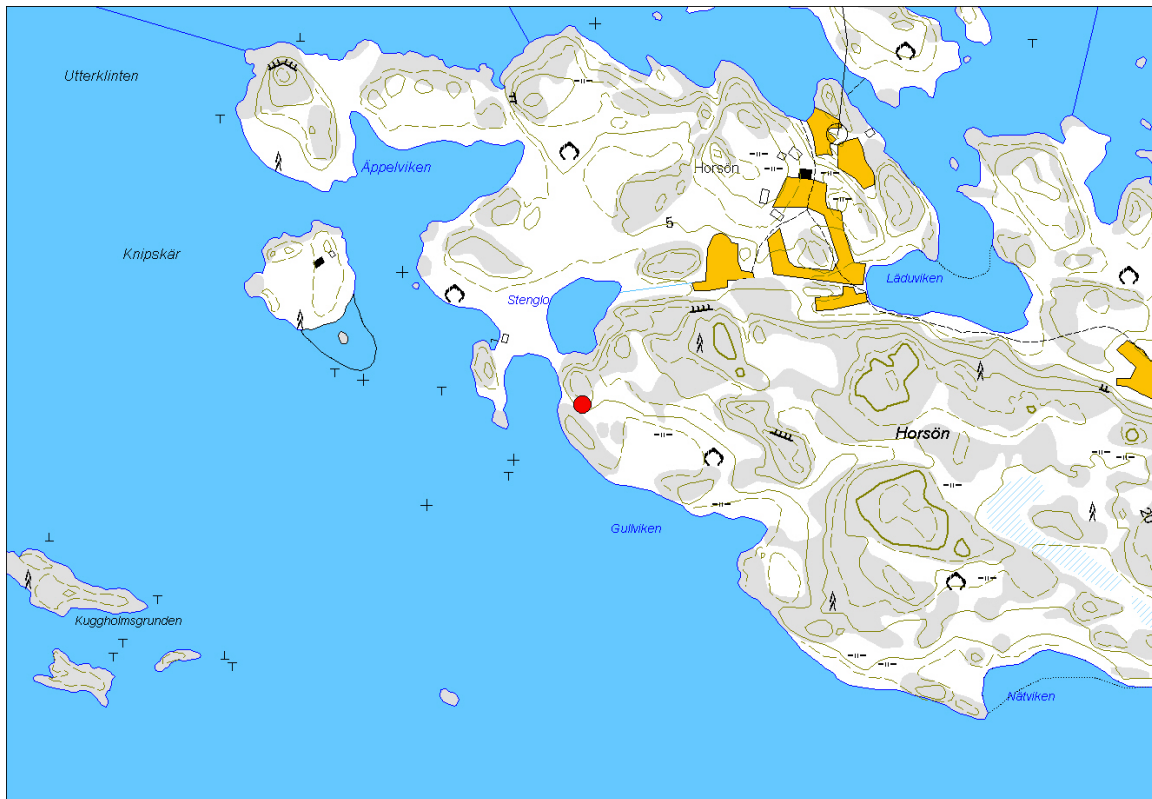
Mj-tyyppi	Puolustusvarustukset	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Horsö on suhteellisen iso saari Bromarvlandetin S puolella. Saaren S puolella avautuu selänne, jonka vastarannalla sijaitsee Hankoniemi. Saaren kasvillisuus on mannermaista.

Saaren S osassa sijaitsee useita puolustusvarustusta ja tykkiasemaa. Saaren korkeimmalla kohdalla sijaitsee myös muistomerkki, joka on omistettu Neuvostoliiton joukoille.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Horsön
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Västlax
P	6648883
I	3274159

Kohdenimi	Kuggholmen	N 6648904
Alue	Vättlax	E 3272813
Kunta	Tammisaari	Z 0-25 m

Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kuggholmen sijaitsee Bromarvlandetin S puolella. Sen S puolellan avautuu selänne, jonka vastarannalla on Hankoniemi. Saaren kasvillisuus on luonteeltaan sisäsaaristomainen.

Saaren eri puolilla sijaitsee tykkiasemia ja muita puolustusvarustuksia. Saaren E osassa on myös nykyään umpeen kasvaneita peltoja ja niihin liittyviä muureja.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

313	
NIMI	Kuggholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6648904
I	3272813

Kohdenimi	Porsö	N 6649892
Alue	Vättlax	E 3269506
Kunta	Tammisaari	Z > 20 m

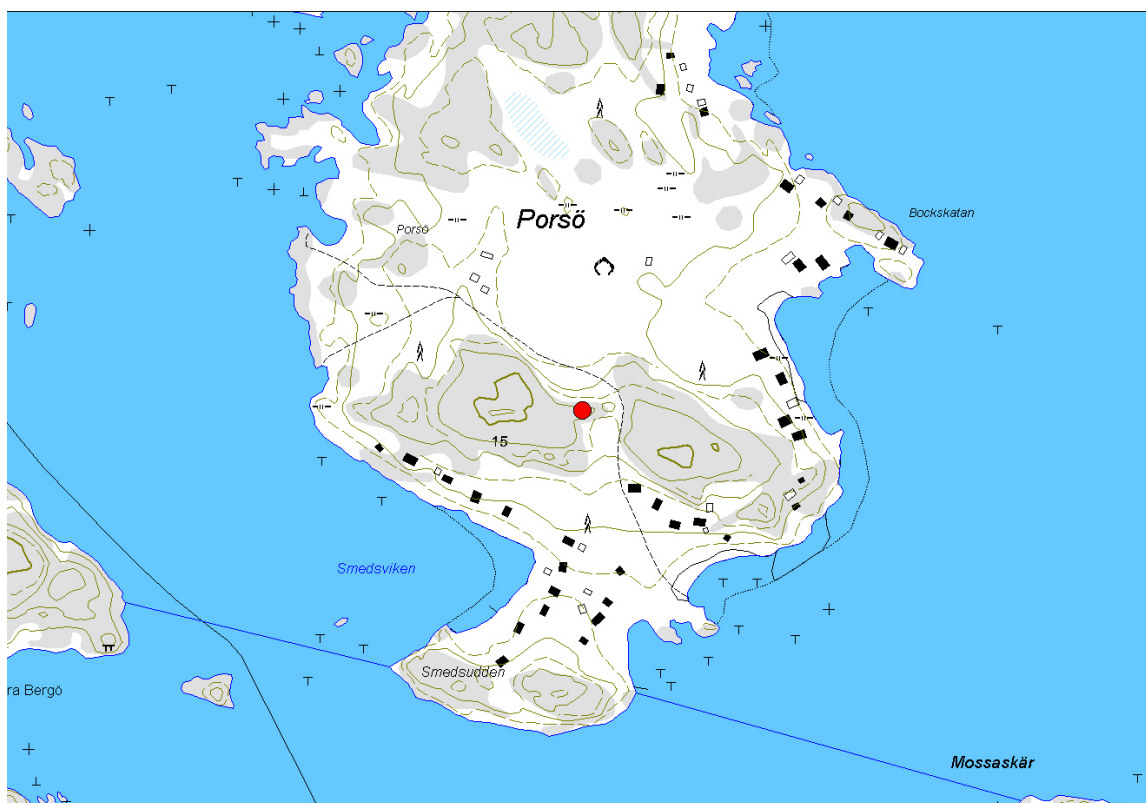
Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Porsö sijaitsee Bromarvlandetin SW puolella ja sen S-W puolella avautuu laaja selänne. Saari on suhteellisen suuri ja hyvin kallioinen. Suuria osia saaren S osaa, jossa kohteet sijaitsevat, on avokallioaluetta. Mujilta osin kasvillisuus on sisäsaaristomainen.

Saaren S osassa on useita tykkiasemaa ja muita lähitaisteluasemia rivissä kallion molemmilla puolilla, Smedsvikenin ja Smedsuddenin N puolella. Itse Smedsudden ei tarkastettu.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

314	
NIMI	Porsö
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Vättlax
P	6649892
I	3269506

Kohdenimi	Grönvik	N 6656160
Alue	Skräddarböle	E 3305140
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Dragsvikenin S puolella noin 220 m rannasta, joka pilkottaa puiden välistä kohdi NW. Kohteen SW ja S puolella on laajoja metsäalueita kun taas sen ja meren välissä on pelto, joka oli inventoinnin aikana kesannossa. Alueella oli tehty metsänraivaustyötä, joka vaikeutti havaintojen tekoa. Röykkiöt sijaitsevat suhteessa ympäröivään mastoon matalalla avokallioharjanteella. Harjanteen N puoli on myös jyrkkä ja röykkiöt ovat rakennettu korkeimmalle paikalle tämän jyrkanteen reunalle. Rantaan päin rinne jyrkkenee. Kohteiden vieressä, kohti S ja E, on kesämökkiasutusta.

Röykkiö A: Kohde on profiililtaan matala ja siitä on vierinyt kiviä ympäristöön. Muodoltaan se on epämääräinen, mutta reunat erottuvat selvästi. Röykkiö on paksun sammaleen peitossa.

Kalliolle rakennetun röykkiön mitat ovat:

N-S = 9,00 m

E-W = 8,10 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Röykkiö B: Kohde sijaitsee 30 m kohti E edellisestä. Se on muodoltaan epämääräinen ja osa sen kivistä on vierinyt sen ympärille. Sen keskellä kasvaa mänty ja se on profiililtaan lähinnä matala. Röykkiö on paksun sammaleen peitossa. Sen mitat ovat:

NE-SW = 4,60 m

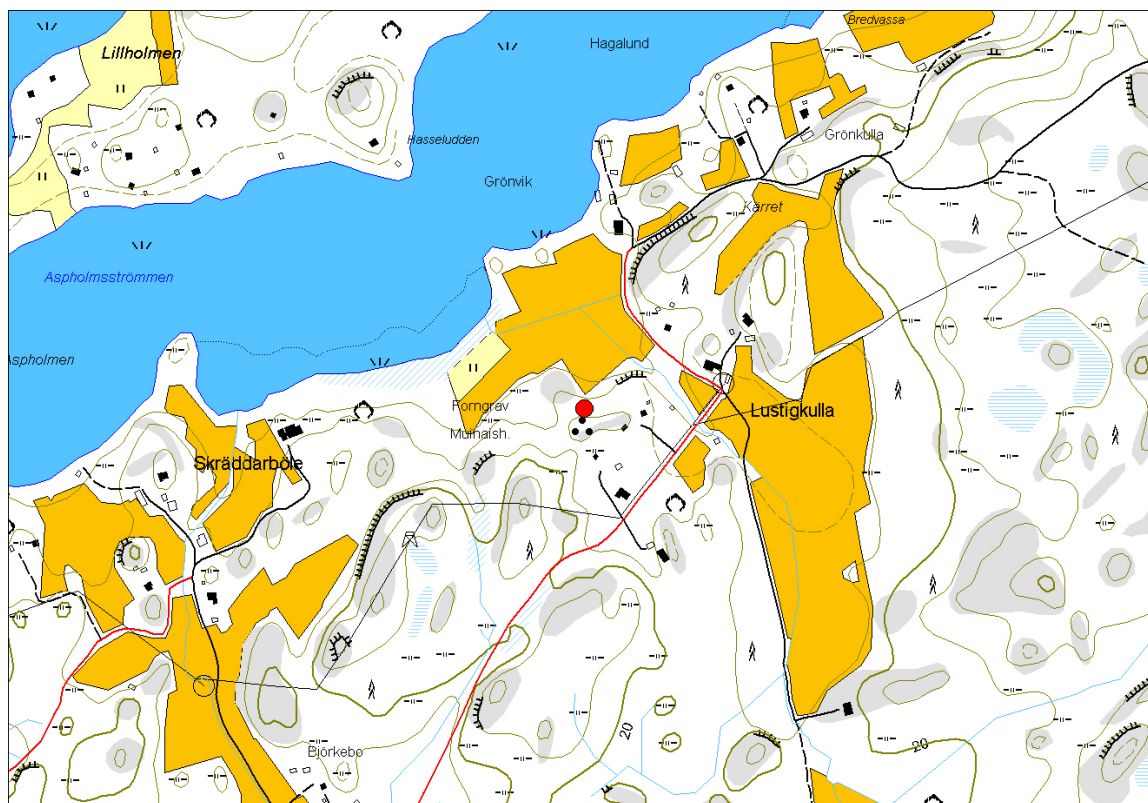
NW-SE = 6,80 m

Korkeus = 0,50 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöt ovat jokseenkin vaikeita tulkita, mutta sijainnin ja muodon perusteella voi olettaa niiden olevan pronssikautisia hautaröykkiöitä.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Grönvik
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Skräddarböle
P	6656160
I	3305140

Kohdenimi	Sivalsbacken	N 6660510
Alue	Skinnarby	E 3290909
Kunta	Tammisaari	Z 10-15

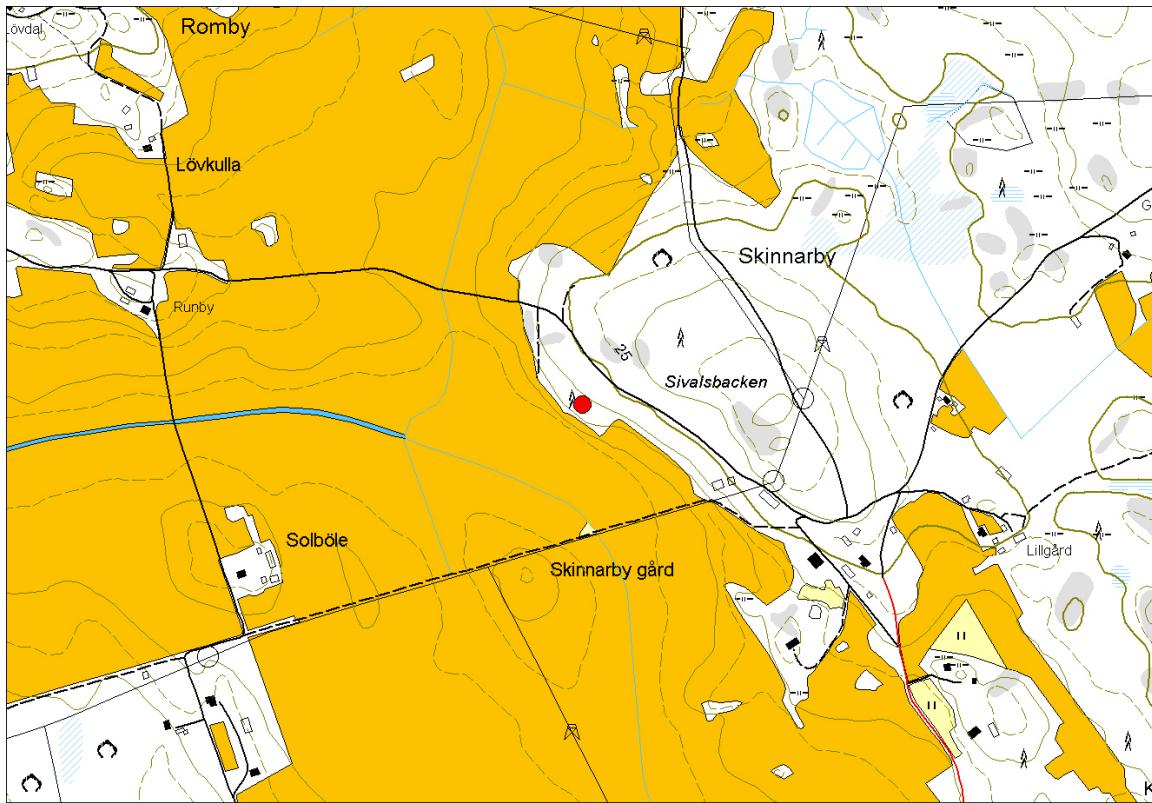
Mj-tyyppi	Valmistuspaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Sivalsbackenin, joka on metsäinen mäki Skinnarby tilan N puolella, SW-rinteessä, johon on kaivettu sorakuopan kaltainen iso kuoppa. Sen edessä on poikittain luonnonkivistä ladottu n. 0,7 m korkea muuri, joka sulkee montun suun melkein kokonaan (aukko on konti SE). Muuri jatkuu epämääräisenä terassina montun länsiosassa. Isosta kuopasta ylärinteeseen (n. 3 m kohti NE) on kaksi pienempää kuoppaa. Isompi (E-puoleinen) on halkaisijaltaan n. 4 m, syvyys n. 1 m, pienempi (W-puoleinen) on halkaisijaltaan n. 2 m, syvyys 0,7 m. Edellä mainittuja kuoppia yhdistää n. metrin levyinen maakaivanne. Päämonttua lähestyy itäpuolelta NE-SW-suuntainen tienpohja, joka on n. 2 m leveä. Kuopan pellonpuoleinen edusta on terassoitu isoilla luonnonkivillä. Terassi on n. 2 m korkea (max) ja n. 20 m leveä. Ison kuopan edessä, terassin päällä, on pyöreähkö kivilatomus. Lisäksi terassilla ja lähiympäristössä on muita epämääräisempiä kivilatomuksia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohteen funktio ja ajoitus jäivät epäselviksi inventoinnin aikana. Kohde vaatii lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

33	
NIMI	Sivalsbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Skinnarby
P	6660510
I	3290909

Kohdenimi	Mälsarbyunkeln 2	N 6660389
Alue	Mälsarby	E 3287852
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyssä Heimlaxin länsirannalla, rannasta noin 120 metriä kohti W ja Hasselbon tilan päärakennuksesta noin 550 metriä kohti NE Mälsarbyunkeln-nimisen kallioisen mäen kaakkoisrinteellä. Mäen rinteellä kasvaa lähinnä havumetsää. Maasto laskee SE kohti merenlahtea. Paikalla on kolme röykkiötä.

Röykkiö A on röykkiöistä eniten kohti W. Se on kalliopohjalla ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija 1,5 m). Röykkiö on muodoltaan pyöreähkö ja halkaisijaltaan noin 6 m ja korkeutta sillä on 0,8 m. Kivien halkaisija on 0,25-0,4 metriä.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 2 m kohti NE. Se on myös kalliopohjainen ja keskellä on kraatteri (halkaisija 2 m). Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 10 metriä, korkeutta sillä on 1,5 m. Rakenteen kivien halkaisija on 0,3-0,6 metriä.

Röykkiö C sijaitsee B:stä 9 m kohti E. Se on myös kalliopohjainen, jäljellä on vain sammalen peittämä pohja. Röykkiön kiviä on nimittäin vieritetty alas mäen pohjoisrinnettä. Röykkiön mitat ovat: N-S 6 m, E-W 7 m ja rakenteen korkeus on 0,5 metriä.

Kohteilta hyvä näkymä lahdelta kohti SE sekä pellon suuntaan kohti S.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunioita, joiden ajoitukset voivat olla pronssikautisia tai rautakautisia. Muodoltaan ne muistuttavat alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja niiden luonteesta.

Kohdenimi	Näseudden	N 6660478
Alue	Prästkulla	E 3288381
Kunta	Tammisaari	Z 17,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee metsäisellä niemekkeellä, jonka NW osassa nousee osittain jyrkkärinteinen ja kallioinen mäki. Mäen S-osa on peltoviljelyksessä. Alueen vallitseva puusto on havupuuta.

Röykkiö sijaitsee alueen korkeimman kohdan S-puolella. Kivien keskikoko on 0,2-0,4 m ja ovat suhteellisen homogeenisiä. Röykkiö on aluskasvillisuuden ja pudonneiden lehtien peitossa, jonka vuoksi havaintopjen teko li vaikeaa inventoinnin aikana. Röykkiö on muodoltaan pitkänomainen E-W-suunnassa, n. 4 m x 2 m. Terassin alapuolella oli kiviä. Röykkiö saattaa olla laajempi kohti pohjoista.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on mahdollisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

Kohdenimi	Storgård	N 6660877
Alue	Mälsarby	E 3287703
Kunta	Tammisaari	Z 15-20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyn kylässä, Heimlaxin W-puolella. Kohteelle on rannasta matkaa noin 340 metriä. Se sijaitsee Storgårdin tilan päärakennuksesta noin 560 metriä kohti SW, peltojen ympäröimän sekametsää kasvavan mäen SE-rinteellä.

Röykkiö on kalliopohjainen, osittain sammalen peittämä. Muodoltaan se on soikeahko ja epätasainen. Sen länsipäässä on kraatteri, josta kiviä on heitelty runsaimmin kallion kaakkoisrinteelle. Röykkiön mitat ovat N-S 7 m, E-W 11 m ja korkeutta sillä on 0,6 metriä. Kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä ja ne ovat luonnon muovaamia ja pyöreitä. Röykkiön reunat ovat sammalen peitossa. Kyseessä on mahdollisesti useampien röykkiöiden muodostama kokonaisuus.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

J.E.Wefvar mainitsee, että röykkiön lähistöllä on pienempiä kivikasoja, jotka ilmeisesti ovat peltokivikasoja (inv. 1879: 65-66). Myös Nordmanmainitsee nämä (inv. 1936).

Kohdenimi	Lindsbacken	N 6660808
Alue	Mälsarby	E 3287450
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyssä, Gamsböle-Storgård-tien länsipuolella, Nordmanin (1936 inv.) mukaan "inomot 100 m NO om det sk. Nyrödjeberget, en bergsklack mitt i den odlade marken" Kyseessä on ilmeisesti Spångångsbergetin kallioalueen kaakkoispäässä sijaitsevalla peltoalueelle työntyvällä niemellä sijaitseva kohde.

Lauren ei vuoden 1994 inventoinnissaan pystynyt paikallistamaan kohdetta laajoista etsinnöistään huolimatta. Mahdollisesti Nordman on merkinnyt röykkiön väärin kartalle. Nordmanin mukaan paikalla on noin 7 m halkaisijaltaan oleva rakenne, jota reunustaa kivikehä.

Inventoinnissa Erko Mikkola tarkisti alueen uudestaan ja sen perusteella hän tulkitsee kohteen pirunpellosi. Rinteessä on sammalen peittämä kivikko, ylärinteessä on rakkaa. Kohteen muoto ja koko on hyvin epämääräinen, ympäristössä on runsaasti kiviä. Matkaa peltoon on noin 10 m (kohti S).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti osa pirunpeltoa tai matala peltoraunio.

Kohdenimi	Lembacka	N 6660343
Alue	Mälsarby	E 3287549
Kunta	Tammisaari	Z 15-17,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mälsarbyssä, Mälsarbyunkeln-nimisestä kallioisesta mäestä noin 100 metriä kohti SW. Alue on peltojen ympäröimän kalliosaareke, jonka E-rinteelle kohde on rakennettu. Mäkeä halkoo pelto ja voimalinja sekä tie, joka kulkee Hasselbosta kohti NNE. Alueella kasvaa lähinnä sekametsää.

Röykkiö on rakennettu kalliopohjalle. Se on muodoltaan nelikulmainen, matala, epätasainen eikä siinä ole kraateria. Sen mitat ovat 6 m (N-S) x 5 m, korkeus. 0,5 m; kivet 30-60 cm. Koillisosassa on näkyvissä vähäistä reunakehää. Se on sammalen peitossa, mutta sillä on selvät rajat. Maisema avautuu N ja E välille.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

Kohdenimi	Mälsarbyunkeln 1	N 6660336
Alue	Mälsarby	E 3287689
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

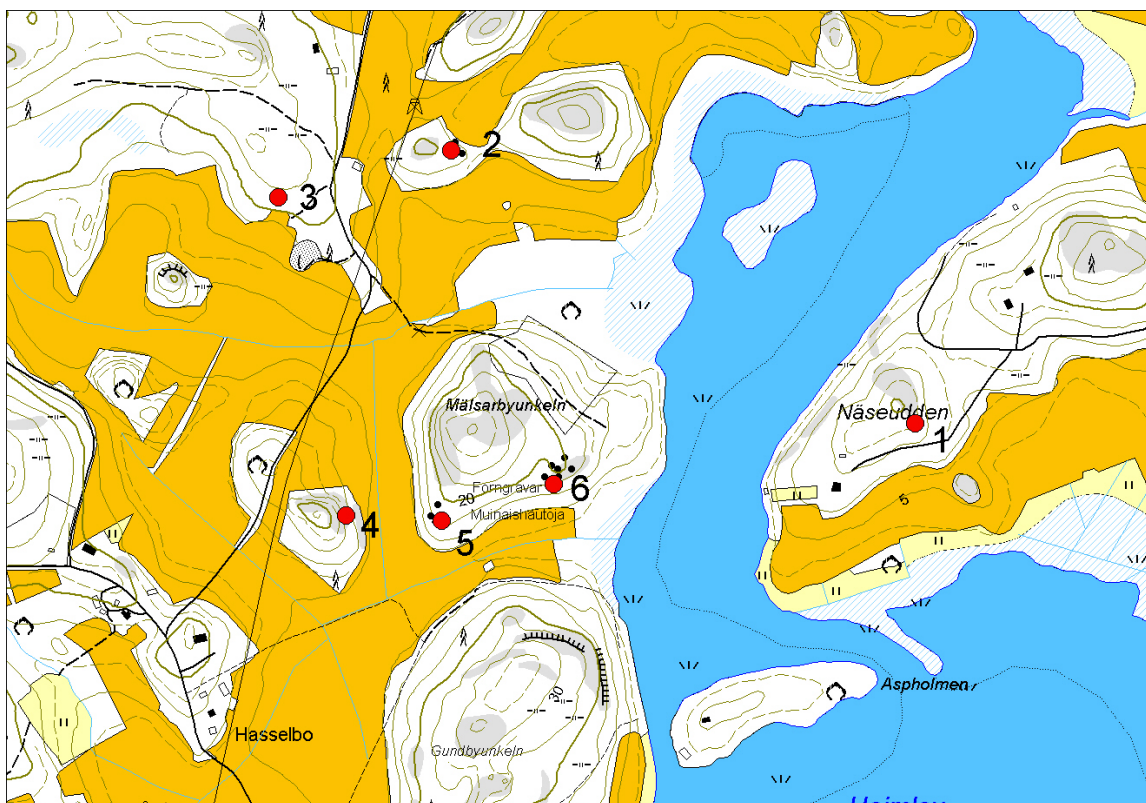
Kohde sijaitsee Mälsarbyssä, Heimlax nimisen lahden W-rannalla. Kohteelle on matkaa rannasta noin 280 metriä ja Hasselbon tilan päärakennuksesta noin 440 metriä kohti NW, Röykkiö on rakennettu Mälsarbyunkeln-nimisen kallioisen mäen W-rinteellä olevaan pirunpeltoon. Mäen rinteellä kasvaa lähinnä havumetsää.

Röykkiö rajaaminen on hankalaa koska se sijaitsee luonnonmuodostelmassa. Arvion mukaan röykkiön halkaisija on noin 18 metriä ja korkeus 1,8 m. Se S-osa on korkeampi. Se on laaja-alainen, muodoltaan pyöreä ja pinnaltaan lähinnä epätasainen. Röykkiössä on kolme suurempaa kuoppaa, joista pohjoisin on halkaisijaltaan 5 m ja kaksi pienempää noin 2,5 m. Kivet ovat kooltaan 20-50 cm ja pyöristyneitä. Röykkiössä on saattanut olla rakenteita. Röykkiö on joka puolelta paksun sammalpeitteen peittämä, mutta reunat ovat kuitenkin havaittavissa.

Kohteilta avautuu näkymät kohit S ja W.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on todennäköisesti hautaraunio, jonka ajoitus voi olla pronssikautinen tai rautakautinen. Muodoltaan se muistuttaa alueen muita pronssikautisia raunioita, mutta ilman lisätutkimuksia ei voida olla varmoja.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Näseudden
KUNTA Tammisaari
ALUE Prästkulla
P 6660478
I 3288381
2
NIMI Storgård
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660877
I 3287703
3
NIMI Lindsbacken
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660808
I 328745

4
NIMI Lembacka
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660343
I 3287549
5
NIMI Mälsarbyunkeln 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660336
I 3287689
6
NIMI Mälsarbyunkeln 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Mälsarby
P 6660389
I 3287852

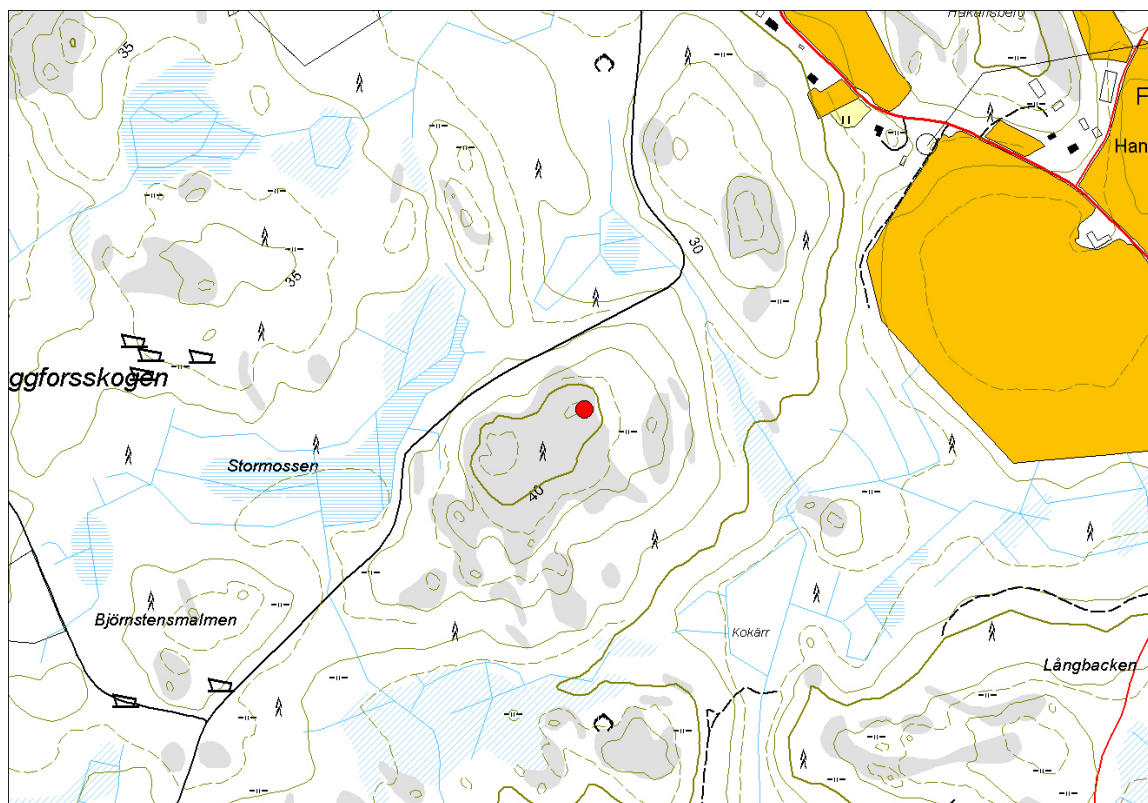
Kohdenimi	Myggforsberget	N 6658452
Alue	Finby Gränd	E 3289613
Kunta	Tammisaari	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostelma+kivilouhos	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä+historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee laajan notkelmalla olevan kalliotasanteen E-päässä, joka muodostaa paikalla loivan SE-rinteen. Kallio kohoaa uudestaan kohti S, mutta ennen sitä on kohteen reuna. Kivien koko vaihtelee 0,1-1 m. Pirunpelto on pinnaltaan tasainen, mutta siinä on useita yksittäisiä kuoppia. Se on rajoiltaan hyvin selkeä, mitoiltaan 60 m N-S x 43 m E-W, paksuus 1-2 m. NW- ja NE-päässä kivikko jatkuu kallion korkeimman kohdan yli. SE-reunassa on pieni (4 m E-W) kivilouhos ja koillispäästä n. 10 m pohjoiseen isompi, jossa on porausjälkiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Myggforsberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Finby Gränd
P	6658452
I	3289613

Kohdenimi	Lillträsket W	N 6654490
Alue	Söderstrand	E 3278917
Kunta	Tammisaari	Z 15-17,5

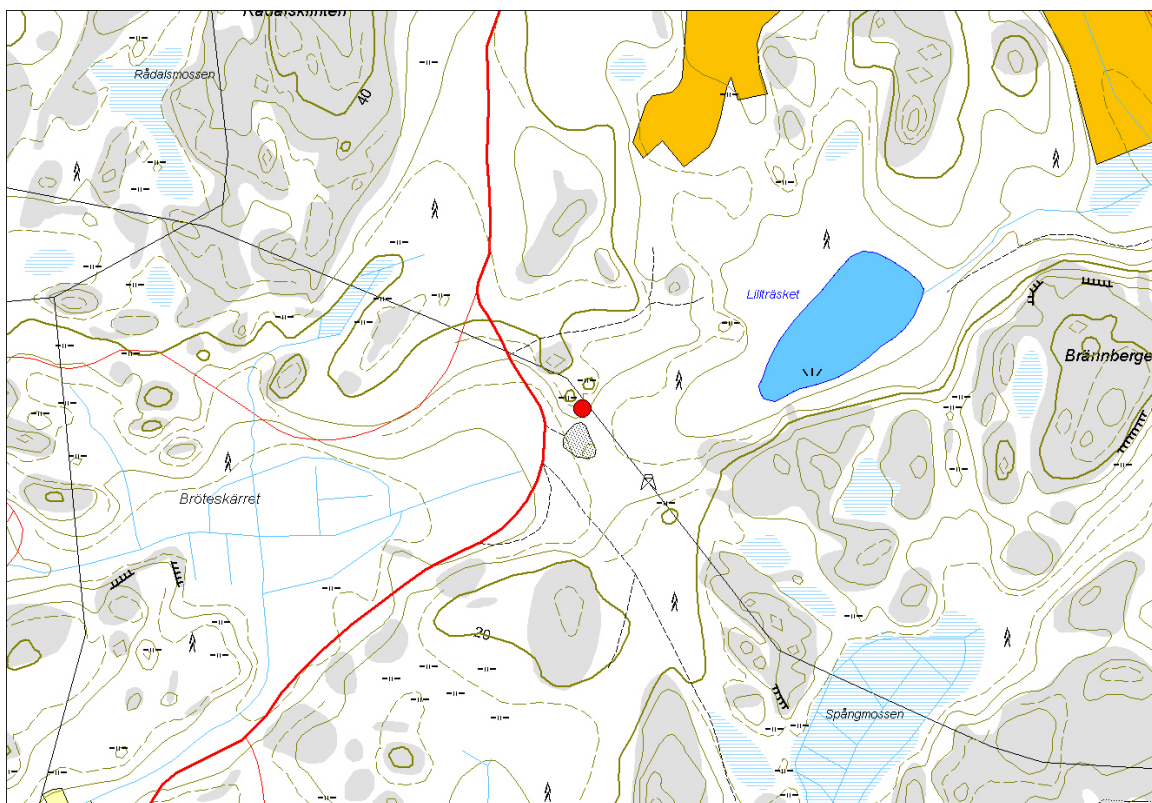
Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee kallionyppylän S-rinteellä. Kallio on alueella epätasainen ja siinä on paljon jyrkänteitä sekä suhteellisen peitteinen lähinnä puuston vuoksi. Kohtene ympärillä kasvaa tiheää nuorta mäntymetsä. Röykkiön mitat ovat 6 m (N-S) x 7 m x 1,2 m. Kivien keskikoko on 0,2-0,6 m. Keskellä röykkiötä on n. 3 m halkaisijaltaan oleva kraateri keskipisteestä hieman itään. Röykkiön muoto on pyöreä ja kupera. W- ja S-puolella on kiviä levinnyt ympärille. Röykkiössä ei ole näkyviä rakenteita

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muita alueen pronssikautisia tai rautakautisia hautaraunioita. Kohteen ajoitus on mahdollista varmistaa vain lisätutkimusten avulla.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Lillträsket W
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Söderstrand
P	6654490
I	3278917

Kohdenimi	Trollklyftan	N 6653358
Alue	Grundsund	E 3277512
Kunta	Tammisaari	Z 20-25

Mj-tyyppi	Kalliopiiroksia	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee suuren avokallioalueen W-reunassa sekä tämän W-suuntaisella rinteellä. Kallion NW- ja W-rinteet ovat täynnä suuria (läpimitaltaan 5-20 m) särmikkäitä kalliosta irtilohjonneita kalliionlohkaareita, jotka muodostavat kapeita solia, onkaloita ja kanjoneita yhdessä kallion kanssa.

Kohde on W-puoleisin tällainen kallion ja suuren siirtolohkareen välisestä WSW-ENE -suuntaisesta solasta. Tämä on noin 5 m korkea ja kapeimmillaan ENE-päässä, jossa leveys on noin 1 m. Leveimmillään se on noin 2,5 m solan suuosassa. Solaan on tehty useita kaiverruksia. Näistä suurin osa sijaitsee siirtolohkareessa, eli solan S-reunassa. Useat niistä vahvistettu maalilla.

- "ETIHEIAE" (lev. 86 cm, kork. 12 cm) ja alla päiväys "18 1/VII 86" (lev. 35 cm, kork. 9 cm); 130 cm:n korkeudella; kaiverruksen yläpuolella ollut ainakin 3 riviä maalattua tekstiä.
- "TROLLKLYFTA" (lev. 58 cm, kork. 6,5 cm); 170 cm maasta.
- Tyyllitely kursiivi "R" pyöreäpohjaisen kolmion sisällä (kork. 20 cm, lev. 12); kolmion kärki jakaa vuosiluvun 19 33
- Solan kaikilla seinillä useita kaiverrettuja tai maalattuja kirjaimia tai kirjainpareja, lähinnä R ja B kirjaimia, myös ehkä K.
- "SALVE" (lev. 100 cm, kork. 23 cm) solan suulla maassa kallioon kaiverrettu.

Solan suun tienoilla olevassa kahdessa puussa nauvoja ja rautalankaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kalliopiiirrosten alkuperä jäivät epäselväksi. Selkeästi kaivertaja on ollut oppinut ainakin niin paljon, että on tuntenut latinan tervehdysosan. Päivämäärä viittaa 1800-luvun loppuun.

Kohdenimi	Trollklyftan NE	N 6653694
Alue	Grundsund	E 3277966
Kunta	Tammisaari	Z 20-25

Mj-tyyppi	Rakenteita luonnonmuodostelmassa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

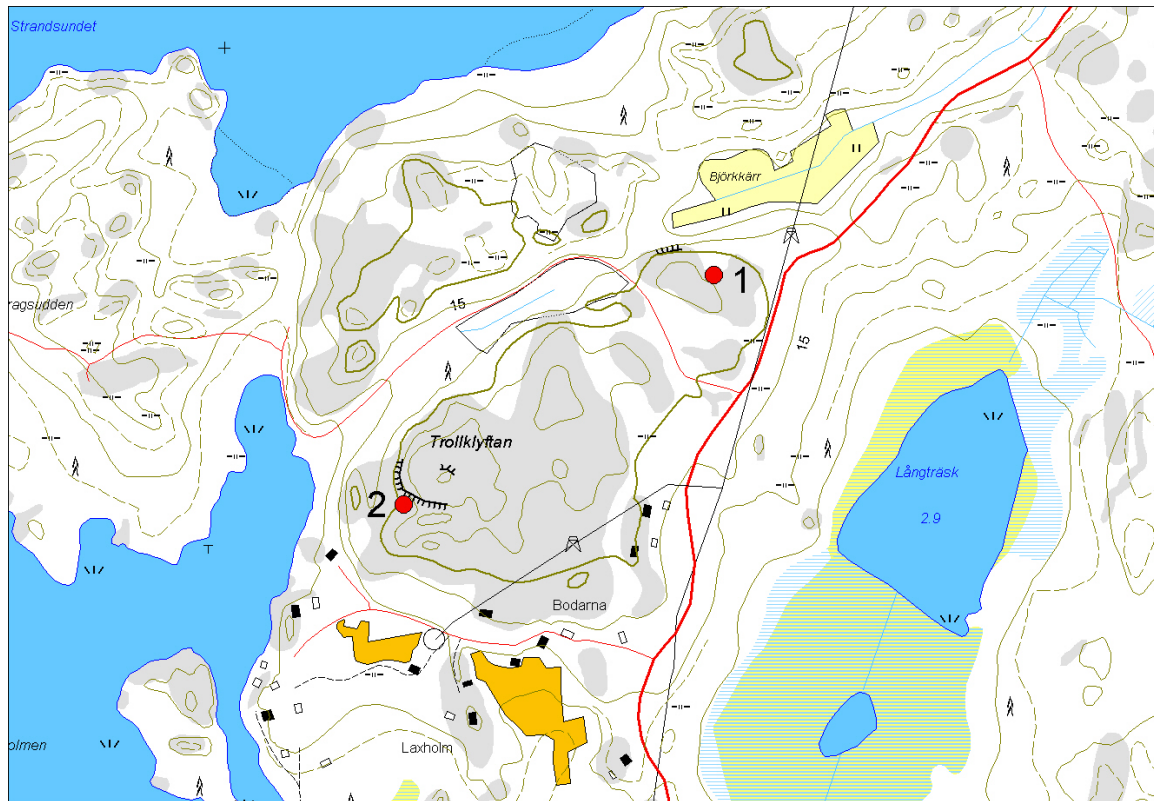
Kuvaus

Avokalliotasanteen NE-laidalla on luonnonmuodostelma, jossa on vallimaisia rakenteita. Kivikeskittymän koko on 21 m N-S, 18 m E-W, max korkeus 0,6 m
S-osassa on suuria kuoppia kaivettu (3-6 m) ja niiden pohjalla avokallio on paljas. Kivien koko vaihtelee 5-80 cm, keskimääräinen läpimitta on 10-20 cm.

Kallion notkelmat ovat paljaina. Alueen korkein kohta on kohti NW..

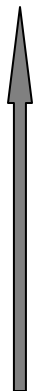
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luonnonmuodostelma, johon on myöhemmin tehty rakenteita. Näiden ajoitus ja funktio ei selvinnyt inventoinnin aikana.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Trolleklyftan NE
KUNTA Tammisaari
ALUE Grundsund
P 6653694
I 3277966
2
NIMI Trolleklyftan
KUNTA Tammisaari
ALUE Grundsund
P 6653358
I 3277512

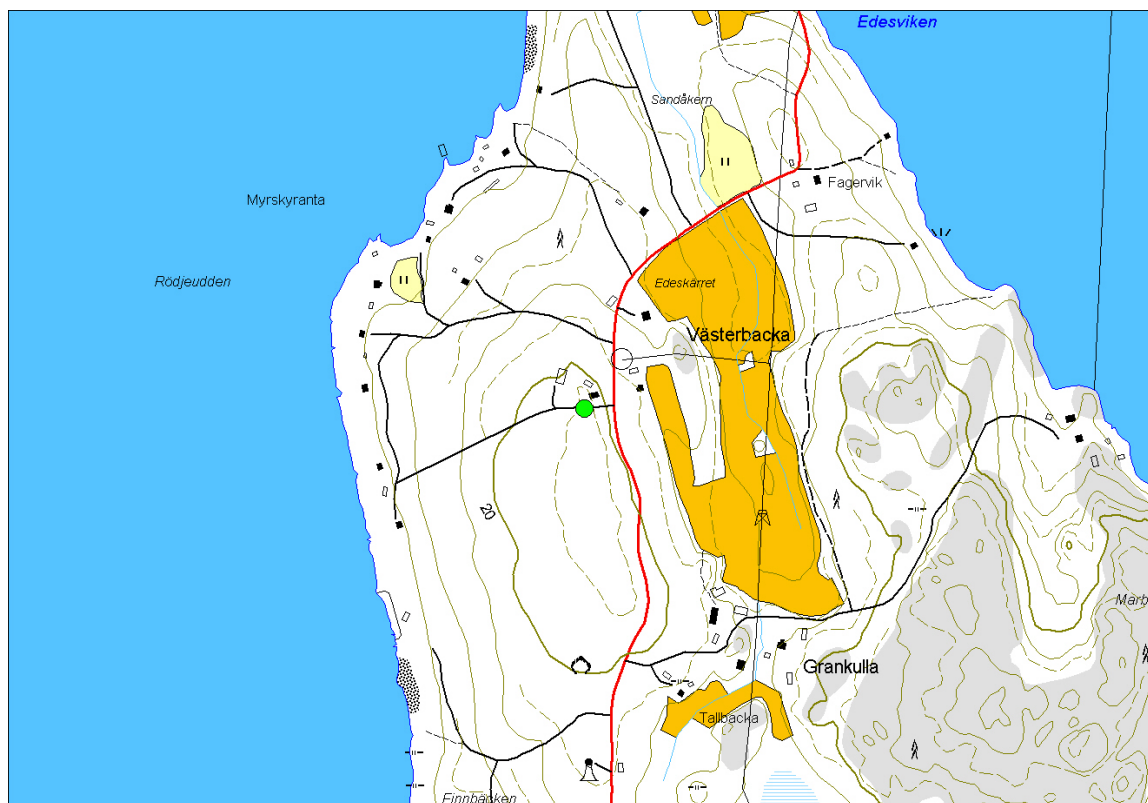
Kohdenimi	Västerbacka	N 6661041
Alue	Padva	E 3266924
Kunta	Tammisaari	Z 22,5

Mj-tyyppi	Kuoppia luonnonmuodostelmassa	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Padvan niemen korkeimman kohdan W-rinteessä. Luonnonmuodostelma muodostaa huipulla vallin, jonka läpi kulkee ja leikkaa E-W -suuntainen tie. Valli kääntyy 90 astetta kohti W noin 10 m tiestä kohti N.. Tieleikkauksessa näkyy muodostelman rakenne hyvin. Kivien koko on 0,1-0,2 m. Kuopat luonnonmuodostelmassa sijaitsevat tien N-puolella: isompi on 1,5 m halkaisijaltaan ja pienempi 1 m. Luonnonmuodostelma jatkuu kohti S, tosin paksun kasvillisuuden peittämänä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Västerbacka
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Padva
P	6661041
I	3266924

Kohdenimi	Hällsbykullen	N 6668960
Alue	Olsböle	E 3289962
Kunta	Tammisaari	Z 20-25

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

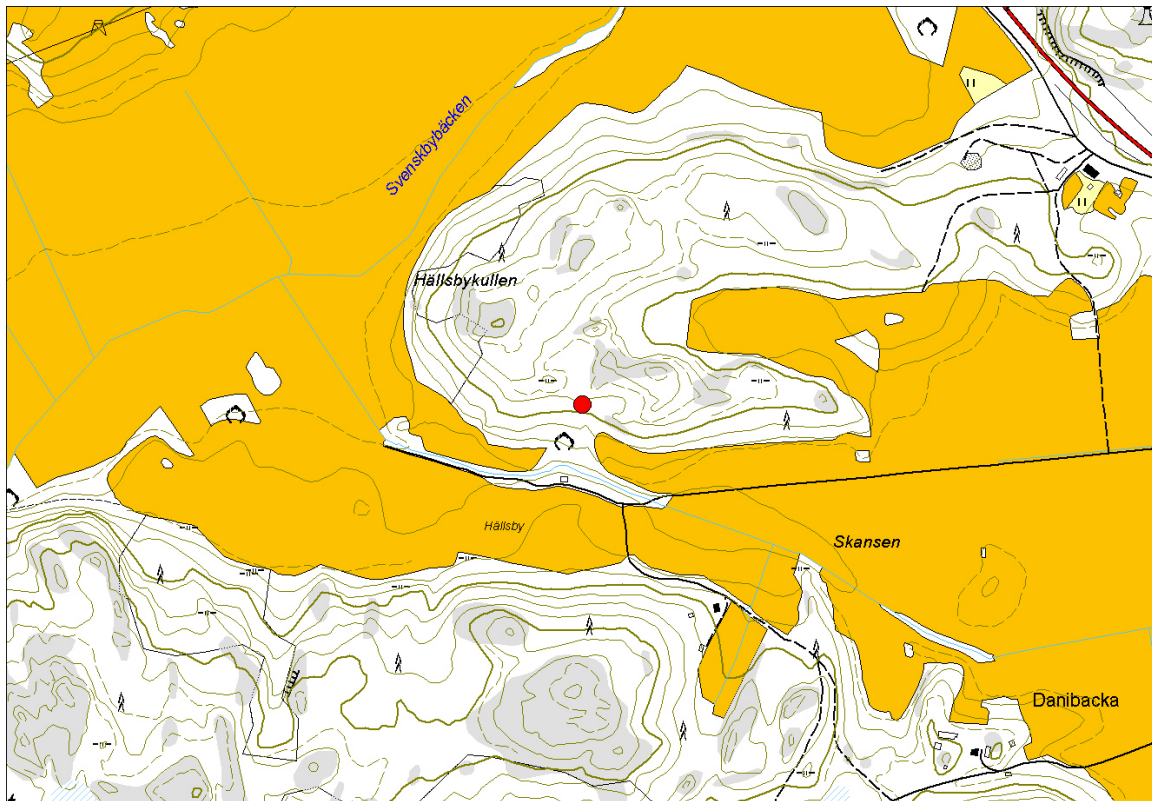
Kohde sijaitsee Hällsbykullen nimisen alueen S osassa. Alue on jyrkkää (20 astetta) etelään viettävää rinnettä, joka muodostaa kohteen yläpuolella terassin. Alue on metsittynyt ja koostuu lähinnä sekametsästä.

Muodoltaan latomus muistuttaa nuolta.. Sen mitat ovat 6,8 m N-S; max lev. 3,0 m E-W; korkeus 0,6 m. "Varren" paksuus 1,1 m (= min lev.). Kivien keskimitta on 20-60 cm.

Latomus on osin sammalen ja aluskasvillisuuden peitossa.

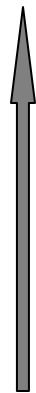
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kivirakenteen luonne tai ajoitus jäi epäselväksi inventoinnin aikana. Hällsbykullenilla on sijainnut keskiaikainen kylä, jonka varhaisin maininta on vuodelta 1451 (FMU 2898). 1540-luvulla kylällä oli neljä taloa, mutta 1694 ainoastaan yksi talo oli jäljellä. Viimeinen talo on yhdistetty Olsböleen 1814, mutta tila oli ollut autiona jo 1807-14. 1500-luvulla kylän veromarkka oli 9,83 ja kylä on muodostanut keskuskylän sekä maallisessa että kirkollisessa verokunnassa, joka viittaa mahdollisesti suhteellisen vanhaan kylään.

Mittakaava 1: 10 000

8	
NIMI	Hällsbykullen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Olsböle
P	6668960
I	3289962

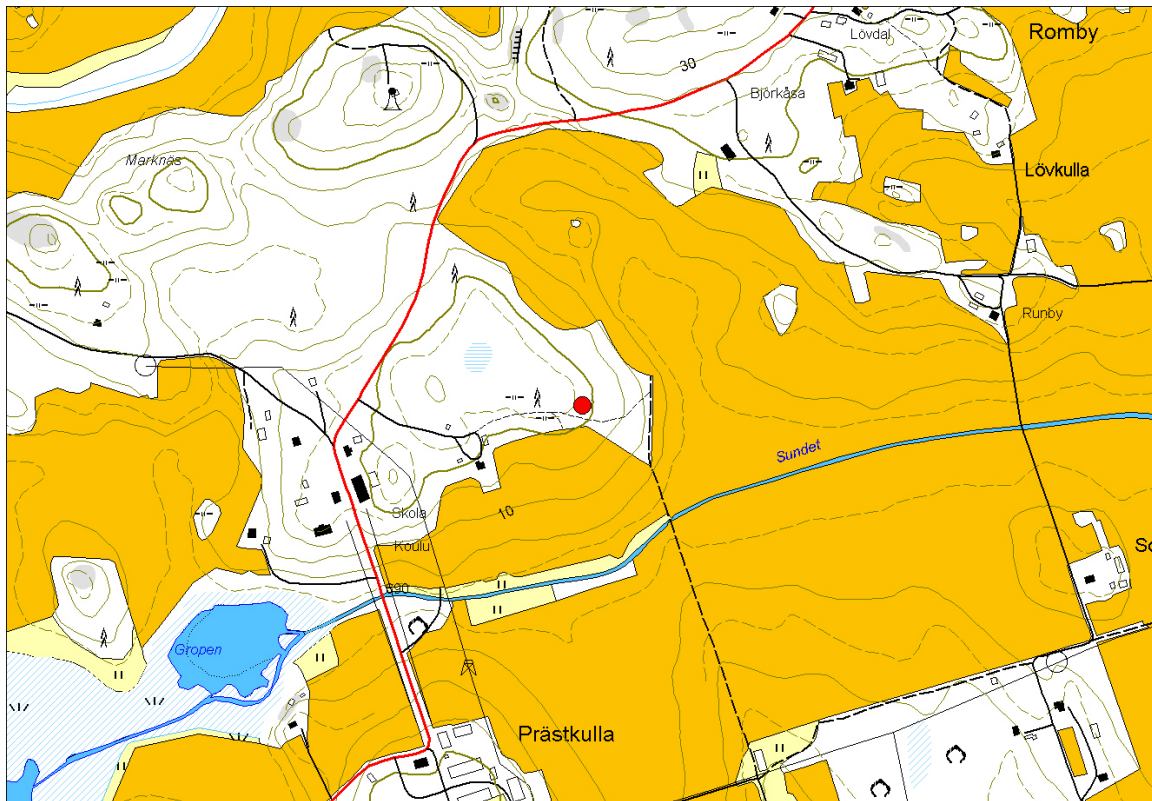
Kohdenimi	Sevaldsböle	N 6660518
Alue	Jordansby	E 3289668
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

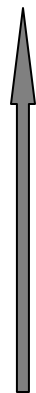
Historiallisten lähteiden perusteella määritelty kohde. Peltoalueen pohjoispuolella oleva etelään työntyvä metsittynyt niemeke. Paikalla on runsaasti jälkiä myöhemmästä toiminnasta, mm. sorakuoppa, peltoraunioita, raivausta ja traktoritie, mutta jälkiä vanhemmasta toiminnasta ei löytynyt.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Sevaldsböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Jordansby
P	6660518
I	3289668

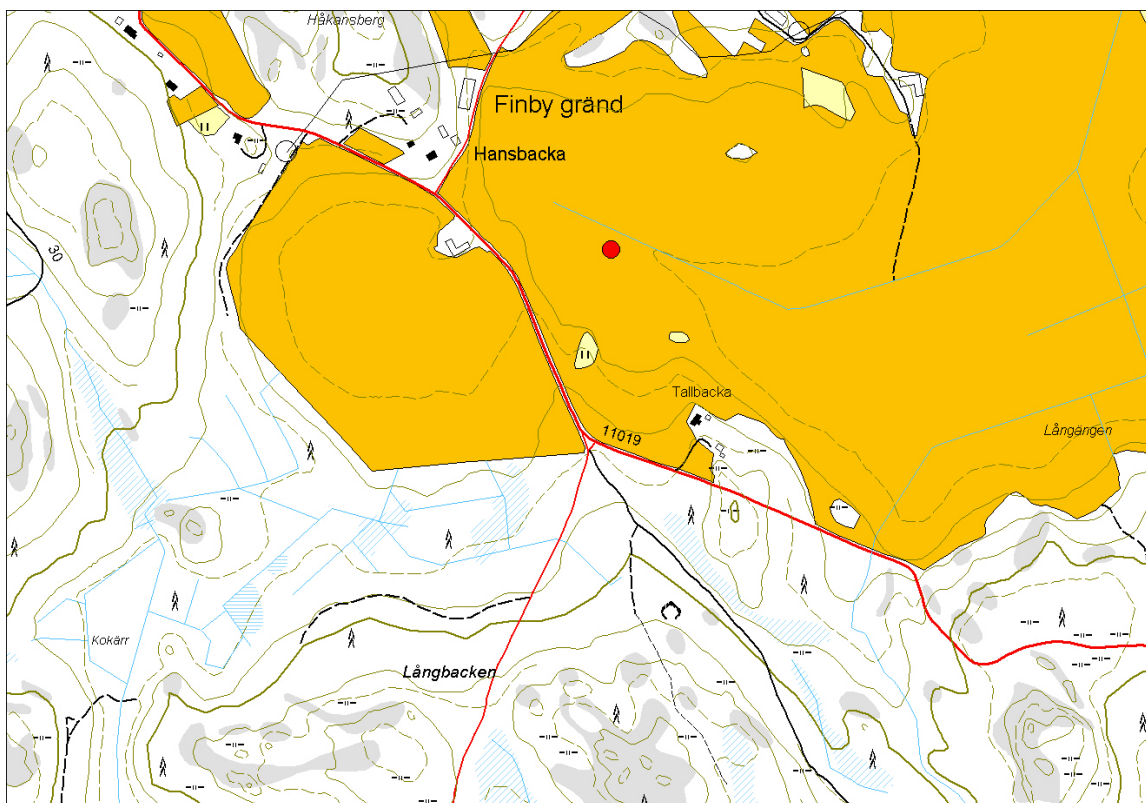
Kohdenimi	Hansbacka	N 6658696
Alue	Finby Gränd	E 3290590
Kunta	Tammisaari	Z 2,5-10

Mj-tyyppi	irtolöydöt	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Paikka sijaitsee loivassa S-rinteessä sijaitsevan ja kohti S aukeavan pellon N-osassa, n. 40 x 200 m alue, tilan päärakennuksesta itään. Pellosta löytynyt historiallisen ajan (max. 200 vuotta vanhaa) materiaalien lisäksi vasarakirveen katkelma. Löytöjä näytti vasarakirveen inventointiryhmälle, mutta ei antanut mitään tietoja siitä tai itsestään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Hansbacka
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Finby Gränd
P	6658696
I	3290590

Kohdenimi	Höklöt	N 6668143
Alue	Höklöt	E 3286374
Kunta	Tammisaari	Z 10-15

Mj-tyyppi	Asuinpaikka?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Etelään työntyvällä niemellä sijaitsee nykyään Östergårdin maatila. Niemen eteläreunan metsikkö käveltiin maanpintaa tarkastaen, mutta tiheään aluskasvillisuuden takia ei mitään näkynyt. Peltojen pintapöiminnassa löytyi vähän kuonaa, tiilimurskaa, fajanssia ja lasitettua punasavikeramiikkaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Höklötin keskiaikainen kylä mainitaan lähteissä ensimmäistä kertaa 1447 (FMU 2699). 1500-luvulla sillä on ollut 3 taloa, joista yksi autioituu 1600-luvun lopulle mennessä.

Jos alue on keskiaikaisen kylätontin sijainti on se täysin päällerakennettu myöhemmin.

Kohdenimi	Holm	N 6667685
Alue	Hölklöt	E 3285674
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	Tarkistus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde on määritelty historiallisten lähteiden perusteella. Pellon reunassa sijaitsee metsäsaareke, jonka tie katkaisee kahtia. S- puoleinen osa saarekkeesta koekuopitettiin (11 kpl). Maannos hiekkaista multaa ja savea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Hölklötin keskiaikainen kylä mainitaan lähteissä ensimmäistä kertaa 1447 (FMU 2699). 1500-luvulla sillä on ollut 3 taloa, joista yksi autioituu 1600-luvun lopulle mennessä.

Paikalta ei tehty löytöjä.

Kohdenimi	Kvarnviken	N 6668211
Alue	Höklöt	E 3286744
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

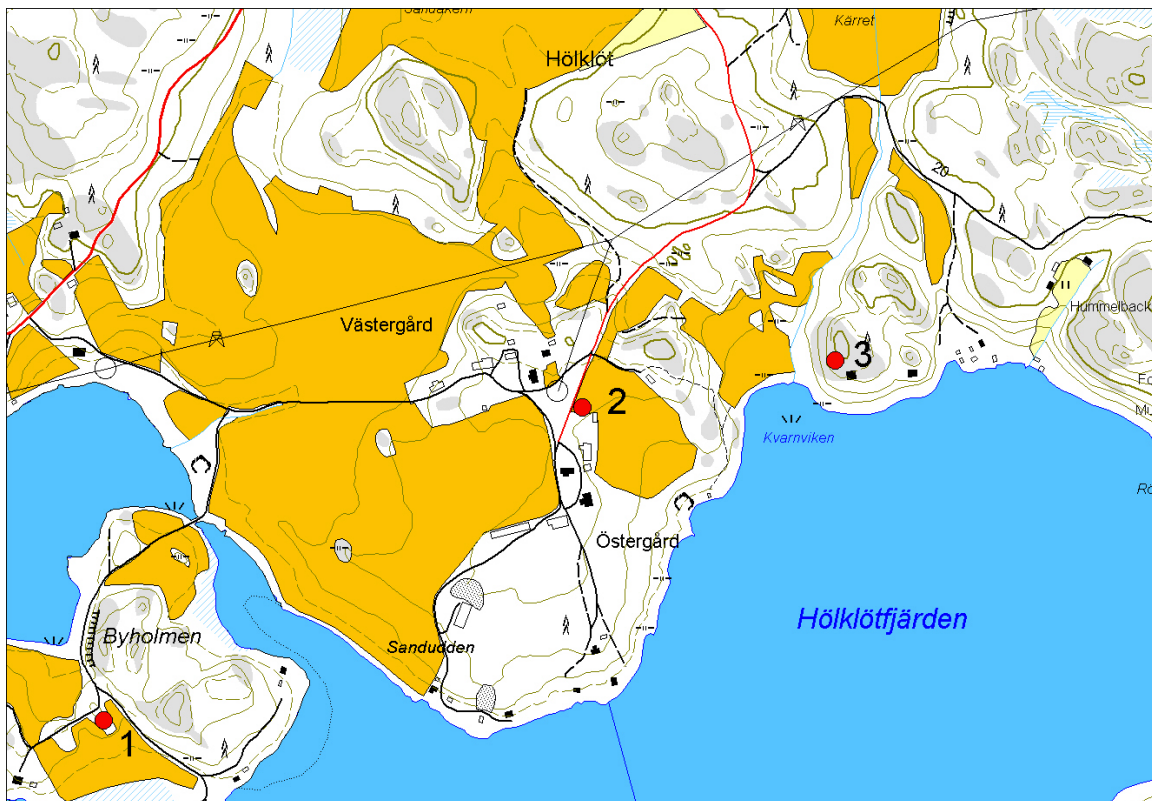
Kuvaus

Kohde sijaitsee Höklötin kylässä, Östergårdin tilan päärakennuksesta noin 420 metriä kohti NE, Höklötfjärdenin N-rannalla. Kohde sijaitsee Kvarnvikenin NE-puolella, rannasta noin 80 metriä kohti N, kallioisen mäen korkeimmalla kohdalla.

Röykkiö on kalliopohjainen, hieman soikea ja sen mitat ovat N-S 6,5 m ja E-W 5,5 metriä. Korkeutta röykkiöllä on 1 metri. Röykkiö on rakennettu särmikkäistä kivistä ja sen keskellä on kraatteri. Höklötin selän S-rannalla on myös hautaraunio.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita hautaraunioita. Tarkempi ajoitus vaatii kuitenkin lisätutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Holm
KUNTA Tammisaari
ALUE Höklöt
P 6667685
I 3285674
2
NIMI Höklöt
KUNTA Tammisaari
ALUE Höklöt
P 6668143
I 3286374
3
NIMI Kvarnviken
KUNTA Tammisaari
ALUE Höklöt
P 6668211
I 3286744

Kohdenimi	Sillböle	N 6668559
Alue	Sillböle	E 3285274
Kunta	Tammisaari	Z 5-15

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Alue on suunnilleen N-S -suuntainen, osin runsaasti metsittynyt kallioalue, jossa pellot ovat W-puolella. Maanpinnan muoto on vaihtelevaa. Alueella on paljon jyrkkäreunaisia kalliotöppäreitä peltojen seassa. Kalliolla on vielä pystyssä olevia aittoja, useita kivijalkoja ja vanhaa peltoa (nykyään niittyä).

Kivijalka- ja aitta-alue koekuopitettiin (10 kpl) NW-SE -linjassa ja N-puoleisin kivijalkaan tehtiin koepisto. Maannos oli multaa, jonka alla oli moreenia; multakerroksen paksuus vaihteli, välillä multaa oli vain nimeksi. Mullan seassa havaittiin satunnaisesti tiilimurskaa. Kivijalan sisään tehdyssä koepistossa havaittiin runsaasti tiilimurskaa ja jonkin verran löytöjä (lasitettua punasavikeramiikkaa, lasia, fajanssia).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Varhaisin maininta kylästä on vuodelta 1395 ja se on autioitunut 1600-luvun jälkeen. Tonttimaa sijaitsee pisteestä kohti NW.

Kohdenimi	Kesuböle	N 6668765
Alue	Sillböle	E 3284766
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

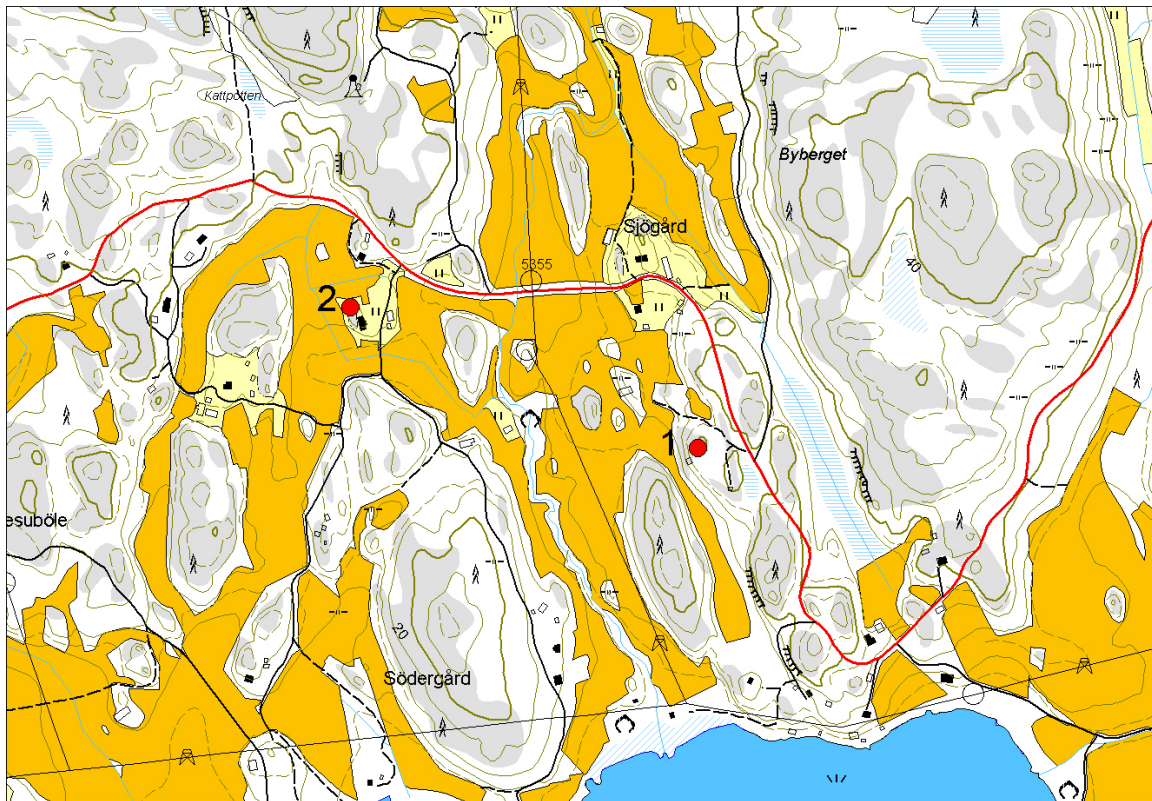
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Tutkittu alue on pieni peltojen ympäröimä saareke, jonka läpi kulkee tie kohti S. Saarekkeella tien molemmin puolin on rakennuksia, ja länsipuolella rakennuksen pohja, jossa on kaatopaikka (polkupyörän raato, kattopeltejä etc.). Alueella runsas aluskasvillisuus.

Pellot tutkittiin saarekkeen reunoja myötäillen, samoin koko saareke, pintapoiminnalla ja koepistoilla. Mitään resentejä löytöjä vanhempaa ei tehty.

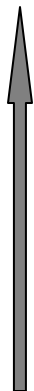
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kylätontti on odennäköisesti tuhoutunut tai sitten se sijaitsee viereiselle peltosaarekkeelle, jota ei tutkittu inventoinnin aikana.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Sillböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Sillböle
P	6668559
I	3285274
2	
NIMI	Kesuböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Sillböle
P	6668765
I	3284766

Kohdenimi	Degergård	N 6667625
Alue	Degergård	E 3283331
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Tutkittu alue sijaitsee kallioisella saarekkeella peltöjen keskellä, jolla on useita istutettuja puita, ja sitä on vahvasti muokattu tilan käytön myötä. Tilalla on useita ulkorakennuksia, eläinaitauksia ja -häkkejä. Saarekkeelle nousee S puolelta kapeita peltokaistaleita. Nykyinen ranta sijaitsee 450 m kaakkoon.

Saarekettä ympäröivät pellot käveltiin reunoja pitkin. Suurin osa löydöistä tuli etelä- ja länsipuolilta. Erityisesti etelärinteen peltokaistaleet tutkittiin tarkasti. Löydöt olivat keramiikkaa, lasia, fajanssia, kuonaa, posliinia, nauvoja.

Potentiaaliset asuinpaikkakohdat kartoitettiin ja niitä tutkittiin tarkemmin koepistoin: niistä löytyi lähinnä tiilimurskaa. Pohjoispuolella oli alue jossa oli paksuhko hiilikerros. Se tutkittiin metallinpaljastimella, mutta kaikki löydöt olivat resentejä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vanhin maininta kylästä on vuodelta 1511. 1560 ja 1694 välillä yksi kahdesta talosta autioituu ja pysyy autiona nykypäivään asti. Tosin uudisrakennus on luultavasti levinnyt tämänkin päälle.

Jos paikalla on ollut kylätontti, on se täysin päällerakennettu.

Kohdenimi	Malarby	N 6668013
Alue	Malarby	E 3283502
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

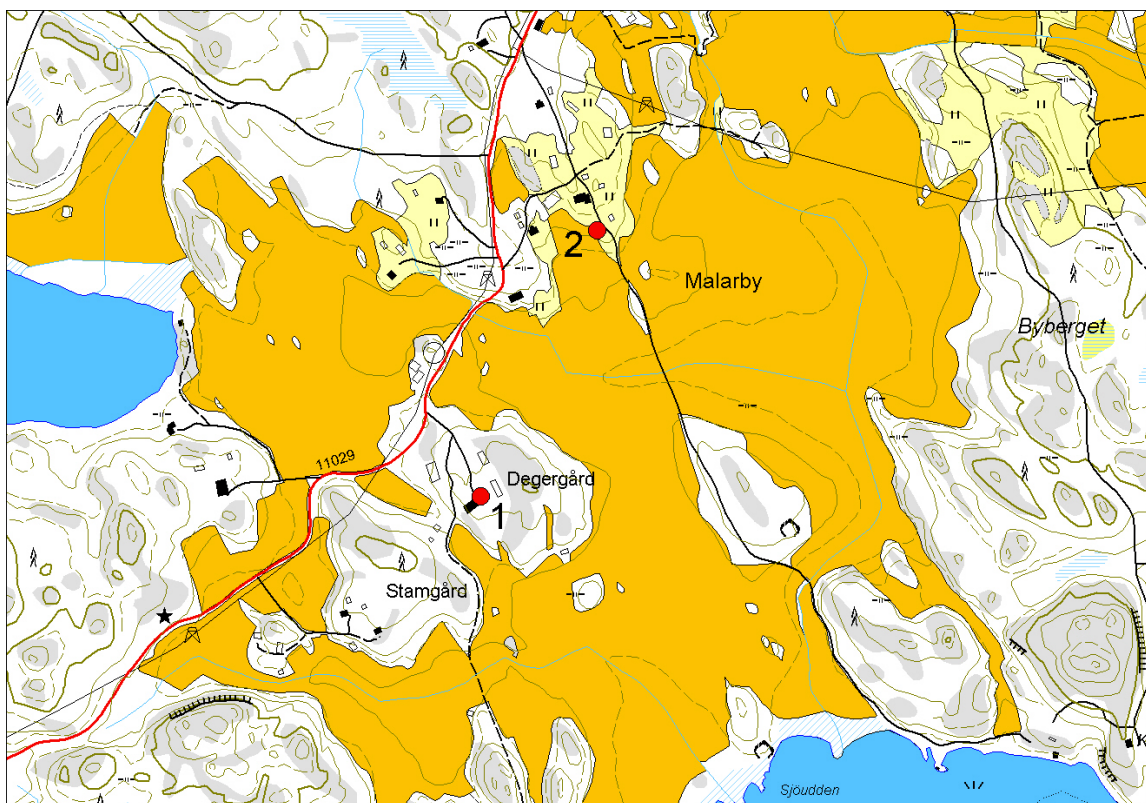
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Se sijaitsee SSE työntyvällä niemekkeellä, jolla on edelleen maatila. Rantaan kohteelta on matkaa 850 m loivasti laskevaa rinnettä joka on peltona. Samalla alueella on myös kaksi suurempaa metsäsaarekettä. Tilalla havaittiin merkkejä runsaasti suhteellisen reserointista toiminnasta (mm. kuonakimpaleista rakennettu traktorivaja, kuonakimpaleilla koristeltu navettarakennus).

Peltoalueiden pohjoisreunat käveltiin, samoin tutkittiin eteläinen metsäsaareke; reserointeja löytyi 2 kpl. Niemekkeen keskelle tehtiin koepisto, ei havaittu löytyjä tai vanhaa kulttuurikerrosta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Tonttima luultavasti nykyisen asutuksen alla.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Degergård
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Degergård
P	6667625
I	3283331
2	
NIMI	Malarby
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Malarby
P	6668013
I	3283502

Kohdenimi	Trollshovda	N 6667153
Alue	Trollshovda	E 3282395
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

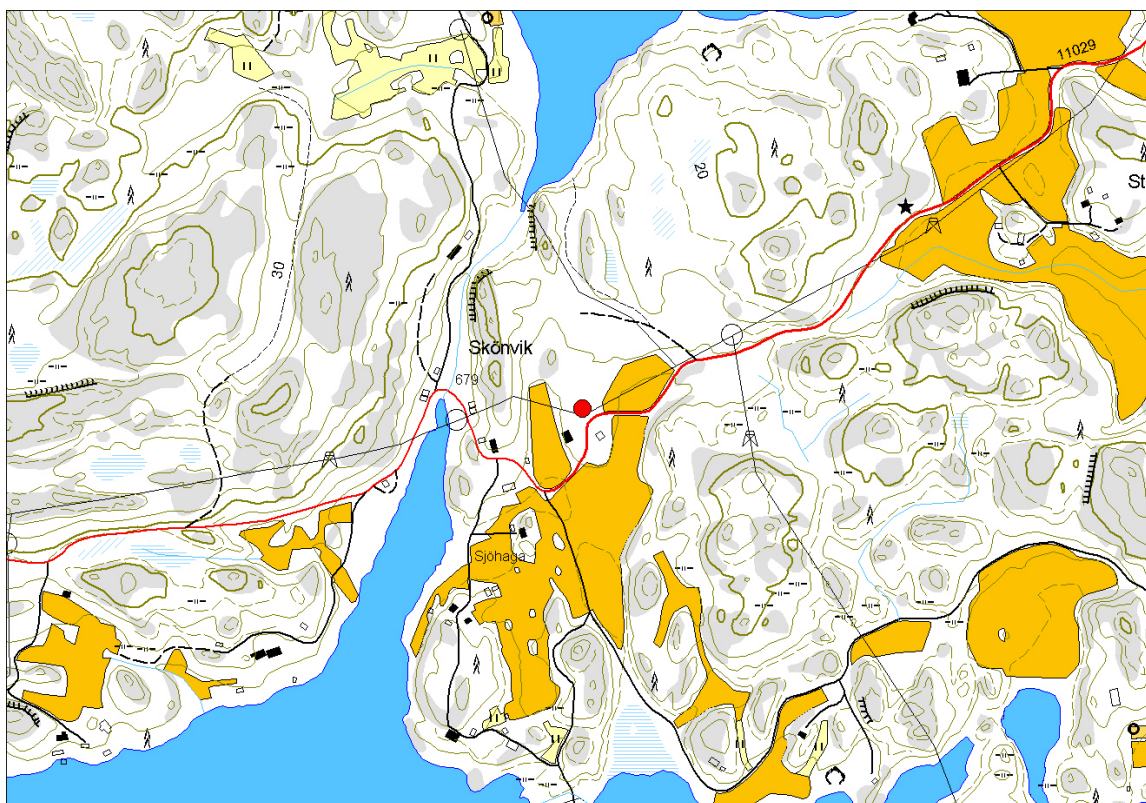
Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Alue sijaitsee Degergårdsträsketin S-puolella ja sen laskujoen suun SE-puolella. Alueella on suuria korkeuseroja, ja lähinnä peltoja, niittyjä, metsittyneitä niemekkeitä ja muutama avokallio. Selvästi on näkyvissä uuden ajan ruukkitoiminta (Degergårdsträsketin laskujoen suun molemmin puolin on pareittain vielä pystyssä olevia hiiliuuneja).

Alueen peltojen pohjoisosat käveltiin ja pintapoimittiin, havaittiin kuitenkin vain niukasti löytöjä; todettiin ruukkitoiminnan ja viimeaikaisen toiminnan (kuonansiruja ja talonpohjia) peittäneen alleen mahdolliset keskiaikaiset jäänteet.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Varhaisin maininta on vuodelta 1344. Kylä autioituu suurimmaksi osaksi 1600-luvulla. Kylässä myös flöteveron maksajia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Trollshovda
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Trollshovda
P	6667153
I	3282395

Kohdenimi	Germundby	N 6665516
Alue	Germundby	E 3294670
Kunta	Tammisaari	Z 10-20

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

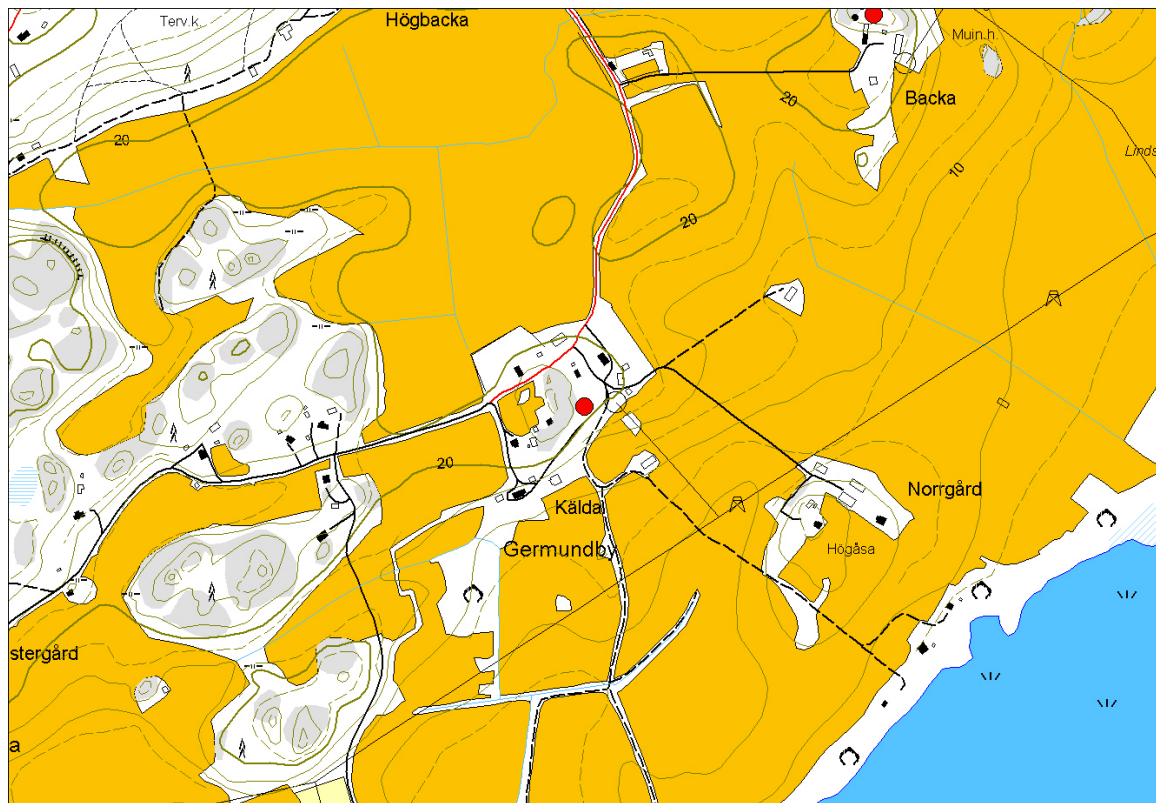
Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Peltöjen ympäröimä, maatilan rakennusten täyttämä metsäinen saareke Gennarbynlahden pohjukan NW-puolella. Rantaan on matkaa n. 600 m loivaa rinnettä joka on nykyään peltona. Gennarbynlahti on aikanaan muodostanut pienen poukaman suoraan tilasta etelään.

Maatilasta kohti SE, S ja W sijaitsevat pellot pintapoisuon. Löytöjä tuli suhteellisen runsaasti, joista voidaan mainita yksi pala rautakautista keramiikkaa sekä piifragmentti ja kiviesine.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

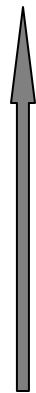
Kohteen varhaisin maininta on vuodelta 1382, jolloin Göbla Göblasonin (Svinhufvud) leski myi Germundbynn. Väpnaren Olof Nilsson sai rälssikirjeen 1412. Piispa Maunu Tavast 1414. Lampuotien viljelyksessä. Djäkn-, Tavast-, 1500-l Boije-suku. Kylässä myös flöteveron maksajia. Tontin eteläosa autio koska 1694 mennessä ainakin kolme tilaa ovat autioituneet.

Rautkaupinen keramiikka viittaa siihen, että alueella voi olla asutusta tai ainakin toimintaa jo esihistoriallisella ajalla. Jtkossa kannattaisi tutkia nykyisen Germundbyn tilan S-puolella

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Germundby
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Germundby
P	6665516
I	3294670

Kohdenimi	Jönsas	N 6659404
Alue	Finby Gränd	E 3290753
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Heti Prästkulla-Tammisaari -tien pohjoispuolella sijaitsevan hevoshaan itäreunassa on nurmikon peittämä rakennuksen pohja. Perustuksen suunta on NNW-SSE. Itäseinän pituus on 15,3 m, länsiseinä 12,4 m. Itäseinää vasten sijaitsee mitoiltaan 3,0 x 2,3 m uunin jäänteet.

Talonpohjan eteläpuoliskon syvänteeseen tehtiin 60 x 70 cm koekuoppa, josta löytyi laastin, eläinluiden, tiilen keramiikan ja lasin lisäksi kaksi nappia ja vuoden 1865 markka. Maannos oli orgaanista maata 30 cm syvyyteen, sen alla oli steriili moreenihiekka.

Alueen peltujen metsäsaarekkeet ja pellot käytiin läpi ja paikoin koekuopittiin. Erityisesti tutkittiin tilan pohjoispuolinen saareke (EKK11-23, 22B-D) ja itäpuolen "Pirunpesän" länsinurkkaus (E 21, EKK1-10). Jälkimmäisessä oli runsaasti merkkejä toiminnasta: useita todennäköisiä peltorauniota, soratie ja ratsastuspolku. Alueelle on myös tuotu täytemaata jonka seassa resentiä rakennusjätettä, ja siellä on tehty koneellista metsänharvennusta. Koekuopituksissa löytyi vastaavaa materiaalia kuin talonpohjalta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Finby gränd on keskiaikainen kylä (varhaisin maininta vasta 1549), joka on autioitunut 1640-luvulla. Osa tontista on ollut autiona siitä saakka. Mitään 1800-lukua vanhempaa ei löydetty inventoinnin aikana.

Kohdenimi	Tegelbruksmalmen	N 6659761
Alue	Prästkulla	E 3290043
Kunta	Tammisaari	Z 25-27,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Prästkullan tilasta kohti ESE kallioisella mäellä, jonka reunat ovat jyrkkiä erityisesti kohti W. Röykkiö on rakennettu avokallion päälle n. 26 m korkeudelle merenpinnasta. Näkymää on lähinnä NNW suuntaan. Röykkiön S puolella kulkee sähkö/puhelinlinja. Se on täysin sammalen peitossa ja sen päällä kasvaa myös harvaa heinikkoa.

Röykkiön halkaisija on n. 3 m, korkeus 0,7 m. Kivien keskikoko on 0,2-0,4 m. Ympäristössä on harrastettu paljon metsänraivausta.

25 m lounaaseen röykkiöstä pienen avokallion rinteessä on pieni kivikasa (E 26 B), luult. resenti..

60 m röykkiöstä länteen on avokalliolla mahdollisesti röykkiön jäännökset, jotka siirretty sivuun betonisen puimaterassin tieltä. Paikalla on myös paljon rakennusjätettä. Paikalta on hyvät näkymät, mm. merenlahti lännessä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on mahdollinen hautaraunio, joka voidaan sijaintinsa ja luonteensa ajoittaa pronssikaudelle.

Kohdenimi	Häkansberget	N 6659064
Alue	Finby Gränd	E 3290238
Kunta	Tammisaari	Z 20-22,5

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Häkansberget on kallioinen mäki Prästkullaan vievän tien S puolella noin 100 m tästä. Kohde sijaitsee mäen korkeimman kohdan koillisreunassa. Alue on avokalliota ja puusto on harvaa havupuuta. Aluskasvillisuus koostuu lähinnä heinistä ja sammalista. Kohde on peittynyt osittain paksun sammalpeitteen alle. Kohteet koostuvat kahdesta röykkiöstä, jonne on myöhemmin tehty rakenteita todennäköisesti historiallisella ajalla, joihin on käytetty röykkiöiden kiviä. Tämä vaikeutti havaintojen tekoa.

Läntinen röykkiö on parhaiten säilynyt NW osaltaan, muualla rajat ovat vaikeasti määriteltävissä kivien myöhemmän siirtelyn takia. Röykkiön mitat ovat N-S 9,3 m, E-W 4,8 m ja korkeus max. 0,8 m. Historiallisen ajan rakenteen puolella vielä nähtävissä mahdollista kehäkiveystä.

Itäinen röykkiö on turmeltunut myöhemmässä toiminnassa, nyt siitä on hahmotettavissa kolme osaa. Röykkiön nykyiset kokonaismitat ovat N-S 10,8 m. E-W 4,8 m. korkeus max. 0,6 m.

On mahdollista, että kokonaisuus on ollut yksi suuri röykkiö, joka on jakautunut tuliasemaa rakennettaessa.

Suurempi historiallinen rakenne on 2-tilainen, A ja B:

A (lounaistila), sisäänkäynti etelästä; luoteisosa on jaettu kahteen NW aukeavaan "tuliasemaan".

B (koillistila), sisäänkäynti pohjoisnurkassa; tila jaettu luoteis- ja lounaiskammioon.

A + B: NW-SE-mitta 6,2 m. NE-SW-mitta 5,6 m. max. korkeus 1,6 m

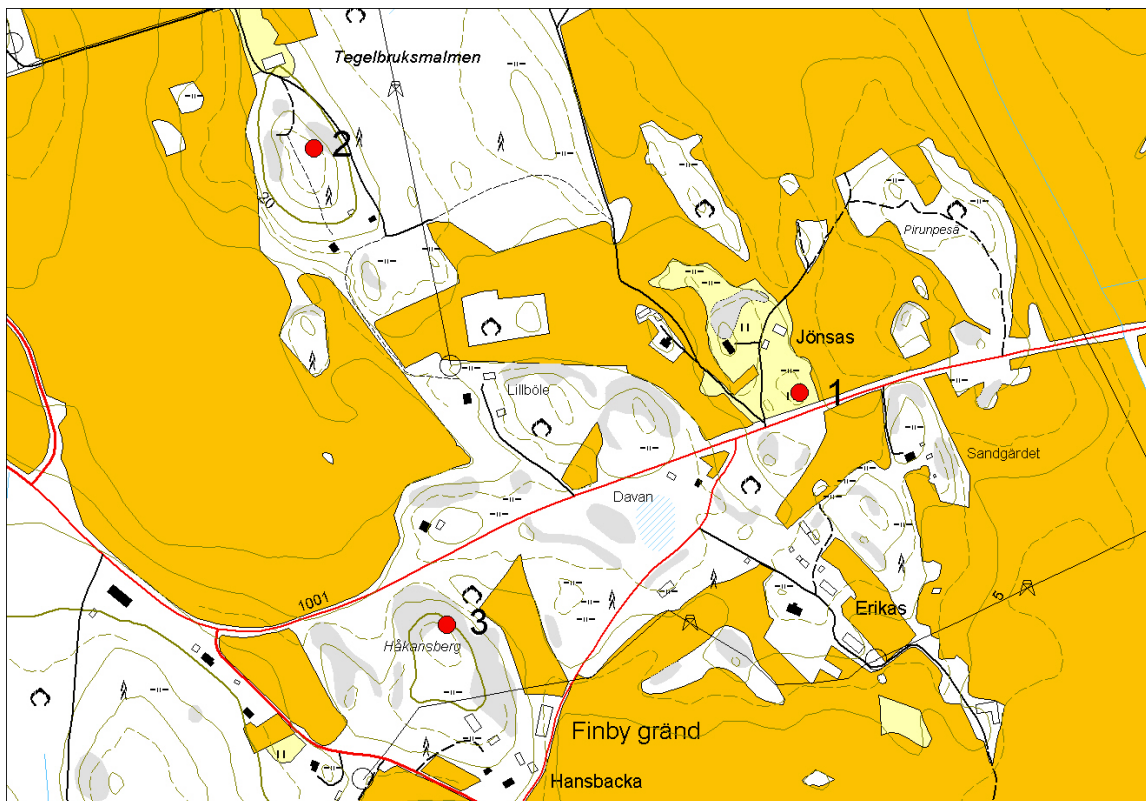
Pienempi historiallinen rakenne (n. 5 m koillisen suuremmasta) 2-tilainen,

C: rakenne N-S suuntainen, pienemmistä kivistä rakennettu. Pohjoinen ja eteläinen kammio, joista eteläinen ilman oviaukkoa, pohjoisemman ovi aukeaa länteen.

C:n mitat: N-S 5,2 m. E-W 2,8 m. max. korkeus 1,1 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde koostuu kahdesta röykkiöstä, jotka voidaan sijaintinsa ja luonteensa vuoksi ajoittaa pronssikaudelle. Näiden päälle on kuitenkin myöhemmin tehty rakenteita, joka vaikeutti havaintojen tekoa. Myöhemmät rakenteet voivat olla tähytyspaikkoja tms. (avautuvat W-NW).

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Jönsas
KUNTA Tammisaari
ALUE Finby Gränd
P 6659404
I 3290753
2
NIMI Tegelbruksmalmen
KUNTA Tammisaari
ALUE Prästkulla
P 6659761
I 3290043
3
NIMI Håkansberget
KUNTA Tammisaari
ALUE Finby Gränd
P 6659064
I 3290238

Kohdenimi	Kägra	N 6661859
Alue	Kägra med Pålav	E 3281738
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

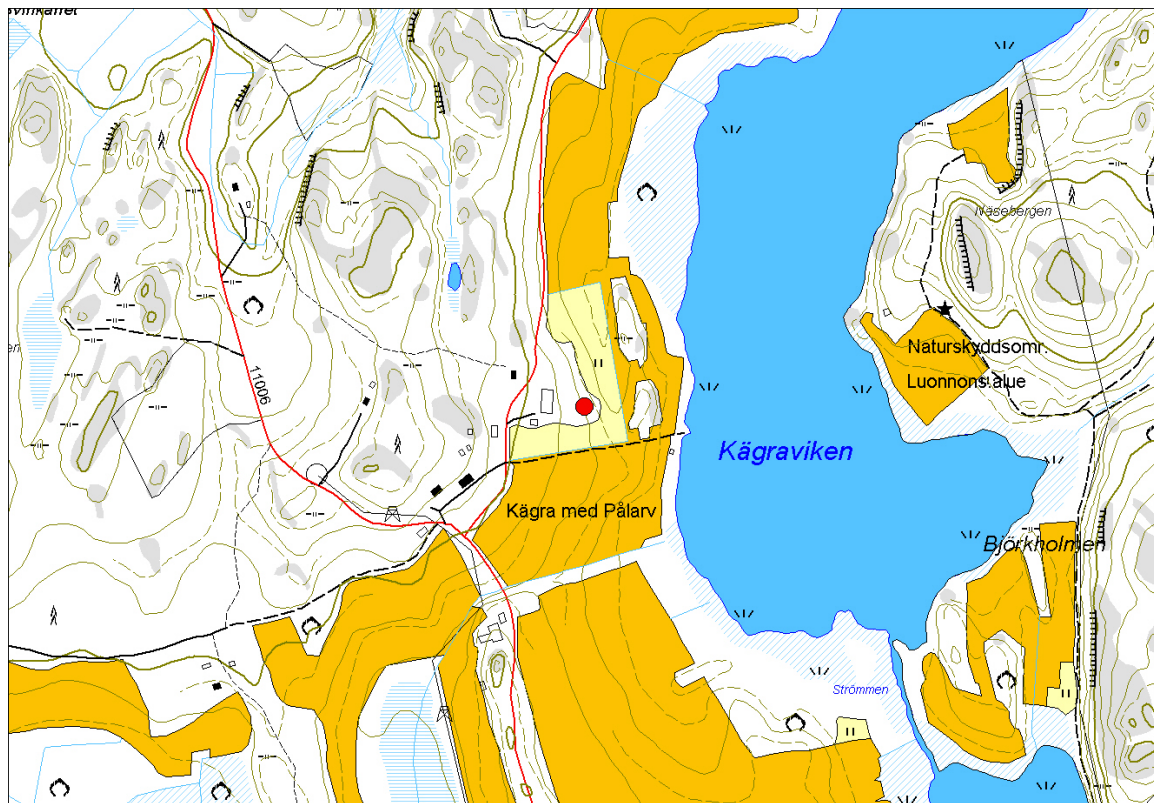
Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Kohde sijaitsee itään Kägravikenin kohti W viettävällä rinteellä. Rinne on nykyään pääasiassa peltona, jonka seassa on muutamia avokallioita, metsäsaarekkeitä ja maatalousrakennuksia.

Rannan lähellä valmisteltiin tutkimusajankohtana kaapelinvetoa ja sitä varten kaivettu oja tutkittiin.

Pellot käveltiin siinä kun oli mahdollista korkean viljan takia, ja aluetta koekuopitettiin satunnaisesti (6 kpl). Löytöjä tuli muutama pala lasia ja keramiikkaa. Tilalta on löytynyt liuskekivistä valmistettu valinmuotti (kuvat 040602:1-10)

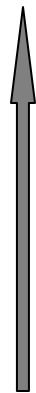
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Jos kohde on alueella, on se nykyisen tilan tuhoama.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kägra
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kägra med Pålarv
P	6661859
I	3281738

Kohdenimi	Gullböle	N 6661937
Alue	Kägra med Pålarv	E 3278891
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin.

Alue on nykyään metsäinen matala kalliosaareke istutetun metsän keskellä. Metsä on istutettu niitylle, joka lienee ollut aiemmin peltoa. Pellon pohjois- ja eteläpuoliilla on metsää. Saarekkeen läpi kulkee sähkölinja. 2,5 m:n korkeuskäyrä kulkee juuri saarekkeen itäpuolella, johon on siis aiemmin ulottunut merenlahti.

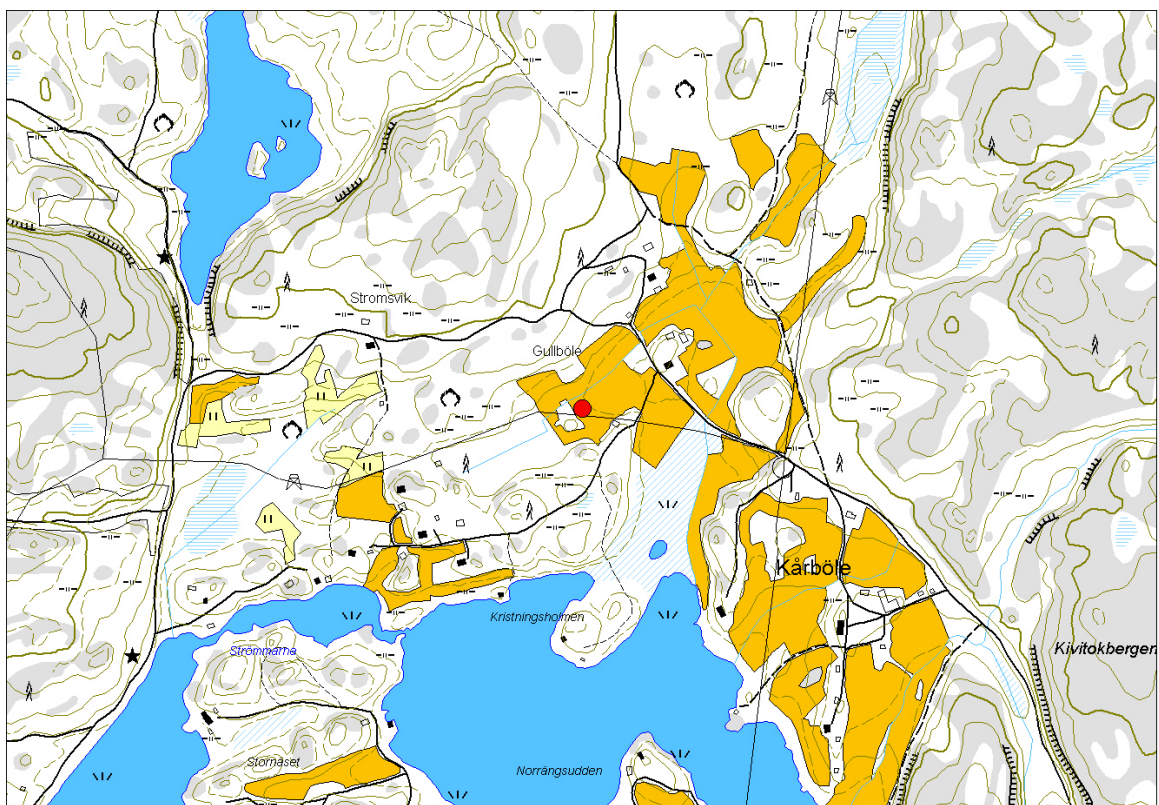
Saarekkeelle tehtiin valikoidusti neljä koekuoppaa, joista ei tullut löytöjä.

Myöhemmin tehdyssä tarkistuksessa alueella olevasta peltosaarekkeesta paikallistettiin uunin pohja, joka oli paksun heinän peitossa ja sen vierestä palanutta savea.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Gullböle on autioitunut jo ennen 1500-luvun puoliväliä, myöhemmin paikalla on ollut Korsmarken-niminen niitty, josta lähikylät ovat riidelleet.

Kohdetta voidaan pitää erittäin mielenkiintoisena.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Gullböle
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kågra med Pålav
P	6661937
I	3278891

Kohdenimi	Storberget	N 6659361
Alue	Brutuböle	E 3286012
Kunta	Tammisaari	Z 45

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

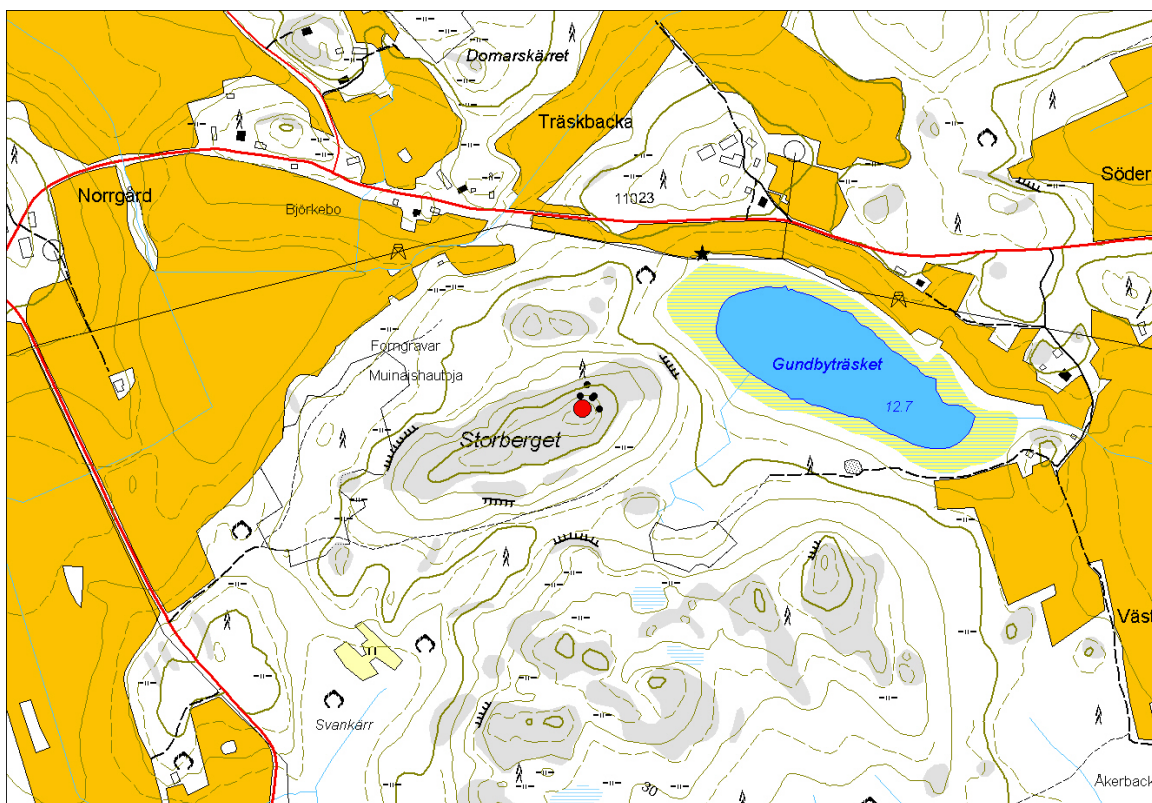
Kohde sijaitsee Brutubölen kylässä, Gundbyträsketin länsipuolella sijaitsevan Storbergetin korkeimmalla kohdalla kalliopohjalla. Gundbyträsketin länsipäästä on kohteille matkaa 230 metriä lounaaseen ja kallion pohjoispuolelta kulkevalta tieltä 11023 on kohteille matkaa 270 m etelän suuntaan. Storbergetin korkeinta aluetta hallitsee avokallio ja kohteet sijaitsevat kallion itäpäädyssä. Maasto laskee itään kohti järveä. Lännessä kallio jatkuu tasaisempana. Paikalla kasvaa harvakseltaan mäntymetsää.

Kohteella on kaksi röykkiötä. Röykkiö A on röykkiöistä pohjoisempi. Se on kalliopohjalla, hajotettu ja siinä näkyy iso laakakivi. Röykkiön mitat ovat N-S 4 m, E-W 6 m ja korkeus on 0,8 metriä. Röykkiön kivien halkaisija on 0,3-0,7 metriä.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 12 metriä kaakkoon. Röykkiö on kalliopohjalla ja sen keskellä on kraatteri (halkaisija. 2 m). Röykkiö on pyöreähkö ja sen halkaisija on 6 metriä, korkeus on 0,8 m. kivien halkaisija on 0,3-1 m. Röykkiön ulkopuolella on iso laakakivi. Röykkiöiden välissä matala kivikasa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijaintinsa ja luonteensa puolesta kohde ajoittuu pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Storberget
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Brutuböle
P	6659361
I	3286012

Kohdenimi	Degerbacka	N 6663840
Alue	Kägra med Pålav	E 3279600
Kunta	Tammisaari	Z 30-35

Mj-tyyppi	asuinpaikka/röykkiöalue	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Alue tutkittiin paikallisen asukkaan kerrottua metsässä olevista röykkiöistä.

Kohde sijaitsee Tammisaaren kunnan alueella, Kägra med Pålavin pohjoisosassa, loivasti W-suuntaan viettävällä metsäisellä rinteellä. Metsätyyppi on tuoretta kangasmetsää kuusen ollessa valtapuuna. Joissakin puissa on sisäänkasvaneena piikkilankaa, joka osoittaa alueen toimineen viime aikoina laitumena. Lähistölle johtaa hiekkatie, itse kohde on kuitenkin keskellä metsää.

Alueella on ainakin 64 kpl röykkiöitä (Taulukko 1), jotka vaihtelevat runsaasti sekä muodoltaan että kooltaan. Mittausten perusteella röykkiöalue on SE-NW - suuntainen ja mitoiltaan 140 m pitkä ja 90 m leveä (Karta 1).

Alueen SW -reunassa sijaitsee talonpohja (N-S -suuntainen), jonka E-seinää vasten on havaittavissa uunin perustukset.

Talorakenteen sisään tehtiin kaksi koekuoppaa (kk1 ja kk3), joista toisesta (kk3) löytyi tiilimurskan, muutaman lasi-, pii- ja luusirun lisäksi kivisavisen selteripullon sirpale (todennäköisesti 1700-1800 -luvulta). Talonpohjan W-puolella oli havaittavissa pieni patkä N-S -suuntaista tietä. Siihen avattiin koekuoppa (kk2), mutta mitään selviä tierakenteita ei kuitenkaan havaittu. Kivijalan N-puolelta poistettiin laajalta alueelta turpeet (kk4, halkaisija n. 3 m), mutta siitäkään ei saatu mitään viitteitä ihmisen toiminnasta.

Aluetta koekuopittiin maannosten selvittämiseksi NW-SE - suunnassa (alkaen NW, koekuopat kk5-kk12). Yhdestäkään koekuopasta ei tullut löytöjä. Maannokset olivat hyvin samankaltaisia: 5-10 cm turvetta, multaa 10-20 cm ja pohjamaana hiekkamoreeni.

Koeojasta (kk6; 3,0 m E-W x 0,6 m), joka avattiin röykkiö 15:n W-puolelle, tuli hyvin mustaa ja nokista, kovaksi pakkautunutta maata. Nokimaan pinnassa oli hiilen paloja, varsinkin koeojan E-päässä lähellä röykkiötä. Ojan länsipäässä nokimaakerros oheni selvästi. Röykkiö näytti olevan rakennettu nokimaan päälle. Maa-aines oli hyvin kivipitoista, kuten muistakin koekuopista kävi ilmi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Paikan luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi. On todennäköistä kuitenkin, että röykkiöt liittyvät kaskeamiseen, jonka jälkeen alueelle on rakennettu nyt löydetty asuinrakennus.

TAULUKKO 1. RÖYKKIÖIDEN KUVAUS

NRO	MALLI (koko)	W-E (m)	N-S (m)	Z (m)	KIVET cm	KASVILLISUUS	KUVAT (H 050602)
1	pitkulainen	2,6	3,2	0,35	25-30	runsa sammal	1-2
2	pyöreä	1,7	1,9	0,6		runsa sammal	3-5
3	pyöreä	3,8	2,3	0,3	30-35	sammal	6-8
4	kolmiomainen	2	2,8	0,3	20-25	runsa sammal	9-11
5	pyöreä	2,1	2,5	0,4		runsa sammal	12-13
6	epämääräinen	1,2	1,4	0,2	35	runsa sammal	14-15
7	soikea	7,3	5,5	1	30	sammal	16-18
8	epämääräinen	1,5	1,3	0,25	30-35		19-20
9	soikea	2,8	3,5	0,5	20	osin aluskasvillisuuden peitossa	21-22
10	soikea	4,8		0,7	30		23-24
11	soikea	3,9	3,7	0,25	20-25		25-26
12	soikea	2,8	3	0,4	25		27-28
13	soikea	5	3,7	0,5	35		29-30
14	pyöreä	2,3	2,3	0,5	20		31-32
15	epämääräinen	1	1,4	0,15	10-15		33-34
16	pyöreä	3,3	3,2	0,4	20		35-36
17	pitkulainen	1,2	2,9	0,3	30-40		37-39
18	pitkulainen	2	1,3	0,2	20-30		40-41
19	pyöreä	2,8	3,2	0,7	30-40		42-43
20	pyöreä	4,1	5	0,9	30-40		44-46
21	pyöreä	4,2	4,3	1,2	20-40		47-49
22	pyöreä	3,6	4	1	30		50-51
23	pyöreä	4,4	4,1	1	20-40		52-54
24	pitkulainen	5,4	4,2	0,6	20-50	runsa sammal	57-59
25	soikea	2,7	3	0,8	20-50	runsa sammal	60-61
26	pitkulainen	5,4	3,5	0,5	20-40		62-63
27	pyöreä	1,6	1,5	0,3	10-40		64-65
28	epämääräinen	1,7	2,6	0,4	10-30		66-67
29	pitkulainen	3,1	4,6	0,5	30-60		68-69
30	pyöreä	2	2,2	0,6	20-40		70-71
31	pitkulainen	1,8	5,5	0,5	10-20		72-73
32	soikea	3,2	3	0,7	20-50		74-75
33	epämääräinen	1,8	1,9	0,4	20		76-77
34	pyöreä	1,8	1,2	0,3	10-30		78-79
35	epämääräinen	1,6	1,4	0,4	10-40		80-81
36	pyöreä	3,3	3,6	0,7	10-50		82-83
37	soikea	2,2	2,5	0,4	20-40		84-85
38	pyöreä	1,9	1,4	0,5	20-40		86-87
39	soikea	1,9	2,9	0,5	20-40		88-89
40	epämääräinen	1,4	1,1	0,2	40		90
41	kivirivi	1,3	2,8	0,2	20-40		91
42	pyöreä	2,5	2	0,4	20-40		92
43	pyöreä	1,5	1,2	0,3	10-40		93-95
44	epämääräinen	2	1,9	0,2	10-30		93-95
45	pyöreä	2,1	1,8	0,3	10-30		96
46	epämääräinen	1,5	1,5	0,2	10-20		97
47	soikea	1,8	2,3	0,2	10-30		98

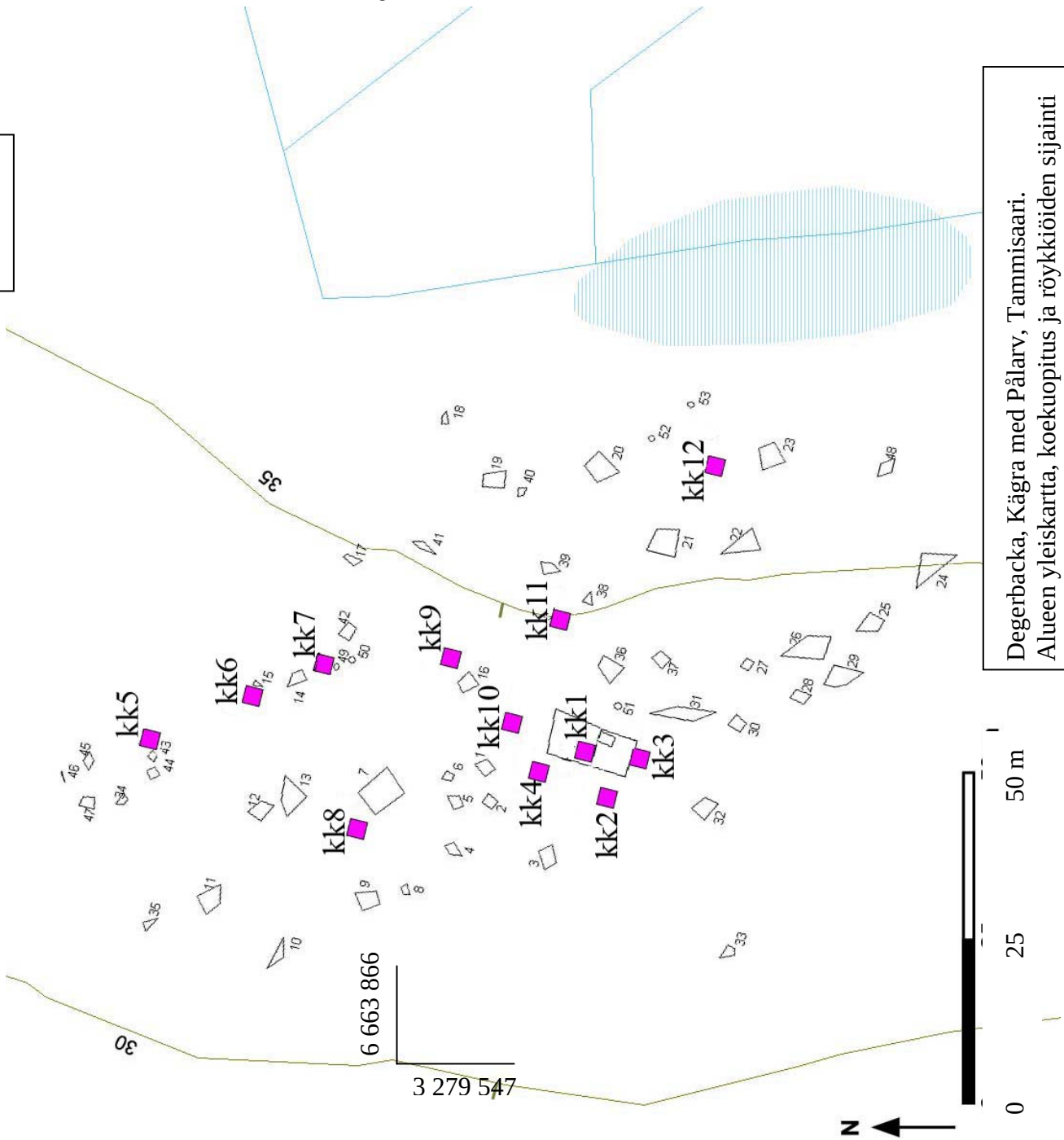

48	pyöreähkö	2,1	1,7	0,5	20-50		112
49	epämääräinen	1	1	0,3	20-30		107
50	epämääräinen	1	1	0,3	10-20		108
51	epämääräinen	1	1	0,4	20		109
52	soikea	1,5	2,5	0,5	20-30		110
53	pyöreä	2	2	0,4	30-40		111
54	soikea				20-30		113
55	pyöreä	1	1	0,4	10-20		114
56	pyöreä	2	2	0,4	20-40		116
57	epämääräinen	1	1	0,4	20-40		117
58	pyöreä	1,5	1,5	0,3	10-40		105-106
59	epämääräinen	1,5	1,5	0,4	10-20		99-100
60	epämääräinen	3	3	0,2	20-60		101-102
61	epämääräinen	1	1	0,2	10-20		103
62	soikea	1	1,5	0,3	20		104
63	pyöreä	1	1	0,2	10-20		115
64	pyöreä	1,5	1,5	0,3	10-30		118

Kartta 1

Degerbacka, Kågra med Pålav, Tammisaari.
Alueen yleiskartta, koekuopitus ja röykkiöiden sijainti
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Jönsas	N 6659404
Alue	Finby Gränd	E 3290753
Kunta	Tammisaari	Z 10-15

Mj-tyyppi	asuinpaikka?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	KM 2003057

Kuvaus

Heti Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella sijaitsee Jönsasin tila, jolle on paikallistettu Finby Grändin kylätontti. Kohde on yhdistetty Suomen asutuksen kyläluetteloissa ja kartassa erheellisesti Finby bolin Finbyhyn. Kylä on ollut autiona 1640-luvulla, tai ainakin osa tonttimaasta lienee ollut sitä siitä asti.

Tutkittu alue on Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella Jönsasin tila (Kartta 1), sen N-puolinen metsittynyt saareke (Kartta 2) ja Pirunpesä-niminen metsäalue (Kartta 3).

Alueen itäosassa sijaitsee Pirunpesä -niminen alue, joka on peltöjen ympäröimä ympäristöään korkeampi saareke. Alueella on useita paikallisia metsätyyppejä: katajikko, kuusikko, koivikko ja männikkö, ja aluskasvillisuus on pääasiassa heinikkö. Saarekkeella on runsaasti merkkejä ihmisen toiminnasta: useita todennäköisiä peltoraunioita, soratie ja ratsastuspolku. Alueelle on myös tuotu täytemaata, jonka seassa on runsaasti uutta rakennusjätettä, ja siellä on tehty koneellista metsänharvennusta.

Heti Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella sijaitsee tilan päärakennus ja sen vieressä hevoshaka. Haassa on muutamia yksittäisiä nuoria puita, lähinnä katajaa, mutta muuten alue on täysin avoin.

Päärakennuksen pohjoispuolella sijaitsee pieni metsäsaareke, jossa on sekametsää ja jonkin verran katajaa. Alueen yleisilme on kuitenkin avoin.

Tutkimukset aloitettiin Pirunpesästä. Alueen keskelle tiheässä kuusikossa olevan kivikeskittymän viereen tehtiin koekuoppa (2), josta ei tullut löytöjä. Tämän jälkeen keskityttiin pääasiassa saarekkeen W-reunaan ja erityisesti NW-kärjen katajametsikköön, jonne tehtiin 5 koekuoppaa (kuopat 4 ja 6-9). Koekuopista ei löytynyt esineistöä. Niiden maannokset olivat häiriintymätöntä kivistä humusmaata.

Seuraavaksi tutkittiin heti Prästkulla-Tammisaari -tien N-puolella sijaitsevan hevoshaan E-reunassa olevan nurmikon peittämät talon perustukset. Haassa on muutamia yksittäisiä nuoria puita, lähinnä katajaa, mutta muuten alue on täysin avoin. Talonpohjan eteläosan "huoneen" keskelle tehtiin 60 x 70 cm koekuoppa (10), josta poistettiin ensiksi nurmikkokerros ja multaa. Tämän jälkeen kaivausta jatkettiin pohjamaahan asti pelkkää ja seulaa käyttäen.

Hevoshasta suuntaan W, tien toisella puolella on myös toinen hevoshaka, joka tutkittiin koekuopin (12-14, 23) ja -pistoin.

Edellisten lisäksi tutkittiin tilan pohjoispuolinen NNW-SSE-suuntainen saareke suunnasta N alkaen, ja noudattaen saarekkeen W-reunaa (kuopat 15-22 A-D).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Hevoshaan E-reunassa olevan talonpohjan suuntaus on NNW-SSE, E-seinän pituus 15,3 m (W-seinää havaittavissa 12,4 m) ja S-seinän 6 m. Rakenteen E-seinää vasten sisäpuolella on nelikulmaisen 3,0 x 2,3 m uunirakenteen jäänteet. Kysymyksessä saattaa olla kaksi päädyistä vastakkain asetettua rakennusta, pohjoinen ja eteläinen.

Kuopasta 10 löytyi laastin, eläinluiden, tiilen, keramiikan ja lasin lisäksi kaksi nappia ja markan kolikko vuodelta 1865, minkä antama ajoitus sopii hyvin muihinkin löytömaterialleihin. Maannos oli orgaanista maata 30 cm, alla steriili moreenihiekka. Edellisestä kuopasta suuntaan S pienen avokallion E-puolisen kivikon E-laitaan avattiin 60 x 60 cm koekuoppa (11). Maannos oli nurmen alla niittymultaa, jonka seassa oli kiviä (halk. 5-20 cm); tämän kerroksen alla oli ohut steriili moreenisora peruskallion päällä. Mullan seasta tuli muutama moderni löytö ja tiilimurskaa. Kuopan kokonaissyvyys oli 25 cm, josta multaa 20 cm.

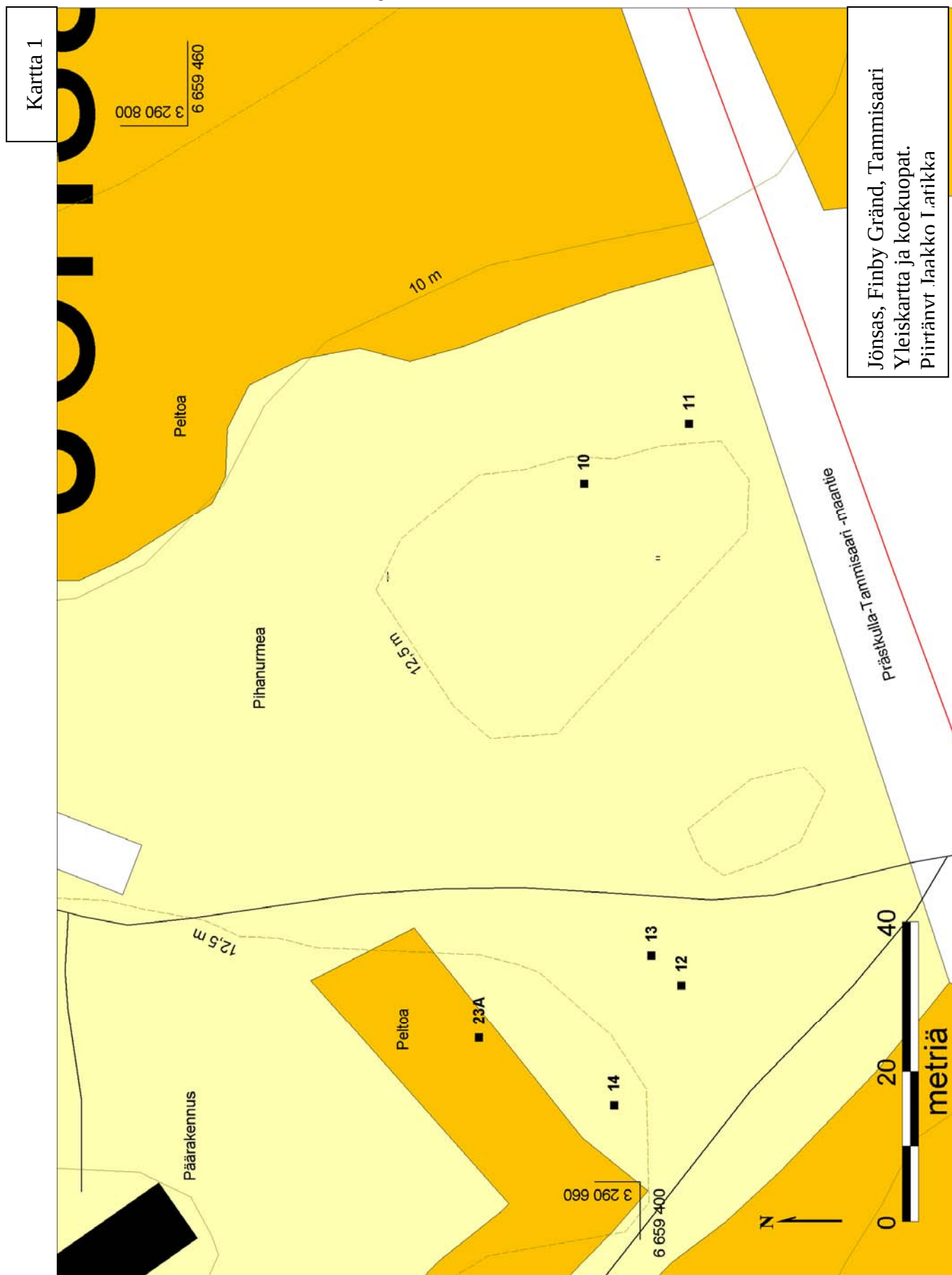
Kuopat 12, 13 ja 23 olivat maannoksestaan hyvin toistensa kaltaisia (nurmi, multa, soransekainen multa ja hiekka), ja kuopassa 13 oli vain muutama tiilensiru. Kuoppien syvyydet olivat 35 ja 45 cm.

Kuoppa 14 poikkesi joka suhteessa edellisistä. Kuoppa avattiin korkeaan heinikkoon ja n. 2 m kivikasasta kohti SE. Nurmen alla oleva multakerros oli huomattavasti paksumpi kuin edellisissä (40 cm). Pohjamaa oli myös erilainen, nimittäin valkoista hiesu/savimaata. Mullan seasta tuli runsaasti tiilimurskaa ja lisäksi modernia esineistöä (kirveen terän kappale, rautanauvoja, fajanssisiru ja lasitetun keramiikan kappale).

Koepistoissa löytöjä ei tullut ollenkaan ja ellei peruskallio tullut heti vastaan, olivat maannokset aivan pintaa lukuun ottamatta steriiliä moreenimaata.

Päätakennuksen pohjoispuolisen saarekkeen koekuopituksissa (15-22 A-D) löytyi niukasti vastaavaa tiili- ja lasimateriaalia kuin talonpohjalta (kuoppa 10). Koekuopat 22 A-D tehtiin erään pinnanmuotoanomalian alueelle, mutta niistä vain yhdestä löytyi vähän tiilimurskaa ja ohutta lasia.

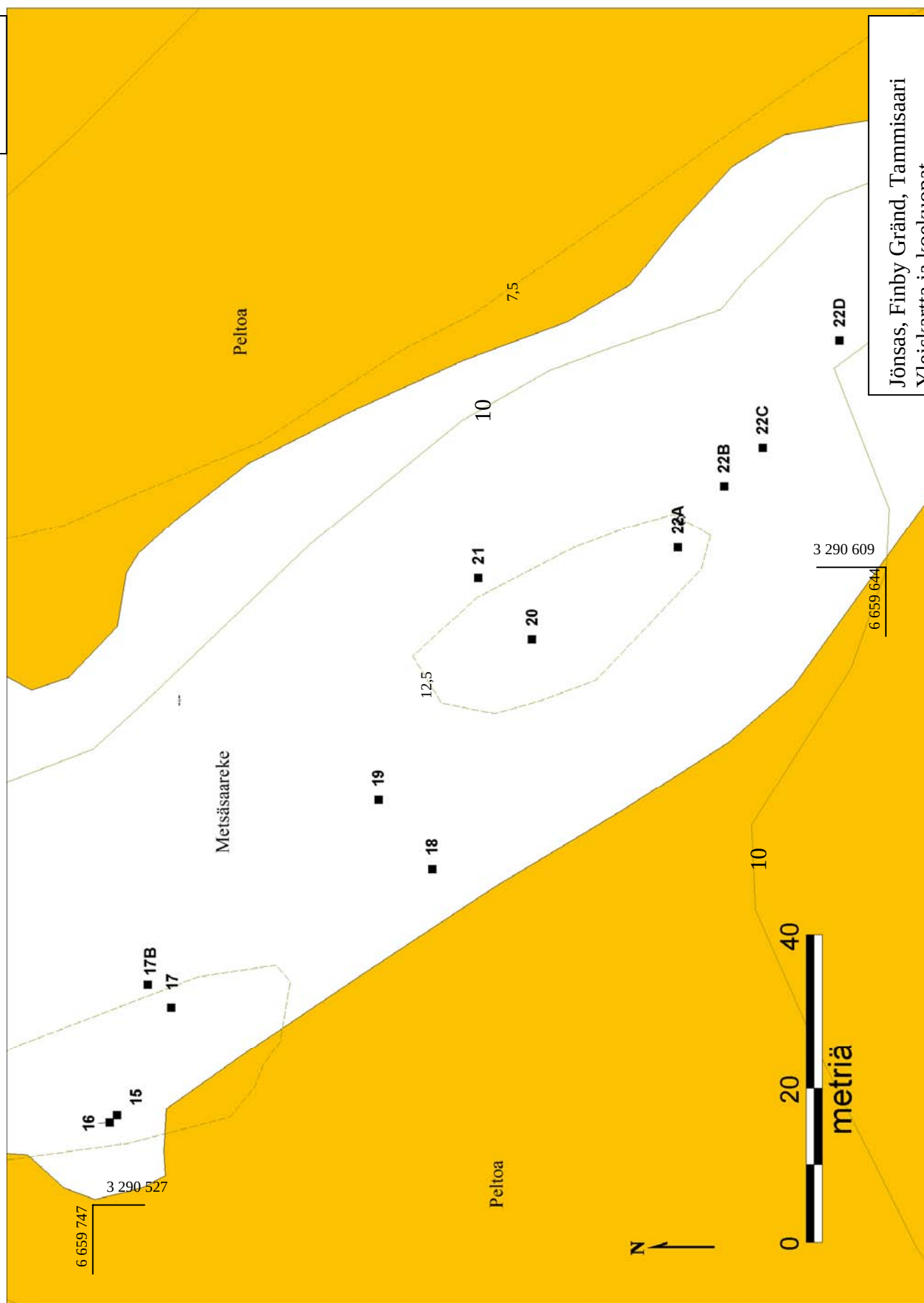
Tutkimuksissa löytyneen esineistön perusteella paikalla on ollut aktiivista toimintaa ainakin 1800-luvulta eteenpäin. Merkkejä mistään vanhemmasta ei löytynyt, vaikka nimistö, historialliset lähteet ja ympäristö tekevätkin alueesta hyvin mielenkiintoisen.

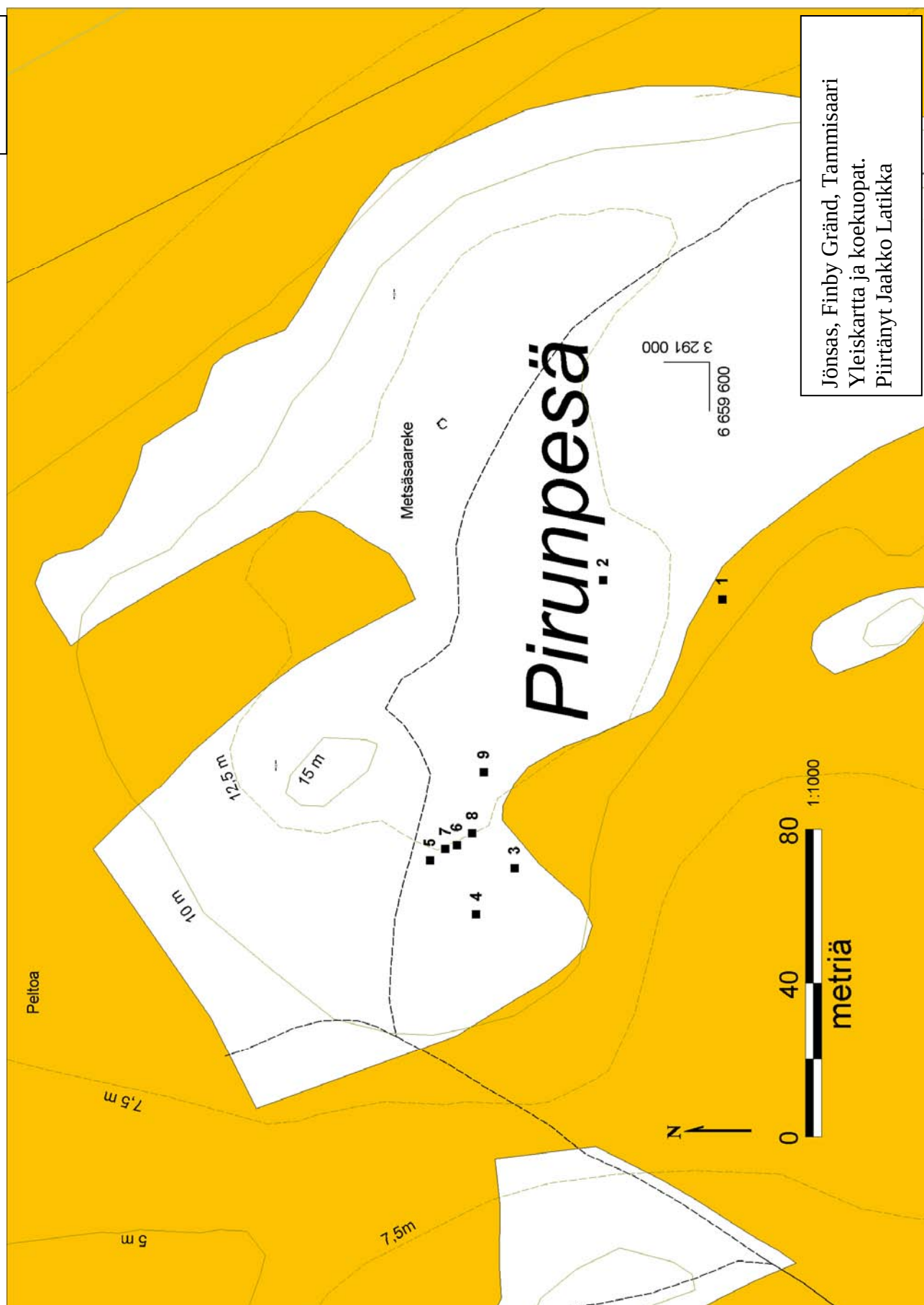
Kartta 2

Jönsas, Finby Gränd, Tammisaari
Yleiskartta ja koekuopat.
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kartta 3

Jönsas, Finby Gränd, Tammisaari
Yleiskartta ja koekuopat.
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Eriksby	N 6661400
Alue	Karsby	E 3289039
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	asuinpaikka?	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Kysymyksessä on Eriksbyn kylä, jonka asukkaista tunnetaan Störie 1499, Svart ja Blåfield. 1574 taloista kaksi (2 veromarkkaa) on ollut Ramsvikin bolissa. Paikka kuului Karsbyhyn ja on autioitunut 1750-luvulla. 1560-luvulla kylässä oli rälssimies Olof Svartin asuinkartano.

Tutkittu alue on metsittynyt niemeke Karsbyn tilan päärakennuksesta n. 300 m SW-suuntaan, sekä sitä joka suunnasta ympäröivät pellot.

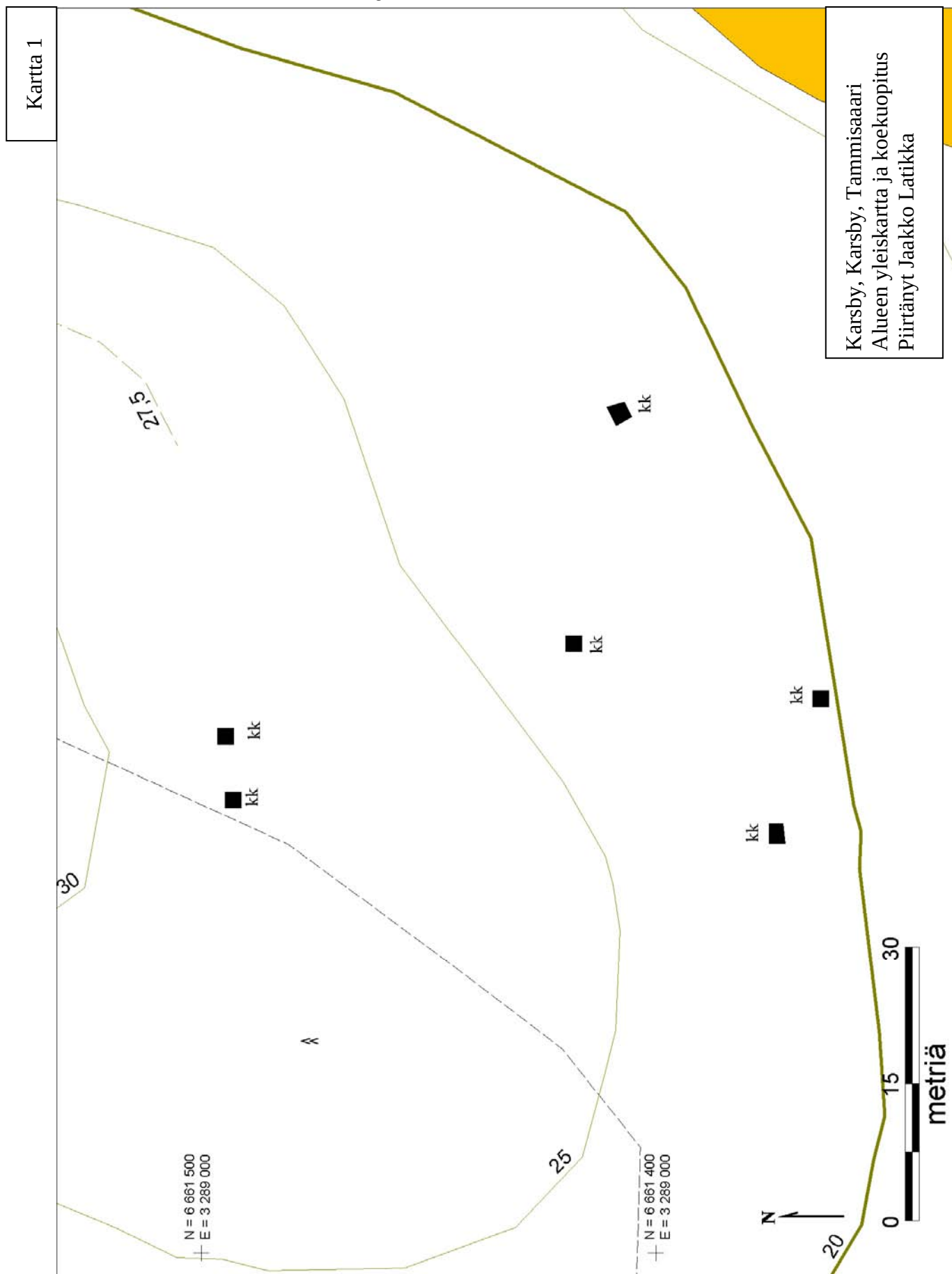
Keväällä 2002 tehtiin alustava inventointi alueelle. Niemekkeen W- ja S -puolilla olevat pellot ja metsäsaarekkeet tutkittiin pintapoinnalla. Metsittyneen niemekkeen etelärinne koekuopitettiin (Kartta 1).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Alueelta löydettiin useita mahdollisia kivirakenteita. Nämä olivat ainoat merkit toiminnasta ja ovat todennäköisesti peltoraunioita.

Kylätontti sijaitsee luultavasti nyt tutkitusta alueesta lounaaseen kesannolla olevassa pellossa. Eriksbyn keskiaikainen historia on merkittävä ja suurin osa siitä on ollut varhain autiona. Siksi sitä voidaan pitää hyvin mielenkiintoisena kohteena.

Eriksby on erittäin mielenkiintoinen kylätontti. 1540 kylällä oli 4 taloa, 1560 5 taloa, mutta 1694 ainoastaan 2 oli jäljellä. Nykyään tonttimaa on kokonaan autio ja sijaitsee niemekkeen ja rannan välisellä alueella. Sen suhteellisen korkea veromarkkaluku (7) viittaa asutukseen korkeaan ikään. 1560-luvulla kylässä oli rälssimies Olof Svartin asumakartano.

Kohdenimi	Korkrandsudden	N 6659539
Alue	Kotkaranta	E 3288547
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	asuinpaikka+kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika+ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu ensisijaisesti nimistöön ja historiallisiin lähteisiin. Se sijaitsee Heimlax-lahden S-rannalla, NW-suuntaan työntyvällä niemellä. Niemi on pinnanmuodostukseltaan tasaisesti kohti NW laskeva leveä maa-alue, jota rajoittaa NE- ja SW-suunnissa pellot. NE-pellot ovat erotettu kiviaidalla: ne kuuluvat nykyiseen Prästkullan tilaan. Niemellä on useita niittyalueita, jotka saattavat olla vanhoja pelloja, ja siellä on muitakin ihmisen toiminnan merkkejä, kuten esim. traktoriteitä. Niemi on muokkaamattomilta osin tuoretta kangasmetsää.

Niemi tutkittiin kävelyllä ja koekuopituksilla. Erityisesti keskityttiin niemen S-osan metsän ympäröimään loivasti suuntaan W viettävään niittyalueeseen, sekä niemen keskellä olevan terassin röykkiöryhmän ympäristöön.

Korkrandsuddenin S-osassa, n. 90 m sen W-rannasta metsittyneen niityn länsireunassa on vanhan rakennuksen perustukset, jonka S- ja W-seinien perustukset säilyneet näkyvinä. Keskivaiheilla on kivikeskittymä, joka on todennäköisesti uunin jäänteet. Rakenne on umpeen kasvanut, kasvillisuutena heinää ja keskellä suurehko pihlaja.

Kivijalan koko 9,2 (N-S) x 6,7 m.

Eteläisemmän rakennuksen sisään tehtiin kolme 60 x 60 cm koekuoppaa (A-C), joista löytyi tiiltä, lasia, keramiikkaa, kaakelia(?), hiiltä ja rautaa. Maannos oli niittymultaa ja soraa (myös kalliota).

Rakennus vaikuttaa olevan selvästi uudelta ajalta.

Kivijalasta n. 30 m etelään ja kaakkoon tehtiin muutamia koepistoja, mutta niistä ei löytynyt mitään muuta kuin niitty multaa ja moreenia.

Laajalla osin metsittyneellä terassilla on neljän röykkiön ryhmä (A-D). Ryhmästä länteen, pohjoiseen ja itään (20, n. 100 ja n. 60 m) on metsittynyttä niittyä. Ryhmän itäpuolella kulkee mahdollinen vanha tie.

Röykkiö A: Eteläisin; muodoltaan soikea ja kupera; mitat 2,5 (N-S) x 1,5 x 0,4 m; kivet 10-50 cm, pyöristyneitä; lounaisnurkassa kasvaa iso mänty. Röykkiö on osin turpeen ja sammalen peittämä.

B: Läntisin; muodoltaan pyöreä, n. 4 m vanhasta tiestä; mitat halkaisija 3,2 m, korkeus 0,5 m; kivet 10-50 cm pyöristyneitä; lounaisnurkassa kasvaa iso mänty. Röykkiö on osin turpeen ja sammalen peittämä. Turpeet poistettiin, ja röykkiön etelä- ja koillispuolille tehtiin 60 x 60 cm koekuopat: ei löytöjä tai kulttuurikerrosta.

C: Ryhmän keskellä; muodoltaan epämääräinen; mitat 4,5 (N-S) x 2,3 (SW-NE) x 0,4 m; kivet 10-50 cm pyöristyneitä; isot kivet reunoilla, pienet keskellä; keskellä kasvaa iso mänty. Röykkiö on osin turpeen ja sammalen peittämä. Turpeet poistettiin ja röykkiön viereen vanhalle tielle tehtiin koekuoppa: ei löytöjä tai kulttuurikerrosta.

D: Pohjoisin; Muodoltaan hyvin epämääräinen, matala: pohjoisosassa pitkä sormimainen uloke. 4,5 (N-S, ulokkeella 8,8) x 3,6 x 0,3 m; kivet pieniä (10 cm), seassa muutama isompi kivi.

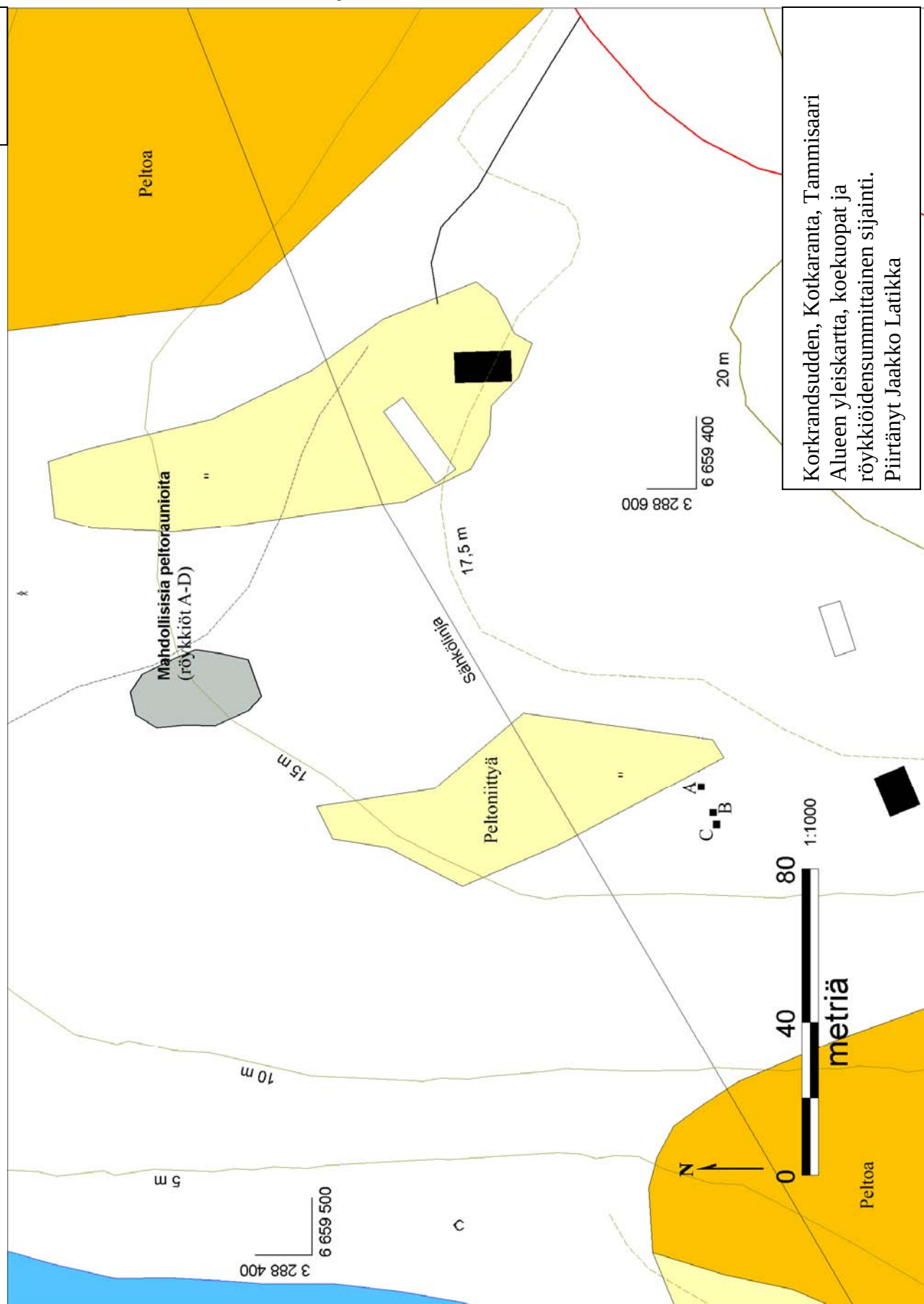
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden alkuperää ei saatu koekuopituksilla selville. Sijaintinsa puolesta ne voisivat olla rautakautisia hautaröykkiöitä, mutta toisaalta niiden sijainti metsittyneellä niittyalueella voi viitata myös niiden olevan peltoraunioita.

Kohde sijaitsee vanhan keskiaikaisen Kotkarannan kylätontin alueella. Oli kuitenkin vaikea erottaa onko kyseessä peltoraunioita tai uuninpohjia. Tämä vaatisi jatkotutkimuksia. Kotkaranta mainitaan ensimmäisen kerran 1536 ja 1640 sen kaksi taloa ovat autioituneet.

Kartta 1

Korkrandsudden, Kotkaranta, Tammissaari
Alueen yleiskartta, koekuopat ja
röykkiöidensummittainen sijainti.
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Sillböle	N 6668559
Alue	Sillböle	E 3285274
Kunta	Tammisaari	Z 15-20

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Uusi aika (keskiaika)	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin, varhaisin maininta on vuodelta 1395.

Alue on suunnilleen N-S-suuntainen, osin runsaasti metsittynyt kallioalue, jonka juurella W-puolella on peltoalue. Pinnanmuodostus on hyvin vaihtelevaa: paljon jyrkkäreunaisia avokallioalueita peltojen seassa. Kalliolla on vielä pystyssä olevia aittoja, useita kivijalkoja ja ehkä vanhaa peltoa (nykyään niittyä) (Kartta 1).

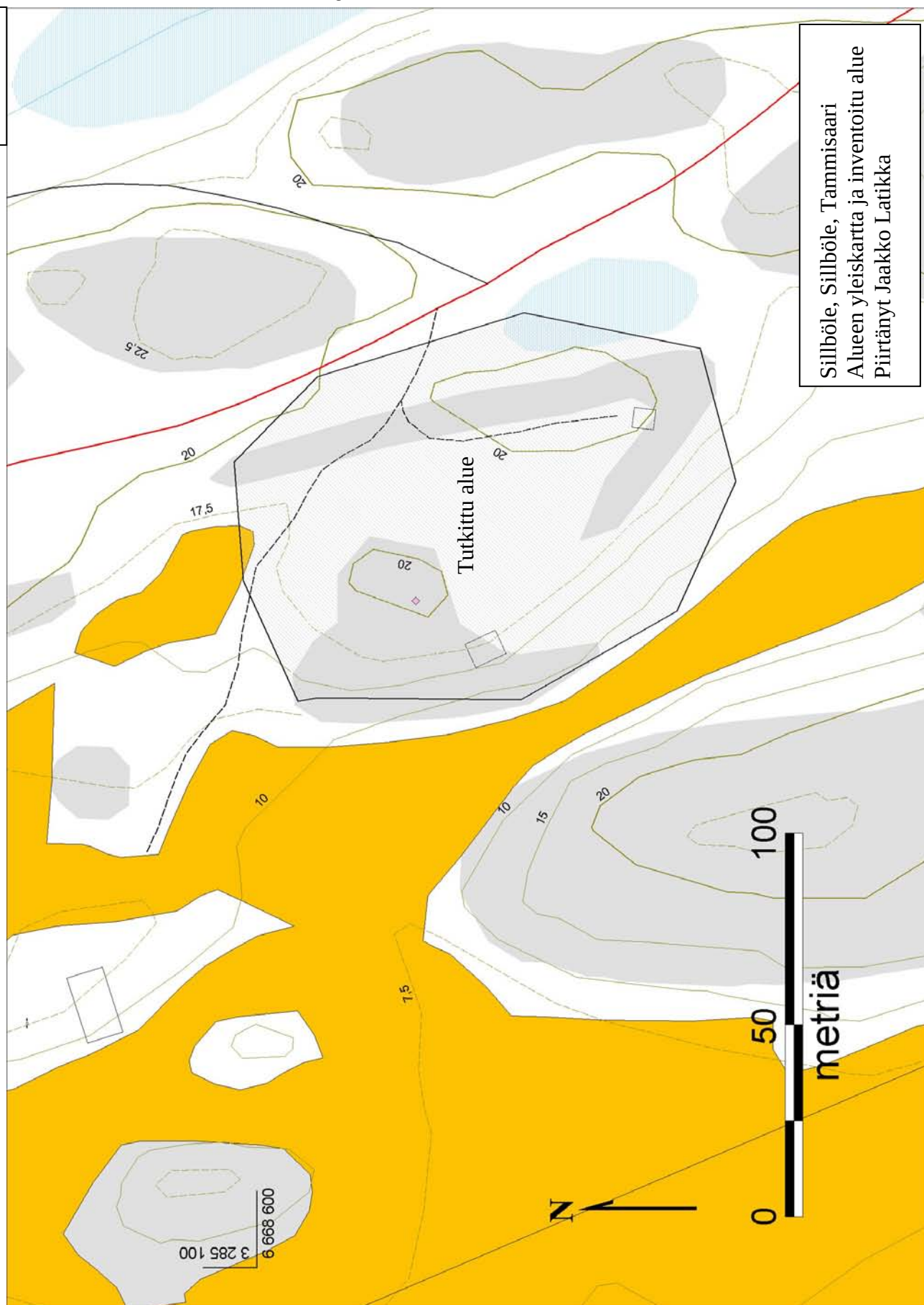
Kivijalka- ja aitta-alue koekuopitettiin (10 kpl) NW-SE -linjassa ja pohjoisin kivijalka koepistettiin. Maannos oli multaa, jonka alla moreenia; multakerroksen paksuus vaihteli, välillä multaa oli vain nimeksi. Mullan seassa oli satunnaisesti tiilimurskaa. Kivijalan sisään tehdyssä koepistossa tuli runsaasti tiilimurskaa ja jonkin verran löytöjä (lasitettua keramiikkaa, lasia, fajanssia), jotka viittaavat selvästi uudelle ajalle.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kartta 1

Sillböle, Sillböle, Tammisaari
Alueen yleiskartta ja inventoitu alue
Piirtänyt Jaakko Latikka

TAMMISAARI

Kohdenimi	Järnö	N 6649614
Alue	Harparskog	E 3293773
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kallionnyppylällä Järnön keskiosassa 40 metriä eteläkaakkoon Järnön tilan ja Predium ab:n välisen rajan kulmasta. Paikalla kasvaa harvaa mäntymetsää. Maasto laskee hyvin loivasti pohjoiseen ja itään ja avokallioalueen korkein kohta jää kohteen länsipuolelle.

Paikalla on suorakaiteen muotoinen latomus pidemmän sivun ollessa WNW - ESE-suuntainen. Latomuksen pitkät sivut ulospäin kaartuvat ja toinen pää on kulmikas. Latomuksen koko on 9 x 4,5 metriä. Latomus on hyväkuntoinen, sammalen ja jäkälän peittämä. Tästä kohteesta 180 m kohti SW kallion korkeimmalla huipulla sijaitsee toinen kivilatomus, Järnö SW.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muita alueen samanlaisia hautalatomuksia, joista yksi on kaivettu Björkholmenin saarella vuonna 2001 ja ajoituksena kivikauden loppu tai pronssikauden alkupuolisko.

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 1	N 6649816
Alue	Harparskog	E 3294403
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Harparskogin, Järnön saaren itäpäässä. Siellä sijaitsee aiemmin erillisenä saarena ollut Bastuholmen. Bastuholmenin koillisosassa kallion korkeimmalla kohdalla sijaitsee rökkiö. Kallio putoaa jyrkästi kohti vettä pohjoisessa, koillisessa ja luoteessa. Rökkiön etäisyys jyrkänteistä on 30 metriä.

Rökkiön koko on NE-SW -suunnassa noin 5 m ja leveyttä sillä on 3-4 metriä. Korkeutta rökkiöllä on vajaa puoli metriä. Rökkiön keskellä on kuoppa ja kiviä on kasana kohteen pohjoispuolella. Rökkiötä peittää jäkälä ja muutoin se on melko ehjä. Kyseessä on mahdollisesti rautakautinen rökkiö, mitä tukisi sen matala sijainti. Tästä kohteesta parikymmentä metriä koilliseen sijaitsee toinen rökkiö ja kolmas noin 45 m etelään.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rökkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi. On mahdollista, että kyse on rautakautisesta hautarauniosta, mutta kyse voi myös olla historiallisesta maankäytöstä.

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 2	N 6649836
Alue	Harparskog	E 3294404
Kunta	Tammisaari	Z 6

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Harparskogin kylässä, Järnön, Bastuholmenin luoteispäässä luode-kaakko-suuntaisella kallionnyppylällä. Se sijaitsee 40 metriä lounaaseen Bastuholmenin ja Tallholmenin välissä olevasta lahdesta. Kallio laskee pohjoiseen.

Röykkiö A sijaitsee kallionnyppylän luoteispäässä. Röykkiö on kokonaan sammalen peittämä. Sen pituus on SE-NW-suunnassa 4 metriä ja NE-SW-suunnassa 3 metriä. Korkeutta röykkiöllä on 0,3-0,4 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta 6 metriä lounaaseen. Röykkiö on myös sammalen peittämä. Muodoltaan se on pyöreä, halkaisijan ollessa 2,5 m. Röykkiön koillisosassa on iso kivi (halkaisija. 1 metri). Kohteiden matala sijainti puoltasi kohteiden historiallista luonnetta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 3	N 6649827
Alue	Harparskog	E 3294163
Kunta	Tammisaari	Z 3

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön ja Bastuholmenin välissä olevan lahden rannalla Bastuholmenin luoteispäässä. Maasto laskee paikalla luoteeseen. Tämän kohteen röykkiöiltä on rantaan matkaa 10 metriä. Röykkiöt ovat sammalen peittämiä ja sijaitsevat ainoastaan kolmen metrin päässä toisistaan E-W-suunnassa. Röykkiöiden välissä on havaittavissa kiveystä. Molemmat röykkiöt ovat pyöreitä, halkaisijaltaan 3 m ja korkeus on 0,3-0,4 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö Bastuholmen 4	N 6649738
Alue	Harparskog	E 3294129
Kunta	Tammisaari	Z 2

Mj-tyyppi	Metsästyssuoja	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön ja Bastuholmenin välissä olevan matalan järviruokoa kasvavan kannaksen itäpuolella, rantaterassin päällä. Paikalla on kivistä rakennettu linnustajan suoja. Kohteen länsipuolella on edelleen kostea alanko, joten se on hyvinkin ollut suojainen paikka linnuille. Linnustajan pyyntisuoja on rakennettu kalliopohjalle ja muodoltaan se on pitkänomainen. Rakenteen pituus on E-W 4,5 m ja leveyttä sillä on 2,5 m. Rakenteen korkeus on 0,5-0,6 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Suoja on tehty tyyppilliseen paikkaan kevätlintumetsästystä varten.

Kohdenimi	Järnö Bastuviken	N 6649776
Alue	Harparskog	E 3294411
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön saaren itäosassa sijaitsevan Bastuholmenin itäpäässä, kärjestä noin 40 metriä länteen, kaakkoon viettävällä rinteellä. Kohteena on kuusi ryssänuunia tai rökkiötä, jotka ovat pitkänomaisena ryhmänä tällä kuusia kasvavalla rinteellä.

Rökkiö A sijaitsee Bastuholmenin kaakkoispäässä olevasta kummelista länsilounaaseen noin 45 metriä pienen kallionpylän länsireunalla. Rökkiö on kooltaan 2 x 2 m ja sen länsiosassa on iso kivi (halk.0,7 m) ja itäosassa on lappeelleen asetettu 0,5 x 0,2 metrin kokoinen kivi. Muut kivet on aseteltu harvakseltaan. Rökkiö on osittain heinän ja varpujen peitossa.

Rökkiö B sijaitsee A:sta 5 metriä länteen maapohjalla. Sen pituus E-W-suunnassa on 4 m ja leveyttä sillä on 3 m. Rökkiön korkeus on 0,5 metriä. Rökkiö eroaa selväpiirteisesti muusta maastosta, erityisesti itäpää on muita suurempien kivien peitossa.

Rökkiö C sijaitsee B:stä 6 m kaakkoon. Se on pitkänomainen ja rajoittuu itäosastaan samaan kallionpylään kuin A. Rökkiön pituus SW-NE-suunnassa on 7,5 m, leveys on 4 m. Korkeus on 0,6-0,7 m. Rökkiön reunat ovat suorat ja reunoissa on litteitä, lappeelleen asetettuja kiviä.

Rökkiö D sijaitsee A:sta 8 metriä pohjoisluoteeseen. Se on SE-NW-suuntainen ja pituus on 8 metriä. Leveyttä rökkiöllä on 3 metriä ja korkeus on 0,6-0,7 m. Reunat ovat suorat ja rakenteen luoteisosa on tehty muuta osaa suuremmista kivistä.

Rökkiö E sijaitsee D:stä 6 metriä luoteeseen. Sen pidempi sivu, joka on 6 metriä, on WSW - ENE-suuntainen. Leveys on 3 m ja korkeus 0,5-0,6 m. Läntinen pää on kulmikas, mutta itäpää vaikuttaa hajotetulta.

Rökkiö F sijaitsee E:stä 16 metriä länsiluoteeseen. Se on E-W-suuntainen, pituuden ollessa 6 m ja leveyttä rakenteella on 3 metriä. Reunakiviä on näkyvissä, koska rökkiötä on kaiveltu ja varsinkin länsipää on hajonnut.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Rökkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö NE	N 6649824
Alue	Harparskog	E 3294012
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohteessa on kaksi kiviröykkiötä. Kohteet sijaitsevat Järnön saaren koilliskulmassa olevassa niemessä. Paikalla maasto laskee pohjoiskoilliseen ja kohteet sijaitsevat ympäristöään hieman korkeammalle kohoavan alueen pohjoispuolella avokallion ja metsän rajamailla.

Röykkiö A on pohjoisempi. Se sijaitsee niemen itärannassa veteen työntyvistä kallionkielekkeestä 15 metriä etelään kalliopohjalla. Röykkiö on tehty lohkotuista kivistä. Röykkiö on pyöreä ja sen halkaisija on 2 m. Korkeutta sillä on 0,3-0,4 m.

Röykkiö B sijaitsee A:sta noin 18 metriä lounaaseen. Se on myös tehty lohkotuista kivistä ja on muodoltaan pyöreä halkaisijan ollessa 1,5 metriä. Korkeutta sillä on 0,2-0,3 metriä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiöiden luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö SW	N 6649521
Alue	Harparskog	E 3293628
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön saaren keskiosassa lähellä saaren korkeinta kohtaa. Kohde sijaitsee saaren lakialueen lounaislaidalla. Kohde sijaitsee Järnön tilan ja Predium ab:n välisestä rajasta etelään 100 metriä, avokallion lounaispäässä olevassa notkelmassa. Kyseessä on kivilatomus, kivilaaoista tehty. Latomuksen koko on 2 x 1,5 metriä ja korkeutta sillä on 0,2-0,3 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Latomuksen luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Kohdenimi	Järnö Tallholmen	N 6649906
Alue	Harparskog	E 3294407
Kunta	Tammisaari	Z 5

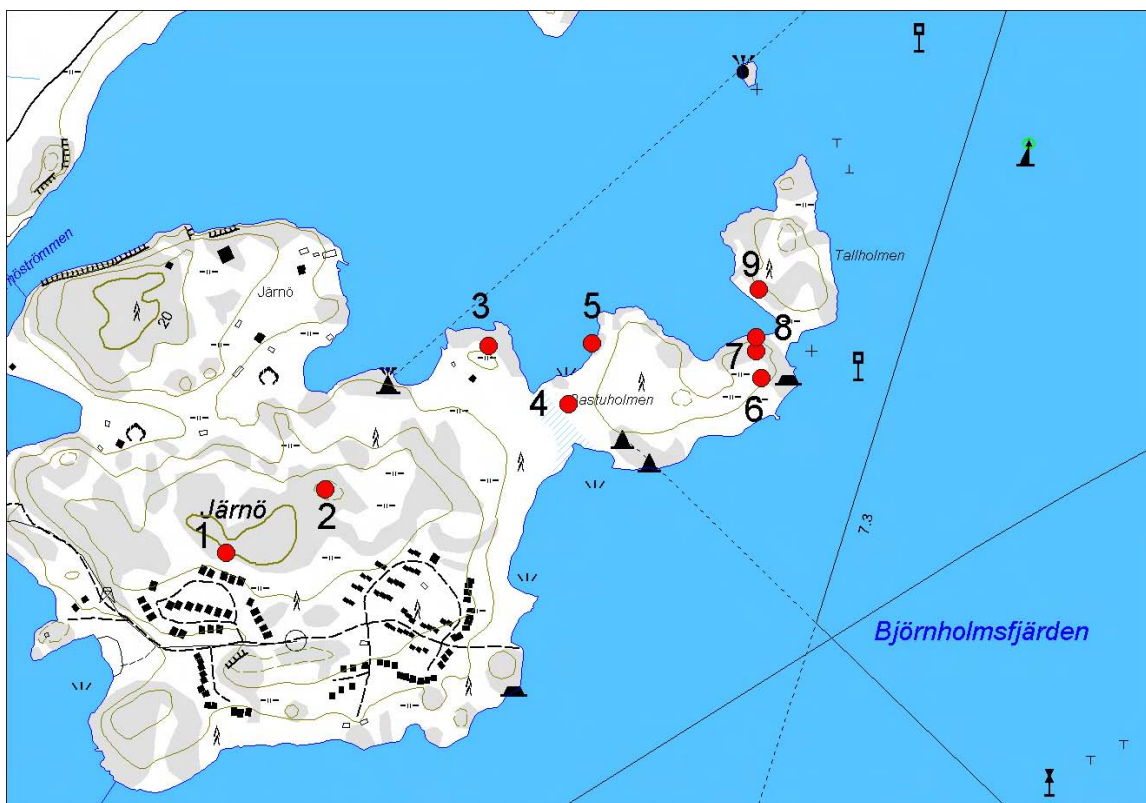
Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	Historiallien aika?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Järnön koillisimmassa niemessä, Tallholmenin lounaisrannalla kalliorinteellä noin 20 metriä rannasta. Kyseessä on 1 x 1,5 metrin suuruisen maakiven itäpuolelle kasattu kiveys. Kiveys kohoaa maakiveä kohti. Kiveyksen koko on 2 x 2 x 0,5 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Latomuksen luonne ja tarkempi ajoitus jäi epäselväksi.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Järnö SW
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649521
I 3293628
2
NIMI Järnö
KUNTA Tammisaari
ALUE HARPARSKOG
P 6649614
I 3293773
3
NIMI Järnö NE
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649824
I 3294012
4
NIMI Järnö Bastuholmen 4
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649738
I 3294129
5
NIMI Järnö Bastuholmen 3
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog

P 6649827
I 3294163
6
NIMI Järnö Bastuviken
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649776
I 3294411
7
NIMI Järnö Bastuholmen 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649816
I 3294403
8
NIMI Järnö Bastuholmen 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649836
I 3294404
9
NIMI Järnö Tallholmen
KUNTA Tammisaari
ALUE Harparskog
P 6649906
I 3294407

Kohdenimi	Fårbässen	N 6649081
Alue	Strömsö	E 3322917
Kunta	Tammisaari	Z 10-12,5 m

Mj-tyyppi	Luonnonmuodostuma	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Saapuessani saareen kysyin, jos sieltä löytyy kohteita, joita voisi tulkita muinaisjäännöksi. Saaren mökkiasukkaat osoittivat minulle saaren keskiosaan, jossa heidän mukaan pitäisi olla "viikinkihauta". Kyseinen kohde osoittautui luonnonmuodostelmaksi.

Fårbässen sijaitsee Tammisaaren saariston SE reunassa alueella, jossa kunnan rajat koukkivat saarten välistä. Saari on pienveneiden ulkoväylän N puolella. Kohde sijaitsee saaren keskiosassa, mikä on myös saaren korkein alue.

Luonnonmuodostelma sijaitsee S rinteessä, lahtimaisessa kalliomuodostelmassa siten, että sen E, W ja N puolella avokallio nousee muodostelmasta 1,5-2 m korkeina kalliojyrkänteinä. Muodostelmissa kaksi kuoppaa, josta isomman läpimitta on n 2,5 m. Pienemmän läpimitta on 1 m ja syvyys 0,5 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Fårbässen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Strömsö
P	6649081
I	3322917

Kohdenimi	Västerskär 1	N 6652120
Alue	?	E 3269323
Kunta	Tammisaari	Z 0-20 m

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Västerskär sijaitsee suuren Bromarvlandetin SW puolella noin 550 m mantereelta. Saaren W ja SW puolella avautuu Hangon W puolella oleva selänne. Saari on kasvillisuudeltaan sisäsaaristomainen sijainnistaan huolimatta. Topografialtaan saarta dominoi kaksi avokalliomäkeä, joiden välillä on notkelma, jossa saaren ainoa mökki sijaitsee. Vaikka saari on pituudeltaan (NW-SE) ainoastaan noin 460 m nousee sen korkein kohta yli 22,5 m yli meren pinnan.

Merimerkki sijaitsee saaren NW kärjessä noin 30 m rannasta. Kyseessä on selvästi suhteellisen nuori mutta hajotettu kummeli.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Västerskär 2	N 6651811
Alue	?	E 3269571
Kunta	Tammisaaren	Z 0-22,5 m

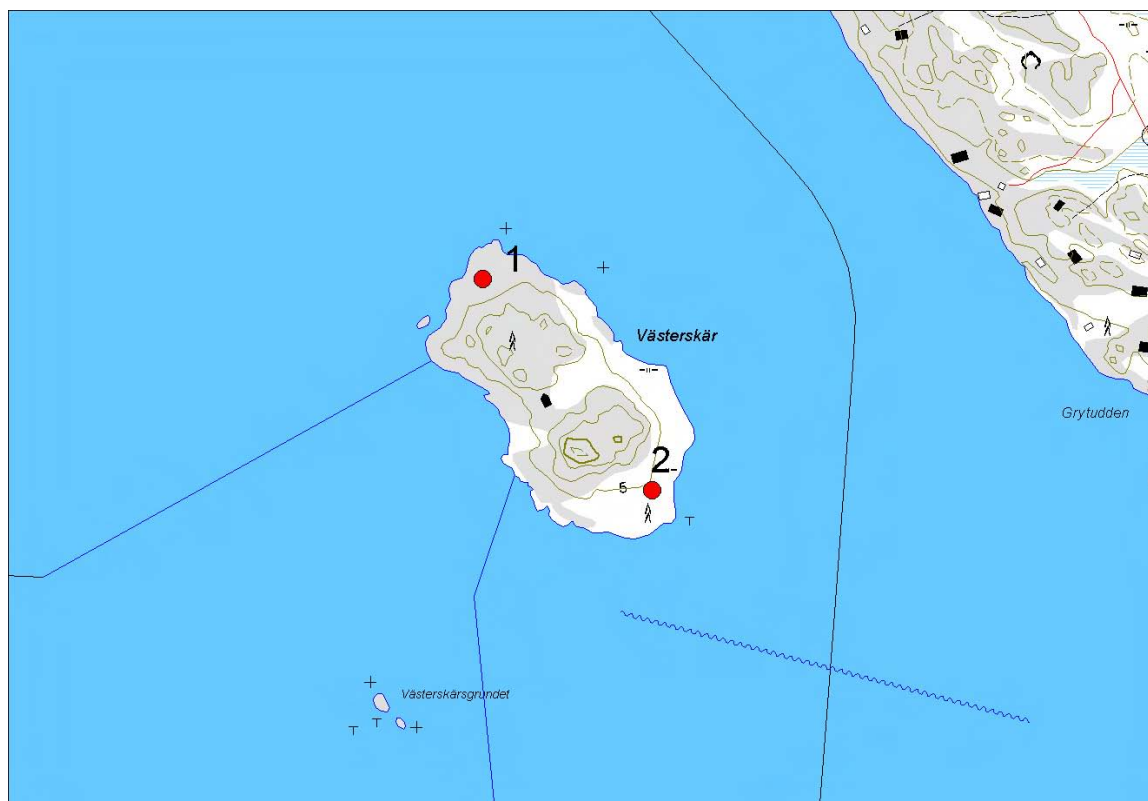
Mj-tyyppi	Puolustusvarustus	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Västerskär sijaitsee suuren Bromarvlandetin SW puolella noin 550 m mantereelta. Saaren W ja SW puolella avautuu Hangon W puolella oleva selänne. Saari on kasvillisuudeltaan sisäsaaristomainen sijainnistaan huolimatta. Topografialtaan saarta dominoi kaksi avokalliomäkeä, joiden välillä on notkelma, jossa saaren ainoa mökki sijaitsee. Vaikka saari on pituudeltaan (NW-SE) ainoastaan noin 460 m nousee sen korkein kohta yli 22,5 m yli meren pinnan.

Saaren S osassa on kaivettu useita tykkiasemia ja poteroita luonnonmuodostelmiin. Luonnonmuodostelmia, jossa kuoppia, sijaitsee myös avokallioalueella saaren keskiosissa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Västernär 1
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Värtlax
P	6652120
I	3269323
2	
NIMI	Västernär 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Värtlax
P	6651811
I	3269571

Kohdenimi	Koö 2	N 6644629
Alue	Koö	E 3292972
Kunta	Tammisaari	Z 5 m

Mj-tyyppi	Hautaraunio	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Koön on suhteellisen iso saari, joka sijaitsee Tammisaaren nk. eteläisen saariston SW osassa. Saaren S osaa dominoi korkeat avokallioalueet, joiden korkeat ja jyrkät reunamat dominoivat saaren S osan profiilia. Toisen maailmansodan aikaan Hangon rintama kulki saaren S ja E puolella. Alue missä kohde sijaitsee on saaren S osien avokallioalueiden W osan korkeammalla kohdalla. Alueella kasvillisuus koostuu harvoista pusvista ja vaivaiskoivuista. Kohteen N ja S puolella kallio putoaa jyrkästi, S puolella suoraan mereen.

Kohde on luonnon muovaamista pyöreistä kivistä, avokalliolle rakennettu röykkiö. 8-10 m kohti W kallio putoaa jyrkänteenä 5-10 m alla olevaan kasvillisuuteen. Röykkiön muoto on nykyään lähinnä soikea N-S suuntaisella pituusakselilla. Röykkiön N reuna näyttää tuhoutuneen myöhemmän toiminnan johdosta ja alun perin sen muoto on voinut olla pyöreä. Kyseisen reunan tuntumassa on kiviä, jotka näyttävät olevan alun perin heitetty röykkiöstä, ja 1-1,5 reunasta on noin 1-1,5 m korkea jyrkänne, jonka alla on myös runsaasti kiviä. Röykkiön W osa näyttää olevan paremmin säilynyt ja muodostaa nykyään sen korkeimpaa kohtaa. Röykkiötä peittää jäkälä- ja sammalkasvusto ja noin 50 m kohti W sijaitsee merenkulkuhallituksen tutka-asema ja linjataulu.

Röykkiön mitat ovat:

N-S = 7,70 m

E-W = 4,78 m

Korkeus = 0,80 m

Kivien halkaisija 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Röykkiö muistuttaa sijainniltaan ja muodoltaan esihistoriallista hautaröykkiötä. Tulkintaa vaikeuttaa se, että alue on ollut toisen maailmansodan aikaan neuvostojoukkojen vahvasti linnoittama alue ja siinä on sijainnut useita tykkiasemia. Koön SE osassa on röykkiöitä, jotka mahdollisesti ovat myös hautaröykkiöitä, mutta on sekundaarisesti käytetty tykkiasemina. Tässä kuvaillun kohteen ympäristössä ei kuitenkaan ole mitään muita merkkejä sodanaikaisesta toiminnasta ja se myös erottuu muodoltaan SE osan röykkiöistä.

Mittakaava 1: 10 000

315	
NIMI	Koö 2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Koö
P	6644629
I	3292972

Kohdenimi	Ladugårdsbacken	N 6654932
Alue	Söderby	E 3308288
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Degerö nimisen ison saaren E osassa. Paikka mistä esineet ovat löytyneet on Söderbyn kylämaen S osa, joka sijaitsee nykyään kuivuneen lahden pohjukassa. Vielä rautakaudella ja mahdollisesti keskiajan alussa, kohde on ollut niemeke, joka on työntynyt lahden N rannasta kohti S. Kylä on asutettu suhteellisen tiheään ja sen lisäksi alueelle on rakennettu maanviljelyyn liittyviä rakennuksia useita. Kylämaen rinteet ovat melkein kokonaan peltoa ja kohde, joka sijaitsee osittain mäen S rinteessä, on myös osittain peltokohde. N osaltaan se sijaitsee Baarmanin tilan pihapiirissä.

Kohde löytyi kun maanomistaja Baarman, joka myös on innokas harrastaja-arkeologi, peltotöiden ja pihatöiden yhteydessä poimi esineitä ja keramiikkaa pelloltaan. 1990-luvun lopulla hän löysi paikalta hevosenenkäsöljen, joka ajoittuu 1000-luvulle. Tämän hän toimitti Museovirastoon, joka teki nopean tarkistusmatkan paikalle toteakseen, että kyseessä on pahasti vaurioitunut muinaisjäänös. Myöhemmin Markus Hiekkänen, Museoviraston RHO:lta ja Peter Sjöstrand, Tammisaaren museolta, kävivät Baarmanin luona katsomassa muuta esineistöä, mitä oli paikalta löytynyt. Hiekkänen otti osan esineistöstä mukaansa Museovirastoon tutkittavaksi.

Merellinen Perintömme -hankkeen yhteydessä tehtiin paikalle uusi tarkastuskäynti. Tällä kertaa alueelle kaivettiin neljä koekuoppaa ja kohteeseen liittyvät sekä mäen E ja W puolen pellot käveltiin systemaattisesti läpi. Pintapöiminnän yhteydessä suurin osa löydöistä oli 1600-lukua tai nuorempaa, mutta pari palaa on mahdollisesti ajoitettu rautakaudelle. Pintapöiminnän tuloksena huomattiin, että myös uuden ajan aineisto keskittyy SW, S ja SE rinteille. N rinne vaikutti täysin tyhjältä. Kolmesta pellon reunaan kaivetusta koekuopista ei havaittu mitään, mutta kaikissa todettiin maannoksen olevan sekoittunut. Samalla tarkasteltiin Baarmanin uusimpia löytöjä, jonka seasta mm. löytyi 1300-luvulle ajoituvia panssarinuolenkärkiä.

Saman vuoden syksyllä Hiekkasen vielä tutkimatta ja luotteloimatta olevat esineet tutkittiin ja analysoitiin allekirjoittaneen, Georg Haggrénin, Aki Pihlmanin ja Päivi Hakanpään voimin. Tällöin aineistosta havaittiin mm. niin kutsuttua länsi-slaavilaista keramiikkaa sekä katkeltua ristiretkiajan riipuksesta.

Kaikkien tutkimusten lopputuloksena on tulkinta nuoremmalle rautakaudelle ja keskiajalle ajoittuvasta kohteesta. Sen luonteesta tai tarkemmasta ajoituksesta ei ole tietoa koska löydöt ovat yksittäisiä ja perustuvat suurimmaksi osaksi epäsystemaattisiin poimintoihin. Mielestämme rautakautisen ja varhaiskeskiaikaisen keramiikan läsnäolo tekee todennäköiseksi myös sen, ettei rautakautiset korut olisivat kaukaa tuotuja vaikka niissä kaikissa näkee jälkiä sekundaarisesta käsittelystä, joka taas voisi viitata niiden käytöstä kaupankäynnissä. On hyvin mahdollista, että ne on löydetty paikalta tai tuotu lähimaastosta. Keramiikka ei kuitenkaan liity kaupankäyntiin eikä sitä todennäköisesti ole kuljetettu paikalle myöhemmässä vaiheessa. Kohde on todennäköisesti suurimmalta osaltaan tuhoutunut,

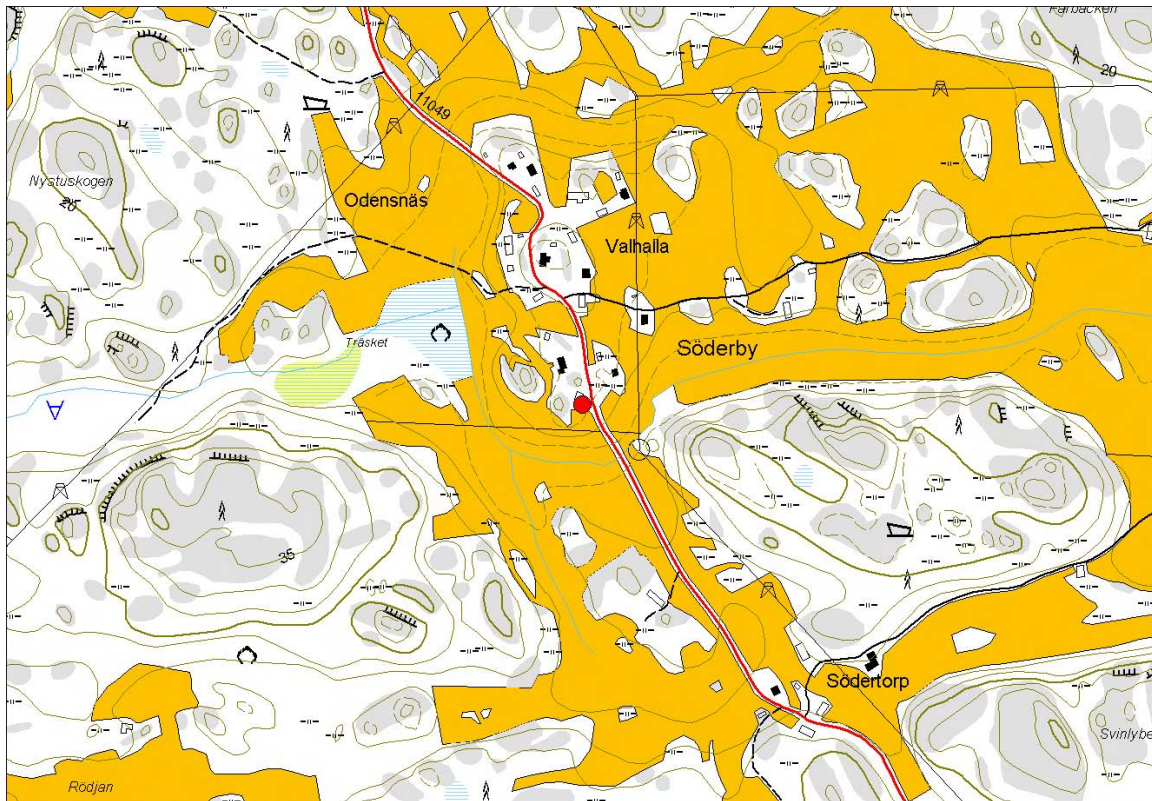
Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

mutta fragmentaarisesti säilyneitä osia voisi löytyä vielä Baarmanin pihapiiristä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

317	
NIMI	Ladugårdsbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Söderby
P	6654932
I	3308288

Kohdenimi	Kastalekasen 3	N 6658370
Alue	Magnäs	E 3309320
Kunta	Tammisaari	Z 15-20 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Totalfladanin NE puolella noin 260 m tämän rannasta. Kohteesta noin 220 m kohti SW sijaitsee ennestään tunnettu kohde Kastale 1 ja 2, jotka ovat myös hautaröykkiöitä. Kohteen sijainti on kallioniemekkeellä, joka työntyy kohti E ja, jonka S osa jyrkkenee pikkuhiljaa putoakseen alla olevaan metsäiseen rinteeseen matalana kalliojyrkänteinä. Röykkiö on rakennettu tämän niemekkeen SE päähän matalan kallioterassin juurelle ja sähkölinjan alle. Paikalta avautuu näkyvyys kohti S ja E, jossa Magnäsin pellot näkyvät puiden välistä. Pronssikaudella Totalfladan ja pellot ovat olleet pitkän lahden suu, joka on ulottunut Karjaalle saakka.

Röykkiön muoto on lähes pyöreä ja siihen on keskelle muodostunut kuoppa. Kallio viettää loivasti kohti SE paikalla ja sen SW reunan tuntmassa kasvaa tuuhea kuusi. Röykkiö itsessään on ainoastaan sammaleen ja jäkälän peitossa. Röykkiön N osa on matalampi kuin S osa, joka voi johtua siitä, että se on rakennettu matalan kalliokuopanteen päälle. Röykkiö on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 9,80 m

E-W = 10,40 m

Korkeus = n. 0,6 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Totalgård	N 6658330
Alue	Total	E 3309970
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee kalliomäellä, joka nousee ympäröivästä maastosta. Kohde sijaitsee Sänkorna nimisen vesijättömaa-alueen S puolella. Kohde on sijainnut alun perin vesistön varrella, joka on ulottunut Karjalle saakka. Kohteen N puolella maasto jyrkkenee kun taas S puolella alue jatkuu kumpuilevana.

Röykkiö on muodoltaan pyöreä ja rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista suurinpiirtein samankokoisista kivistä. Se on jonkin verran sammaleen ja jäkälän peittämä, mutta erottuu ympäröivästä maastosta selvästi. Röykkiöön on kaivettu kolme kuoppaa, josta mikään ei ulotu röykkiön pohjaan asti. Sen mitat ovat:

N-S = 11,50 m

E-W = 11,00 m

Korkeus = 1,5 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Kuoppien mitat ovat: 1,50 m x 1,50 m syvyys 1,0 m, 0,90 m x 0,90 m syvyys 0,90 m, 1,40 m x 0,90 m syvyys 1,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Kastalekasen 1	N 6658350
Alue	Kärby/Magnäs	E 3309100
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

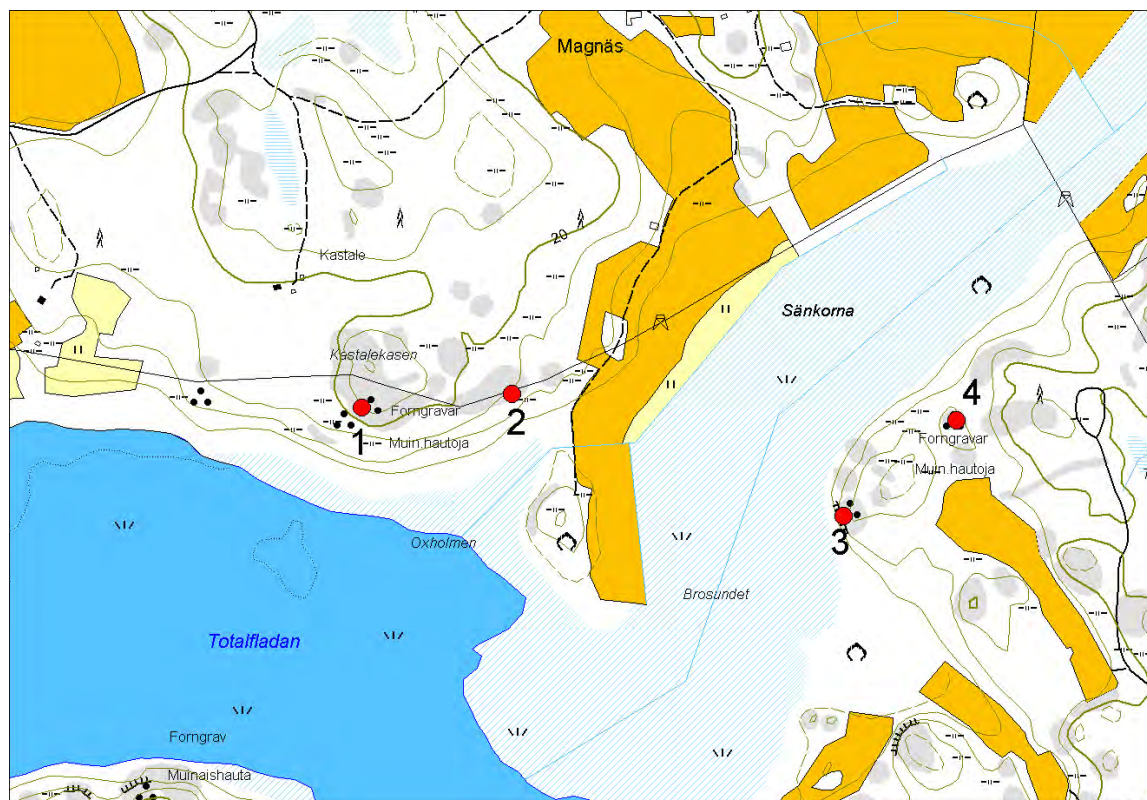
Kohde sijaitsee Kastalekasen nimisen kalliomäen, joka sijaitsee Kastalet nimisen torpasta noin 230 m kohti SE, S reunassa. Alue sijaitsee Totalfladanin, joka muodostaa Dragsvikenin pohjukan, NE puolella noin 120-160 m rannasta. Mki on osittain erittäin jyrkkä ja siitä avautuu hyvä näkymä kohti S ja SW. Vastakkaisella rannalla sijaitsee Björnholm niminen röykkiökohde. Alue on harvan mäntypuuston peittämä.

Röykkiö A: Kohde on aikaisemmissa tiedoissa esiintynyt nimellä Kastalekasen. Pyöreähkö röykkiö sijaitsee kalliomäen korkeimman kohdan S reunalla avokalliolla. 25 m kohti N kulkee sähkölinja, jonka alla myös Kastalekasen 2 sijaitsee. Röykkiö on alueella oleviin hautaröykkiöihin verattuna suurirokoinen ja korkea. Sen keskellä on kuoppia, josta syvin pitkänomainen kratteri sijaitsee sen keskellä. Mikään kuopista ei ulotu pohjaan saakka. Jonkinverran on myös kiviä vierinyt ympäristöön. Röykkiö on rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä. Sen mitat ovat:
N-S = 20,40 m
E-W = 19,40 m
Korkeus = noin 2,50 m
Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

Röykkiö B: Kohde on aikaisemmissa tiedoissa esiintynyt nimellä Kastalekasen 2. Se sijaitsee noin 40 m kohti S ja rinteessä alempana röykkiö A:sta. Se on rakennettu kallioterassilla, joka viettää loivasti kohti S. Muodoltaan se on pyöreä ja koostuu alimmalta kivikerrokseltaan särmikkäisistä kivistä, jonka päälle on laitettu 2-3 kerrosta luonnon muovaamia pyöreitä kiviä. Reunassa on selkeä kehäkiveys ja se on aukaistu 6-8.6.1936 kun Nylands Nations förening för hembygdsforskning kaivoi sitä. Röykkiöön liittyy suullinen perintö, jonka mukaan aarretulia nousee röykkiöstä. Perimän mukaan pienviljelijä Fagerholm käveli taikavarvun kanssa, joka ilmaisi röykkiön NW osassa jotakin. Sen mitat ovat:
N-S = 9,00 m
E-W = 10,30 m
Korkeus = 0,50 m
Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa alueen muita pronssikautisiksi luonnehdittuja hautaraunioita, mutta tarkemman ajoituksen saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1	
NIMI	Kastalekasen 1&2
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Kärby
P	6658350
I	3309100
2	
NIMI	Kastalekasen 3
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Magnäs
P	6658370
I	3309320
4	
NIMI	Totalgård
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Total
P	6658330
I	3309970

Kohdenimi	Mejholmen	N 6644514
Alue	Älgö	E 3298857
Kunta	Tammisaari	Z 10 m

Mj-tyyppi	Kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

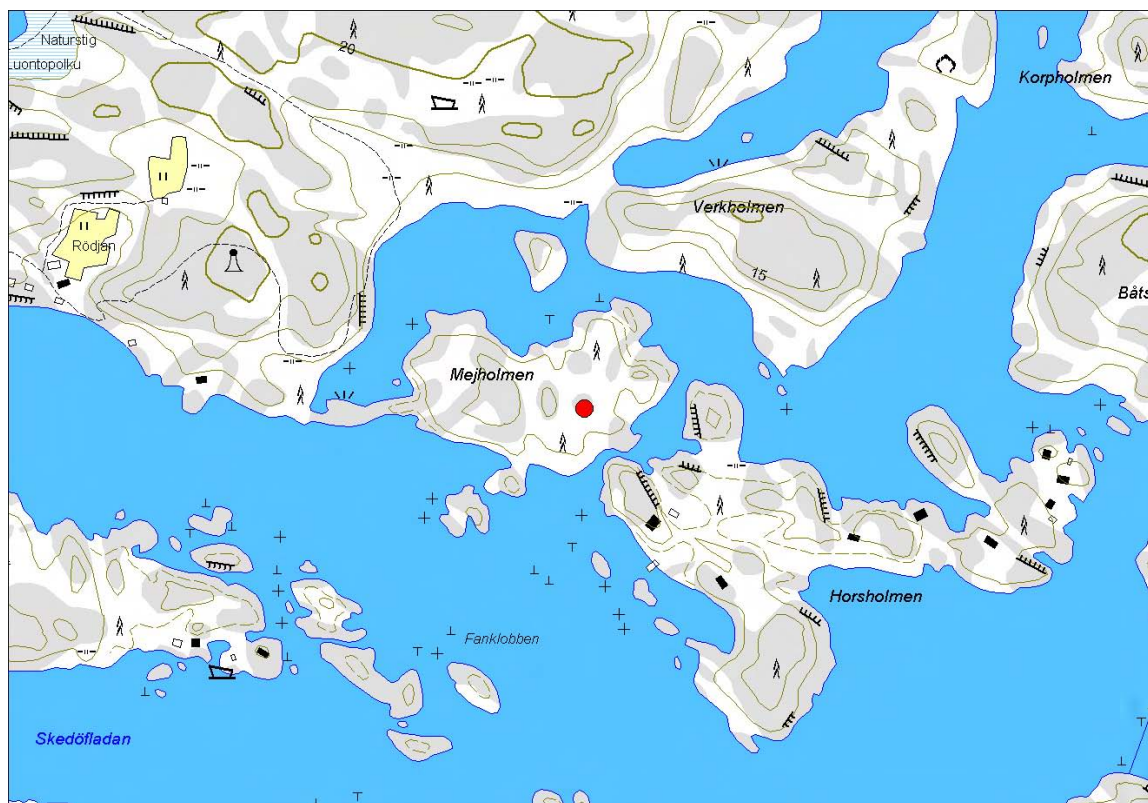
Kuvaus

Kohde sijaitsee Mejholmenin, joka puolestaan sijaitsee aivan Älgön SE puolella, E osassa. Mejholmen on yhdistynyt Älgön saareen kapealla ja matalalla kannaksella. Matkaa rantaan paikalta on 50 m, joka muodostaa kapean salmen Horsholmenin kanssa. Kohde on rakennettu E suuntaiseen rinteeseen, joka paikalla muodostaa loivan terassin. Ympäristössä kasvaa havumetsää ja varvikkoa. Kohde oli inventoinnissa vuodelta 1991 määritelty rautakautiseksi hautaröykkiöksi.

Röykkiö on muodoltaan pyöreähkö ja profiililtaan kupera. Se on rakennettu luonnon muovaamista pyöreistä kivistä. Erityisesti reunoiltaan se on paksun varvikon ja sammaleen peitossa. Keskellä röykkiötä on asetettu litteä pystykivi reunalleen. Sen mitat ovat:
Halkaisija = 1,80 m
Korkeus = 0,50 m (pystykivellä = 0,70 m)
Kivien halkaisija = 0,30-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Vaikka kohde on määritelty alun perin hautaröykkiöksi ei sitä voida pitää sellaisena ainakaan suurella varmuudella. Sen muoto ja pystykivi sen keskellä viittaa rajamerkkiin, joita seudulla on useita myös paikoilla, missä ei ole nykyistä rajaa.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Mejholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Älgö
P	6644514
I	3298857

Kohdenimi	Ängesholmen	N 6651961
Alue	Thorsö	E 3311146
Kunta	Tammisaari	Z 5-17,5 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssi- ja/tai rautakautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Ängesholmenilla, joka on saari Torsön saaren ja Box kylän välillä. Ängesholmen sijaitsee keskellä Leden nimistä pitkää salmea, jossa kulkee Tammisaaren sisäsaariston veneväylä. Salmi on useita kilometrejä pitkä ja on osa geologista laaksomuodostumaa. Saari on nykyään yhdistynyt Torsön saareen maantiellä, joka päättyy saaren N rantaan vanhaan lossilaituriin. Saari on pitkänomainen E-W suunnassa ja sen kasvillisuus mannermainen.

Röykkiö sijaitsee saaren W osssalähialueen korkeimmalla kohdalla. Alue on NE-SW suuntainan avokallioharjanne, jonka N osassa kohde sijaitsee. Alueella kasvaa lähinnä havupuumetsää ja avokallioalue on paksun sammaleen ja jäkälän peitossa. Noin metri kohteen N reunasta on noin metrin korkea kallioterassi. Röykkiö on soikean muotoinen, E-W suuntaisella pituusakselilla, ja profiililtaan lähinnä matala. Se on paksun sammaleen ja jäkälän peitossa. Sen N reunassa kasvaa pieni mänty. Kivikerroksia röykkiössä on 2-3. Röykkiö on kohtalaisen hyvin säilynyt. Ainoastaan sen E osassa oli selviä merkkejä seukandaarisesta toiminnasta havaittavissa. Röykkiö on rakennettu pyöreistä ja kulmikkaista, mutta luonnon muovaamista kivistä. Sen mitat ovat:

N-S = 3,10 m

E-W = 4,35 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija = 0,20-0,30 m

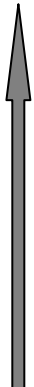
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohde muistuttaa muodoltaan alueen muita rautakaudelle ajoittuvia hautaraunioita, mutta vanhempi ajoitus pronssikaudelle ei voida ilman lisätutkimuksia sulkea pois.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ångesholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Thorsö
P	6651961
I	3311146

Kohdenimi	Kullåkersbacken	N 6661206
Alue	Lillberg	E 3314398
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	keskiaikainen	

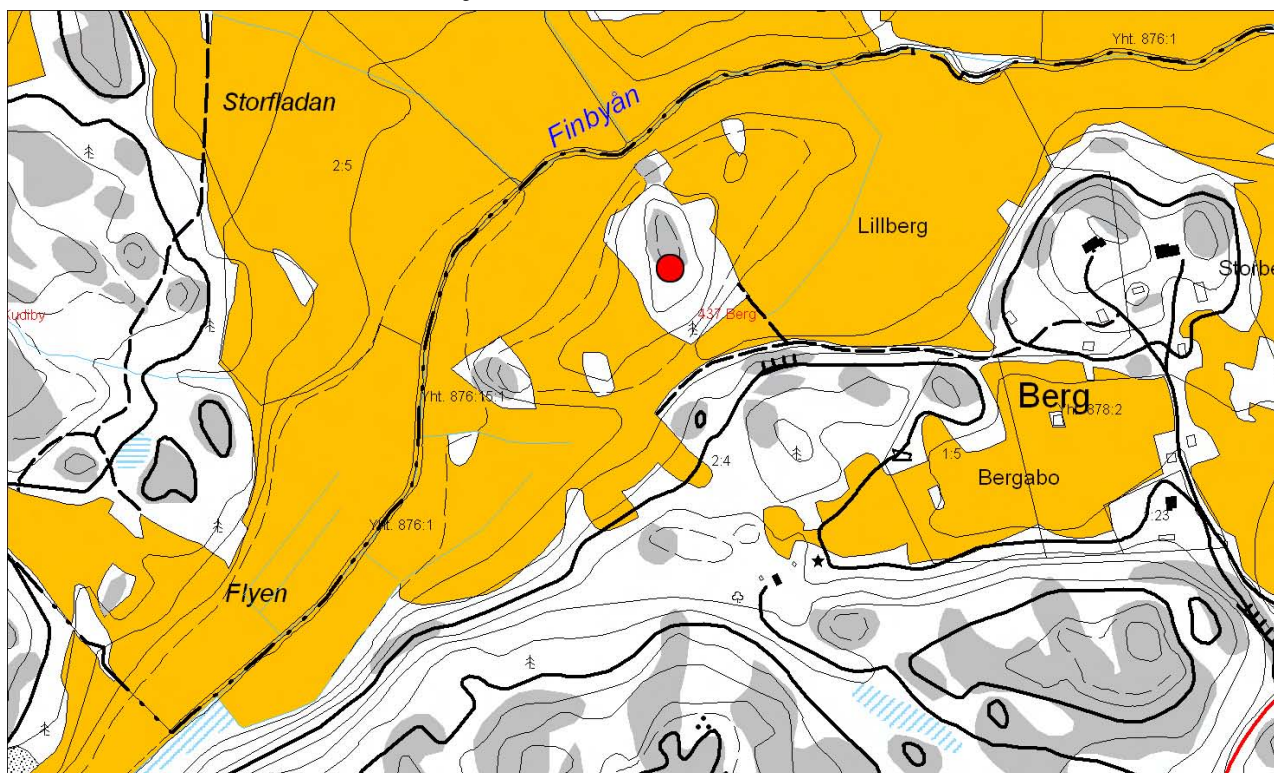
Kuvaus

Kullåkersbackenin kohde, joka sijaitsee pohjois Snappertunassa, kaivettiin jo vuonna 1926. Aarne Europaeus (myöhemmin Äyräpää). Paikalla kaivettiin Europaeuksen mukaan 2 tai 3 talonpohjaa, joista löytyi uuninpohjia sekä palanutta savea, keramiikkaa, pronssi- ja rautaesineitä. Raportissaan hän mainitsee, että aineistossa on historiallisen ajan "glaseerattua" keramiikkaa, mutta myös "glaseeramatonta" mutta derijattua keramiikkaa, jota hän ei osannut tunnistaa.

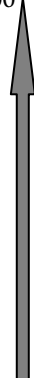
Raportin luettua päätettiin Merellinen Perintömme hankkeen alussa ottaa löydöt uudestaan tutkimukseen. Tutkimuksessa todettiin, että keramiikka-aineisto koostuu nk. rautakauden tyyppin keramiikkaa, Itämeren tyyppin keramiikkaa ja saksalaista kivitavaraa. Tämä viittaa siihen, että paikalla on asuttu jo rautakauden loppuvaiheessa ja varhaiskeskiajalla. Ilmeisesti asuinpaikka on autioitunut 1300-luvulla eikä ole sen jälkeen ollut asutettu koska myöhempää aineistoa ei ole Europaeuksen löydöissä. Kohde ei myöskään esiinny historiallisissa lähteissä, mutta 1700-luvun kartassa se näkyy selkeästi omana peltokokonaisuutena Berg kylän itäpuolella.

Nykyään kohde on metsäinen kumpu Bergin kylän peltojen keskellä. Siinä kasvaa korkeaa mäntymetsää ja mitään maanpinnalle näkyviä rakenteita ei näy. Ilmeisesti kiviä on kerätty kummalla Europaeuksen kaivausten jälkeen koska sen pohjoispuolella on suhteellisen tuore laaja, mutta matala kiviröykkiö.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Kullåkersbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Berg
P	6661206
I	3314398

Kohdenimi	Ängesbacken	N 6661026
Alue	Gebbelby+Åsenby	E 3312187
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	muu	Löydöt
Ajoitus	ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Kohde koostuu ainakin neljästä kivimuuri- ja kivivallirakenteista. Se sijaitsee kallioisella metsäalueella keskellä Gebbelbyn tilan pelloja. Rakenteet sijaitsevat pitkänomaisen metsikön luoteispuolella, alueen korkeimman kohdan länsipuolella. Alue on paikoittain erittäin jyrkästi länteen viettävä ja paikoittain kallio putoaa ympäröivään maastoon pystysuorasti. Alueella kasvaa erittäin tiheää sekametsää.

Rakenne 1: Rakenne on rakenteista eteläisin. Se on rakennettu lähialueen korkeimman kohdan viereen, kahden avokallioalueen väliin. Se on vallimainen rakennelma ja se koostuu ainoastaan kahdesta tai kolmesta kivikerroksesta. Sen kokonaispituus on noin 20 m.

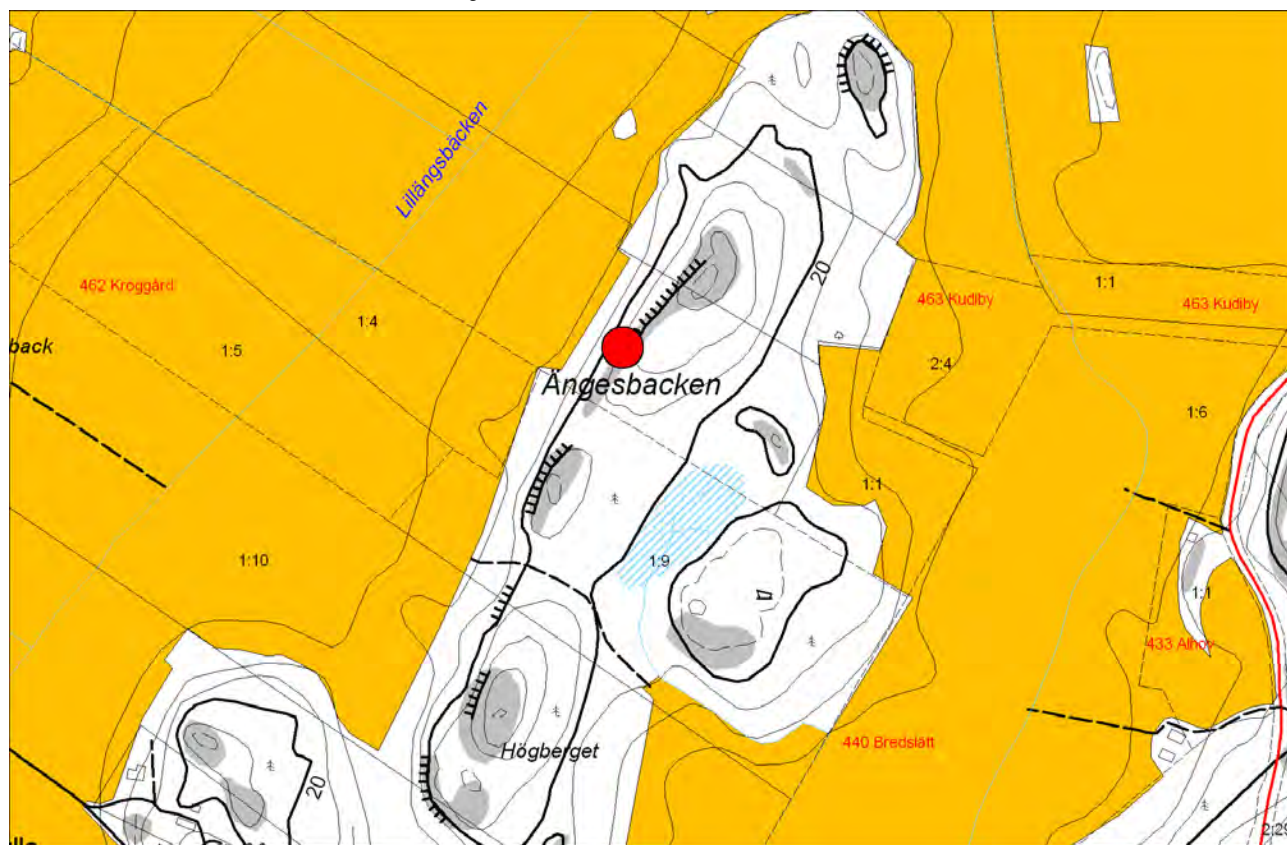
Rakenne 2: Rakenne sijaitsee noin 40 m edellisestä pohjoiseen. Se on rakennettu jyrkän kalliopudotuksen alapuolelle. Se poikkeaa edellisestä siten, että se on rakennettu rinteeseen myötäisesti. Sen pohjoispuolella on hieman korkeampi avokalliorinne, johon rakenne on yhdistetty kahdella poikittaisella rakenteella. Rakenne koostuu kahdesta kivikerroksesta ja sen kokonaispituus on noin 25 m.

Rakenne 3: Rakenne sijaitsee noin 25 m edellisestä pohjoiseen ja erottuu siitä siten, että se on rakennettu seuraamaan tiettyä korkeuskäyrää. Rakenne, joka on noin 45 m pitkä, muodostaa noin 15 m sen eteläpäästä noin 10 m pitkän kaarren. Sen ja kalliopudotuksen väliin muodostuu noin 10 m leveä alue. Kaikista kohteen rakenteista tämä on eniten muurimainen, vaikka sen korkeus maasta on korkeimmillaan vain 0,5 m.

Rakenne 4: Rakenne, joka on kaikista pienin (vain noin 1,5 m pitkä), sijaitsee rakenne 3:sta noin 20 m koilliseen. Se on rakennettu pienelle avokallioterassille siten, että sen itäpää alkaa noin kaksi metriä korkeasta kalliopudotuksesta. Se koostuu noin kolmeasta kivikerroksesta ja sen länsipää päätty isompaan kiveen.

Rakenne 3:sta noin 50 m luoteeseen sijaitsee kuoppa, jonka läpimitta on noin 5 m.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Ångesbacken
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Åsenby
P	6661026
I	3312187

Kohdenimi	Österrödjeberget 3	N 6655040
Alue	Östanberg	E 3273351
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Rajamerkki	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

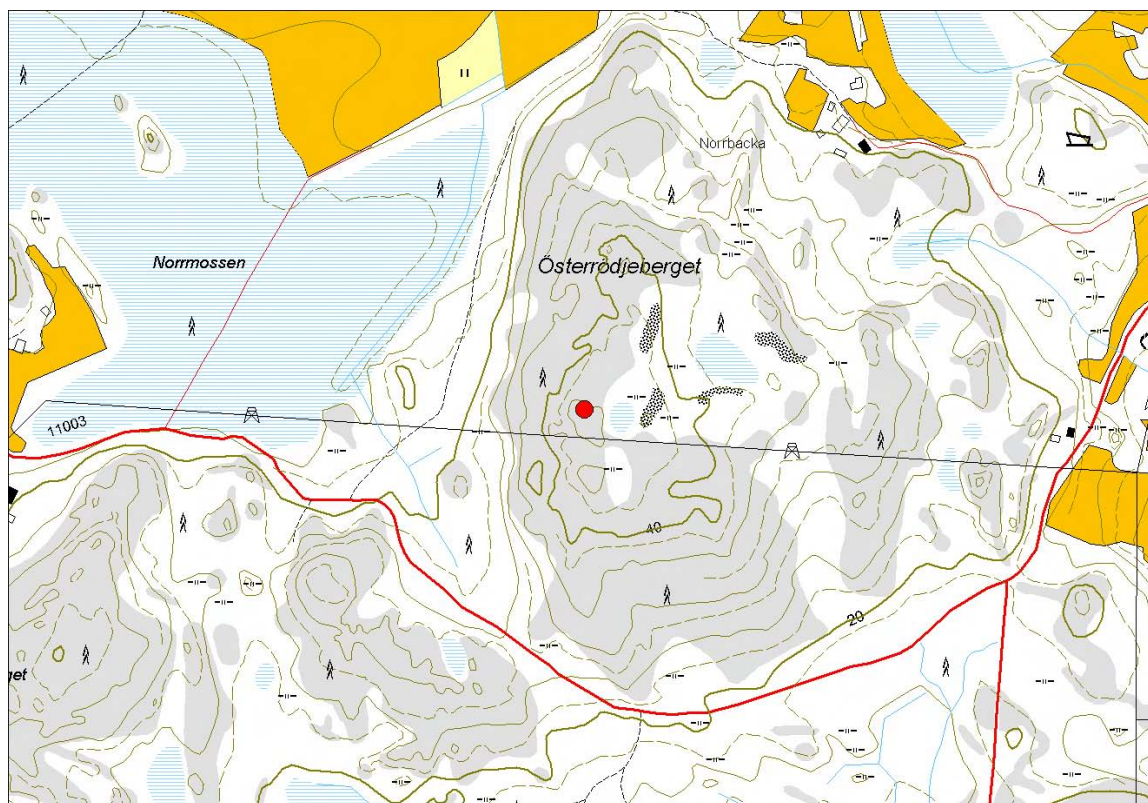
Kohde sijaitsee laajan avokallioalueen korkeimmalla kohdalla, Österrödjebergetin luonnonmuodostelmasta noin 100 m kohti W. Kohteen W ja SW puolella maa putoaa osittain jyrkästi Norrmossen nimiseen suoalueeseen. Alueen puusto on havuääuvaltaista.

Kohde koostuu 2 (N-S) x 1 (E-W) m kokoisesta kivrakenteesta, jonka keskellä on pystyssä suuri kivi, korkeudeltaan noin 1 m. Kivet ovat särmikkäitä ja kooltaan n. 50 cm. Tästä n. 10 m kohti S on pienempi kivikasa 1 x 0,5 m, korkeus 0,5 m. Kivet ovat siinäkin särmikkäitä ja läpimitaltaan n. 40 cm.

Isomman kivrakenteen N-puolella on yksittäisiä kiviä linjassa, samoin yksi kivi pienemmän S-puolella.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on rajamerkkikokonaisuus rajaröykkiöineen ja suuntakivineen.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Österrödjeberget 3
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Östanberg
P	6655040
I	3273351

Kohdenimi	Älgö	N 6646315
Alue	Älgö	E 3299508
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikka+peltoraunio	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	

Kuvaus

Kohde sijaitsee kohti N avautuvalla avokalliolla sähkölinjan alla. Kallio laskee nykyään metsäistutettuun peltolaaksoon, joka aiemmin on ollut saaren läpi E-W -suunnassa kulkeva salmi. Ylempänä kalliolla on vanha maatila (1700-1800 -luku). Alueella on sijainnut myös keskiaikainen Älgöön kylä jakautuneena kahteen tonttimaahan. Alueella ei olla tehty havaintoja näistä. Älgön kylällä oli 1540 3 taloa, 1560 4 taloa ja 1694 ainoastaan 2 taloa. Vanhin maininta on vuodelta 1543.

Röykkiön ympärillä on myös muita peltoraunioita, ja alarinteessä 3 NW-SE kivistä. Röykkiö on muodoltaan soikea ja sen mitat ovat (NW-SE); 6,7 (N-S) x 7,1 x 0,6. Kivet ovat kooltaan 0,1-0,30 m. Röykkiön luoteisreunassa erillinen kasa pienempiä kiviä. Röykkiön itäosassa on "sarvi". Röykkiössä ei ole kuopanteita, pinta on epätasainen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kyseessä on luultavasti uuden ajan peltoraunio, mutta alue on pidettävä mielenkiintoiselta koska ainakin toinen keskiaikaisista tonteista on tänään autio.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Älgö
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Älgö
P	6646315
I	3299508

Kohdenimi	Björknäsfjärden NE	N 6656086
Alue	Björknäs	E 3292554
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björknäsin kylässä, Björknäsfjärdenin NE rannalla Norråkerträsketistä noin 300 metriä kohti N, jyrkkäreunaisen kallion pohjoispäässä ja rannasta 20-50 metriä. Alue on avokallioaluetta. Kohteelta aukeaa laaja näkyvyys kohti merenlahtea W ja SW suunnassa.

Röykkiö A: Sijaitsee noin 30 m kohti NE A:st ja on muodoltaan pyöreä. Profiililtaan se on kupera paitsi, että röykkiön keskellä on kuoppa. Se on rakennettu pyöreistä luonnon muovaamista kivistä ja sen reunassa kasvaa kuusi. Osa kivistä on vieritetty röykkiön W puolella olevan terassin reunan alle, mutta kaiken kaikkiaan röykkiö on kohtalaisen hyvin säilynyt. Sen mitat ovat:

N-S = 6,20 m

E-W = 5,50 m

Korkeus = 0,5 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Kuopan mitat ovat 1,20 x 1,00 m ja syvyys noin 0,30 m Kuopan reunat voivat olla osittain ladottuja, mutta tätä ei voitu vahvistaa kenttätöiden aikana.

Röykkiö B: Röykkiö on myös muodoltaan pyöreä, mutta sillä on syvempi kuoppa keskellä. Sen E osassa on isompi kivi, joka on voinut toimia "silmäkivenä", mutta se näyttää nykyään olevan pois alkuperäiseltä paikaltaan. Röykkiö on sammaleen peitossa ja muuten kohtalaisen hyvin säilynyt. Sen mitat ovat:

N-S = 11,40 m

E-W = 8,00 m

Korkeus = 0,5 m

Kivien halkaisija = 0,30-0,50 m

Kuopan mitat ovat 2,5 x 2,5 m ja syvyys noin 1,3 m

Hiekkanen Tenhola 44
Lauren1994/44

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijainniltaan ja luonteeltaan kohde voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Svartvik	N 6655734
Alue	Björknäs	E 3292428
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björknäsin kylässä, Björknäsfjärdenin länsirannalla, Vårholmenista noin 220 metriä itä-koilliseen ja Norråkerträsketistä noin 120 metriä pohjois-luoteeseen. Se sijaitsee kallioisen mäen lounaiskulmassa, kalliojyrkänteiden eteläpäässä. Rinne laskee jyrkästi länteen lahdelle.

Röykkiö on kalliopohjalla ja se on pahoin tuhottu. Sen pituus on N-S 10 m, E-W 4 m ja korkeutta sillä on noin 1 metri. Röykkiön pohjoisosassa on iso kraatteri ja muuallakin pienempiä kuoppia. Paikalla kasvaa kuusia ja katajia, jotka peittävät osan röykkiöstä.

Röykkiöstä kaakkoon 25 m sijaitsee epämääräinen, osittain sammalen peittämä kivirykelmä. Sen halkaisija on noin 3 metriä ja korkeus 0,5 metriä. Rakenteen kivien halkaisija on 0,4-0,7 metriä. Kyseessä saattaa olla paikalla olleen röykkiön jäännökset.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Kvarnträsket 1	N 6655626
Alue	Björknäs	E 3292701
Kunta	Tammisaari	Z 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Björknäsin kylässä, Norrakerträsketistä noin 80 metriä kohti SE ja Kvarnträsketistä noin 140 m kohti WNW. Röykkiö B:sta 60 metriä kohti W kulkee metsäautotie, joka myös johtaa Björnäsfjärden NE nimisille kohteille. Alue on tiheään tuoreen kangasmetsän peittämä ja aluskasvillisuus on suhteellisen tiheää. Röykkiöt on rakennettu luonnollisen terassin reunalle, joka on voinut olla rantatörmä röykkiöiden rakentamisvaiheessa. Kohteet sijaitsevat paikalla missä terassi muodostaa niemekkeen, joka työntyy kohti N.

Röykkiö A: Kohde on kahdesta röykkiöstä läntisempi. Se on rakennettu kalliopohjalle ja säilynyt kohtalaisen hyvin. Muodoltaan sen on pyöreähkö ja sen keskellä on pieni kuoppa. Se on paksun sammalkasvuston peittämä. Sen mitat ovat:

NW-SE = 5,50 m

NE-SW = 4,80 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija 0,20-0,40 m

Kuopan mitat ovat 0,90 x 1,00 m ja syvyys 0,45 m

Röykkiön B: Kohde sijaitsee röykkiö A:sta 30 metriä kohti NE. Röykkiö on hajotettu ja se on aluskasvillisuuden peittämä. Sen mitat ovat:

Halkaisija = 3,90 m

Korkeus = 0,30 m

Kivien halkaisija 0,20-0,40 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijainniltaan ja luonteeltaan kohde voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Kohdenimi	Kvarnträsket 2	N 6655623
Alue	Björknäs	E 3292811
Kunta	Tammisaari	Z > 15 m

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Röykkiö sijaitsee rantakalliolla Kvarnträskestin NW puolella ainoastaan noin 40 m rannasta. Suhteessa Kvarnträsket 1:seen tämä kohde sijaitsee toisella puolella metsäautotietä, tästä noin 50 m kohti E. Kohde on rakennettu avokallioalueen NE reunaan, E-W suuntaiselle terassille. Aivan röykkiön E puolella kallio putoaa jyrkästi alla olevaan tiheään rannan tuntumassa kasvavaan metsään.

Röykkiö on muodoltaan matala ja pyöreähkö, mutta sen reunat olivat osittain sammaleen peitossa ja osittain suhteellisen epämää räisiä. Röykkiössä ei ollut näkyvissä rakenteita ja se on säilynyt kohtalaisen hyvin. Ainoastaan matala kuoppa oli havaittavissa sen keskellä, mutta inventoinnin aikana ei saatu varmuutta oliko se kaivettu vaan muusta syystä muodostunut. Röykkiön mitat ovat:

N-S = 6,00 m

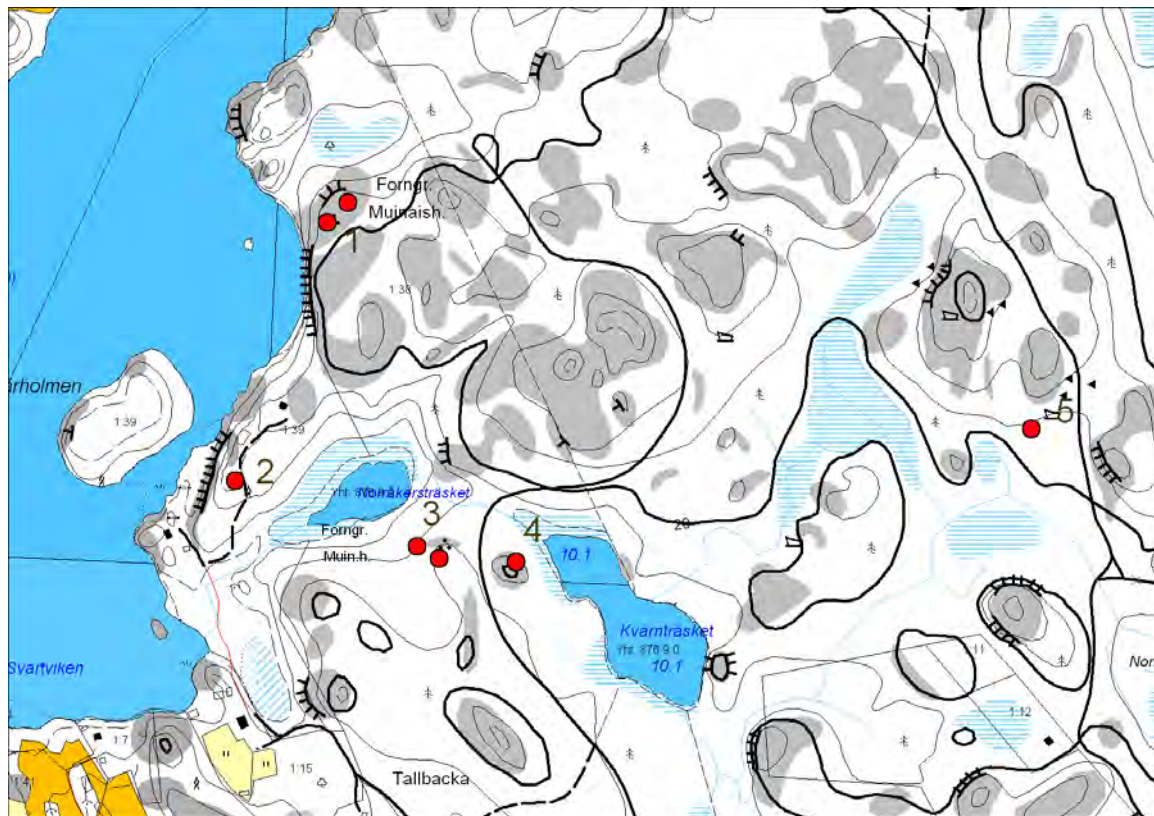
E-W = 4,10 m

Korkeus = 0,40 m

Kivien halkaisija 0,20-0,30 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Sijainniltaan ja luonteeltaan kohde voidaan ajoittaa pronssikaudelle, mutta tarkempi ajoitus vaatii jatkotutkimuksia.

Mittakaava 1: 10 000

1
NIMI Björknäsfjärden NE
KUNTA Tammisaari
ALUE Björknäs
P 6656086
I 3292554
2
NIMI Svartvik
KUNTA Tammisaari
ALUE Björknäs
P 6655734
I 3292428
3
NIMI Kvarnträsket 1
KUNTA Tammisaari
ALUE Björknäs
P 6655626
I 3292701

4
NIMI Kvarnträsket 2
KUNTA Tammisaari
ALUE Björknäs
P 6655623
I 3292811
5
NIMI Spjutsböle
KUNTA Tammisaari
ALUE Spjutsböle
P 6655805
I 3293513

Kohdenimi	Björnholmen	N 6650451
Alue		E 3295640
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Hautaröykkiö	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Latomukset sijaitsevat Björnholmen -nimisellä saarella, joka sijaitsee Tammisaaren satamasta noin 8,2 km lounaaseen Odensö-saaren länsipuolella. Björnholmen on läpimitaltaan vajaan kilometrin ja saaren korkeimmat avokallioalueet kohoavat 25 korkeuteen meren pinnasta. Saaren rannoilla sijaitsee huvilatontteja ja koillisosassa sijaitsee tila.

Kyseiset kaksi latomusta sijaitsevat saaren keskiosissa pitkulaisella E-W -suuntaisella avokallioalueella. Kallio kohoaa hieman ympäristöstään ja nousee itsessään hieman itään päin. Kallioaluetta ympäröi tuore kangasmetsä ja maasto laskee pääsääntöisesti loivasti etelään ja lounaaseen. Lounaan suunnalla pilkottaa kauempana pieni peltotilkku. Kohteelta on näkymä etelän ja kaakon välille ja etelässä puiden välistä vilahtelee meri. Rantaan on matkaa 200 metriä.

Pienempi latomus sijaitsee kallioalueen länsipäässä. Noin 3 metriä latomuksesta länteen sijaitsee kallioterassin reuna, missä kallion pinta kaartuu jyrkemmin alaspäin. Latomuksen koko on 8,2 x 4,8 metriä ja se on lähes suorakaide. Se on E-W -suuntainen. Latomuksen reunat ovat lähes suorat, itäpää on ehkä hiukan kapeampi mikä voi johtua myöhemmästä kiviin kajoamisesta. Kivikerroksia latomuksessa on 1-2, enimmäkseen se koostuu yhdestä kivikerroksesta. Kivet ovat luonnonpyöreitä ja halkaisijaltaan vaihtelevat 0,1-0,4 välillä. Enimmäkseen koko on 0,2-0,3 ja kiviä peittää jäkälä ja sammal. Latomuksen kaakkois- ja lounais-nurkista on mahdollisesti poistettu kiviä, niissä on tyhjää. Latomuksen nurkat ovat hieman pyöreät.

Edellä kuvaillusta 14 metriä itään sijaitsee toinen itä-länsi -suuntainen latomus. Tämä sijaitsee edellistä hieman korkeammalla, koska maasto nousee itään päin. Latomuksessa on kivikerroksia 1-2 ja kivet ovat saman kokoisia kuin läntisemmässä latomuksessa. Latomuksella on pituutta 22,8 metriä. Leveysmitat otettiin kahdesta kohtaa: kokonaismittaan nähden 1/3 päästä latomuksen päädyistä. Kolmanneksen päässä itäpäädyistä poikkimitta oli 3,5 metriä ja kolmanneksen päässä länsipäädyistä poikkimitta oli 4,7 metriä. Latomus kapeni siis hieman itäpäätyä kohti. Latomuksen keskivaiheilla on kalliossa pieni alanne ja siinä kohtaa latomus on kapeimmillaan, hieman itäpäätyäkin kapeampi. Länsipää on hieman pyöristynyt.

Latomuksen itäpäässä on kajoamisen merkkejä, sieltä on otettu kiviä. Latomuksen reunat eivät ole suorat vaan hieman epämääräiset. Tämän pidemmän latomuksen itäpään eteläpuolella aivan latomuksen vieressä sijaitsee 3 x 2 metrin kokoinen soikea kehä, missä kiviä on 1-3 kerrosta. Kehän keskellä on samaa muotoa toistava resenti nuotiokivikko. Kiviä nuotiopaikkaan on saatettu ottaa latomuksesta, koska sen itäpää vaikutti kajotulta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

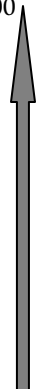

Kyseessä on pronssikautinen hautaraunio. Sijainniltaan ja muodoltaan samanlainen kohde kaivettiin lähistöllä olevalla Björkholmenin saarella vuonna 2001. Löydöt siitä kohteesta ovat kivikauden lopulta tai pronssikauden alkupuoliskolta.

Mittakaava 1: 10 000

NIMI	Björnholmen
KUNTA	Tammisaari
ALUE	Leksvall
P	6650451
I	3295640

Kohdenimi	Busö	N 6644269
Alue	Busö	E 3309586
Kunta	Tammisaari	Z 7

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta ja uudelta ajalta	KM 2003051

Kuvaus

Kohde valittiin tutkittavaksi, sillä Busön kylä oli huomiota herättävän varallinen ja laajalle ulottuva historiallisissa dokumenteissa. Lisäksi saaren topografia on ollut otollinen hyvälle luonnonsatamalle jo varhaishistoriallisista ajoista lähtien. Itäisemmän kallion S-puolella (kartta 1) on isäntä Karl-Henrik Lundbergin mukaan ollut saaren vanhin asutus, jonka venäläiset polttivat vuonna 1714.

Tutkimusalue sijaitsee Tammisaaren saaristossa, Busön saaren N-rannalta saaren sisään työntyneen laguunimaisen muinaislahden N-NW -rannalla. Sen suulla on molemmin puolin kallioid, joilla on nykyään Busön nykyisen maatalan huoltorakennuksia. Alue on pääasiassa katajien täplittämää niittyä, mutta muuttuu lehtimetsäksi itään päin mentäessä. Ihmisen toiminnan johdosta saaren kasvillisuus on vaihtelevaa, mutta on muuten saaristolle tyyppistä tuoretta ja kuivaa kangasmetsää, jossa kuusi ja mänty ovat dominoivia puulajeja.

Koekuoppia tehtiin saarelle kaiken kaikkiaan 18 kpl (A-R), joista 14 (A-L, Q-R) E-W -suunnassa varsinaiselle tutkimusalueelle (Kartta 1). Kuopitetun alueen pituus oli n. 90 m (E-W) ja leveys 25 m. Erityisen mielenkiintoisiksi osoittautuivat kuopat A-C ja Q-R, jotka avattiin alueen W-osaan.

Varsinaisen koekuopituksen lisäksi muinaislahden länsipuolen rannat tutkittiin metallinpaljastimella ja satunnaisin koepistoin. Harvat löydöt olivat nekin selvästi resentejä.

Muinaislahden E-päässä on avokallion länsijuurella erään siirtolohkareen vieressä kaksi rökkiötä NE-SW -linjassa (Busö 7, H. Jansson 1998). (Kartta 2)

Rökkiö A (SW) on pyöreä ja matala, halkaisijaltaan 2,5 m ja korkeudeltaan 0,4 m. Kivien koko vaihtelee 20-40 cm ja kivet ovat luonnon pyöristämiä. Rökkiö on kauttaaltaan sammalen peitossa.

Rökkiö B (NE) on pyöreä, mutta pienempi ja korkeampi kuin A, halkaisijaltaan 2 m ja korkeudeltaan 0,5 m. Kivet pienempiä kuin A:ssa, niiden koko vaihtelee 10-30 cm ja ovat luonnonpyöristämiä. Rökkiö on kauttaaltaan sammalen peitossa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kuoppa C:stä tuli runsaan historiallisen ajan materiaalin lisäksi viisi kappaletta 1500 -luvun kolikoita (MONETA NOVA). Kuopan maannoksissa oli selvästi havaittavissa ihmisen toiminnan vaikutusta, joka näkyi mm. 40 cm paksuna ja parhaimmillaan hyvinkin sekoittuneena niittymultakerroksena, jonka seassa oli runsaasti tiilimurskaa tai palanutta savea. Kerroksessa oli myös havaittavissa tulen merkkejä; maa-aines oli hyvin mustaa ja nokista, ja seassa oli hiilen kappaleita. Sen alta tuli n. 15 cm paksuinen multakerros ja lopulta ruskea pohjahiekka.

Kuoppa Q:sta tuli sekalaista, tiilimurskaa, rautanauvoja ja kvartsia mullan ja kivien seassa. Kuopan maannos oli C:hen verrattuna selkeämpi mutta monipuolisempi. siinä oli selvästi havaittavissa viisi kerrostumaa pintaturpeen ja pohjamooreenin välissä. Ylhäältä alas cm: pintaturve 5, multa 10, savi 3, ruskea hiekka 5, tumma hiekkamulta 17, kivinen multa 9, pohjahiekka/moreeni.

Kuoppa B keskeytettiin heti pintamaan poiston jälkeen, kun havaittiin sen olevan talon rajojen ulkopuolella.

Koekuopat C ja Q (1 x 1 m) tehtiin isännän mainitseman tuhotun talon (Busö 4, H. Jansson 1998) sisään ja kuoppa B sen SW - puolelle, tarkoituksena pyrkiä rajaamaan mahdollista talorakennetta. Talon pohjaa oli vaikea havaita maanpinnan yläpuolella, sillä aluskasvillisuus, joka oli lähinnä vadelpapensasta ja muuta niittyheinää, oli erittäin tiheää.

Kuoppa R:stä, joka avattiin talonpohjasta NW sijaitsevan kallion päällä olevaan notkelmaan, löytyi keramiikkaa, joka ajoittuu mahdollisesti 1600-luvulle. Kyseinen kallio on noussut jyrkästi silloisen lahden suulla, ja on suojannut taloa pohjoisesta. Kysymyksessä lienee ollut jonkinlainen talon toimintaan liittyvä kaatopaikka. Koekuopassa ei ollut varsinaisia maannoksia ollenkaan, vaan ainoastaan humuskerros, jonka päällä oli paksulta sammalta.

Kuoppa A:n runsaat löytömaterialit olivat hyvin sekoittuneita, mutta mielenkiintoiseksi kuopan teki pala rautakautista keramiikkaa. Samasta kuopasta löytyi runsaasti suhteellisen modernia esineistöä, esim. höylän terä. Varsinaisia kerrostumia kuopassa ei niittymullan ja pohjahiekan lisäksi ollut, joten multakerros on hyvin sekoittunut.

Kuopat D-L tehtiin edellisistä "siksakkia" E-suuntaan. Selvä piirre oli, että löydöt vähenivät mitä kauemmaksi itään edettiin. Niiden maannokset olivat hyvin toistensa kaltaisia, eli turpeen ja juurakkoisen multakerroksen (20-30 cm) alla oli kivisyydeltään hieman vaihtelevaa moreenimaata.

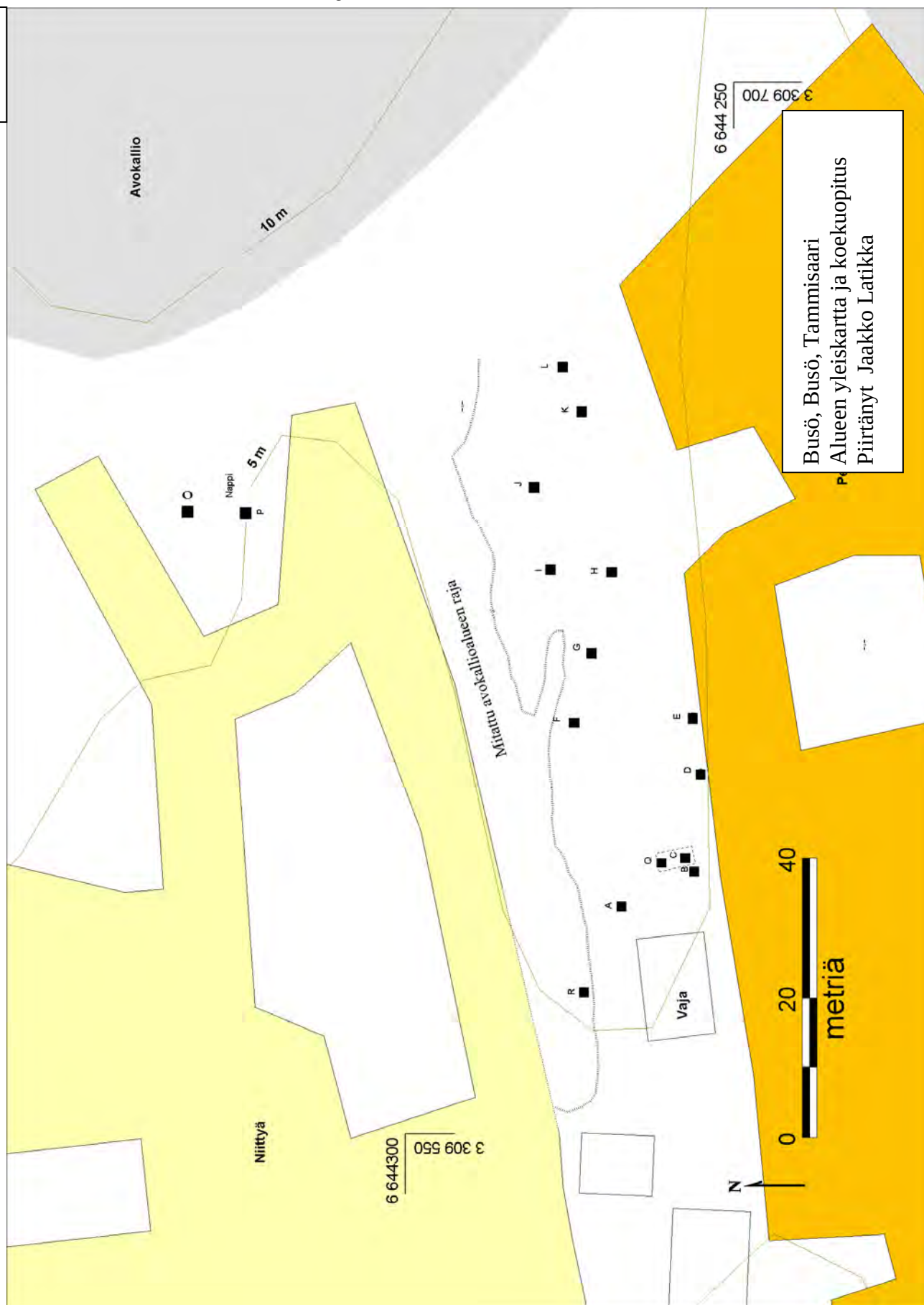
Röykkiöiden vierustoille alarinteeseen avattiin koekuopat (M ja N), mutta niistä ei löytynyt mitään esineistöä eikä kulttuurikerrosta; turpeen alta (15-20 cm) tuli suoraan kivinen moreenimaa.

Kuopat O ja P (Kartta 1) avattiin n. 100 m muinaislahden suulta NE, pelto- ja niittyalueen kaakkoisnurkan E-suuntaan työntyvän "sarven" molemmille puolille. Näistä kummastakaan ei tullut mitään ihmisen toimintaan viittaavaa; molemmissa tuli turpeen alta peruskallio. P-kuopasta n. 15 m itään kalliolta sammalen alta löytyi pieni historiallisen ajan pronssinappi.

Vuonna 2005 poistettiin sammalta toisen röykkiön pinnasta kohteella Busö 7. Sen yhteydessä havaittiin, että kohde on rakennettu kalliokohouman päälle ja kivimassaa on ainoastaan 1-2 kerroksessa. Tämänä perusteella kohteet tulkittiin uudestaan peltoraunioiksi.

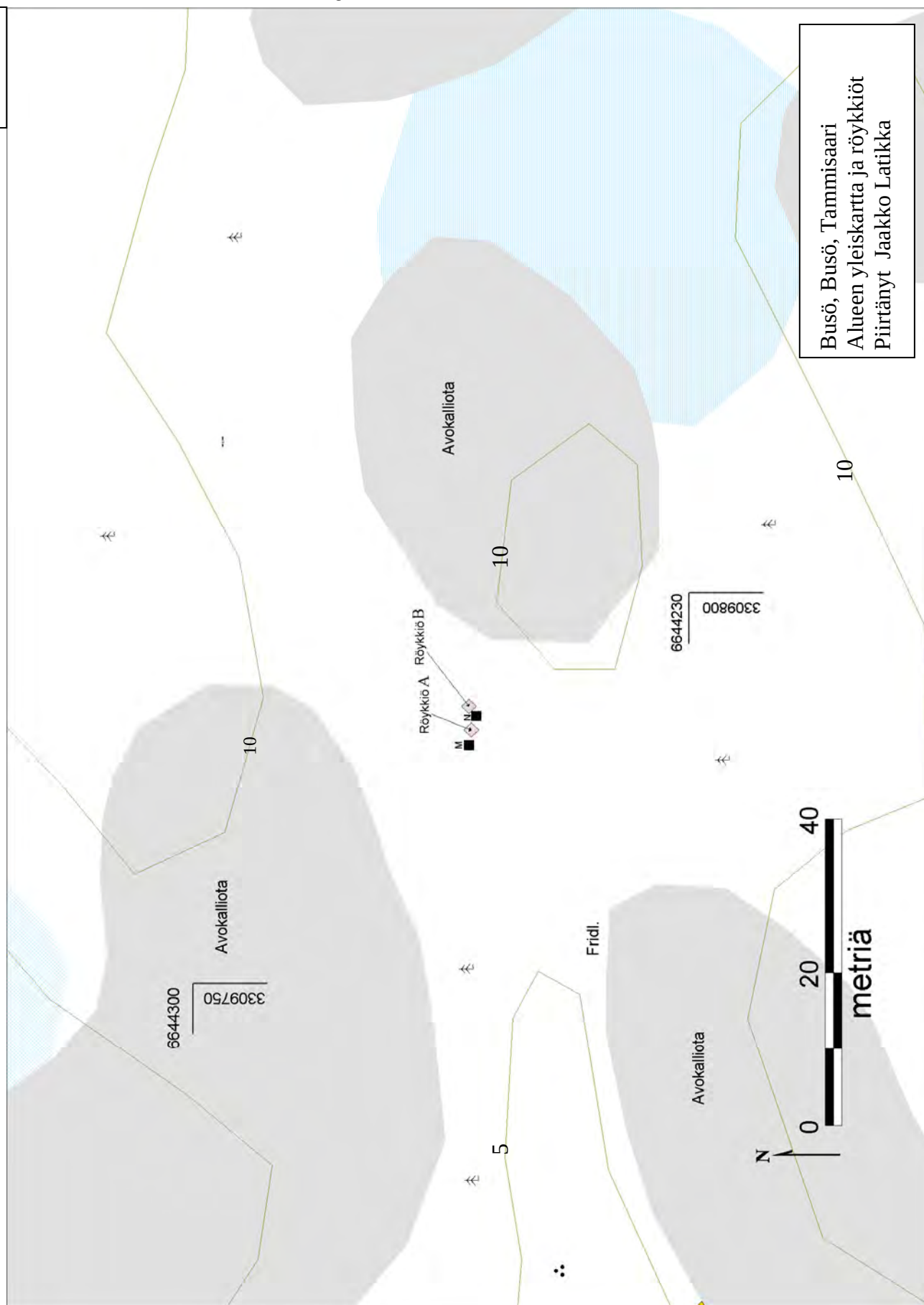
Kartta 1

Kartta 2

Busö, Busö, Tammisaari
Alueen yleiskartta ja röykkiöt
Piirtänyt Jaakko Latikka

Kohdenimi	Julö	N 6643101
Alue		E 3302455
Kunta	Tammisaari	Z 5

Mj-tyyppi	kivirakenne	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Partio Jussarön merivalvonta-asemalta ilmoitti vuonna 1972 Julön saarella olevasta laivalatomusta muistuttavasta kivirakenteesta. Saaren asukas Gösta Stenlund on kertonut, että hänen isoisänsä on muuttanut saarelle 1800-luvun alussa ja että paikkaa tuolloin kutsuttiin nimellä Kyrkviken. Metsätyyppi on tuoretta kangasmetsää.

Kohde sijaitsee Julön saaren S -rannan poukamasta n. 40 m metsään. Rannassa on venevaja, josta on n. 30 m kohti NW rakenteelle. Latomus on S-suuntaan viettävässä rinteessä (Kartta 1). Sen tausta ja ajoitus on ollut hämärän peitossa ja siten myös on ollut epävarmaa onko se edes muinaisjäänös. Koska tällaisia epämääräisiä rakenteita esiintyy usealla paikalla saaristossa päätettiin testata kyseinen rakenne.

Latomus on ylärinteeseen hieman kapeneva N-S - suuntainen pitkulainen kivikehä, jonka poikki kulkee kaksi kiviriviä. Kehän S-pääty ("perä") on tasainen. Kohteen mitat: N-S 15 m; E-W (N) 6 m, (S) 8 m. Kivirivit jakavat rakenteen kolmeen osaan, jotka pienenevät ylärinteeseen noustessa: alin kulmikas 5 x 5 m, keskimäinen kulmikas 3 (N-S) x 4 m, ylin soikea 1,5 (N-S) x 3 m. Kivet ovat kooltaan max 70 cm, min 20 cm.

Kohteen NW-puolella suuren kiven kupeessa on jonkinlainen latomus, E- ja N-puolilla kohoavat kiviset kumpareet, W-puolella on laaksomainen syvennys, ja S-puolella ranta. Ympärillä kasvaa mäntyä ja koivua.

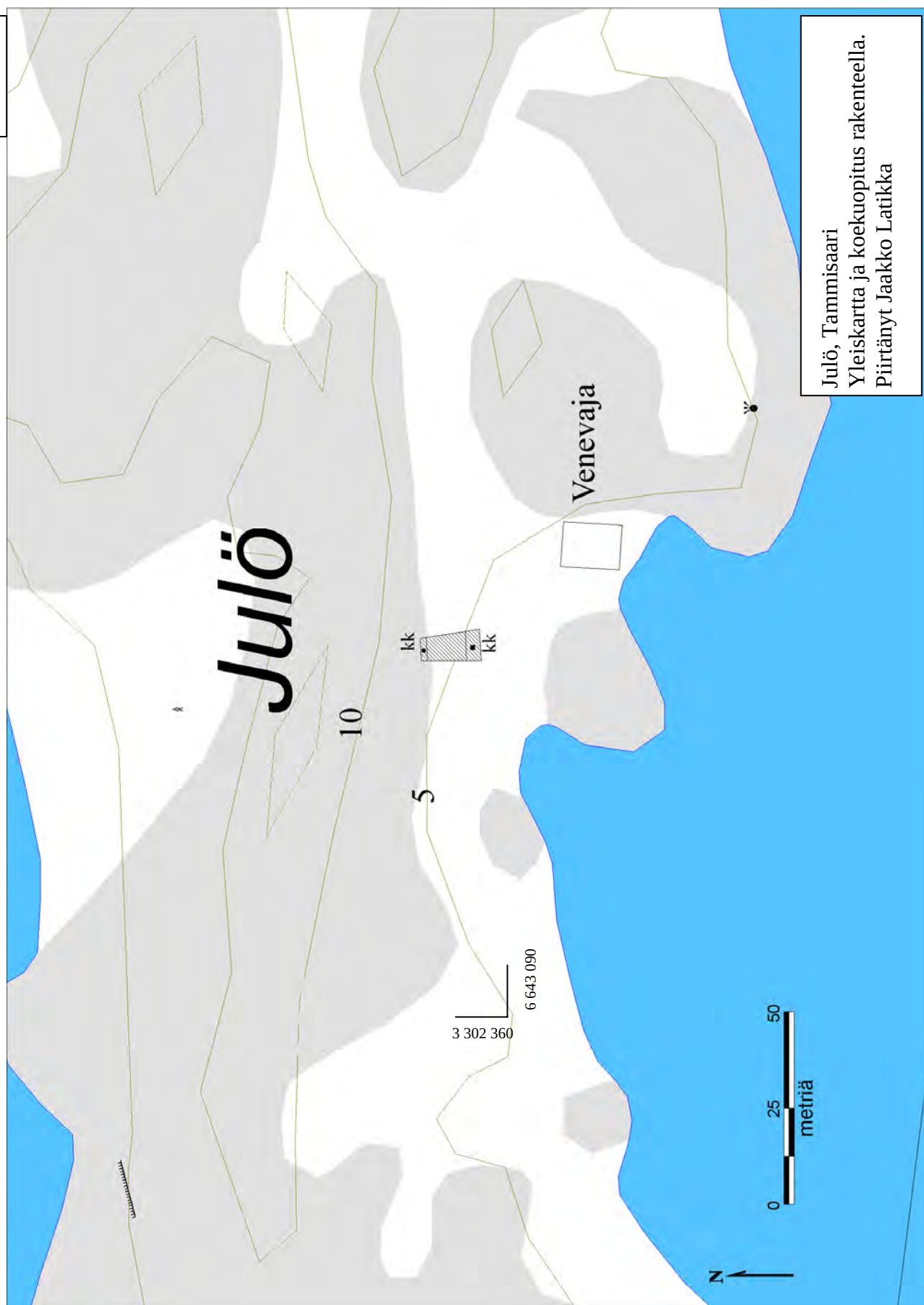
Alempaan ja keskimäiseen tilaan latomuksen keskelle tehtiin koekuopat, ja alemmasta tuli raha vuodelta 1666 n. 20-30 cm syvyydestä humuksisesta hiekkamaasta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Raha ajoittaa rakenteen 1600-luvun loppupuolelle, joka mielenkiintoisesti yhdistyy saarella asuvan perheen suulliseen perimätietoon, että saaren nimi olisi tullut siitä kun Ruotsin laivaston yksikkö jäätty saaren eteläpuolella ja joutui viettämään joulua saarella. Tällaisissa tapauksissa tehtiin usein tilapäismajoituksia rakentamalla erilaisia rakenteita kiviperustuksien päälle. Samankaltaisia kohteita löytyy myös Ruotsista missä tiedetään laivaston viipyneen jonkun aikaa.

Kartta 1

Kohdenimi	Lökholmen	N 6644106
Alue	Elgö	E 3300763
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	irtolöytöpaikka+kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	rautakausi+ajoitus epäselvä	KM 2003053

Kuvaus

Lökholmen on pinnanmuodostukseltaan vaihteleva ja kasvillisuudeltaan saaristolle tyypillinen saari, jolla on paikoin avokalliota. Metsätyyppi on pääasiassa tuoretta kangasmetsää, jota ihminen on toiminnallaan muokannut. Saarella on useita kesämökkejä, joista pohjoisin on vanha kalastus- ja maatila.

Lökholmenin NW-osasta löytyi vuosisadan alussa esineitä (KM 8308:1-3, 8591, 9388) jotka ajoittuvat rautakauden loppupuolelle, mm. 1000-luvulle ajoittuva keihäänkärki. Ne löysi saarella asuva kalastaja Theodor Englund, raivatessaan peltoa 75-80 m talostaan itään. Tästä johtuen saarta ja aluetta on tutkittu useaan otteeseen.

Aiempia tutkimuksia:

Irtolöydöt Theodor Englund 1925-1926: KM 8308: 1- 3 riipushioin, savitiivistettä (verifikaatin mukaan kuten tiiltä) ja hiiltä.

KM 8591 keihäänkärki (ajoitettu 1000-luvulle).

KM 9388 riipushioin (1931).

C.A. Nordman, kaivaukset 1925.

M. Hiekkänen, inventointi 1976.

J. Fast ja P. Sjöstrand, tarkastus 1996.

Henrik Jansson, Tammisaaren S-osan saariston osainventointi ja E-osan saariston inventointi 1998.

Tutkimuksen kohteena oli saaren NW-kulman rakennuksesta kohti E-SE oleva kohti S-SWviettävä rinne. Rinteellä on useita röykkiöitä, vanhan puurakennuksen jäänteitä ja vanha kellarimonttu. Rinteen alapuolella on pelto. Metsätyyppi rinteellä on tiheää tuoretta kangasmetsää. Rinteen S-osassa yksi suuri, halkaisijaltaan n. 4 m siirtolohkare ja sen terasseilla on runsaasti luonnonkiviä, mutta niiden seasta on erotettavissa 14 kooltaan vaihtelevaa röykkiötä. Kaikki ovat sammalen ja muun aluskasvillisuuden peitossa. Rinteen yläosassa kulkee vanha NW-SW suuntainen aitalinja, ja sen SE-puolella N-S -suuntainen sähkölinja (Kartta 1).

Alueella tehtiin kaivettiin useita koekuoppia selvittääkseen onko löäytöjen yhteydessä kiinteää muinaisjäännöstä.

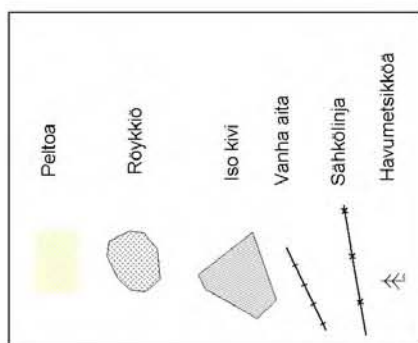
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Löytöjen ja kulttuurikerrosten totaalinen puuttuminen koekuopituksessa viittaa 1920-30-lukujen irtolöytöjen olleen satunnaislöytöjä, sillä mitään vanhaan asuinpaikkaan tai muuhun ihmisen toimintaan viittaavaa ei koekuopituksessa havaittu. Kaikki löytyneet merkit (kuoppa l:n jätteet, sähkölinjan pelto-/niittyä) olivat hyvin moderneja.

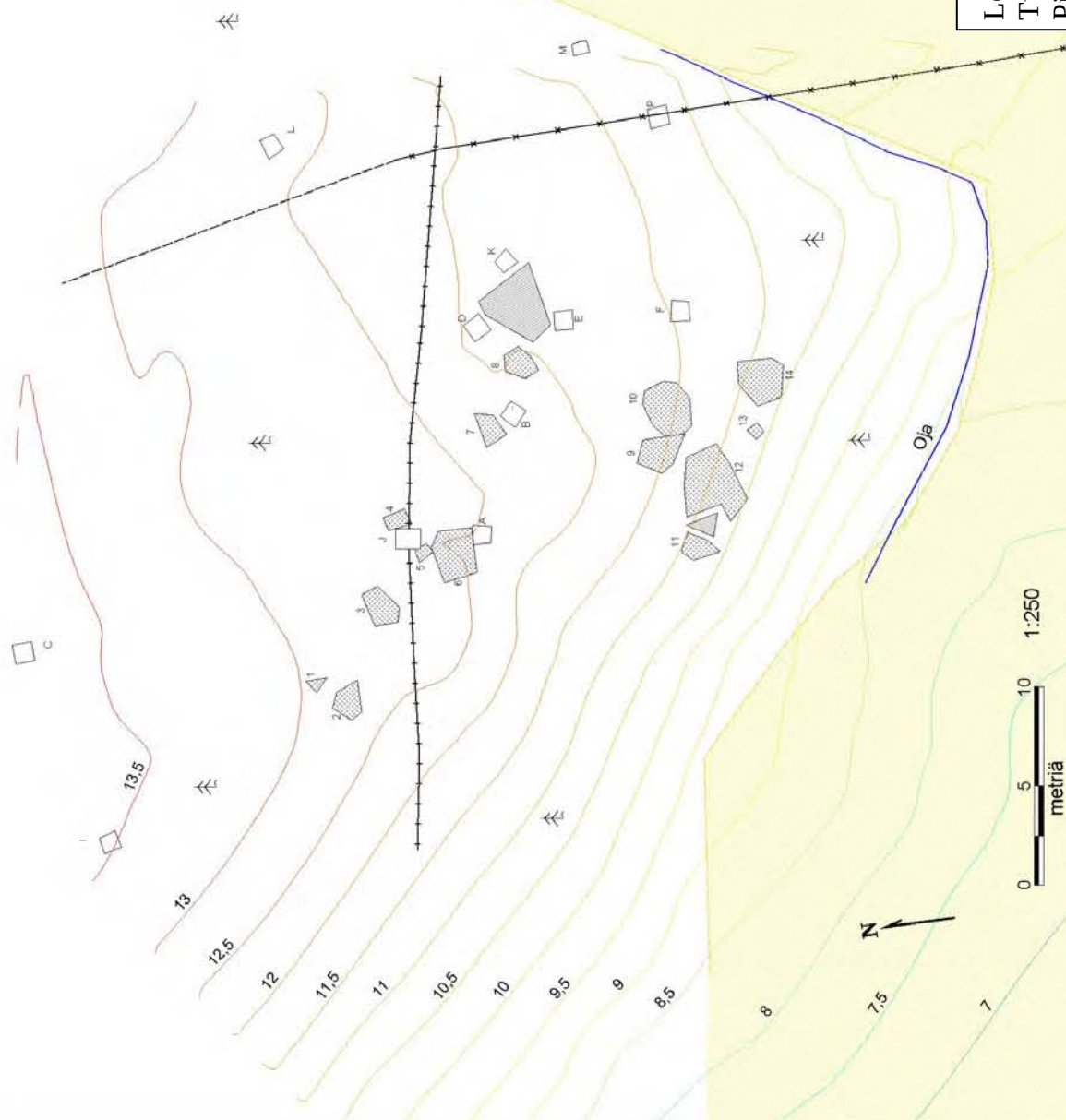
Tutkimusalueen röykkiöt ovat ongelmallisempia, sillä niiden vaihtelevat etäisyydet pelloista ja kellarimontusta, sekä niiden erilaisuus kokonsa, muotonsa ja kiviensä puolesta viittaavat erisyisiin alkuperiin. Koekuopituksen totaalinen löydöttömyys jätti niiden alkuperän täysin auki. Vaikka hautaröykkiömahdollisuutta ei voida kaikilta osin kieltääkään, on luultavasti kysymyksessä peltoraunioita, rakenne- ja/tai louhintakasoja, polkujen ja aitalinjojen raivausraunioita, sekä luonnonmuodostelmia.

Kartta 1

Löckholmen, Elgö, Tammisaari
Tutkimusalueen yleiskartta ja koekuopitus
Piirtänyt Jaakko Latikka

0 5 10
metriä
1:250

Kohdenimi	Älgö	N 6646315
Alue	Elgö	E 3299508
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	Asuinpaikka	Löydöt
Ajoitus	Historiallinen aika	KM 2003052

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin. Ensimmäinen maininta on vuodelta 1543 ja se näkyy 1600-luvun lopun Lars Forssellin kartassa ja vuoden 1706 kartassa.

Tutkittu alue sijaitsee Älgön saaren halki E-W -suunnassa kulkevan laakson S-laidalla, kohti N avautuvalla avokalliolla. Kallio laskee nykyään metsäistutettuun peltolaaksoon, joka ollut aiemmin saaren läpi E-W -suunnassa kulkeva salmi. Kalliolla on vanhan asuinpaikan rakennusten pohjia. Alueen kasvillisuus on muuten samankaltaista kuin ympäristössä, eli avokallioilla katajaa ja S-suunnassa takamaastossa tuoretta kangasmetsää, mutta talonpohjan läheisyydessä ja ympäristössä on niittyä ja lehtoa.

Alueen E-päässä on suuri rökkiö, joka sijaitsee avokallion kohti N viettävällä rinteellä nykyisellä sähkölinjalla. Se on muodoltaan soikea (NW-SE) ja kooltaan 6,7 (N-S) x 7,1 x 0,6 m. Kivet ovat halkaisijaltaan 10-30 cm; niiden seassa on muutama tiiliskivi. Rökkiön luoteisreunassa on erillinen kasa pienempiä kiviä ja sen E-reunassa sarvimainen uloke. Rökkiössä ei ole varsinaisia kuopanteita, mutta sen pinta on epätasainen. Rökkiön ympärillä on selviä peltoraunioita ja alarinteessä 3 NW-SE -suuntaista kiviriviä. Rökkiö liittyy mitä ilmeisimmin kalliolla olleen tilan raivaukseen.

Aluetta koekuopitettiin E-W -suunnassa E-suunnasta alkaen (koekuopat A-H, Kartta 1).

Koekuoppa A: tehtiin kalliolla olevan lähes täysin umpeen kasvaneen, halkaisijaltaan n. metrin kokoisien ja n. puoli metriä korkean kivikasan S-puolelle. Siitä tuli nokisen multakerroksen alta esille selkeitä merkkejä tulesta, ja kivistä tehtyjä rakenteita sekä palanutta savea rapautuneen kallion ympärillä. Kivikasaa vasten kallion päällä oli paksuimmillaan n. 15 cm etelään kallellaan oleva kerros hiekkamaata, joka loppui n. 50 cm kuopan pohjoisreunasta. Sekä hiekan että peruskallion päällä oli selvästi havaittava noki- ja hiilikkerros. Hiekkakerros rajoittui W-puoleltaan N-S -suuntaiseen 60 cm pitkään, 25 cm korkeaan ja 20 cm leveään savirakennelmaan, joka oli W-reunaltaan kahden kiven tukema ja E-osiltaan palanut. Rapautunut kallio rajoittui W-osiltaan tähän savirakenteeseen. Kuopasta tuli palanutta savea tai tiilimurskaa, mutta ei muita löytöjä. Vaikuttaa siltä, että kysymyksessä oli kivillä reunustetun ja savella vuoratun tulisijan jäänteet.

Koekuoppa B: avattiin kalliolla olevan suurimman talonpohjan (luultavasti entinen päärakennus) E-reunan ja sen uunirakenteen E-puolelle. Kuopasta tuli runsaasti erikokoisia kiviä ja tiilimurskaa. Kuopan loppuun kaivaminen hankaloitui suuren luonnonkiven takia. Kerrostumia kuopasta oli vaikea erottaa, mutta mullan sekaisia kivikerroksia oli mahdollisesti kaksi; kerrosten alla oli kuitenkin selkeä moreeni. Löytöinä kuopasta tuli runsaasti rautanauvoja. Kuopan kivet ovat luultavasti peräisin sortuneesta uunirakenteesta, mutta kysymyksessä voi olla myös rakennuksen lattian tasoituserustuksista.

Koekuoppa C: oli avokalliolla oleva epämääräinen 60 (N-S) x 90 cm, max. kaksikerroksinen

kivikasa, jonka kivet olivat särmikkäitä ja halkaisijaltaan 10-30 cm. Kivien seassa oli tiiliskivi ja tiilimurskaa. Metallinpaljastimen reagoinnin vuoksi kasa dokumentoitiin ja päällimmäiset kivet poistettiin. Kivien alta löytyi kaksi rautanaulaa ja rautakoukku, jotka olivat selvästi historiallisia.

Koekuopat D ja E: tehtiin kivijalasta kohti N laajan kallionotkelman päällä kasvavaan heinikkoon. D:ssä oli 20 cm kerros kiven sekaista hiekkamultaa, jonka seasta tuli hieman tiilimurskaa. Kerroksen alla oli ohuelti hiesua, joka tuntui täyttäneen paikoin näkyvän kallion notkelmat. E-kuopassa oli 10 cm heinikkojuurisen kerroksen alla 50 cm hyvin homogeenista hiekkaa, jonka alla tuli vastaan moreenia. Ei löytöjä.

Koekuoppa F: avattiin kallion korkeimmalla kohdalla kasvavan pienen katajametsikön juurelle. Kallion huippu oli tasainen ja sen eteläpuolella oli pieni niitty. Maannos oli 30 cm kerros hyvin juurikasta orgaanista maata moreenin päällä.

Koekuoppa G: tehtiin metallinpaljastimen reaktion vuoksi erään pienen avokallion W-puolelle, ja siinä osoittautui olevan jonkinlainen jätekuoppa, josta tuli runsaasti esineistöä. Kuopan päällä oli heinämätäskerros ja maannos oli muuten turvetta.

Koekuoppa H: avattiin G-kuopan S-puolelle ja olikin jatkumoa sille löytöjen ja maannoksen puolesta.

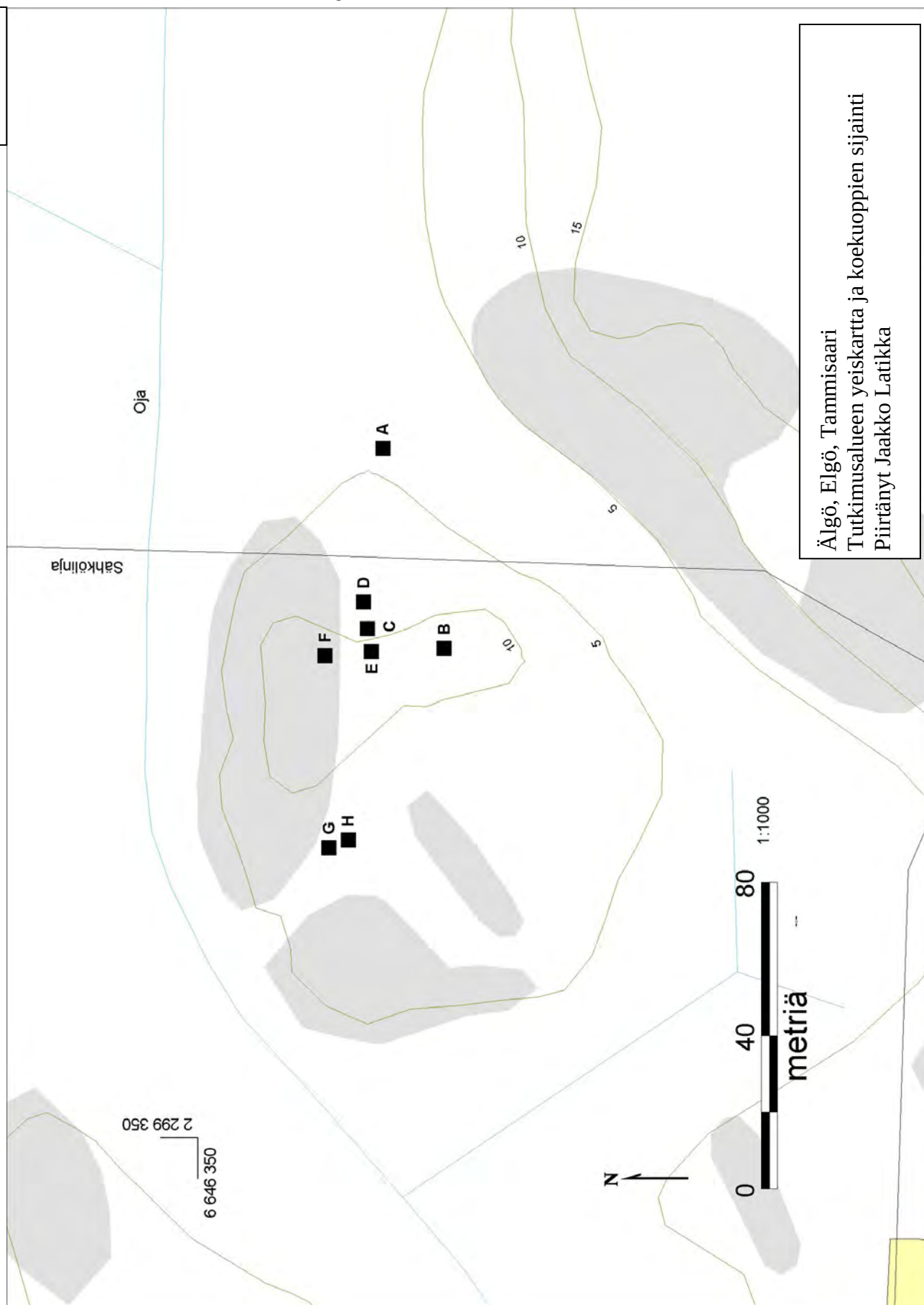
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kaikki koekuopituksessa löytynyt materiaali ajoittuu aikaisintaan 1700-luvulle, joten ne ajoittanevat paikalla havaitun asuinpaikan viimeisimmän toimintakauden jäännökset. Mitään viitteitä vanhempaan toimintaan ei löytynyt.

Alueella oleva rökkiö on luultavasti tähän aikaan kuuluva peltoraunio.

Kartta 1

Kohdenimi	Ängholm	N 6647294
Alue	Ängholmen	E 3299293
Kunta	Tammisaari	Z 5-10

Mj-tyyppi	asuinpaikka/kappelinpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen aika	

Kuvaus

Kohteen määrittely perustuu historiallisiin lähteisiin, joiden mukaan Ängholmenin saaren W-kärjessä on sijainnut kappeli. Kohde paikallistettiin Riksarkivetissa olevan vuodelta 1682 ajoittuvan kartan avulla (tekijä tuntematon), jossa mainitaan POIJO CAPELL, joka sijaitsee ”2 MIHL” Tammisaaren kirkosta kohti S. Kartan selitysosassa sama kappeli esiintyy CAPELLET ENGHOLMEN -nimellä. Tämän lisäksi nykyisen Ängholmenin saaren W-osassa esiintyvät paikannimet Kyrkviken ja Kyrksundet.

Tutkittu alue on nykyisen tilan päärakennuksen piha-alue ja siitä suuntaan W-NW sijaitseva metsittynyt kallioalue. Piha-alue on loivasti suuntaan SW viettävä nurmikkoalue, jolla on runsaasti istutettuja puita ja pensaita. Rakennuksen takamaasto on tuoretta kangasmetsää ja kallioalue kuivaa kangasta, jolla kasvaa männyn lisäksi katajaa. Sen W-puolella on uudempi kesäasunto piha-alueineen.

Tilan piha-aluetta koekuopitettiin S-rinteestä ja kartanon W-puolelta NW-SE-suunnassa (koekuopat A-F). Maannokset olivat multakerros, jonka alla kivi- ja moreenikerros tai peruskallio. Päärakennuksen läheisyydessä sijaitsevista kuopista (A-C) multakerroksesta tuli jonkin verran löytöjä, lähinnä tiilimurskaa, mutta myös vähän lasia, fajanssia ja keramiikkaa, ja ne ajoittuivat 1800-1900 -luville.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

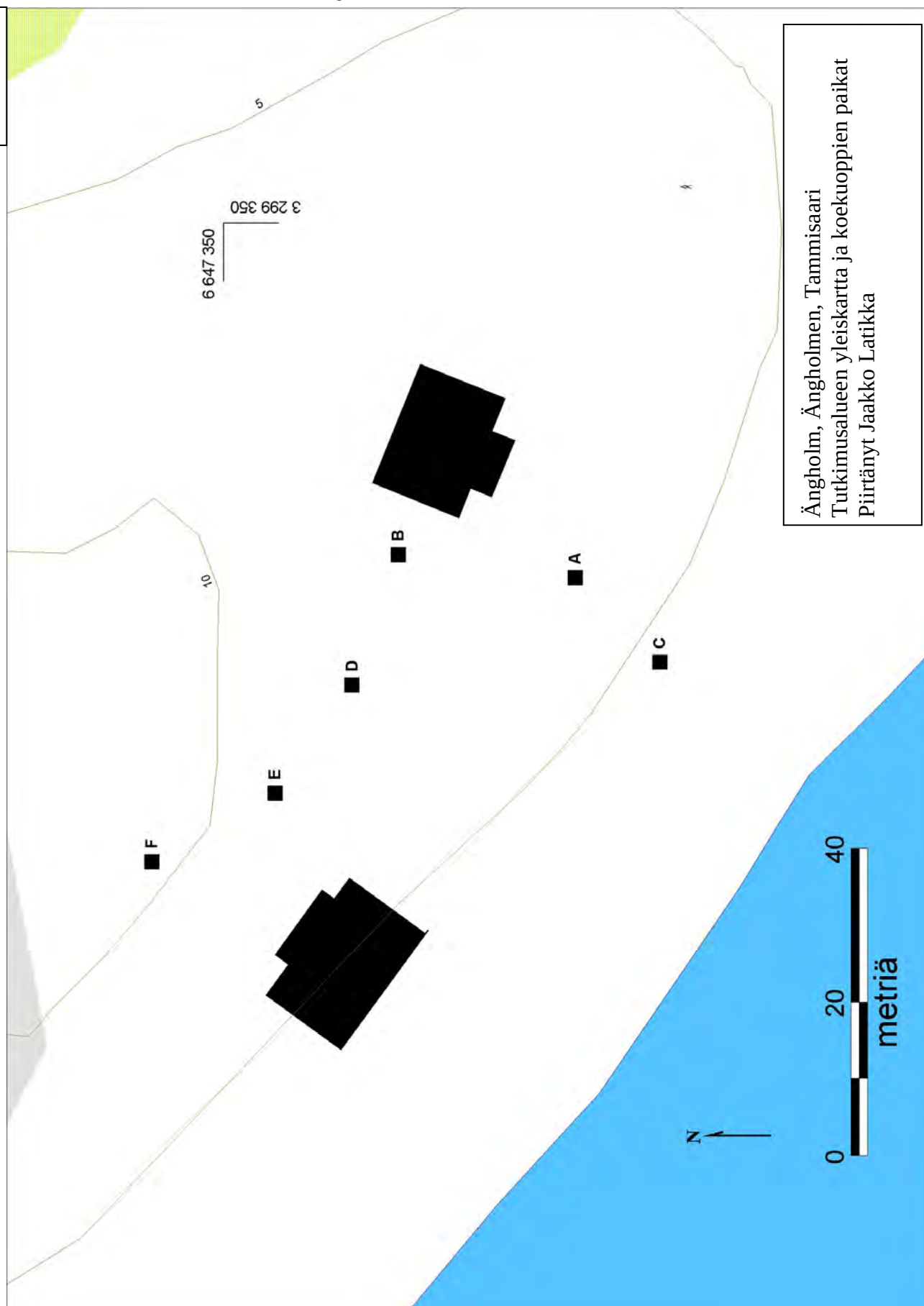
Mitä kauemmas kartanosta edettiin, sitä ohuemmaksi tuli multakerros ja vähäisemmäksi löydöt. Vaikuttaa siis siltä, että löytöaineisto on sidoksissa kartanorakennukseen ja tätä tukevat myös niiden ajoitukset.

Kartanon alustaa tutkittiin silmämääräisesti kivijalan sisältä pintalöytöjen tai vanhojen rakenteiden toivossa, mutta tuloksetta.

Alueen asukkaat kertoivat, että heidän isoäitinsä olleen pieni oli pihalla ollut vielä monikulmaisen puukappelin jäänteet. Nurmikossa oli joitakin maakiviä, mutta jossa niiden voidaan varmistaa olevan kappelin perustukset tarvitaan lisätutkimuksia. On mahdollista, että kappelinpaikka on jäänyt pihapiirin vanhemman asuinrakennuksen alle.

Kartta 1

Kohdenimi	Backers	N 6661530
Alue	Konungsböle	E 3315660
Kunta	Tammisaari	Z 20

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	Ajoitus epäselvä	

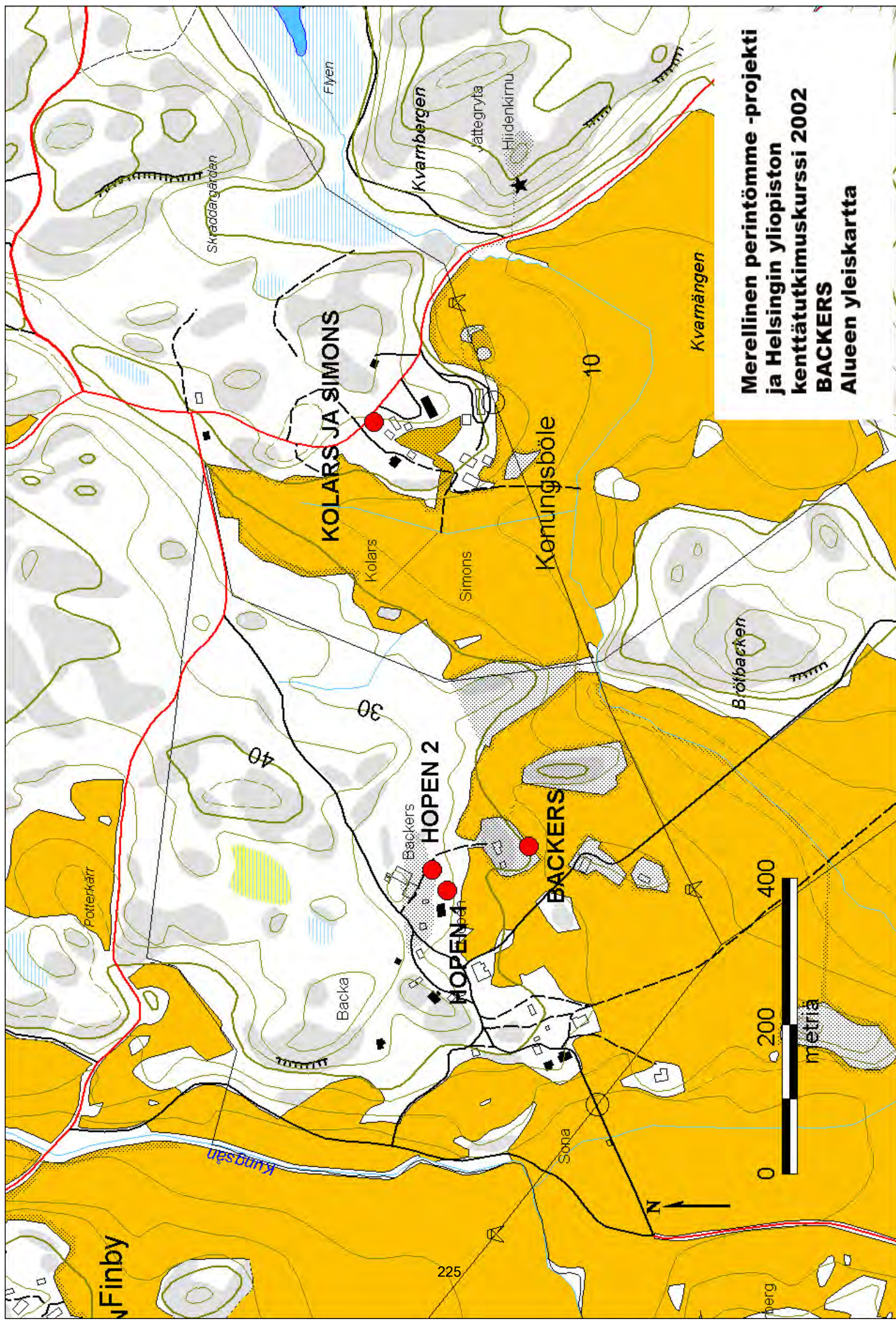
Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn ja Konungsbölen kylien puolivälissä, Hopenin tilan päärakennuksesta n. 150 m eteläkaakkoon Backersin tilan alueella. Paikka on alaspäin viettävällä peltojen ympäröimällä kalliopohjaisella niemekkeellä, jossa on kohtalaisesti kiviä. Lähimmän tien varressa, noin 150 m päässä, on lato. Kohteen läheisyydessä on muutama hyvin iäkäs mänty ja itään pellon laidassa on katajia. Noin 30 m luoteeseen päin sijaitsee vanhoja autioita hirsirakennuksia, sekä 4 m länsiluoteeseen rakennuksen pohja.

Inventoinnissa todettiin noin 7 m pellon reunasta latomus. Latomus on mitoiltaan 4,85x3,35 m. Vain muutama suurimmista kivistä näkyi sammalen alta. Latomuksen rajoja oli vaikea määrittellä. Latomuksen ja pellon reunan välissä kiviaidan pätkä, joka on kasattu pienemmistä kivistä.

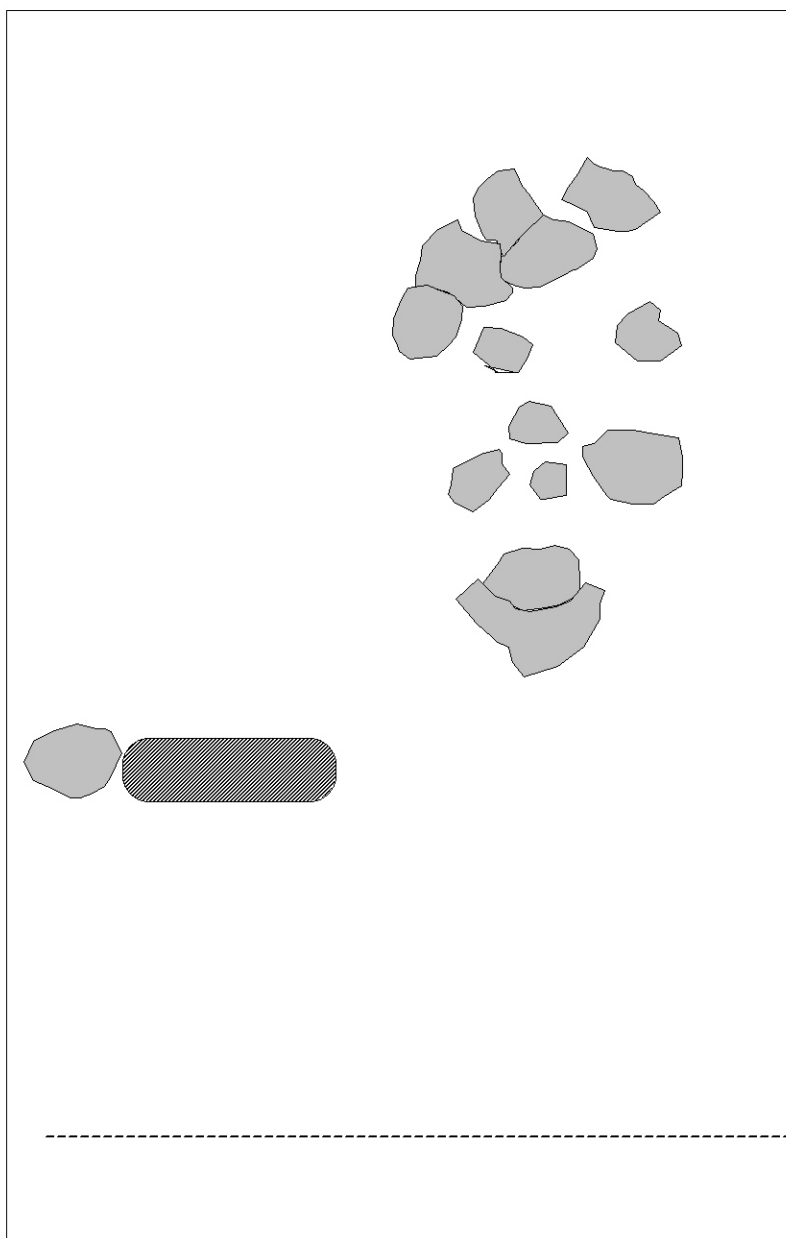
Noin 8 m latomuksesta länteen sijaitsee toinen pienempi kivirakennelma, jossa on vähemmän kiviä ja joka on rakenteeltaan epäselvempi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
BACKERS
Alueen yleiskartta**

Piirt. Eija Tupakka
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

----- pellon reuna

 kiviaita

5 m

Kohdenimi	Bredslätt 1	N 6660574
Alue	Fagnäs	E 3313367
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bredslättin tilan päärakennuksesta noin 200 m koilliseen. Ympäristö on kuivan kangasmetsän ympäröimää peltomaisemaa. Alueella kasvaa harvassa mäntyä, katajaa ja koivua. Peltojen laidoille on kasattu kiviä.

Inventoinnissa todettiin kaksi röykkiötä. Ensimmäinen röykkiö sijaitsee talolta noin 200 m pohjoiseen, niemekkeen päässä olevalla kalliolla. Se on 14 m pitkä ja 14 m leveä. Se on muodoltaan pyöreähkö ja koostuu noin 0,40-0,80 m kokoisista kivilohkareista. Pellon reunaan on toiselta puolelta noin 15 m ja toiselta puolelta noin 5 m. Röykkiö on mahdollisesti pronssikautinen, sillä se on selvästi peltoja korkeammalla ja säännöllisen muotoinen.

Toinen röykkiö on edellisestä vähän talolle päin, aivan pellon laidassa, metsikössä. Se on muodoltaan pitkänomainen, ja sen pituus on 19 m. Isoimmat kivet ovat 0,40-0,70 m läpimitaltaan, ja seassa on myös pienempiä kiviä. Mukana on myös uudempaa jätettä. Kyseessä on mahdollisesti peltoröykkiö. Jäännöstä on vastikään osin tuhottu.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Bredslätt 2	N 6660328
Alue	Fagnäs	E 3313176
Kunta	Tammisaari	Z 15

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

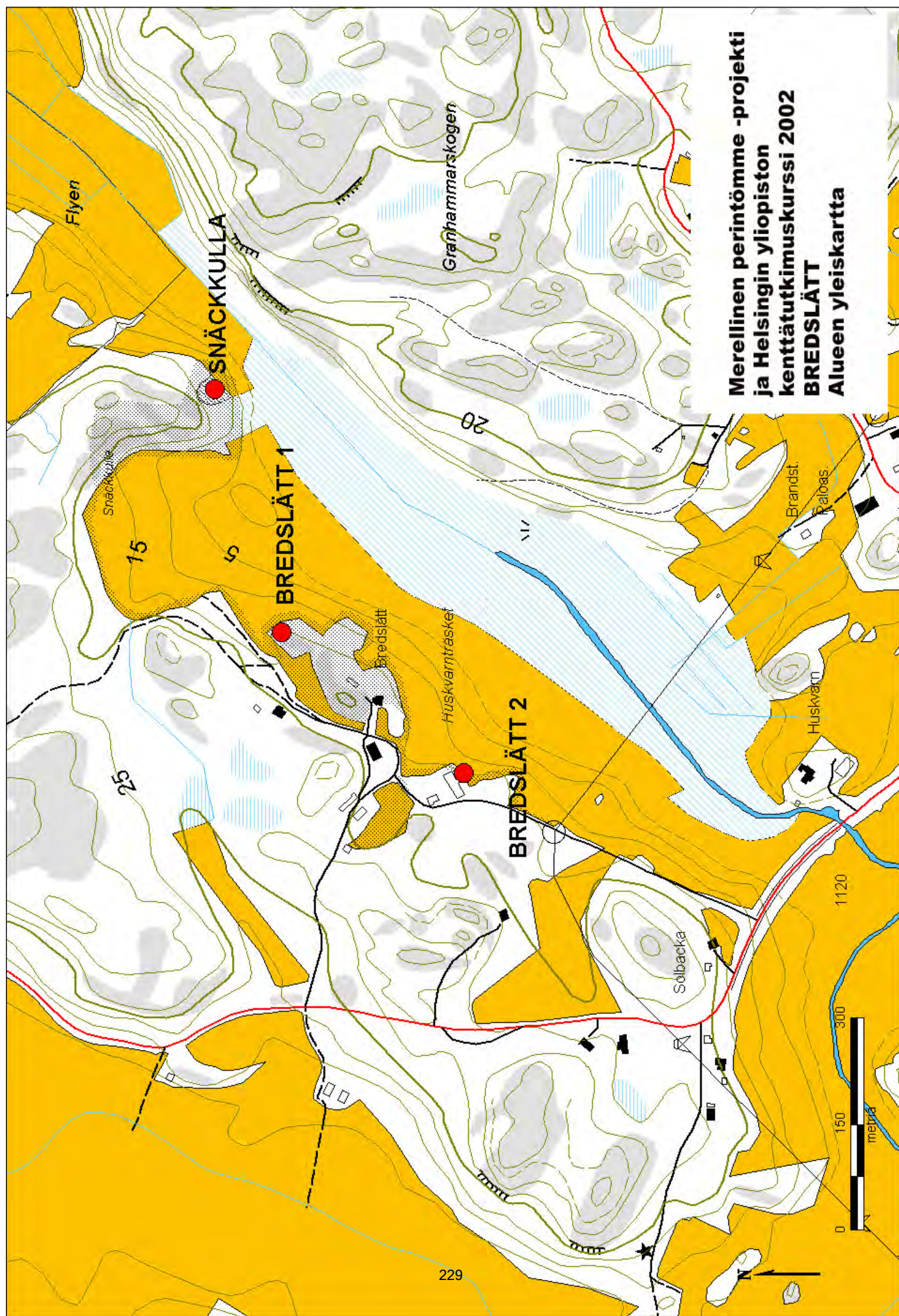
Kuvaus

Inventoitu alue sijaitsee Bredslättin tilaa ympäröivillä pelloilla. Maasto laskee jyrkähkösti kohti Finbyån-jokea. Ympäristö on avointa peltomaisemaa ja tilan pihapiiriä. Valtapuulajina on mänty.

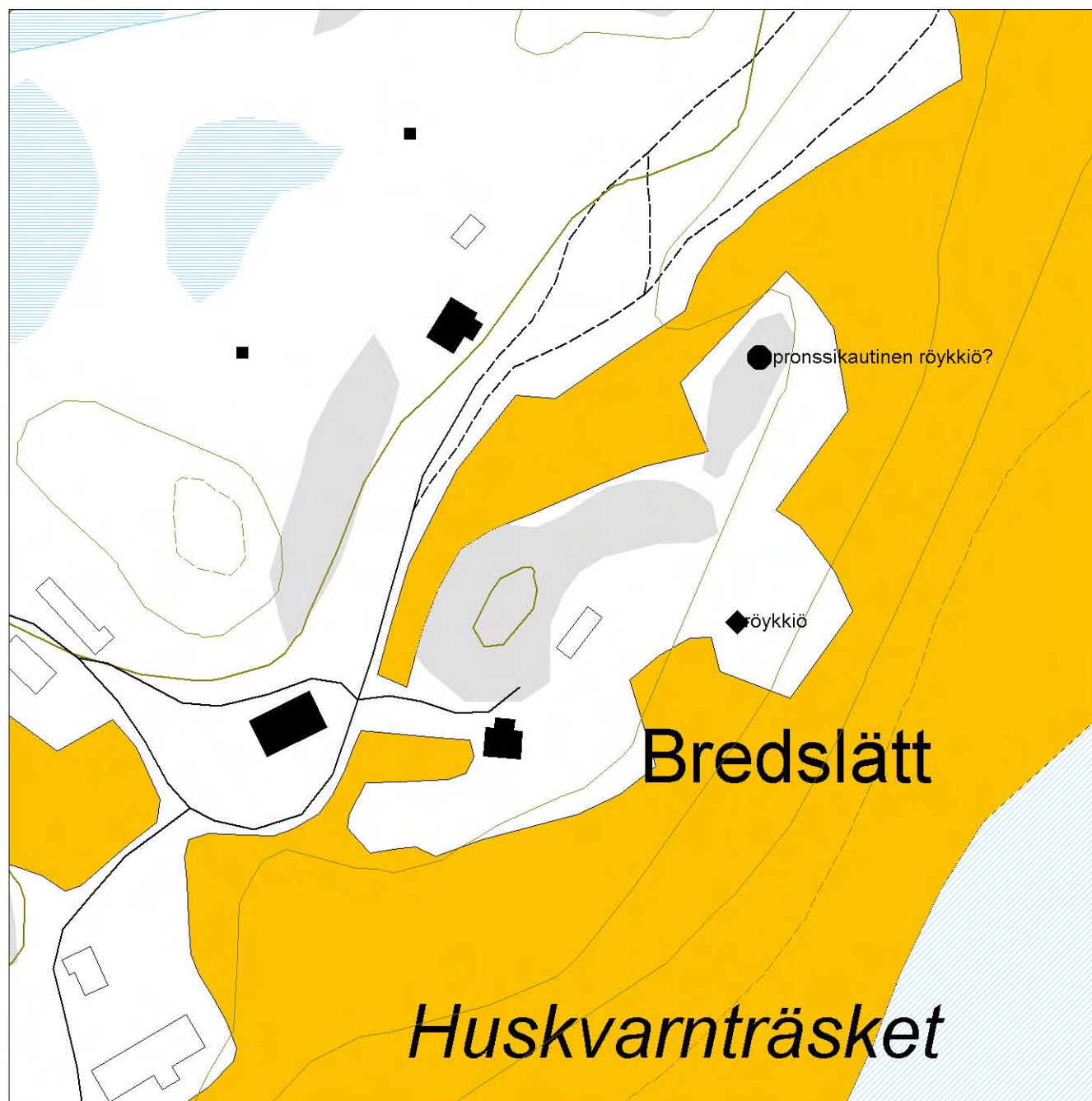
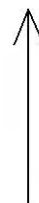
Päärakennuksesta noin 20 m etelään sijaitsevan navetan molemmin puolin löytyi punasavikeramiikkaa sekä tiiltä. Päärakennuksen pohjoispuoleiselta pellolta, sen länsireunasta, löytyi (katto-)tiilen palasia sekä kuonaa.

Inventoinnissa löytyi saman tilan alueelta kaksi röykkiötä. Ensimmäinen röykkiö Bredslätt 1 sijaitsee noin 200 m tilan päärakennuksesta koilliseen. Toinen, Snäckkullan kivilatomus, on noin 400 m tilan päärakennuksesta koilliseen sijaitsevalla niemekkeellä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
BREDSLÄTT
Alueen yleiskartta

100 m

Kohdenimi	Grabbacka	N 6664385
Alue	Grabbacka	E 3316116
Kunta	Karjaa	Z

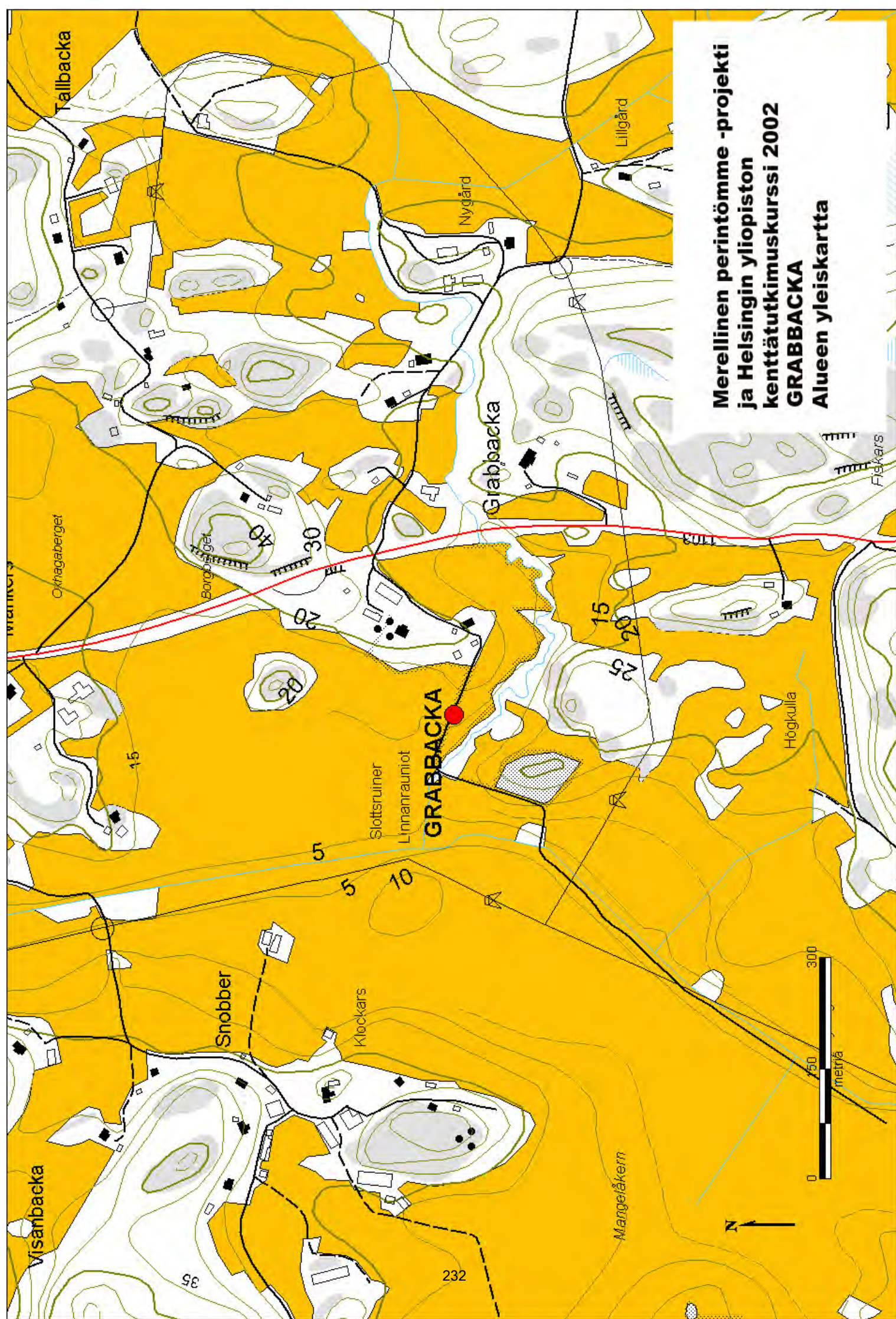
Mj-tyyppi	Löytöpaikka	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Inventoitu alue sijaitsee Grabbackan tilan ympäristössä, itäpuoleisilla pelloilla. Tilan alueella, noin 300 m luoteeseen päärakennuksesta, sijaitsee Grabbackan linnan rauniot. Ympäristö on avointa peltomaisemaa.

Inventoinnissa saatiin talteen punasavikeramiikkaa ja lasia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
GRABBÄCKA
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Hopen 1	N 6661640
Alue	Konungsböle?	E 3315600
Kunta	Tammisaari	Z 25

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn ja Konungsbölen kylien puolivälissä, Hopenin tilan päärakennuksen itäpuolella, n. 15 m päässä. Kohde on etelään viettävällä rinteellä, tiheässä kuusimetsässä, jossa on paksu humuskerros.

Inventoinnissa todettiin paikalta itä-länsisuuntainen talonpohjaa rakenteeltaan muistuttava kivirivi, jonka pituus on 10 m. Kivet ovat läpimitaltaan 0,5-1 m. Länsiosassa on 3,5 m matkalla kiviä rinteessä portaittain. Ylimpänä rinteessä oleva kivirivi on itä-länsi suunnassa 6,5 m mittainen. Kivirivin päällä kasvaa kuusi, joka peittää osittain ainakin yhden kivistä. Viistosti ylimmän kivirivin länsilounaspuolella alempana rinteessä on 4 m pituinen ja 2 m levyinen uloke, jossa on kiviä ja jonka ei voi havaita jatkuvan ylimmän kivirivin lännimmäistä kiveä idemmäs. Tosin muutama kuoppa on näkyvissä, joista kiviä on voitu poistaa. Ylimmän kivirivin itäreunasta 1 m etelään on kuoppa, josta 1 m etelään on kivi. Tiiltä tai muuta rakennusmateriaalia ei ole näkyvissä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Hopen 2	N 6661660
Alue	Konungsböle?	E 3315628
Kunta	Tammisaari	Z 25

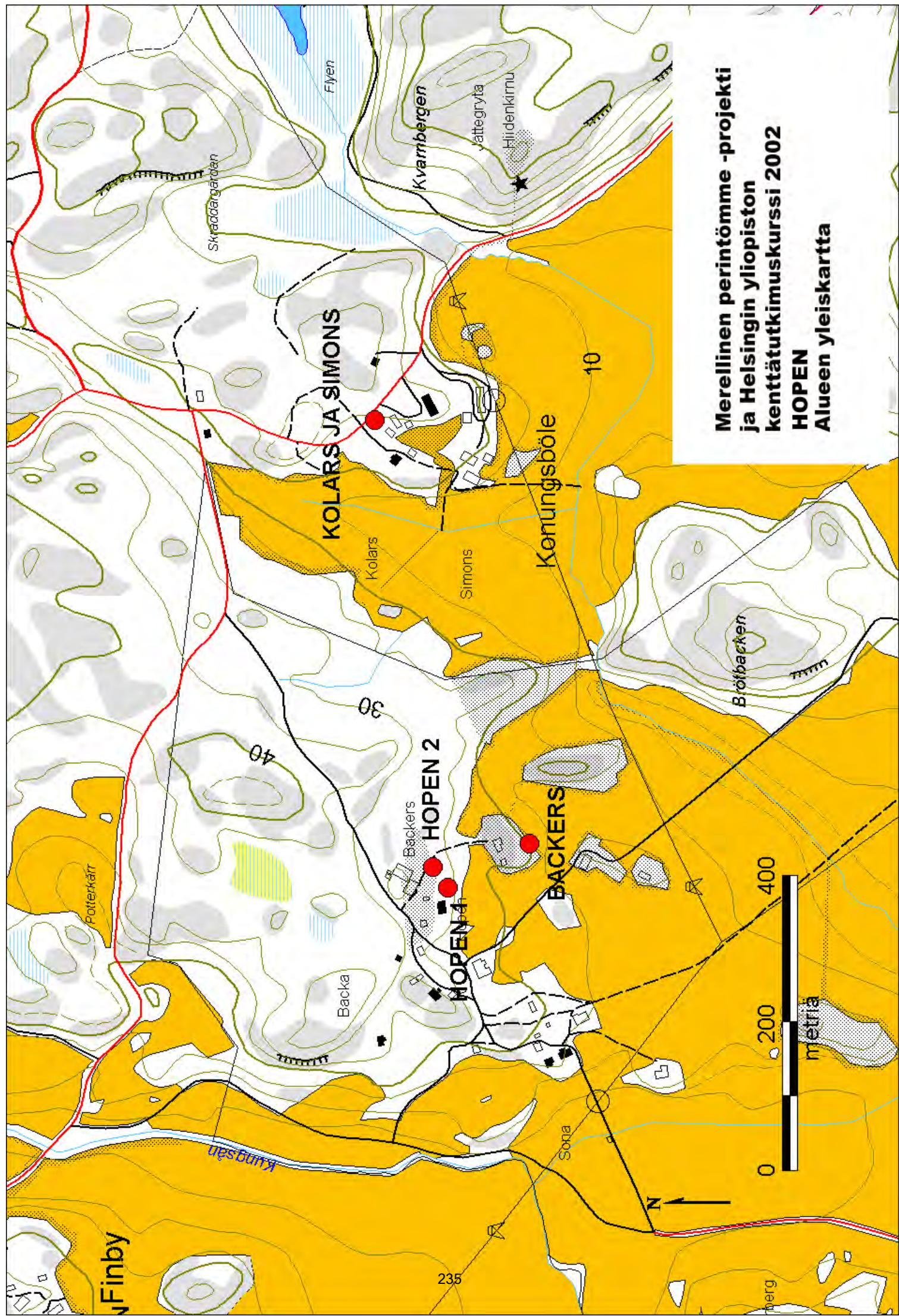
Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

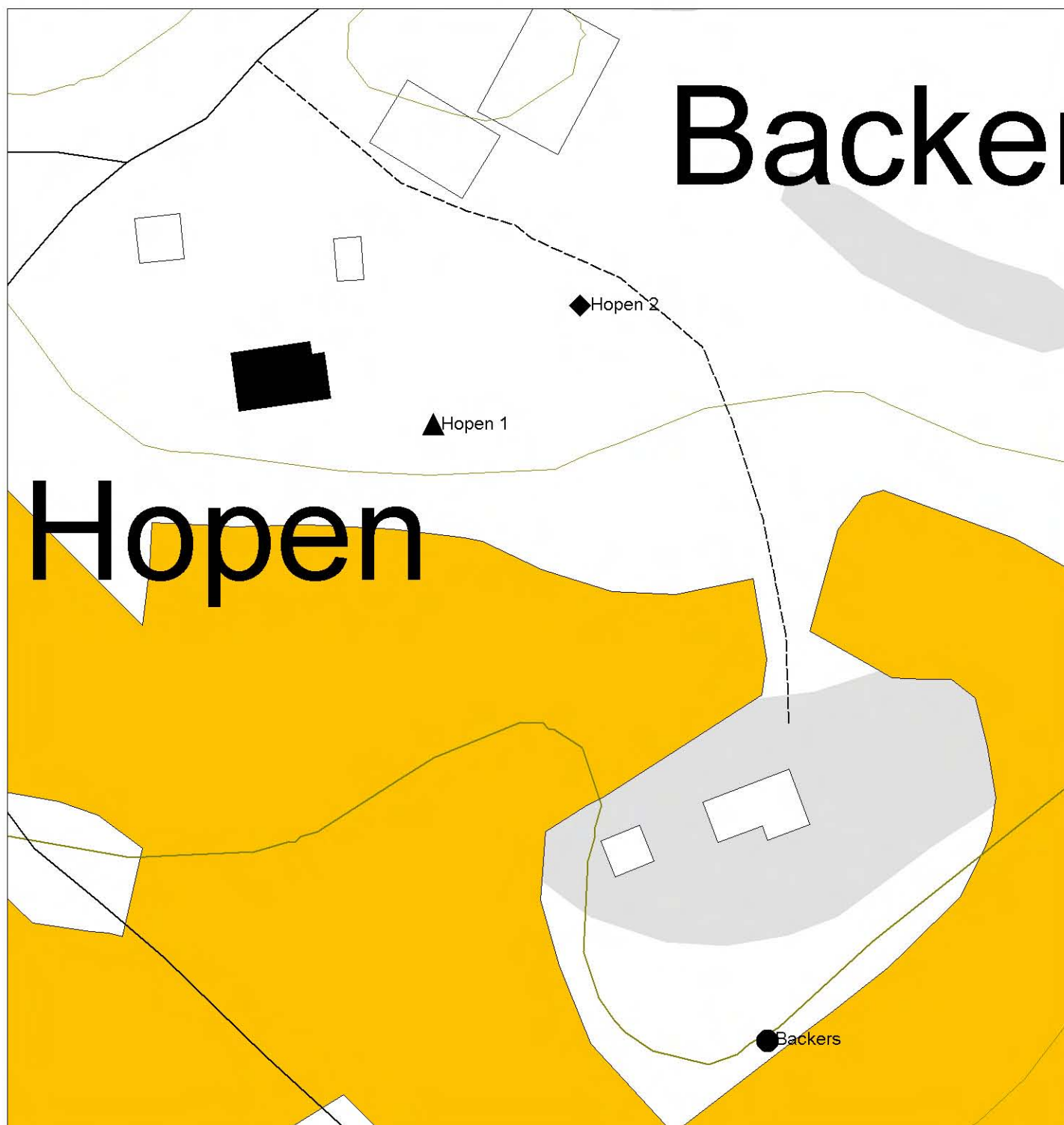
Kohde sijaitsee Finbyn ja Konungsbölen kylien puolivälissä, noin 40 m Hopenin tilan päärakennuksesta koilliseen. Maasto on tuoretta kangasmetsää, jossa kasvaa tiheää kuusikkoa ja aluskasvillisuutena on varvikkoa. Kohteen vieressä on vanha tunkio ja runsaasti romuautoja.

Kohde on 5 m pitkä ja 2,5 m leveä itä - länsi -suuntainen kalliopohjalla oleva kivirakennelma. Kivien läpimitta on 30 - 100 cm ja rakennelman korkeus 30 - 70 cm. Kivilatomus on mahdollisesti rajamerkki rakenteensa perusteella. Osa kivistä liikkuu. Noin 30 m paikalta lounaaseen sijaitsee kohde Hopen 1.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
HOPEN
Alueen yleiskartta**

- ▲ talonpohja
- ◆ rajamerkki?
- latomus

50 m

Kohdenimi	Klockars	N 6659999
Alue	Antby	E 3316317
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

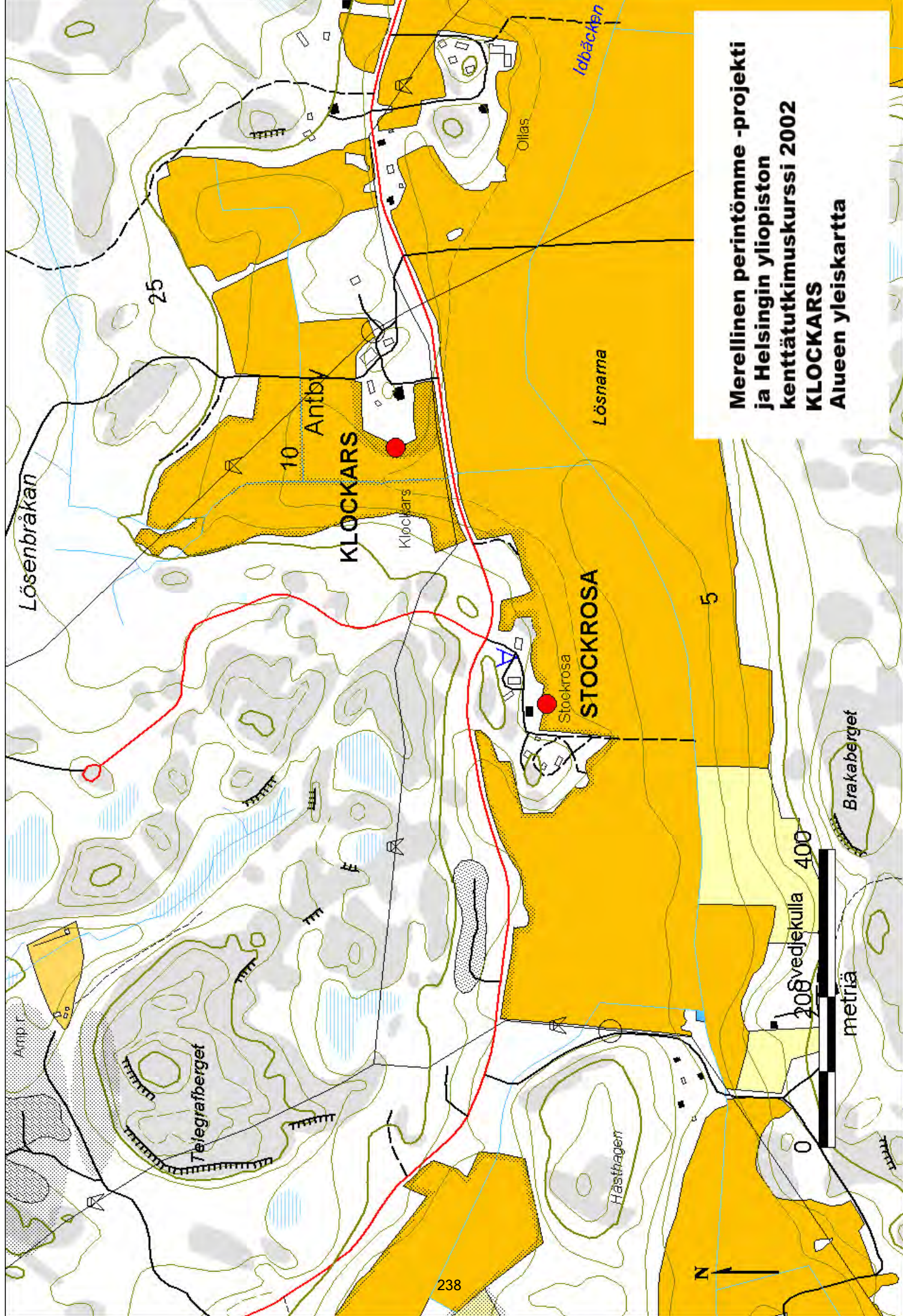
Kuvaus

Kohde sijaitsee Antbyn kylässä Klockarsin tilalla, joka on hiekkasten peltojen ympäröimällä kumpareella, jolla kasvaa lähinnä koivua. Kauempana peltoja ympäröi kuusimetsä. Pellot ovat ylempänä kuivaa hiekkamaata ja alempana olevan ojan ympärillä savea.

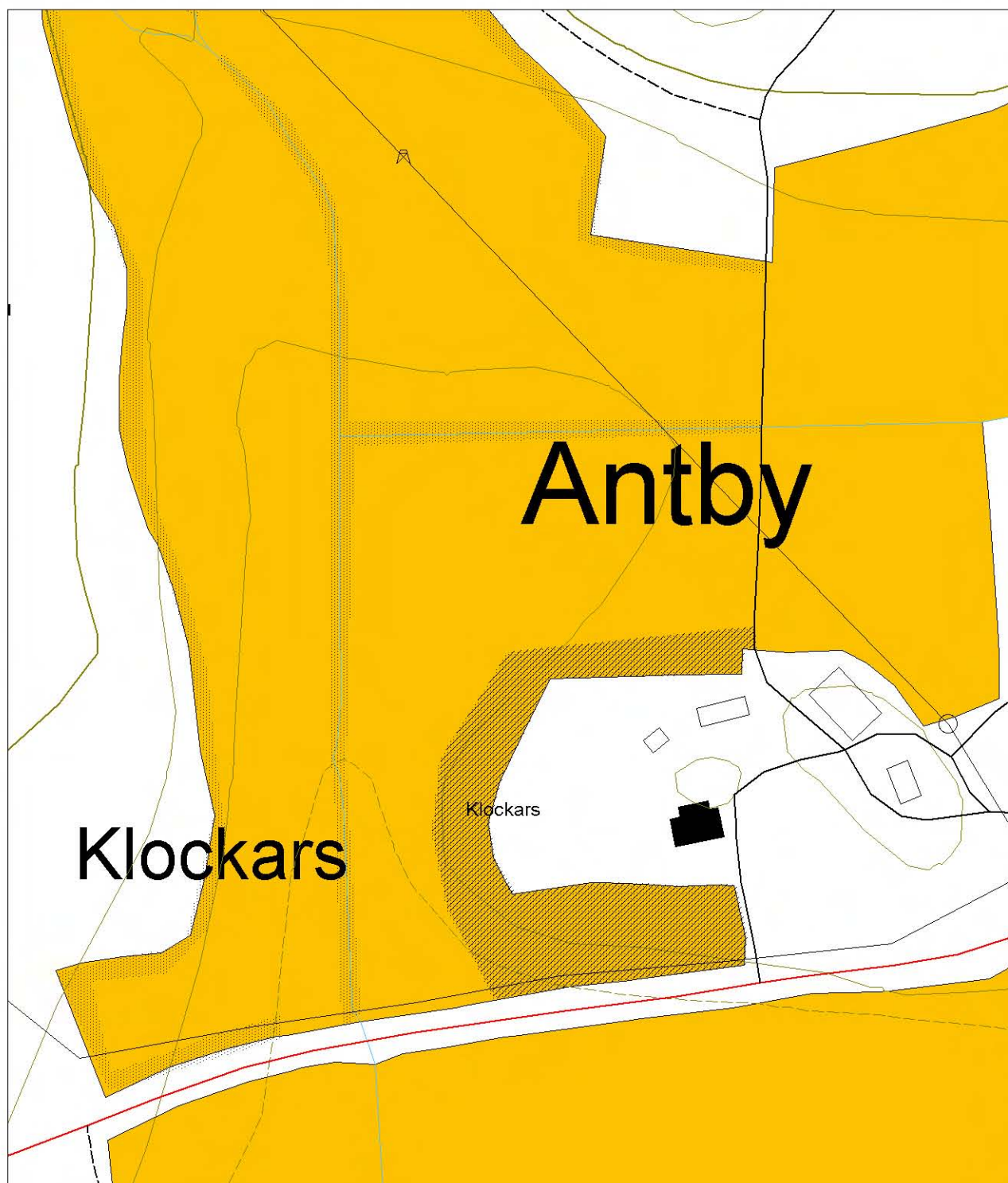
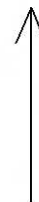
Pintapöiminnassa löytyi runsaasti historiallisen ajan löytöjä lähinnä talon länsipuolisilta pelloilta. Löytöinä tuli punasavi- sekä lasitettua keramiikkaa, rautaa ja lasia. Myös puutarhaa käytiin läpi sieltä missä maanpinta oli rikkonaista, mutta sieltä ei saatu talteen löytöjä.

Omistaja oli löytänyt tilaltaan liitupiipun palan, pienen kivitaltan, piitä ja punasavikeramiikkaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
KLOCKARS
Alueen yleiskartta

/// pääasiallinen löytöalue
pintapöiminta-alue

100 m

Kohdenimi	Kolars ja Simons	N 6661739
Alue	Konungsböle	E 3316234
Kunta	Karjaa	Z 15

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

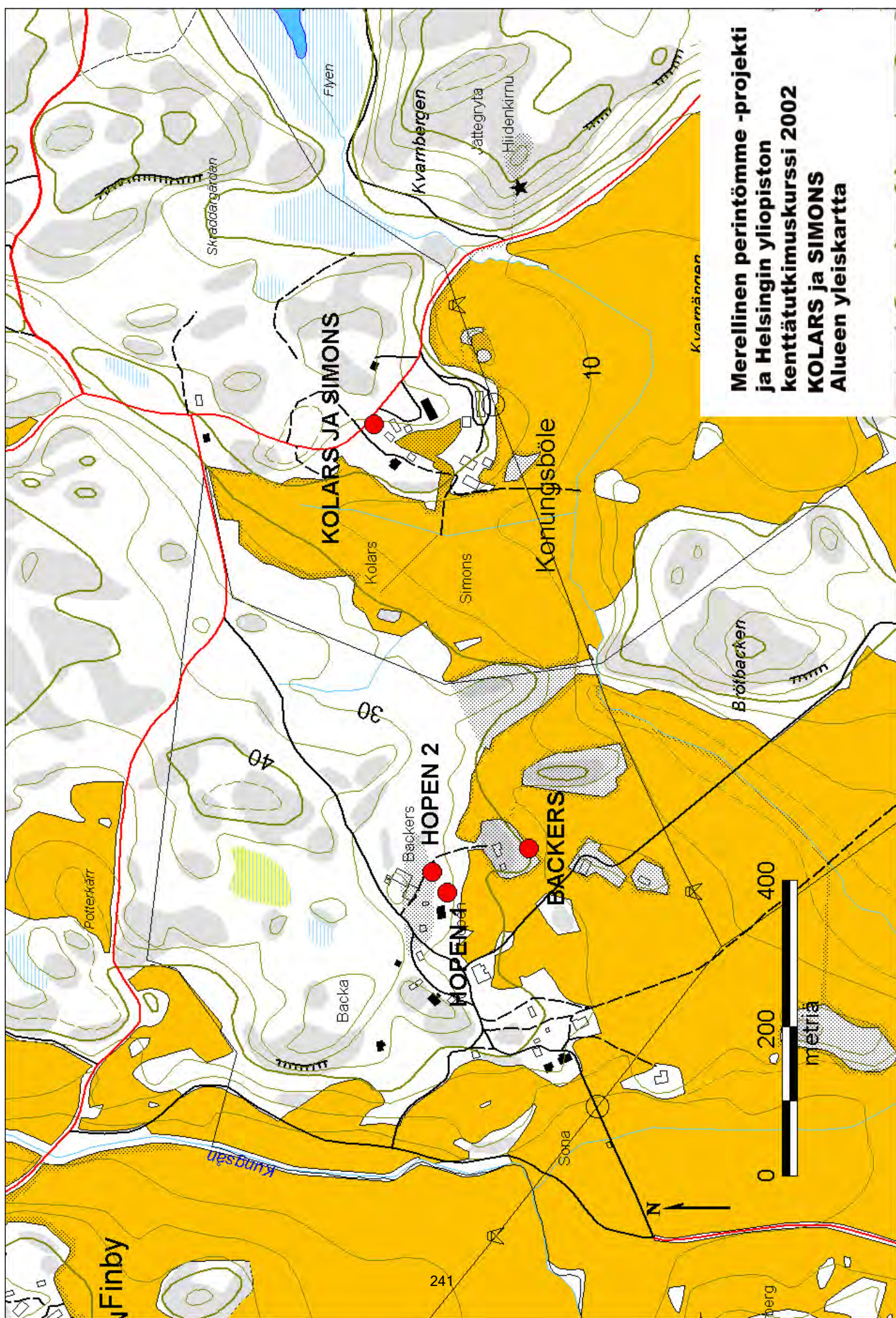
Inventoitu alue sijaitsee Konungsbölen kylän Kolarsin ja Simonsin tilojen alueella. Ympäristö on avointa peltomaisemaa. Peltoja reunustavat metsät, jotka koostuvat pääasiallisesti havupuusta. Lehtipuista koivu on vallitseva. Molemmat talot sijaitsevat selvästi peltoja korkeammalla ja kalliopohjalla. Rinteet laskevat jyrkästi pelloille. Pellon maalaji on silttiä.

Kolarsin päärakennuksen eteläpuoleiselta pieneltä pellolta löytyi palanutta savea ja punasavikeramiikkaa. Viereiseltä pellolta, mahdollisesti entiseltä mansikkamaalta, joka tarkastushetkellä oli kuitenkin käännetty, löytyi punasavikeramiikkaa.

Simonsin tilan pellolta päärakennuksesta lounaaseen n. 30 m, navetan takaa, löytyi palanutta savea, rautakuonaa, raudanpalasia sekä punasavikeramiikkaa. Läheisessä purossa, joka sijaitsee noin 200-250 m Simonsin päärakennuksesta itään, on myllyn kivijalan jäännökset. Tilan omistajat eivät tiedäneet sen ikää.

Tarkastimme myös Kvarnbergenin kallion, josta ei kuitenkaan löytynyt mitään. Omistajien mukaan Kolarsin tila on alun perin 1500-luvulta.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
KOLARS ja SIMONS
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Källbacken	N 6662122
Alue	Finby	E 3315008
Kunta	Karjaa	Z 20

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

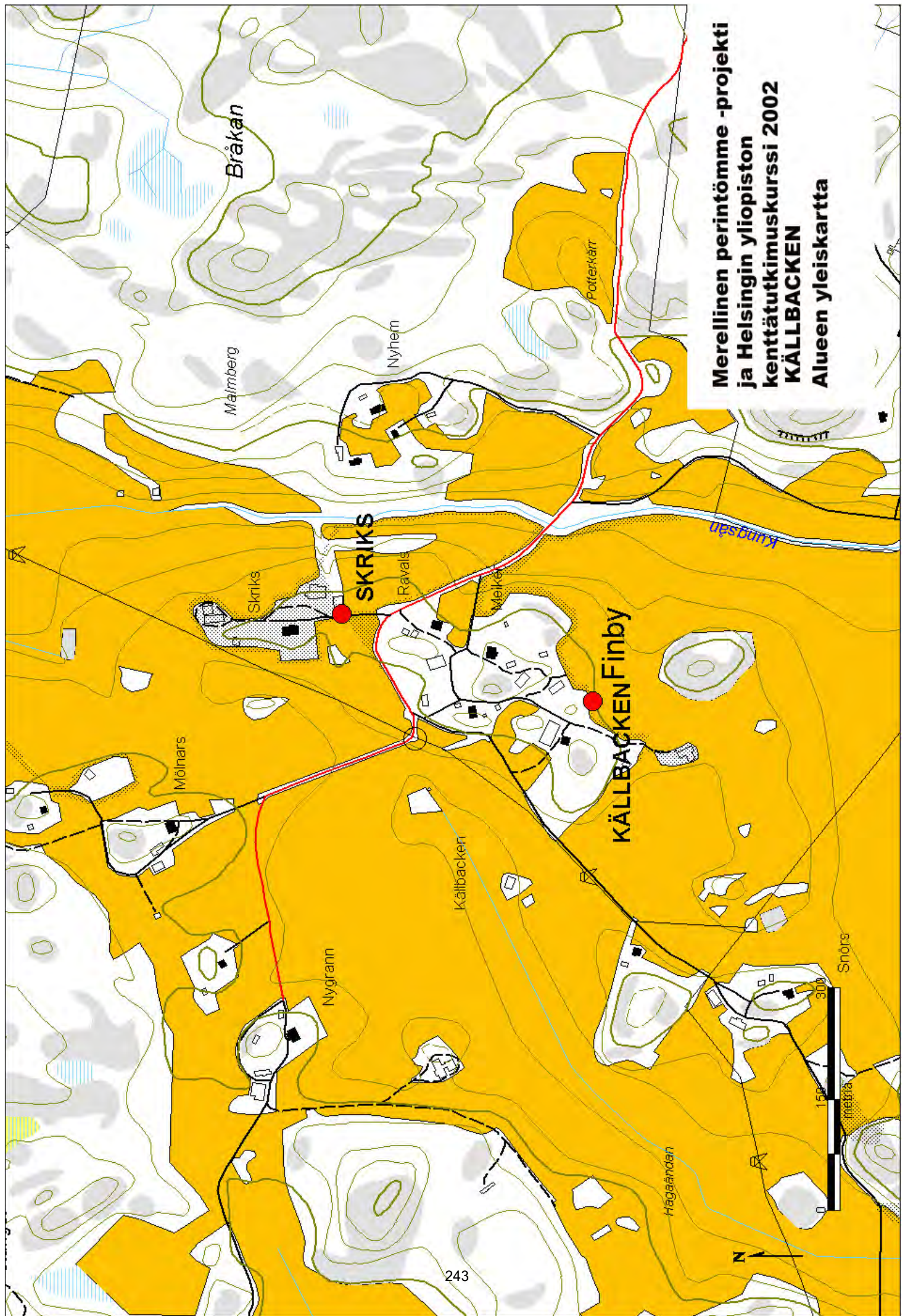
Kohde sijaitsee Finbyn kylän Källbackenin tontin etelälaidalla pellon reunassa sekä osittain myös Melkerin tilan puolella, pienellä rantaterassilla, Källbackenin tilan päärakennuksesta 150 m kaakkoon. Ympäristö on avointa peltomaisemaa. Paikalla kasvaa korkeita pylväskatajia ja omenapuita.

Inventoinnissa todettiin paikalta kellarin raunio, joka on 7,5 m leveä ja täytetty suurilla kuutiomaisilla kivillä. Siihen liittyy rakennuksen kivijalka, jonka suuaukko on kaakkoon päin. Kellarin kohdalta saatiin talteen rautakautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä, kuten rautakauden tyyppin keramiikkaa ja mahdollisia kangaspuun painon katkelmia. Kellari on ilmeisesti tuhonnut suuren osan muinaisjäännöksestä.

Pintapoimintaa suoritettiin myös joen rannalta. Noin 200 m terassilta kaakkoon, muokatusta peltomaasta, löytyi savitiivistettä, keramiikkaa ja liitupiipun pesä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
KÄLLBACKEN
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Lillgård	N 6661786
Alue	Kudiby	E 3313906
Kunta	Karjaa	Z 20

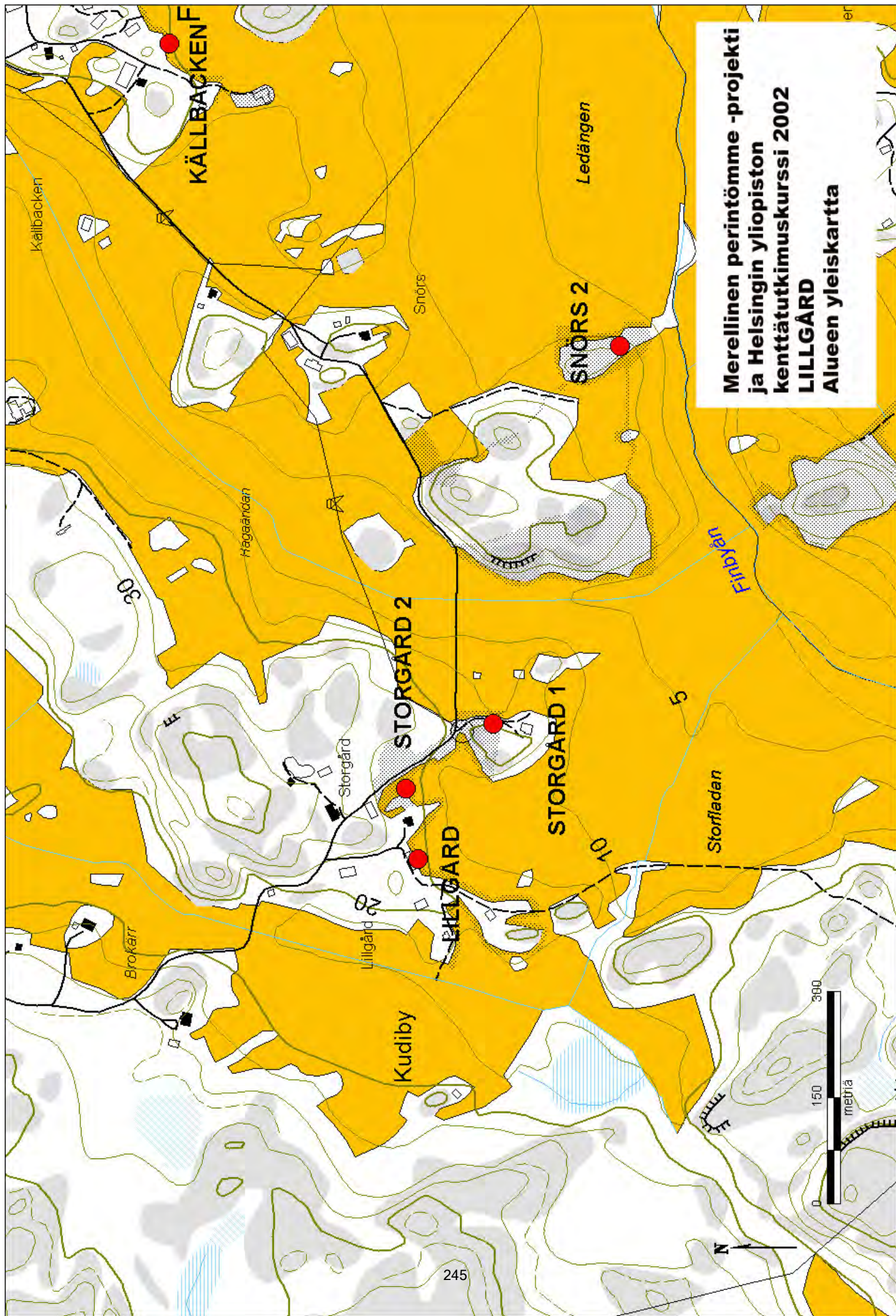
Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kudibyn kylässä Lillgårdin tilan pihapiirissä, johon kuuluu talo, liiteri ja leikkimökki. Ympäristö on peltomaisemaa, jonka laidoilla kasvaa koivua ja pellon keskellä omenapuita. Tilan koillispuolella nousee kallioita. Etelässä laaja peltoaukea jatkuu jokilaaksoon asti. Lähin tie on pellon länsilaidalla.

Inventoinnissa saatiin pintapoisuudessa talteen tilan länsipuolisilta pelloilta sekä etelään viettävältä, peltona olevalta rantaterassilta historiallisen ajan löytöjä, kuten lasitettua keramiikkaa ja rautaniitti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
LILLGÅRD
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Långängarna	N 6663751
Alue	Västanby	E 3315216
Kunta	Karjaa	Z 15

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

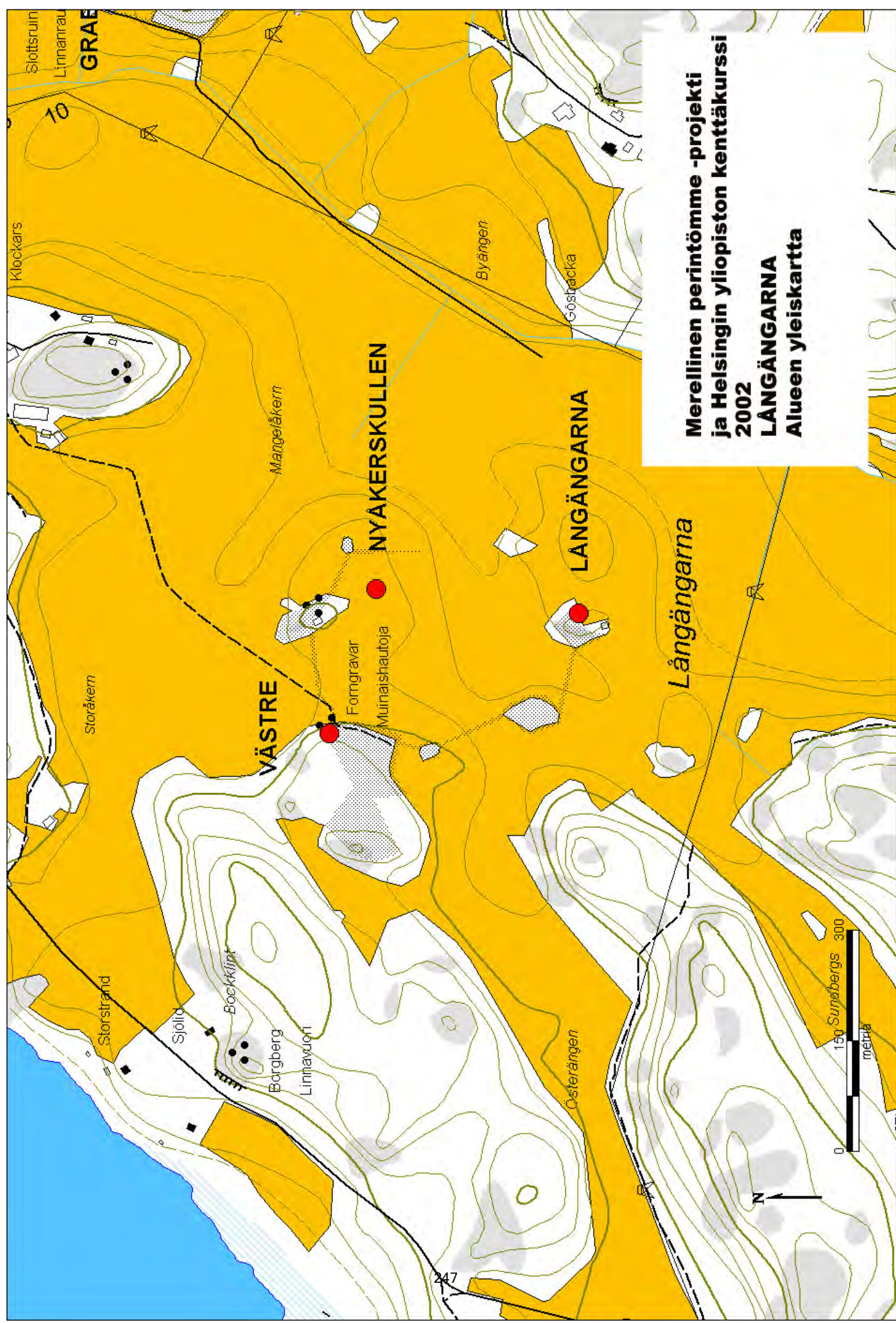
Kohde sijaitsee Lepinjärven koillispuolella Västanbyn kylän Klockarsin tilasta noin 800 m etelään.

Maasto on peltojen ympäröimiä, lähekkäin sijaitsevia kalliopohjaisia moreenimäkiä. Maasto laskee jyrkähkösti pohjoiseen ja itään. Mäkien vallitseva kasvillisuus on koivua, mäntyä sekä katajaa. Korkeimman kalliopohjaisen moreenimäen molemmilla reunoilla erottuvat vanhat navetan jäännökset. Kallion päällä on kaksi todennäköisesti modernia röykkiötä.

Mäkien ympäristöstä on inventoinnissa pintapoiminnassa todettu kolme erillistä löytöaluetta (alueet 1-3) ja yksi kiveys (alue 4). Alue 1 sijaitsee korkeimman kalliopohjaisen moreenimäen eteläpuolella. Peltosaarekkeen reunasta, etelään viettävästä loivasta rinteestä saatiin pintapoiminnassa talteen mm. rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea. Alue 2 sijaitsee edellisestä 45 m itään pellolla olevan kalliokumpareen ympäristöstä. Siitä löytyi pintapoiminnassa rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea. Alue 3 sijaitsee siitä 24 m pohjoiseen kalliokumpareta ympäröivässä pellossa, josta löytyi rautakauden tyyppin keramiikkaa ja kuonaa. Sijainnin ja löytöjen perusteella arvioimme kohteen asuinpaikaksi.

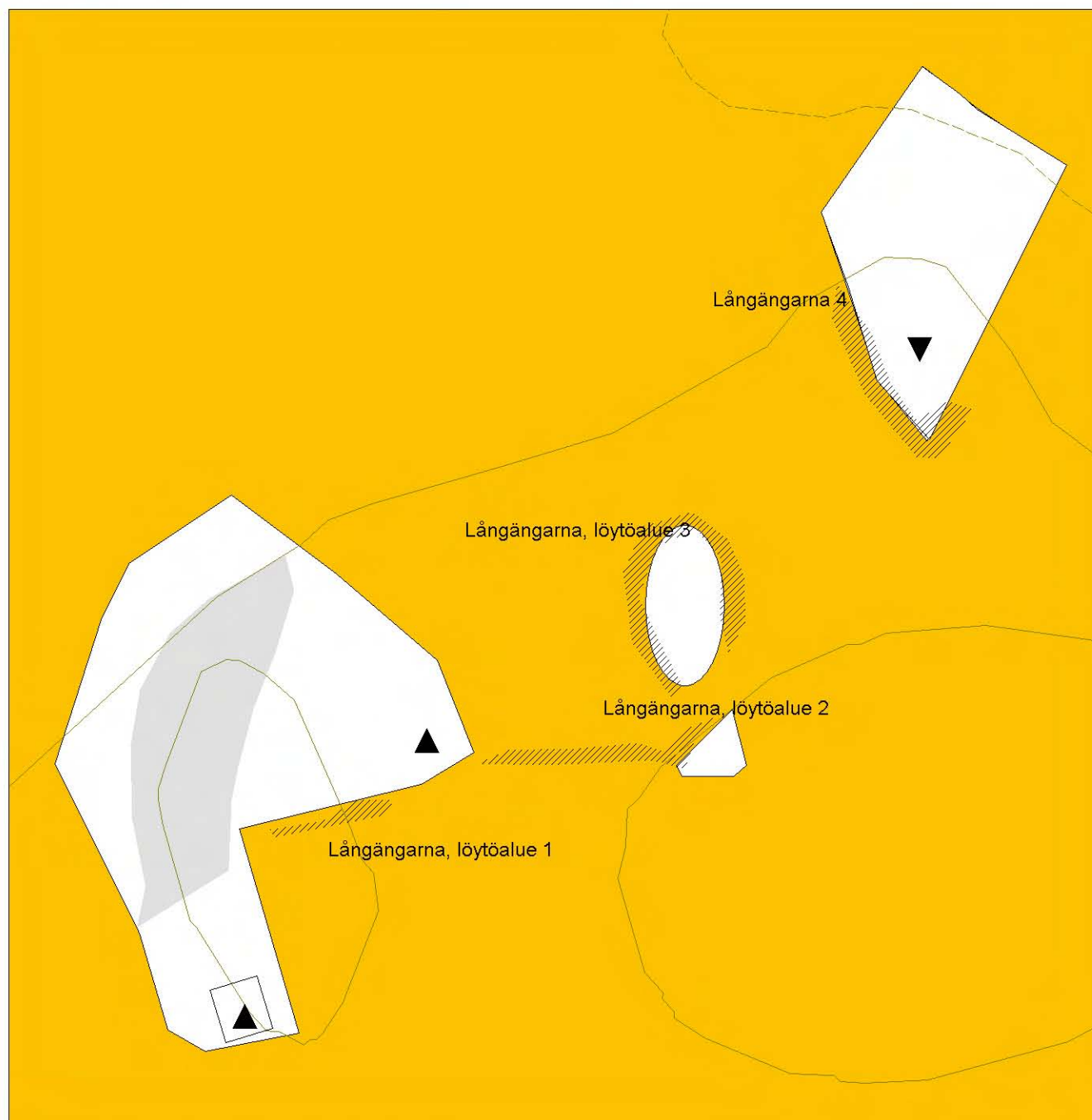
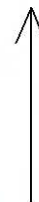
Alue 4 sijaitsee alueen 3 löytöpaikasta 54 m koilliseen sijaitsevalla kalliopohjaisella kumpareella. Kumpareen päällä on tiivis ladottu, osin palanut kiveys, jonka kivet ovat läpimitaltaan noin 10-20 cm. Kiveyksestä 1 m etelään on noin 25 cm syvyydeltä palanutta kivimurskaa, minkä perusteella kyseessä saattaa olla riihenkiuas. Kivimurska levittäytyy mäelle aika laajalti. Korkeimmalla paikalla näkyy voimakkaita tulenpidon jälkiä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kart. Liisa Lohtander

Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

- ◆ peltoraunio, ei tässä kartassa
- ▲ navetan jäännökset
- ▼ palanutta kiveä
- röykkiö, ei tässä kartassa
- ▨ pintapöiminta-alue
- ▨ löytöalue

50 m

Kohdenimi	Nyåkerskullen	N 6664025
Alue	Västanby	E 3315249
Kunta	Karjaa	Z 20

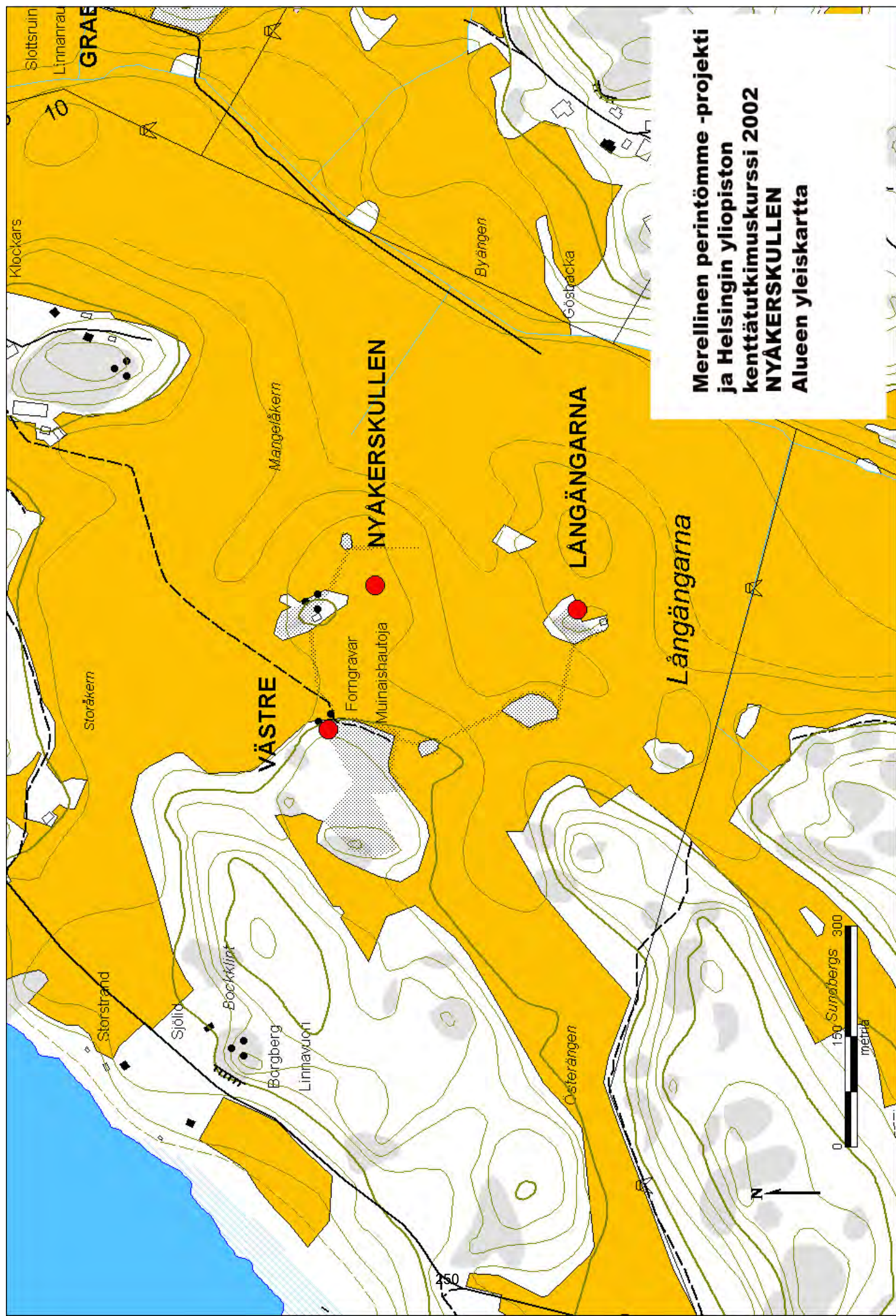
Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Tarkastettu alue sijaitsee Lepinjärven kaakkoispuolella noin 600 m Västanbyn kylän Klockarsin tilasta lounaaseen. Peltöjen ympäröimällä kalliopohjaisen ja pitkänomaisen moreenimäen eteläpuolella. Mäeltä tunnetaan ennestään suurehkoista kivistä kasattu nelisivuinen latomus, joka on Sirkka-Liisa Seppälän inventoinnissa 1996 kohde KARJAA 20 (koordinaatit 6664 127, 3315 207, ± 5 m)

Viereiseltä pellolta, noin 15-20 m mäestä etelään sekä pellon alalaidasta, noin 100 m päästä, saatiin pintapöiminnassa talteen keramiikkaa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
NYÄKERSKULLEN
Alueen yleiskartta**

● latomus

5 m

Kohdenimi	Skriks	N 6662461
Alue	Finby	E 3315126
Kunta	Karjaa	Z 15

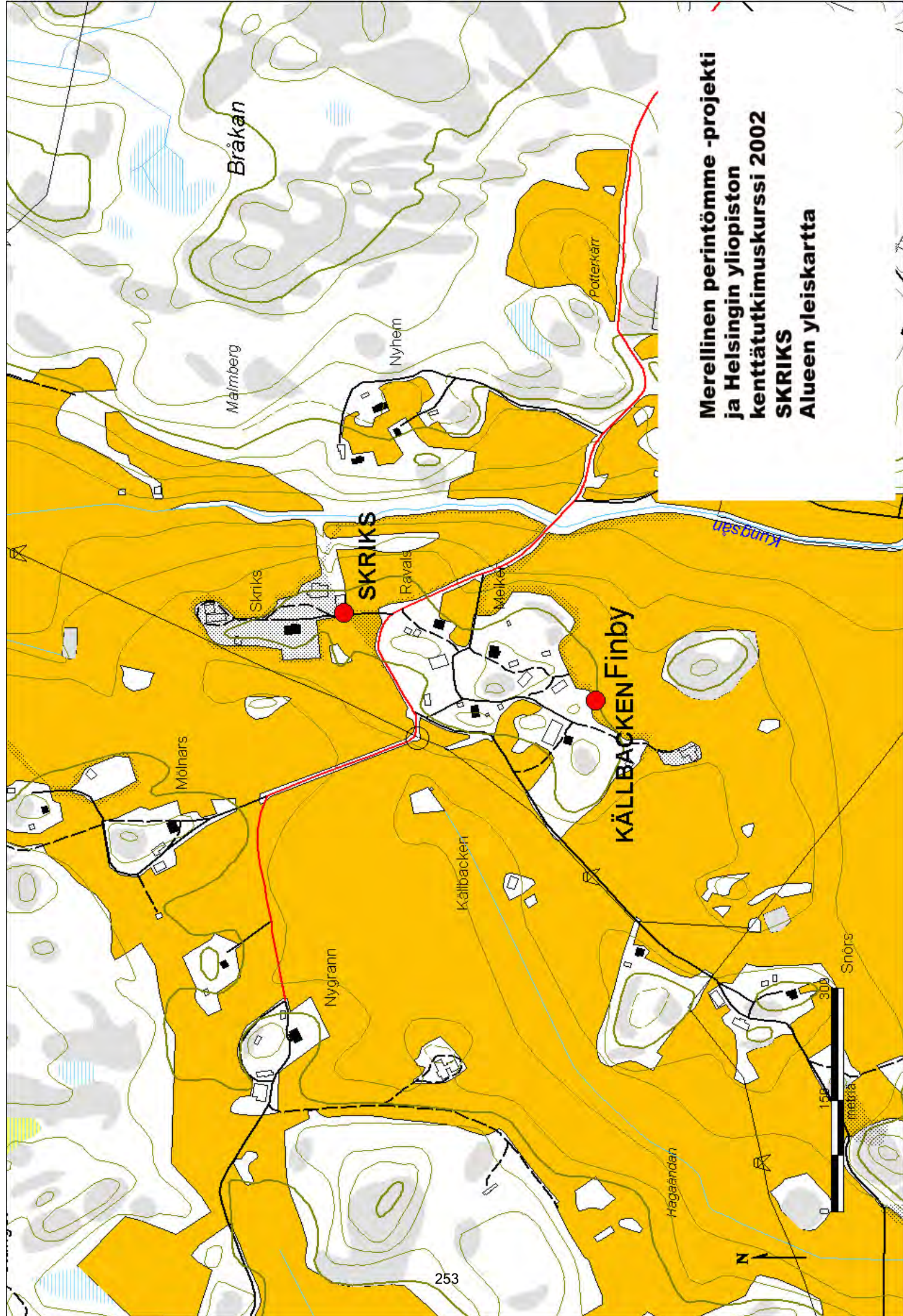
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Finbyn kylässä Skriksin tilalla. Ympäristö on avointa peltomaisemaa. Tila on hiesu- ja savipeltojen ympäröimä, siitä 100 m kaakkoon virtaa Kungsån-joki.

Inventoinnissa joen rannalta (5-10 m mpy), talosta 150-200 m kaakkoon löytyi keskiaikaista Siegburg-keramiikka (koordinaatit 6662307, 3315260, z=2.5). Muualta tilan alueen pelloilta saatiin talteen runsaasti eri-ikäisiä historiallisen ajan löytöjä, kuten hioin, piitä, kuonaa ja punasavikeramiikkaa, jotka viittaavat siihen, että alueella on ollut asutusta. Tilan tonttimaata on muokattu voimakkaasti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
SKRIKS
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Snäckkulla	N 6660665
Alue	Fagnäs	E 3313696
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

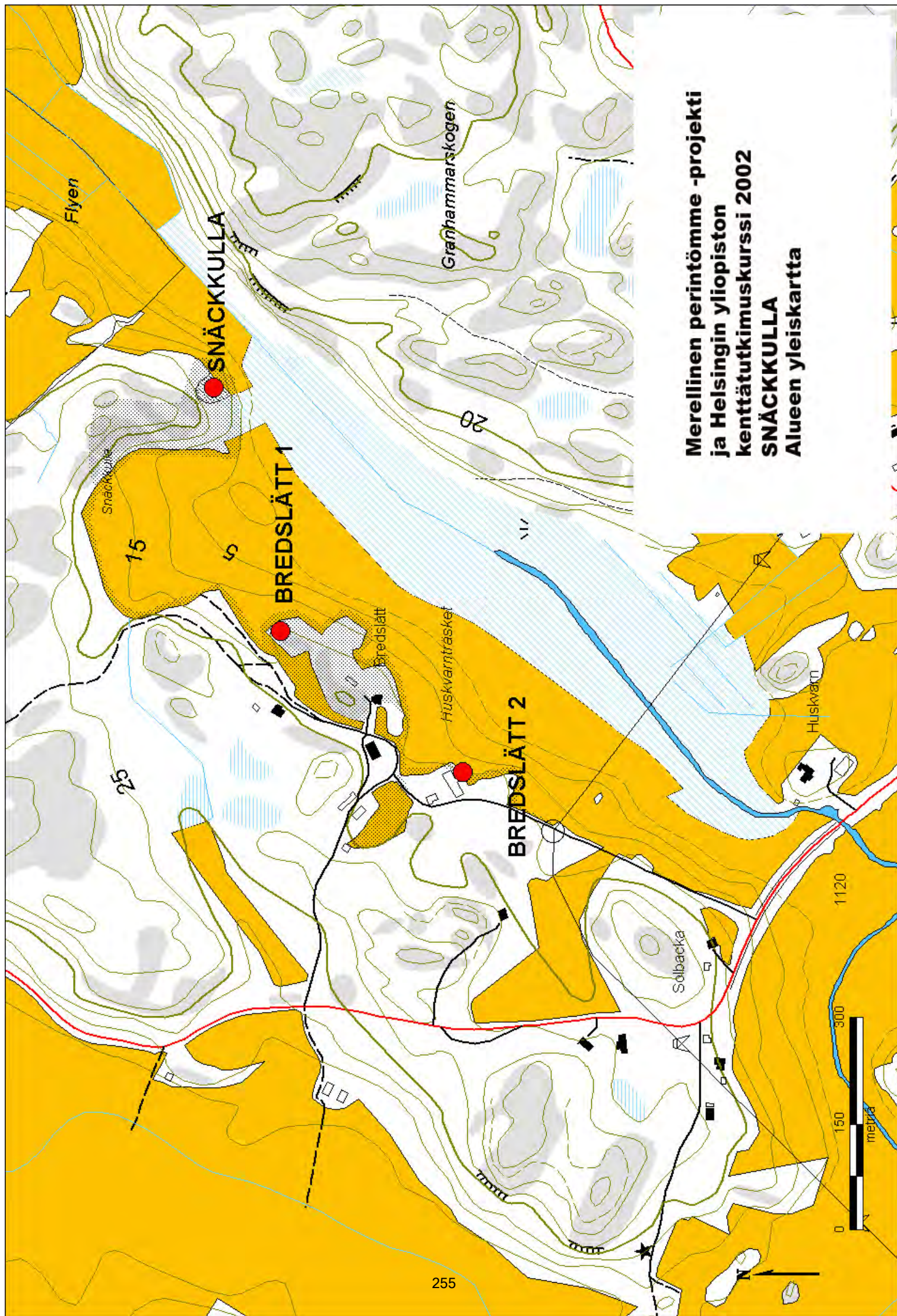
Kuvaus

Kohde sijaitsee Brädslättin tilan koillispuolella olevalla niemekkeellä noin 400 m päässä päärakennuksesta. Latomus on jyrkällä rantaterassilla, jonka pohjoispuolella maasto nousee ja muuttuu kallioiseksi ja kuivaksi kangasmetsäksi, jossa kasvaa myös kuusta ja koivua. Terassin eteläpuolella ympäristö on ketomaista peltoa. Alueella myös hiekkakuoppia.

Inventoinnissa todettiin latomus, joka on 9 m pitkä ja 6 m leveä, ja sen korkeus on maksimissaan 0,70 m. Latomuksen päällä kasvaa katajia. Latomuksesta pohjoiskoilliseen on rakennuksen pohja, sekä pieniä, todennäköisesti latomusta myöhäisempiä röykkiöitä. Pellon rajalla, terassin lounaiskulmalla on todennäköinen peltoröykkiö. Kohteesta ei saatu talteen löytöjä. Paikalla on tilanomistajan mukaan käyty aiemminkin.

Tilan omistajan mukaan karjaalainen kotiseutuharrastaja Lars Nyberg on käynyt tarkastamassa latomuksen ja mahdollisesti kaivanutkin paikalla. Hänen mukaansa myös Knut Drake on käynyt paikalla ja mahdollisesti tehnyt koekuopan alueelle. Draken mukaan kyseessä on torpan jäänteet.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
SNÄCKKULLA
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Snörs 2	N 6661513
Alue	Finby	E 3314598
Kunta	Karjaa	Z 15

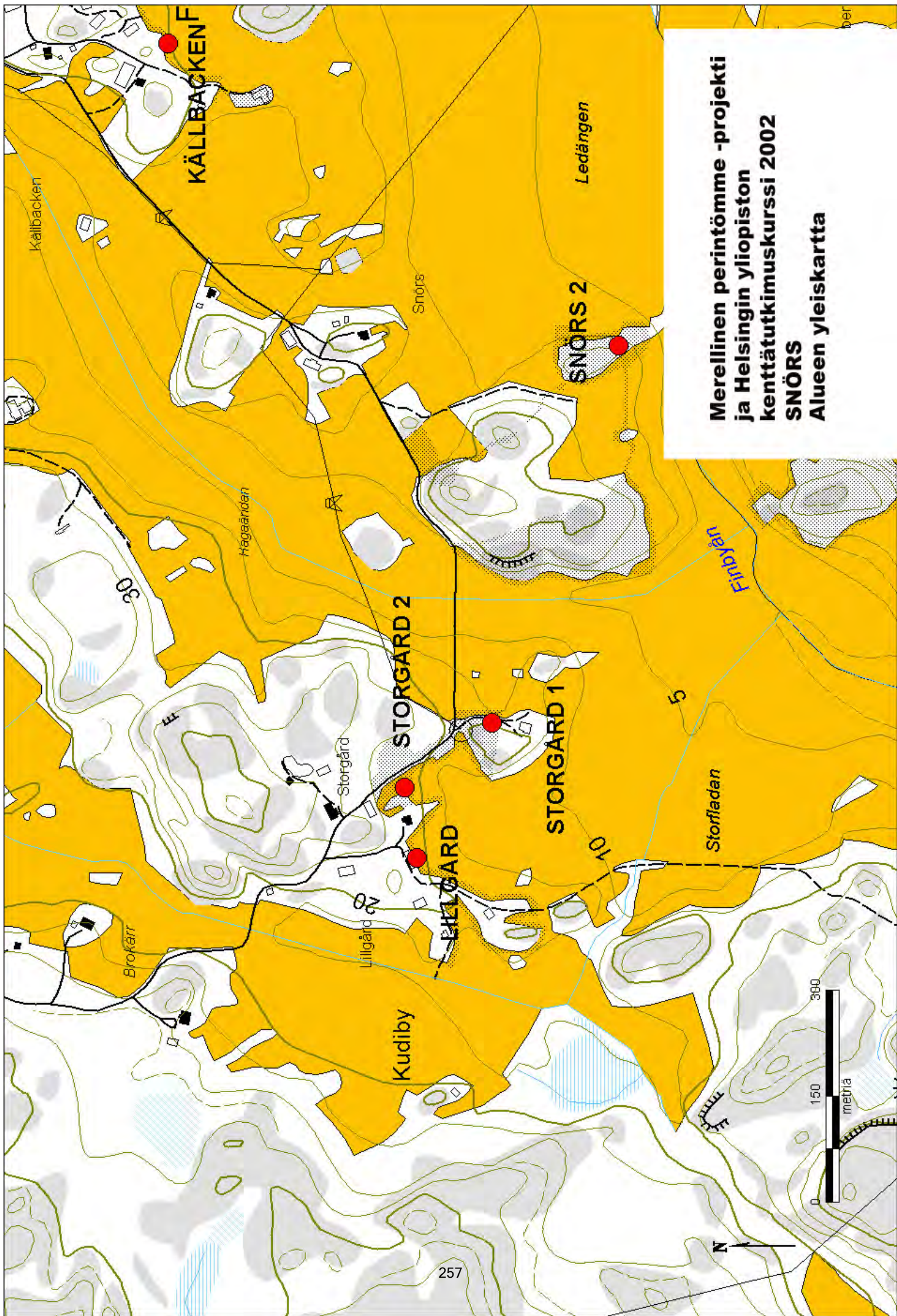
Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

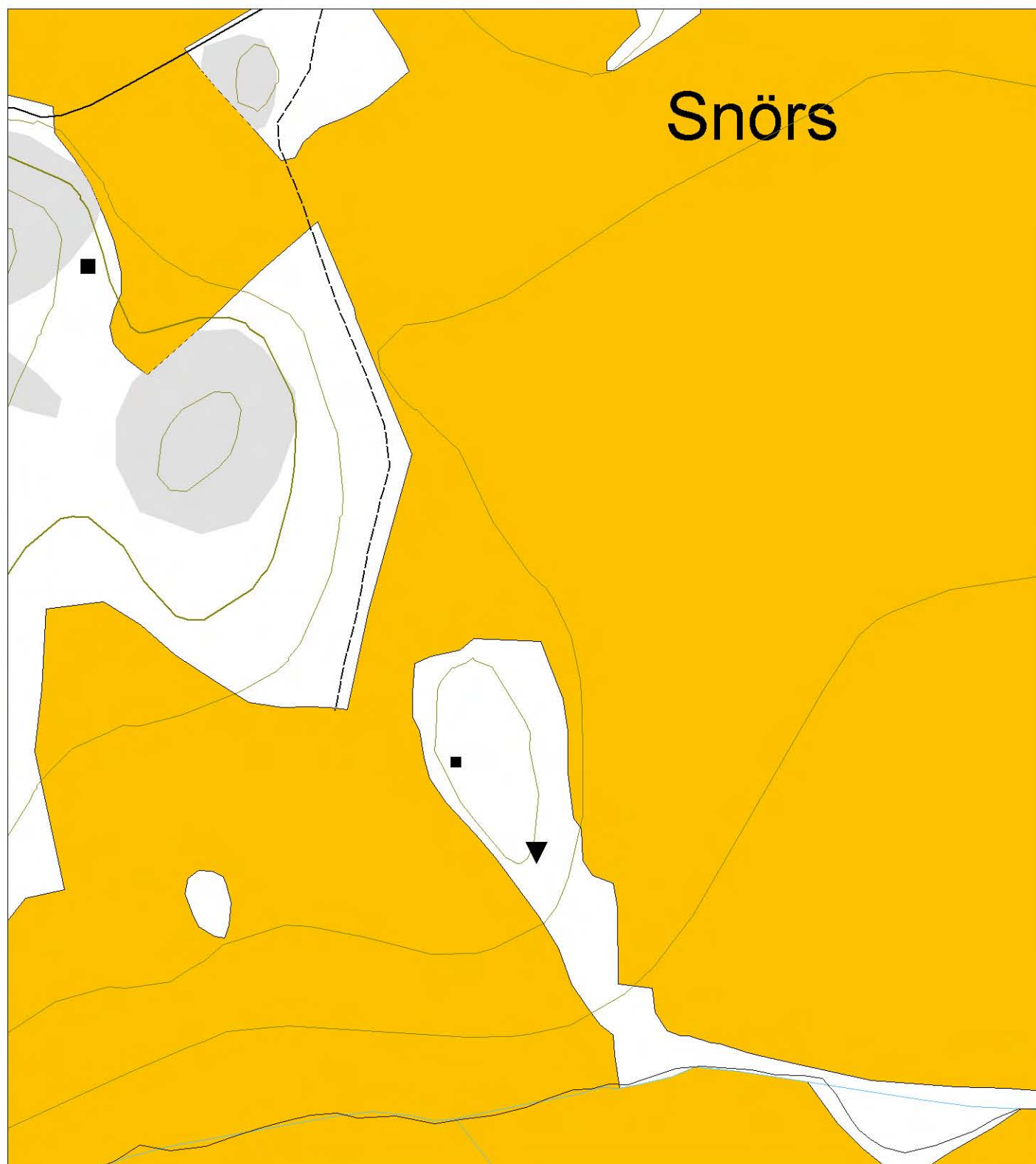
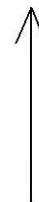
Kuvaus

Kohde sijaitsee noin 400 m Snörsin tilasta etelään. Maasto on peltojen keskellä olevan pitkänomaisen moreenikumpareen eteläkärkeä, jossa kasvaa kuivaa kangasmetsää, valtapuustona mänty. Kumpareen laidoilla on pellolta tuotuja kiviä.

Paikalla todettiin inventonnissa kaksi vierekkäistä latomusta. Ne ovat mahdollisesti epämääräisiä liedenpohjia historialliselta ajalta, riihestä tai asuinrakennuksesta. Latomuksista suurempi on 3 x 1,5 m, pitkänomainen ja soikea. Molemmat latomukset ovat matalia. Kivet ovat läpimitaltaan 5-15 cm, ja pääosin pyöreitä. Kivet ovat tiukasti turpeen sisällä, eli ovat siis ilmeisesti olleet paikalla pitkään. Niissä ei ole palamisen merkkejä. Inventoinnin yhteydessä latomusten päältä poistettiin turvetta, joka palautettiin dokumentoinnin jälkeen. Ympäröiviltä pelloilta ei havaittu löytöjä. Havaintomahdollisuudet olivat kuitenkin huonot, koska pelto oli häinällä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

▼ mahdollisia liedenpohjia 2 kpl

■ Karjaa 11 Hagabacka (Seppälä, inv. 1996)

100 m

Kohdenimi	Stockrosa	N 6659796
Alue	Antby	E 3315973
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

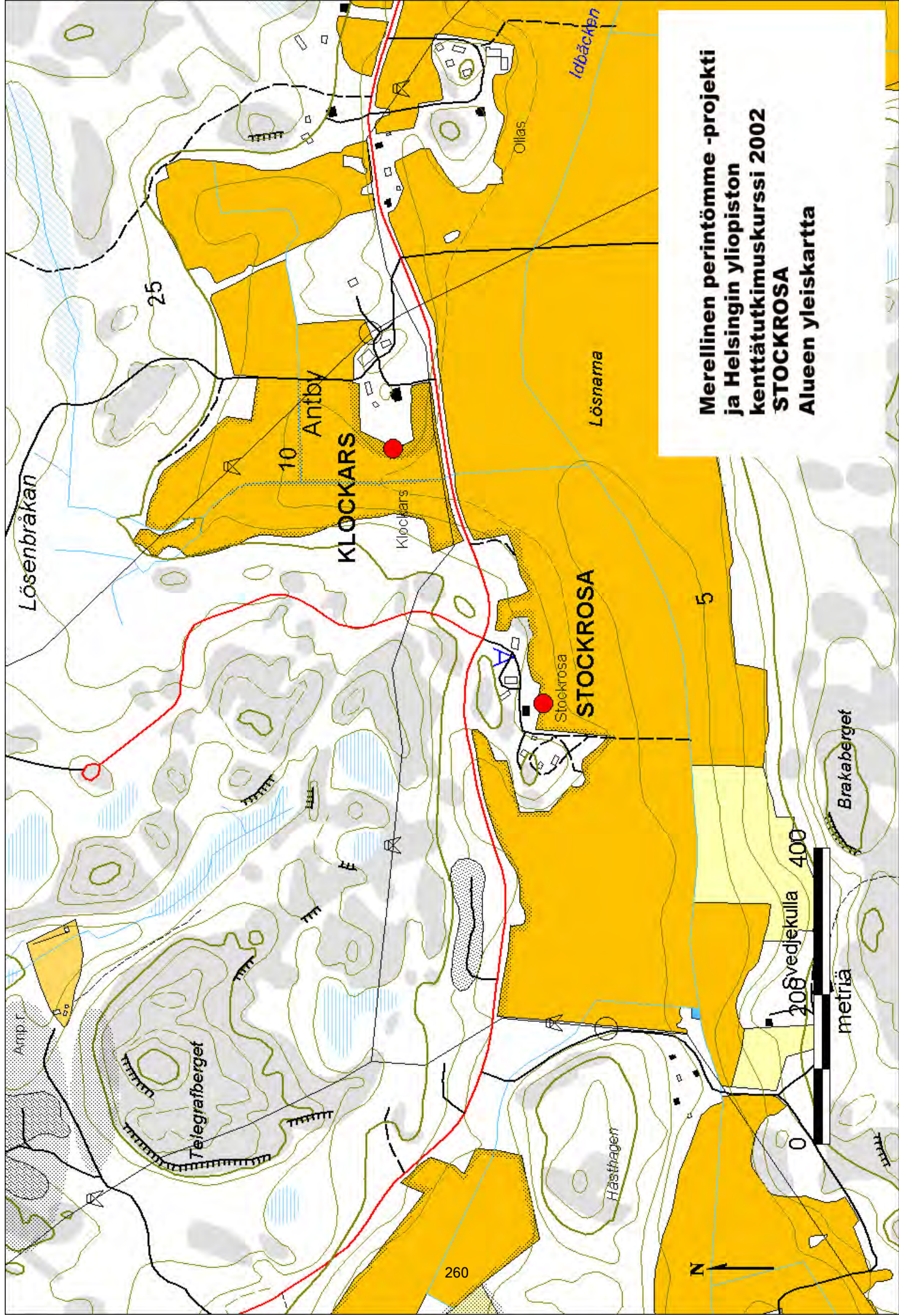
Kuvaus

Inventoitu alue sijaitsee Antbyn kylässä Stockrosan tilan peltoalueella, jonka ympäristössä on sekametsää. Maaperä on hiekkaa ja hiesua. Alue on soraharjun reunaa ja siellä on myös hiekkakuoppa. Tarkistimme Tammisaareen vievän tien eteläpuolisten peltojen reunat tilasta länteen aina Svedjekullaan ja Österängiin vievän tien haaraan asti.

Inventoinnissa löydettiin punasavikeramiikkaa, tiiltä ja valkosavikeramiikkaa.

Omistajan tiedonannon mukaan päärakennuksesta hieman etelään, talon ja pellonreunan välissä, on ollut 1800-luvulla pieni asuinrakennus. Samoin hän kertoi viereisen puron, Idbäckenin, vievän Raseborgin linnalle asti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
STOCKROSA
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Storberg	N 6661097
Alue	Berg	E 3314997
Kunta	Tammisaari	Z 15

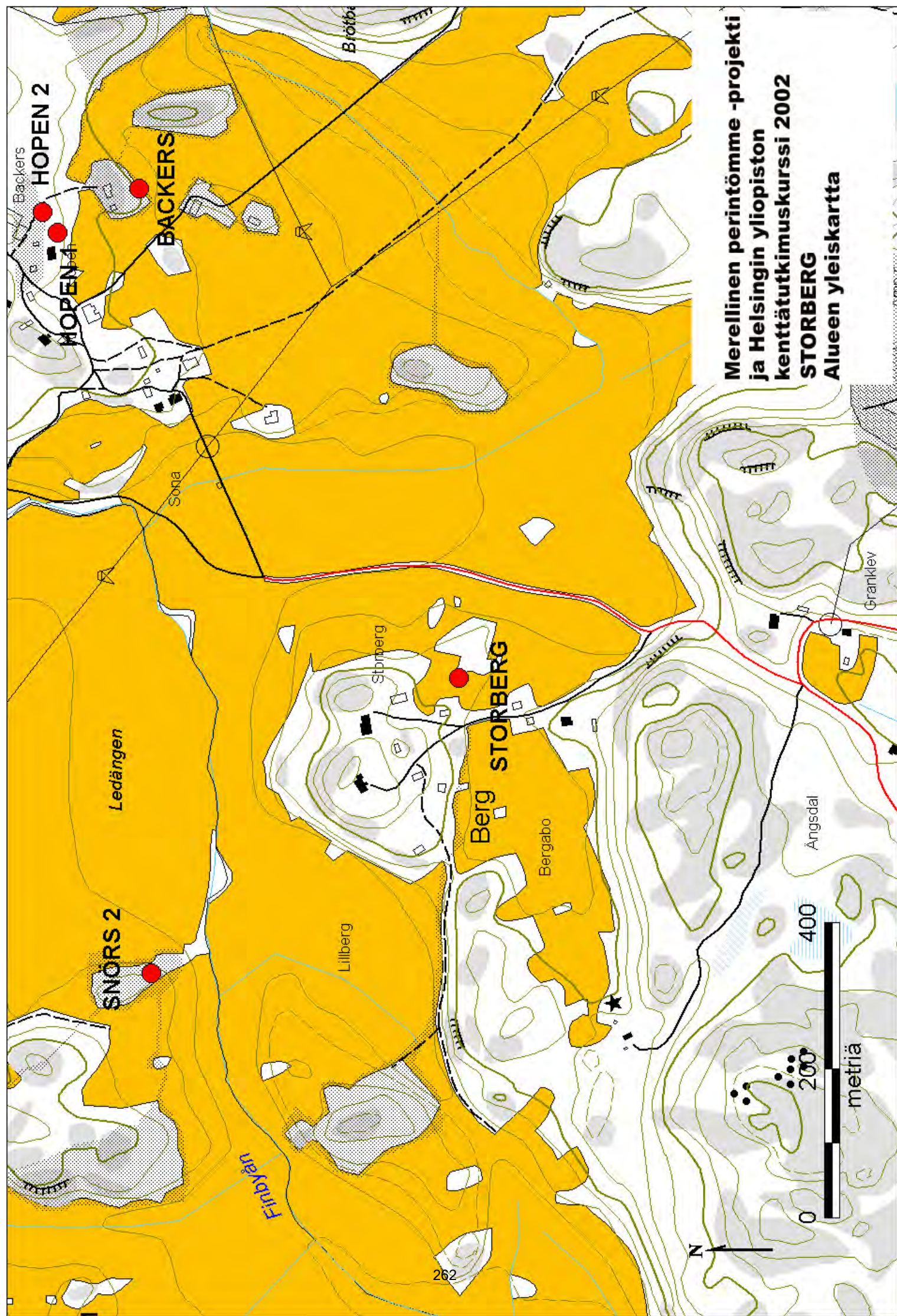
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	moniperiodinen?	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Bergin kylässä, Storbergin tilan mailla. Ympäristö on avointa peltomaisemaa ja valtapuulaji on koivu. Peltosaarekkeilla on kalliopaljastumia.

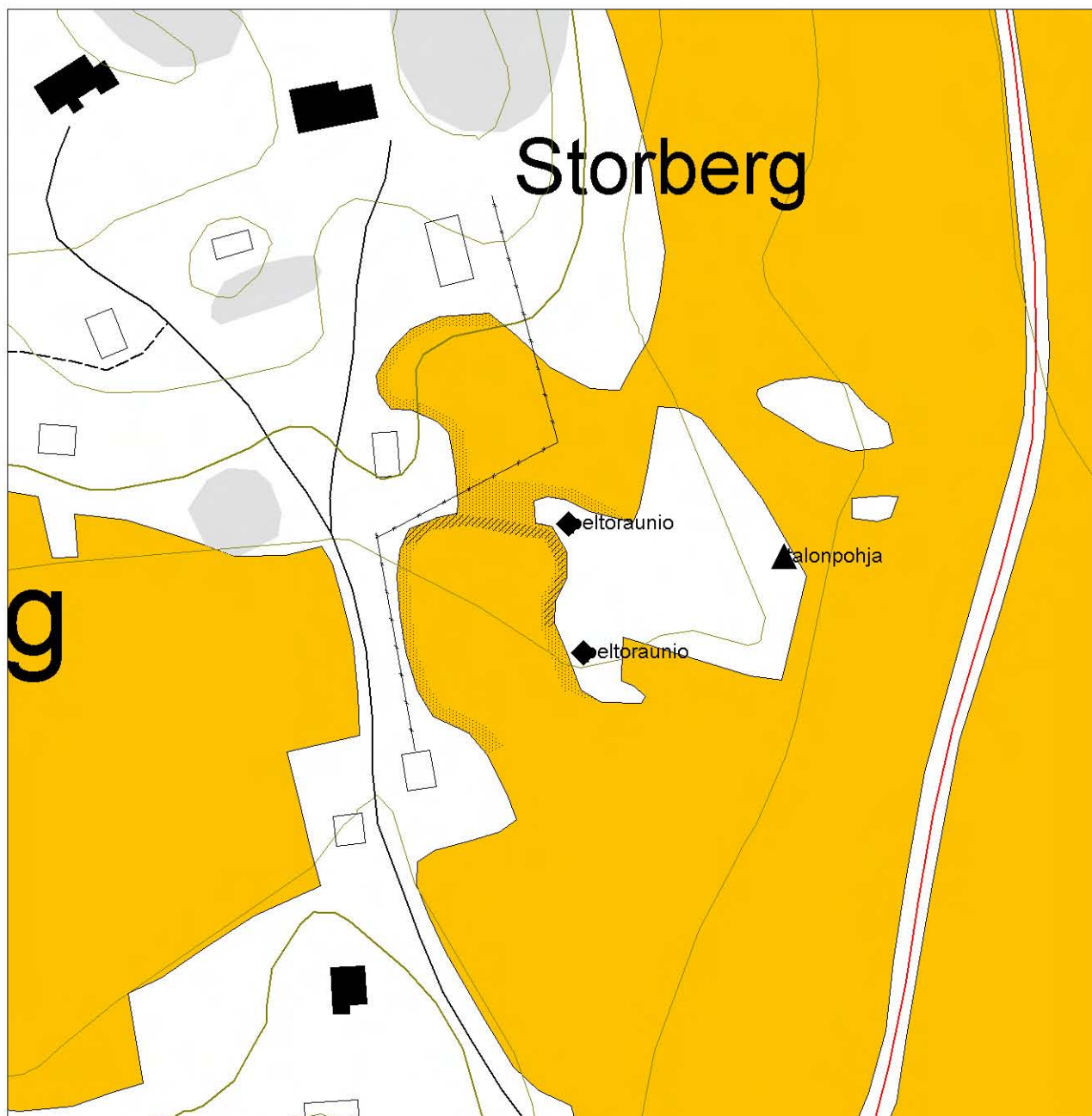
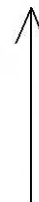
Inventoinnissa tarkastettiin Storbergin tilan päärakennuksen ja alempana, n. 200 m etelään päin sijaitsevan siilon(?) välinen viljelty peltoalue ja sen itäpuolinen saareke. Talosta etelään loivahkosti laskevalta rinteeltä ja itään laskevalla terassilla olevalta pellolta poimittiin mahdollisesti rautakautista keramiikkaa ja historiallisen ajan löytöjä, rautakuonaa ja lasitettua keramiikkaa. Löytöpaikasta noin 50-60 m päässä on kivijalkojen jäänteitä. Rakennus näkyy 1700-luvun kartassa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
STORBERG
Alueen yleiskartta

Kart. Mirjami Kauppinen
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

//// pääasiallinen löytöalue
..... pintapoiminta-alue

100 m

Kohdenimi	Storgård 1	N 6661684
Alue	Kudiby	E 3314088
Kunta	Karjaa	Z 15

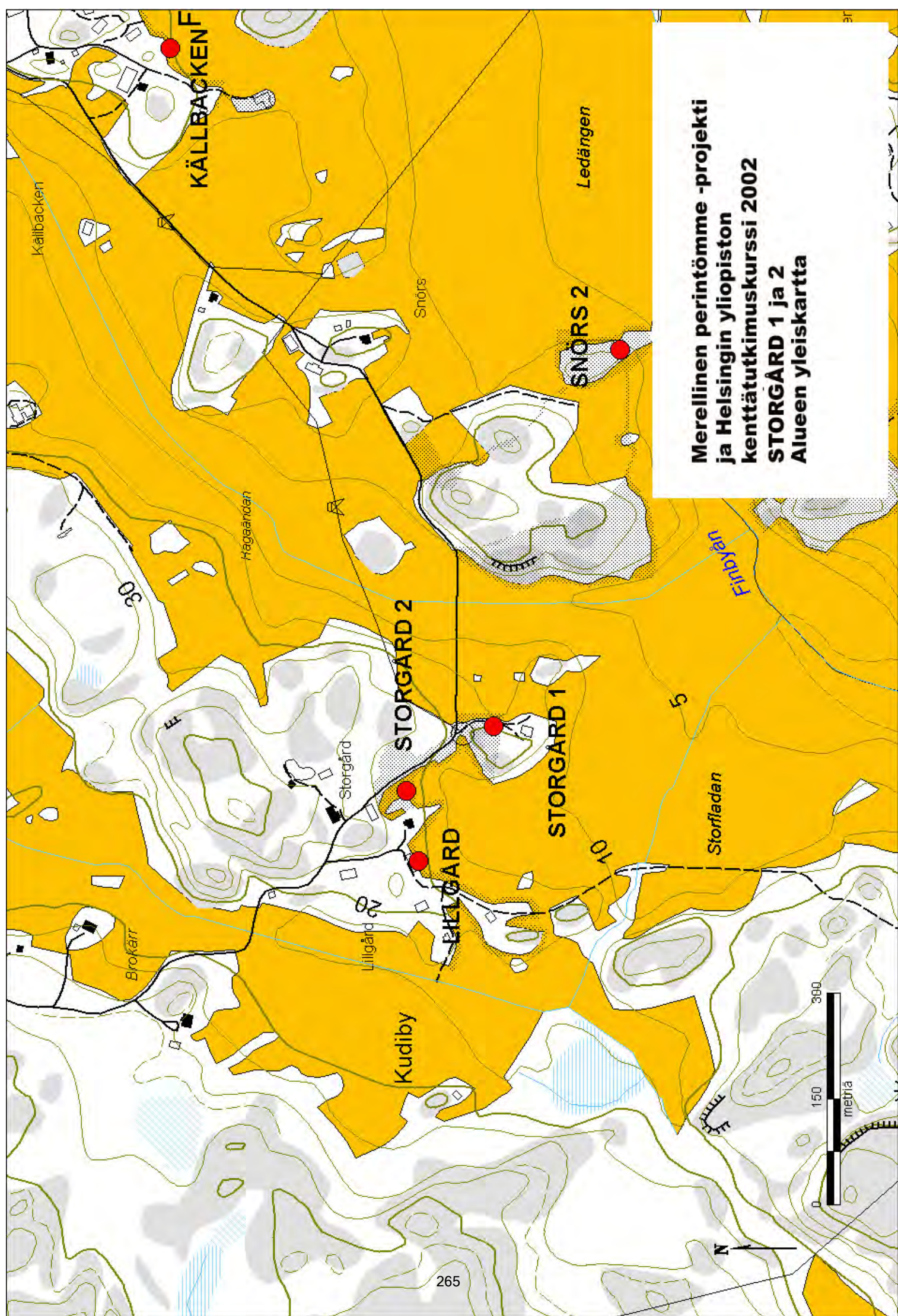
Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Storgårdin tilasta noin 200 m kaakkoon, kalliopohjaisen moreenikumpareen itäreunalla kuivassa kangasmetsässä. Alueen valtapuulaji on mänty. Kallion länsipuolella on sähköpylvään perustuskivikko.

Inventoinnissa todettiin kumpareen itäreunasta, noin 10 m päässä pellostä, suurista lohkaremaisista pyöreistä kivistä tehty röykkiö, n. 2,5 x 7 m. Sijainnin perusteella kyseessä on mahdollisesti peltoraunio. Lähiympäristössä myös muita röykkiöitä, jotka nekin saattavat olla peltoraunioita. Kohteesta ei saatu talteen löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kohdenimi	Storgård 2	N 6661802
Alue	Kudiby	E 3314001
Kunta	Karjaa	Z 20

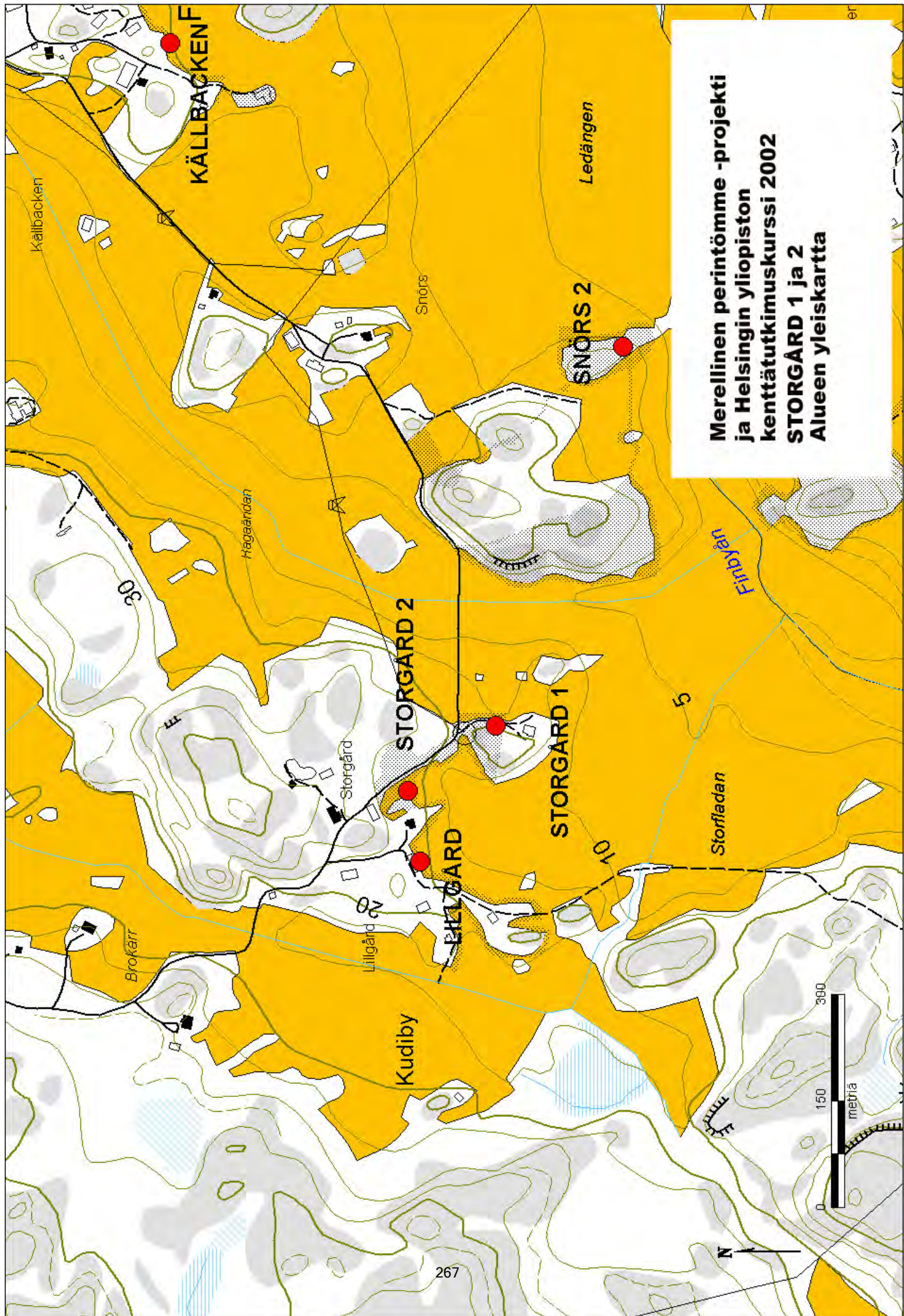
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kohde sijaitsee Kudibyn kylässä, Storgårdin tilalla. Tilan eteläpuolella on peltomaisemaa. Pohjoispuolella nousee korkeita kallioita. Valtapuulaji on mänty. Etelässä laaja peltoaukea jatkuu jokilaaksoon asti.

Pelloilta löytyi pintapöiminnassa punasavikeramiikkaa ja palanutta savea. Myös peltoja ympäröivät kalliot tarkastettiin. Ylempänä kalliolla, 150-200 m tilan päärakennuksesta kaakkoon on rakennuksen perusta historialliselta ajalta. Sen keskellä kasvaa vanhoja katajia.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
STORGÅRD 1 ja 2
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Västre	N 6664088
Alue	Västanby	E 3315053
Kunta	Karjaa	Z 20

Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	rautakautinen?	

Kuvaus

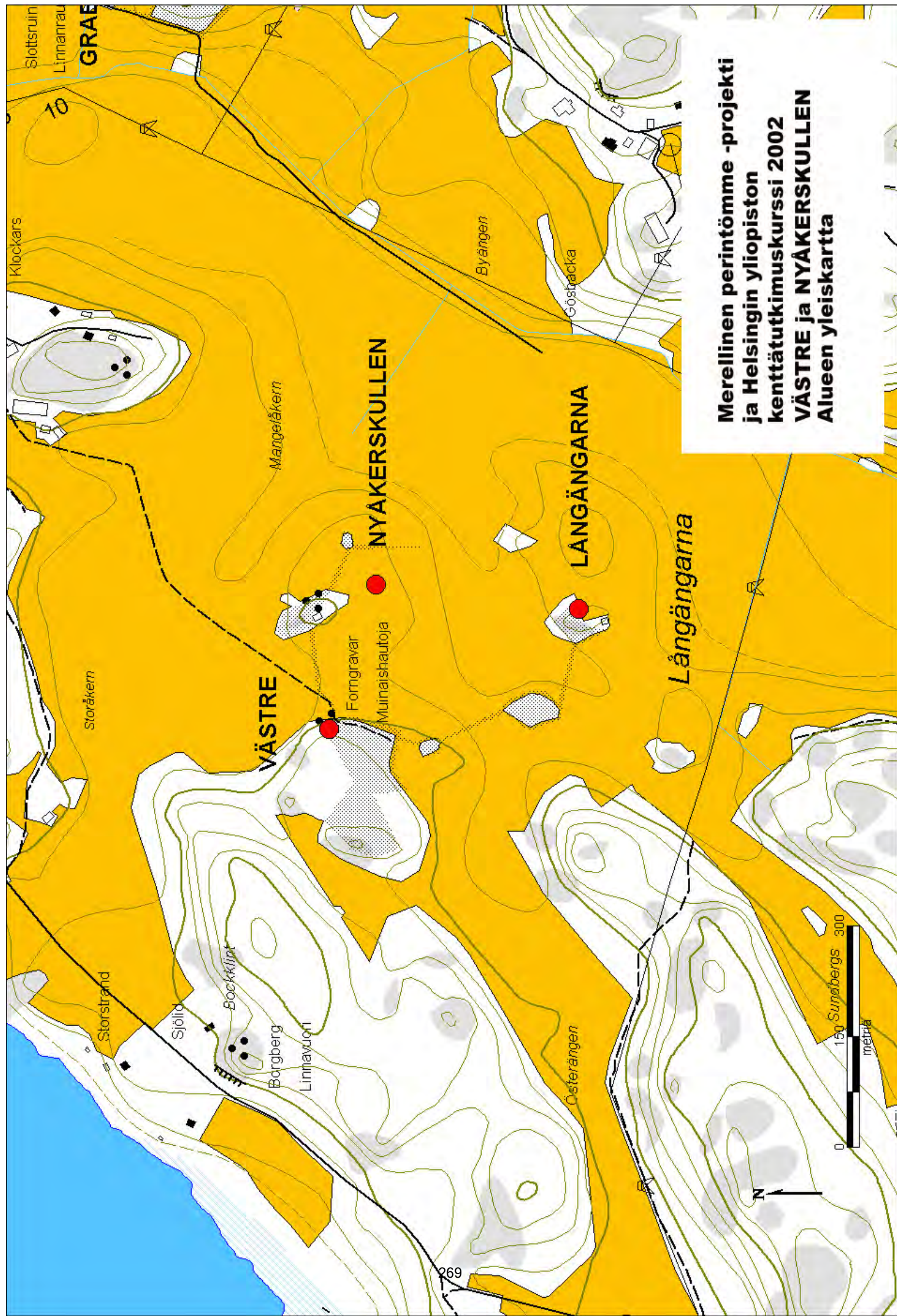
Kohde sijaitsee Lepinjärvestä kaakkoon noin 600-700 m ja Västanbyn kylän Klockarsin tilalta noin 750 m lounaaseen. Paikka on peltojen ympäröimällä kivikkoisella moreenimäellä, jolla on kuusivaltaista tuoretta kangasmetsää. Vallitseva maa-aines on hiesu ja siltti. Moreenimäen itäreunalla sijaitsee yksi latomus (kohde 1) ja noin 100 m päässä edellistä selvästi korkeammalla ja avoimella paikalla moreenimäen kaakkoisreunalla kaksi latomusta (kohde 2). Niistä noin 40 m etelään pellon vierestä ja ojassa on löydetty keramiikkaa (kohde 3). Kohteet 1 ja 2 on mainittu Sirkka-Liisa Seppälän inventoinnissa 1996 (KARJAA 18), kohde 3 on todettu inventoinnissa 2002.

Kohteen 1 latomuksessa on todennäköisesti useita rakennusvaiheita. Sen itäpuolella on suuria kiviä päällä ja pienempiä niiden alla. Länsipuolelle on ladottu pieniä kiviä, joista osassa on palamisen jälkiä ja osa on särmikkäitä. Latomukselle tyypillinen piirre on, että isot kivet ovat päällä ja pienet alla tai seassa. Latomus on säännöllisen suorakaiteen muotoinen ja lähes pohjois-etelä suunnassa, ja se rajautuu maastossa selkeästi. Ympäriällä oleva pohjamaalaji on pehmeää. Koillispuolella on noin metrin läpimittainen kumpare, joka muodostuu pienistä palaneista kivistä. Noin 10 metriä itään on pelto, joten röykkiö ei todennäköisesti ole peltoröykkiö.

Kohteen 2 toisen latomuksen reunakivet ovat suuria, noin 50-100 cm läpimitaltaan. Yksi kivistä on lohjennut, todennäköisesti metsätyökoneen halkaisemana. Sen itäpuolella 6 m päässä kalliopohjalla on epämääräinen ja matala latomus, joka on suorakaiteen muotoinen (2x3x0,20 m). Kivet ovat läpimitaltaan 10-40 cm ja särmikkäitä sekä eri kivilajeja.

Latomuksista noin 40 m etelään kallion pinnalta ja metrin päässä pellostä löytyi sammaleista rautakauden tyyppin keramiikan pala. Myös viereisestä ojasta saatiin talteen löytöjä, mutta ei havaittu mitään merkkiä kulttuurikerroksesta tai rakenteista. Latomusten ja keramiikan välistä yhteyttä ei pystytäkään todistamaan.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2002
VÄSTRE ja NYÅKERSKULLEN
Alueen yleiskartta

● latomus

5 m

Kohdenimi	Fårbacken	N 6660079
Alue	Söderby	E 3280838
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

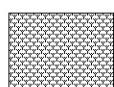
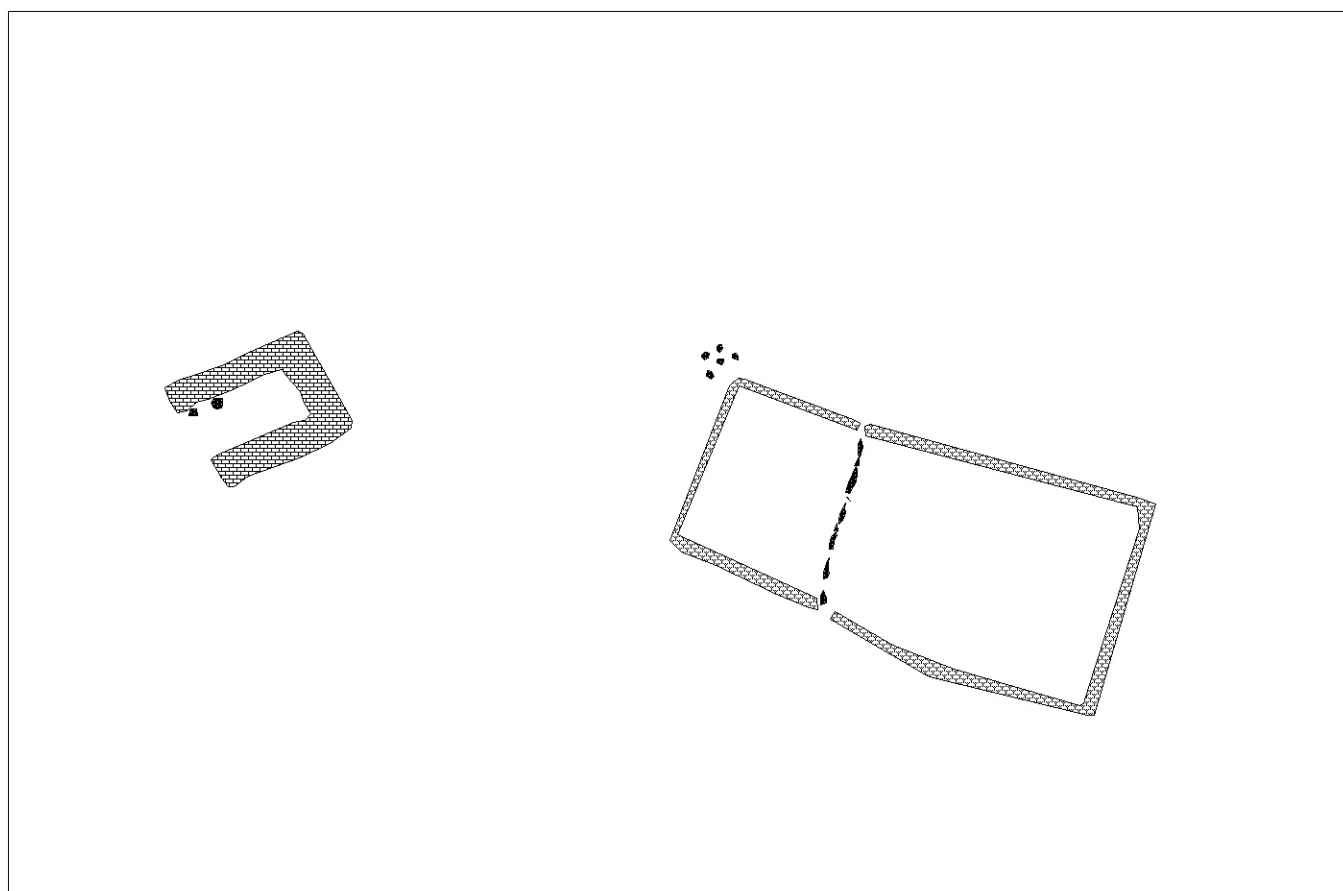
Kohde sijaitsee etelärinteessä olevan pellon takaisessa metsässä. N. 100 metriä kohteesta etelään sijaitsee asuinrakennus. Lähin tie kulkee 50 metrin päässä pellonreunassa.

Kohteessa on merkkejä mahdollisesta asuinpaikasta. Alueella on ollut ilmeisesti useampia rakennuksia kivien päälle perustettuna. Suurimman havaitun rakenteen mitat olivat 11,7 X 6,3 X 10, 8 X 6, 3 metriä. Tämän rakenteen pohjoiskulman lähelle tehdystä koekuopasta löytyi lahonnutta puuta sekä pienehköjä hiilen kappaleita. Lisäksi viereinen pelto pintapoiettiin. Pellon länsipuolen kapeampi kaistale poiettiin ensin, jonka jälkeen käveltiin peltorinteeseen pohjoisosa WE-suuntaisesti. Ylärinteestä löytyi 2 palaa piitä, liitupiipun palanen sekä mahdollinen punasavikeramiikan pala. Ensimmäiseksi poimitulta alueelta löytyi lyijylasitetun punasavikeramiikan pala.

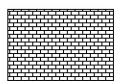
Rakenteet suurelta osin kasvillisuuden peitossa, mikä tekee havainnoinnin tiettyinä vuodenaikoina hankalaksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Söderby, Fårbacken
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:200
Piirt. M. Bastamow, L. Harjanne
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

Kivijalka

Kellari

Kiviä

8 m

Kohdenimi	Hagabo	N 6659293
Alue	Snappertuna	E 3313200
Kunta	Tammisaari	Z 32,6

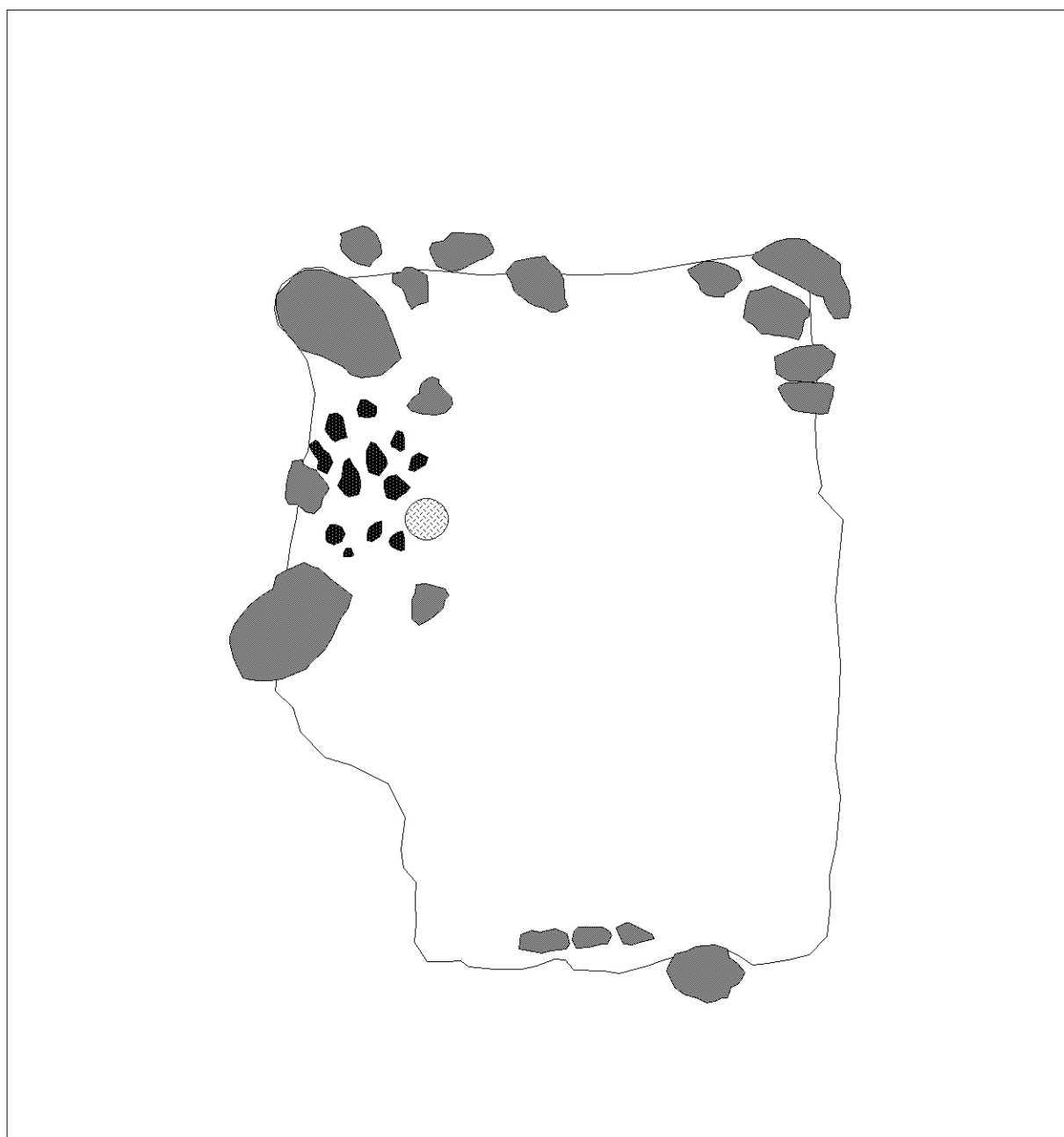
Mj-tyyppi	röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Lähes nelikulmainen kivrakennelma sijaitsee talon pihapiirin pohjoispuolella, n. 30 m talosta. Vieressä on vanha pellon paikka ja lähistöllä toinen pitkänomainen kivrakennelma, joka sivuaa peltoalueen reunaa. Talon pihapiirin reunasta alkaa kuusi- ja mäntymetsä. Rakennelmasta n. 10 m:n päässä pohjoisessa on jyrkkä rinne, joka päättyy peltoon.

Kutakuinkin suorakaiteen muotoisen rakenne koostuu erikokoisista kivistä, jotka ovat halkaisijaltaan 10-50 cm. Rakenteen mitat: NS 5 m, WE 4, 7 m, korkeus 0, 95 m. Kohde luokiteltiin mahdolliseksi peltoraunioksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kiviä

Pieniä kiviä

Puu

2 m

Kohdenimi	Harabacka	N 6658896
Alue	Total	E 3310806
Kunta	Tammisaari	Z 23,7

Mj-tyyppi	Röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	ajottamaton	

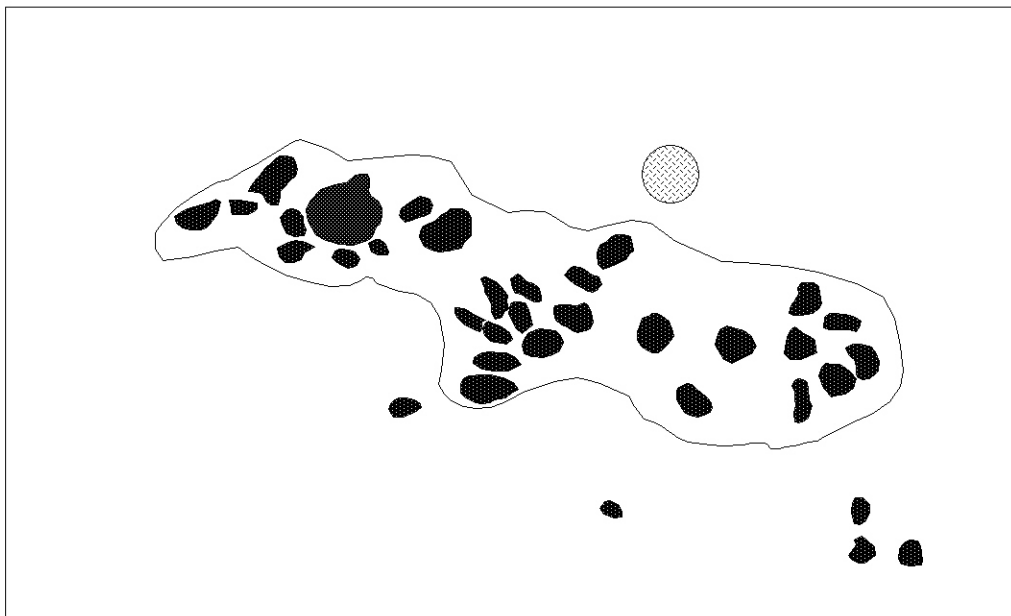
Kuvaus

Kohde sijaitsee länteen viettävällä avokalliolla, kallion reunan lähellä. Kohteesta etelään ja länteen päin vallitsevat näkymät peltoaukeille. Lännessä näkymä myös merelle. Tässä suunnassa, välittömästi kallionkielekkeen alapuolella, sijaitsee Dragsvikenin muinaislahti. Pohjoisessa on hyvin tiheää metsää. Luoteessa ojitettua vesijättömaata. N. 100 metriä kohteesta etelään sijaitsee talo. kallio ja kivet ovat harvann sammalen ja jäkälän peitossa.

Kohde on röykkiöksi erittäin epämääräinen muodoltaan. Sen mitat ovat E-W-suunnassa 3, 90 m ja SW-SE-suunnassa 5, 30 m. Jäljellä oleva kivikasa lähinnä pitkänomaisen muotoinen. Ympäristössä runsaasti röykkiöstä mahdollisesti peräisin olevia pikkukiviä. Viereisen talon vanhan isännän kertoman mukaan aiempien sukupolvien aikana peltokivet on kerätty kyseiselle paikalle. Paikalle on hiljattain rakennettu tietä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Total, Harabacka
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:50
Piirt. L. Harjanne
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

"Silmäkivi"

Kiviä

Puu

2 m

Kohdenimi	Minnesberget	N 6656722
Alue	Kopparnäs	E 3314722
Kunta	Tammisaari	Z 38,6

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

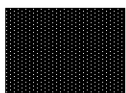
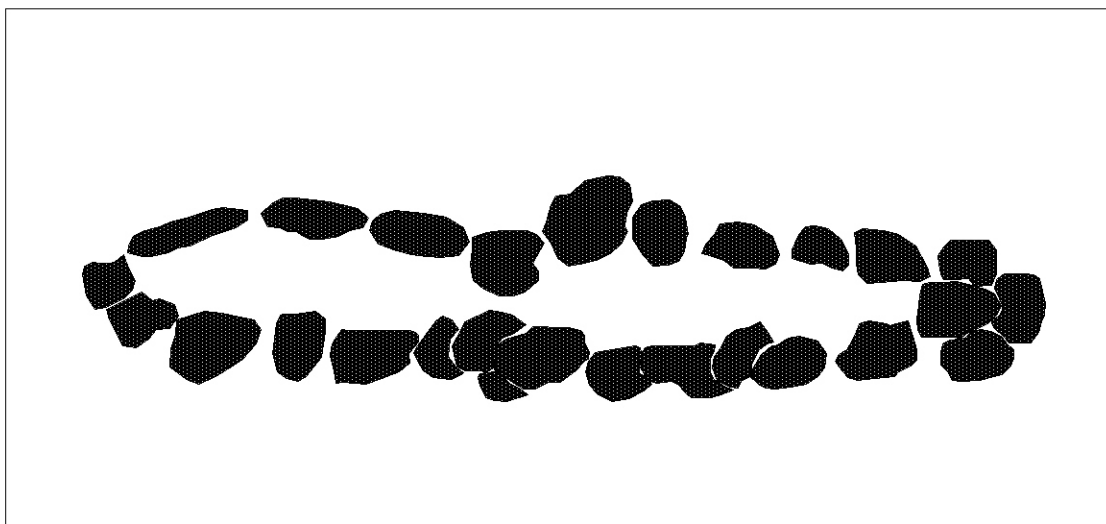
Kuvaus

Kohde sijaitsee länteen viettävällä kallionrinteellä, joka päättyy rantaniittyyn ja mereen. Kohteelta näkymä alarinteessä olevalle pienelle purolle. Kalliomuodostelma, jolla rakennelma sijaitsee ei ole kovin jyrkkä. Kasvusto kohteessa on harvahkoa. Kalliolla harvaa puustoa ja heinikköä sekä jäkälää ja sammalta. Aivan kohteen vieressä sijaitsee puhelinlinja itä-länsi -suunnassa ja asuintaloja n. 10 metriä etelään päin.

Inventoinnissa kalliomuodostelman puolivälistä todettiin kivirakennelma. Se on muodoltaan pitkänomainen, SW 7,3 m ja EN 1,6 m, kivirakennelma, jossa suurehkoja kiviä (max. halkaisija 0,7 m ja min. 0,2 m). Kyseessä on mahdollisesti rajakiveys.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Kopparnäs, Minnesberget
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:50
Piirt. M. Bastamow
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

Kiviä

z ←

2 m

Kohdenimi	Skräddarbacka	N 6655625
Alue		E 3281394
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Löytöpaikat	Löydöt
Ajoitus	esihistoriallinen?	

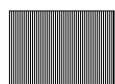
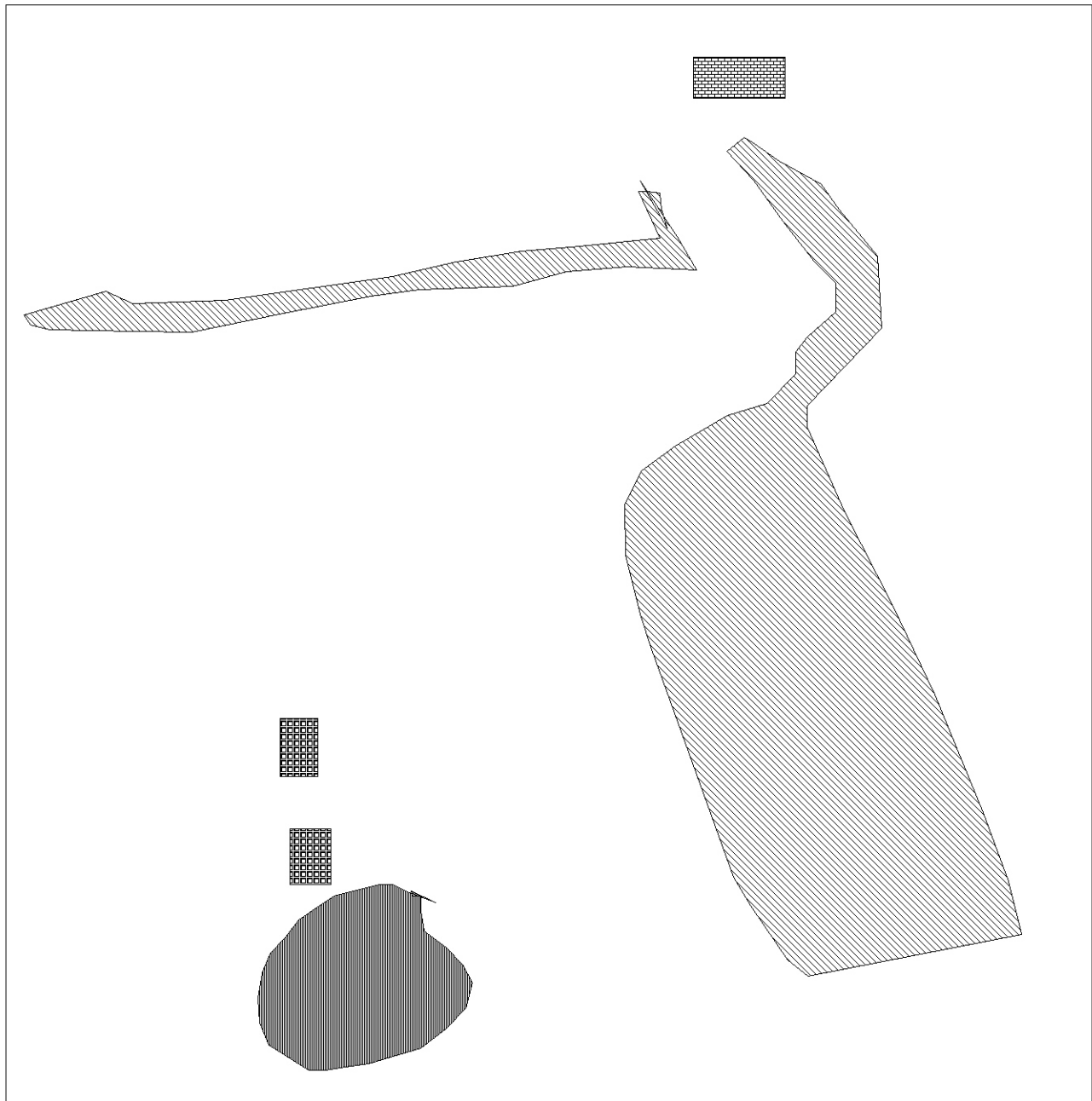
Kuvaus

Alue on laaja etelään viettävä peltoterassi. Pellon ylärinteessä sijaitsee pieni kalliosaareke. Peltoa reunustaa koivuvaltainen sekametsä.

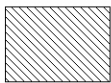
Pelloilta on tavattu irtolöytönä pronssinen putkikirves MIKÄ NUMERO?. Inventoinnissa tehtiin kaksi koekuoppaa etelään viettävälle peltoterassille. Koekuopat tehtiin n. 10 metrin päähän toisistaan. Kuopista ei tullut löytöjä. Koekuopitettua peltoa ei ollut mahdollista pintapoimia, sillä se oli kesannolla. Kesantopellon länsipuolella sijaitsee viljapelto, joka osin pintapoimittiin. Pellon pitkä sivu on n. 60 m ja leveys n. 10 m. Suoritetut toimenpiteet eivät tuottaneet minkäänlaisia löytöjä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

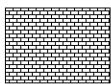
Merellinen perintömme -projekti ja Helsingin yliopiston kenttätutkimuskurssi 2002
TAMMISAARI Snappertuna, Skräddarbacka
Yleiskarttaluonnos
Mk 1:200
Piirt. M-L. Lehtonen
Digitaalinen käsittely: H. Tuominen

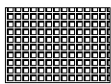
Kallio

Poimintapello

Lato

Rakennus

8 m

Kohdenimi	Östandal	N 6658442
Alue	Snappertuna	E 3313384
Kunta	Tammisaari	Z
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	KK1: punasavikeramiik

Kuvaus

Tarkoituksena oli tarkastaa alue Uutta aikaa vanhemman asutuksen varalta, sillä vuoden 1779 kartassa oli lupaavia peltomuodostelmia.

Alue sijaitsee Snappertunan kylän alueella, Raseborginjoen mutkassa, Tunaborgin ja Galgbergetin välissä. Alue on länsirinnettä ja sitä halkoo kallioharjanne. Pelto- ja nittyaluetta, josta pelto kesannolla, kallioharjanteella on rakennettu useita taloja. Alue on hyvin tuulelta suojassa.

Lisäksi tutkittiin Tunaborgin itäpuolella, Snappertuna Kyrkovägenin ja Finnäsvägenin risteyksen koillispuolella sijaitseva peltoalue.

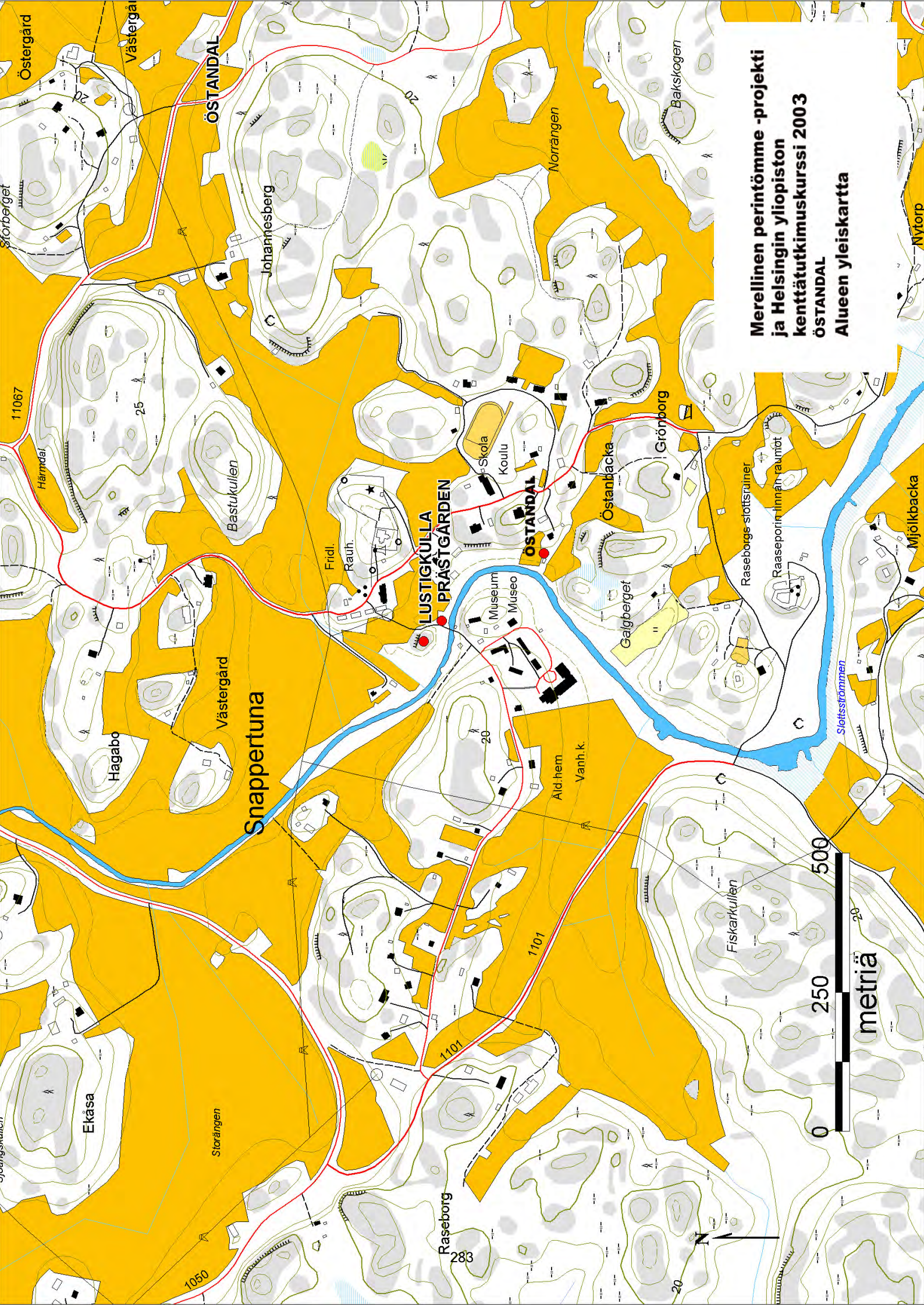
KK1: Tehtiin 15 metriä W paikalla sijaitsevasta vanhasta asuintalosta. Syvyys 47 cm, savista peltomultaa 45 cm, pohjasavea 2 cm. Talteen otettiin yksi pala lasitettua keramiikkaa.

Kävely 1: Pintapoiminta pienestä perunapellosta terassilla avokallion alapuolella 45-40m päärakennuksesta. Kaksi keramiikanpalaa otettiin talteen, lisäksi löytyi runsaasti resenttiä tiiltä ja lasia sekä jokunen luu.

Kävely 2: Pintapoiminta perunapellosta Snappertuna Kyrkovägenin ja Finnäsvägenin risteyksen koillispuolelta. Talteen otettiin kuusi keramiikanpaloja, lasinpala sekä liitupiipun kappale. Lisäksi löytyi runsaasti resenttiä tiiltä ja lasia

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Kaikki löydöt ovat resenttejä eikä mitään merkkejä mahdollisesta vanhemmasta asutuksesta löytynyt.

**Merellinen perintö -projekti
ja Helsingin yliopiston
kanttätkimuskurssi 2003
Ostandal
Alueen yleiskartta**

0 250 500
metria

Kohdenimi	Lustigkulla	N 6658668
Alue	Snappertuna	E 3313221
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Lustigkulla sijaitsee Snappertunan keskustan luoteispuolella, Slottströmmen -joten mutkan pohjoispuolella. Kirkolle matkaa on n. 200m WSW. Kohde sijaitsee mäellä, josta on hyvä näkyvyys joka suuntaan. Joki on Lustigkullan kohdalla kapeimmillaan, joten mäeltä on voitu hyvin kontrolloida sen liikennettä. Kustigkulla olisi ollut sopiva paikka vartiotornille tai pikkulinnakkeelle. Vuoden 1682 kartassa Lustigkulla on jo mainittu, joten mäkeä on todennäköisesti käytetty jo ennen sen käyttöönottoa ns. "Lystimäkenä" 1700-luvulla.

(Lisää Lustigkullan ja Prästgårdenin historiasta ks. Prästgården: Lisätietoja)

KK1

6.5. mäen laella olevan kumpareen SE-terassin S-reunaan avatiin n. 0,60 x 1,75 m² koekuoppa suunnassa SSW-NNE. Heti turvekeroksen alta tuleva sekoittunut multakerrosa oli varsin vähälöytöinen: tiilimurskaa, palanutta savea, 1800-luvun ikkunlalasia, pieni pala luuta jne. merkittävin löytö oli 1300-luvun lopun tai 1400-luvun alun böömiläisen lasipikarin reunapala, joka tuli koekuopan N-päästä. Muuten koekuoppa oli hiiltä ja tiiltä lukuun ottamatta löydötön. ~15cm syvyydellä maanpinnasta tuli koekuopan keskivaiheilla esiin kiveys, jossa oli nähtävissä seinälinja. Kiveyksen keskellä oli savea. koekuopan pohjoisosan NE-kulmassa olipieni alue nokimaata n. 55 cm syvyydellä. N. 60cm syvyydellä esiin tuli koko kuopan pohjoisen osan kattava kerros palanutta silttiä (punaista maata). Koekuopan etläisessä osassa tuli sekoittunutta hiekkaa vastaan n. 35 cm syvyydellä (maanpinta laskee NNE-> SSW).

7.5. koekuoppaa laajennettiin kiveyksen suunatisesti (WNW-ESE).

KK2

7.5. Kummun laelle avattiin n. 50x50cm koekuoppa. Maa oli orgaanista. peruskallio tuli vastaan ~35 cm syvyydessä. Löydöt: tiilimurskaa ja lasia.

KK3

7.5. Samaan linjaan KK1 kanssa avatiin 50x50cm koekuoppa. Kiveys ei jatkunut täällä- Kuopasta tuli fajanssia, kvartsikide, lasitettua keramiikkaa, lasia ja palanutta savea. Pohjalla tuli savea n. 40 cm syvyydessä.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Lustigkullan mäen päältä saadut löydöt ovat mielenkiintoisia. Böömiläisen lasipikarinpala on kiistaton todiste keskiaikaisesta toiminnasta, joka luultavasti liittyy linnan toimintaan. Seinälinjasta pitäisi paljastaa suurempi osa, jotta voisi selvittää sen luonne varmemmin. On mahdollista, että se on rakennuksen lisäksi jonkunlaisen terassoinnin perusta, joka tehtiin kun Lustigkulla sai nykyiseen puistomaisensa ilmeensä. Silloin on myös mahdollista, että lasipala on voinut joutua paikalle maansiirtojen yhteydessä. Mäki on lähinnä kalliota, joten paikalle on todennäköisesti tuotu maa-ainesta. Toisaalta mäen ympärillä on enemmän kuin tarpeeksi hyvää maaperää tähän tarkoitukseen, joten on mahdollista ettei lasi ole tuotu kaukaa vaikka se ei olisikaan in situ- löytö.

Kohdenimi	Prästgården	N 6658650
Alue	Snappertuna	E 3313279
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	Kairaus

Kuvaus

Prästgården sijaitsee Snappertunan keskustasta luoteeseen, Slottströmmen -joen pohjoispuolella. Snappertunan kirkko sijaitsee Prästgårdenin koillispuolella n. 100 metrin päässä, pappilan eteläpuoleisella pellolla.

Prästgården sijaitsee pellolla loivassa lounaisrinteessä. Pellolla on kalliopaljastuma, jonka päällä ja ympärillä on irtokiviä. Papin kerrotaan raivanneen peltoa 1800-luvulla, jolloin siitä löytyi paljon kiviä. Myös Prästgårdenin luoteispuolella kulkevan tien toisella puolella on kiviä (pellon keskellä ja lounaisreunassa).

Pelto on nykyään viljelemätön ja se on heinikkoista.

Saavutettavuus on helppo. Lähin tie kulkee pellon reunalla.

Kairaus:

Prästgårdenin pelto kairattiin SW - NE -suunnassa (30 astetta) 5 m:n välein (85 metriin asti) alkaen HO3 GPS -pisteestä. Pääosin maa on savista peltomultaa, jonka alla on kova harmaa savimaa. Maassa on tiilimurskaa ja varsinkin peltomullan ja savimaan välissä on hiiltä. Muutamissa kohdin (esim. 20m, 35m, 65m) hiili muodostaa kerroksen. Kairauksissa löytyi myös palanutta savea ja palanutta luuta. (Tarkemmat havainnot kairausten liitteenä). Poikittaiskairaukset SE -suuntaan (120 astetta) tehtiin lähelle pellolla sijaitsevaa kalliopaljastumaa. NW -suunnan (300 astetta) kairaukset tehtiin terassille. Prästgårdenia halkovan tien W-puolisen pellon kairauksista ei tullut löytöjä, mutta maa oli silttiä ja siinä näkyivät selkeät sedimenttikerrokset.

Löydöt: Kuona (1), palanut luu (2), palanut savi (3), tiili (1)

Koekuoppa 1:

60x60cm: kokinen koekuoppa tehtiin kalliopaljastuman NW -puolelle. (30 astetta linjan 25m:n kohdalle, suuntaan 120 astetta, 3,4 - 4,0m, koekuopan pohjoisreuna). Koekuopan turpeessa oli paljon tiiltä. Kuopasta löytyi myös palanutta savea. W-profiilissa n. 15cm syvyydessä oli tiili (lev 13,5 cm; paks 8,5 cm). 30 cm -> maa oli hyvin nokista ja siinä oli palaneita kiviä. 30 cm:n syvyydessä oli myös hiekkakivi. Kuopan pohjalta löytyi mahdollisia laastinmuruja. Löydöt: Kupari ? (1), palanut luu (6), palanut savi (4), lasin reunapala (1), muut löydöt (5). Löytöjä ei otettu talteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

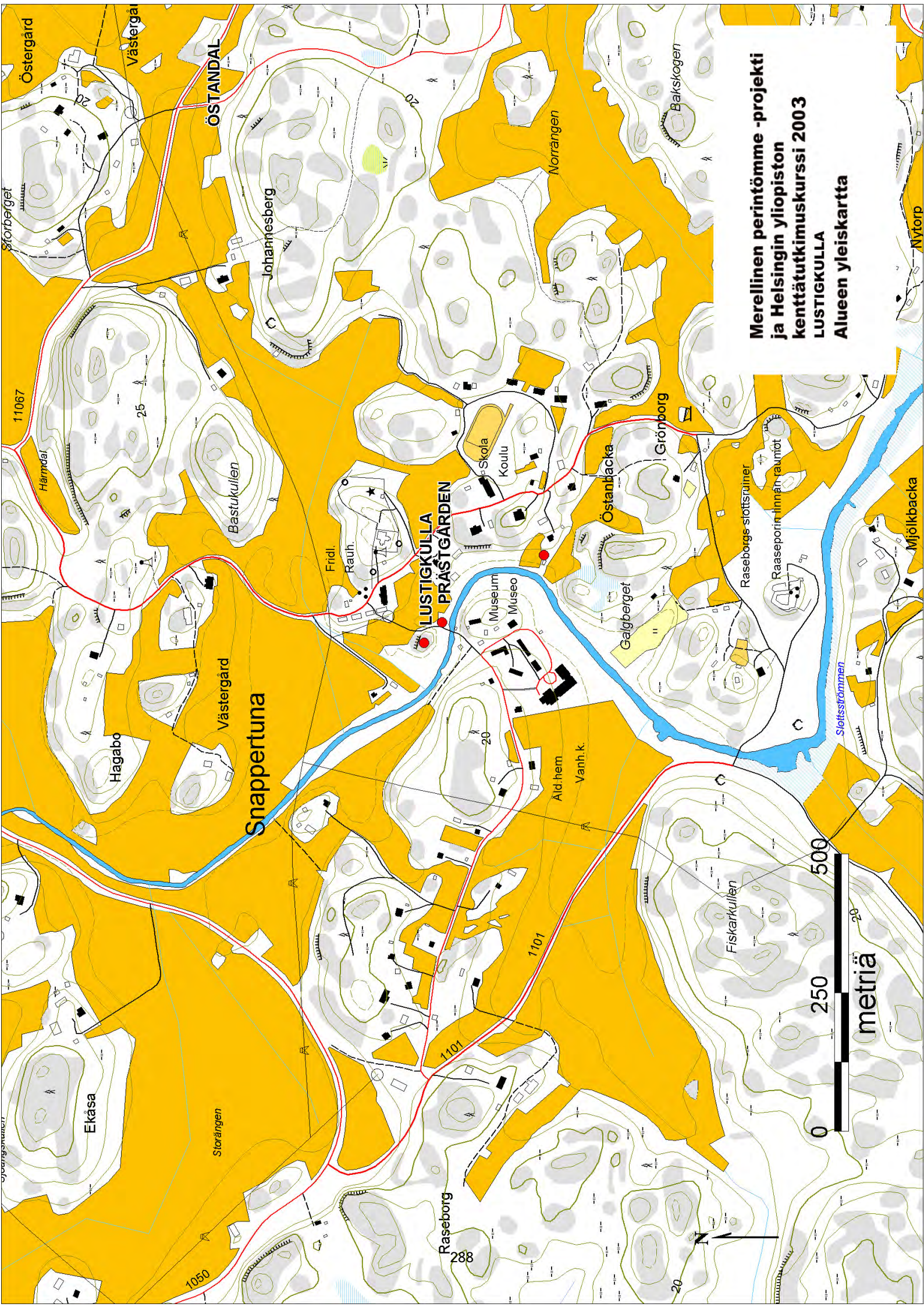
Paikalla oli selkeästi merkkejä ihmistoiminnasta ja mahdollisesta asuinpaikasta. Ajoutuksen ja funktion saaminen vaatii jatkotutkimuksia.

9.5. Paikallinen informatti Birger Forsman antoi seuraavia tietoja:

Paikalliset kutsuvat Lustigkullaa Lubkulllaksi

Eino Öhman (joka perusti Forngårdenin) paikallishistorioitsija, kaivoi, kun uusi vesijohto vedettiin 1958. Teki koekuoppia. Putki kulki pellon pohjoisosassa, kartta on seurakunnalla. Tiedot MV:llä?

Frans Isak Selin oli kappalaisena, täytti maata pellolle navetasta. Perusti Lustigkullan töppäineen, tuonut maan Prästgårdenista. Siirrellyt kiviä pellolla.

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
LUSTIGKULLA
Alueen yleiskartta**

0 250 500
metria

Kohdenimi	Fagnäs E	N 3313844
Alue	Snappertuna	E 6659819
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Fagnäs E sijaitsee Snappertunan kirkolta n. 1,2 km NNE, Fagnäsin kylän itäpuolella. Kohde sijaitsee n. 120 m SEE tilan päärakennuksesta kahden peltoalueen välisellä niemekkeellä sijaitsevan kalliokukkulan laella. Kohteen pohjoispuolella n. 120 m päässä kulkee Tammisaari - Inkoo välinen tie.

Kallionlaen kasvillisuus pajua ja katajaa, aluskasvillisuus heinää ja sammalta.

Kohde on nurkkaliedellä varustettu talonpohja, josta kivijalka ja lieden perustukset vielä nähtävissä. Liesi sijaitsee talon pohjoiskulmassa ja talo on NW-SE -suuntainen.

Kivijalan mitat:
pituus: 3,5 m
leveys: 3,0 m

Rakenne liittyy todennäköisesti 1600- ja 1700- lukujen kartoissa näkyviin taloihin, jotka sijaitsivat ko. kallionkukkulan W- ja N- puolilla. Näistä W-puolen talon kohdalla on uudehko ulkorakennus, kun taas N- puolen talon paikalla on peltoalue. Kummastakaan ei inventoinnin yhteydessä havaittu jäänteitä.

Talonpohjasta n. 50 m etelään pelloilta löytyi vaalea keramiikanpalanen ja n. 115 m länsilounaaseen peltoniemekkeeltä lasitettua punasavikeramiikkaa ja sininen lasinpalanen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
FAGERNÄS
Alueen yleiskartta**

Inventoidut alueet

Kohdenimi	Granhammarskogen	N 3314468
Alue	Snappertuna	E 6660372
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Luonnonmuostuma	Löydöt
Ajoitus	Ajoitus epäselvä	

Kuvaus

Granhammarskogen sijaitsee n. 2,0 km Snappertunan kirkolta NE, Fagernästä Inkooseen johtavan tien pohjoispuolella.

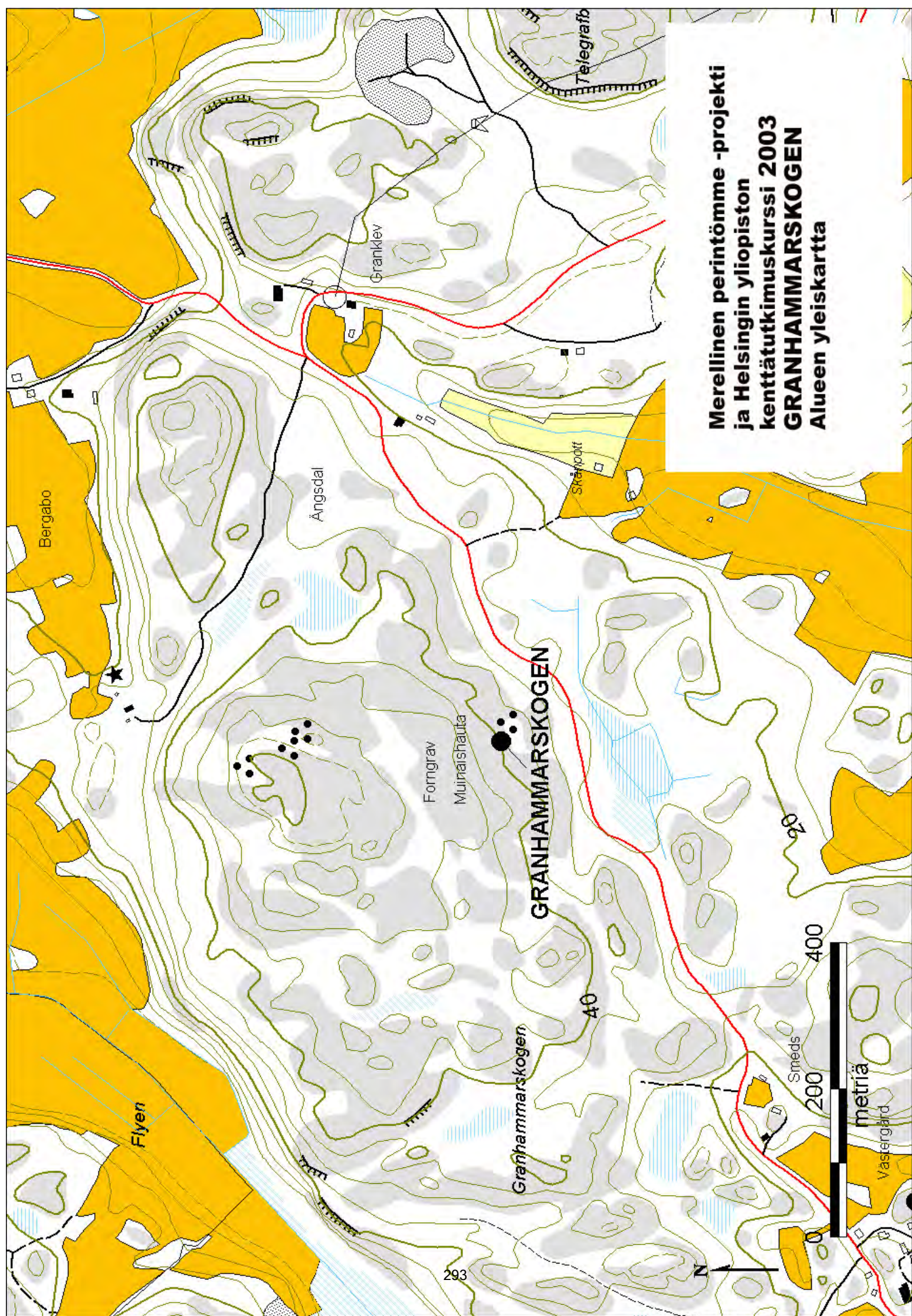
Kohde on eteläänpäin laskevassa kallionnotkelmassa sijaitseva pirunpelto, jossa tarkastuksen yhteydessä havaittiin rakkakuoppa. Ympäröivä kasvillisuus on mäntyvaltaista metsää, jossa on myös katajaa ja vähän koivua. Osa kohteen kivistä on aluskasvillisuuden peittämää, joka on sammalta ja jäkälää. Ympäristön maaperä on kalliota.

Pirunpellon mitat:
pituus: 11 m
leveys: 10 m

Rakkakuoppa sijaitsee pirunpellon länsi-luodepäässä ja siitä lähtee kohti itä-kaakkoa n. 3 m pitkä ja 1,5 m leveä "käytävä". Kuopasta poistettuja kiviä on kasattu valliksi käytävän eteläpuolelle. Kuopan funktio jäi epäselväksi.

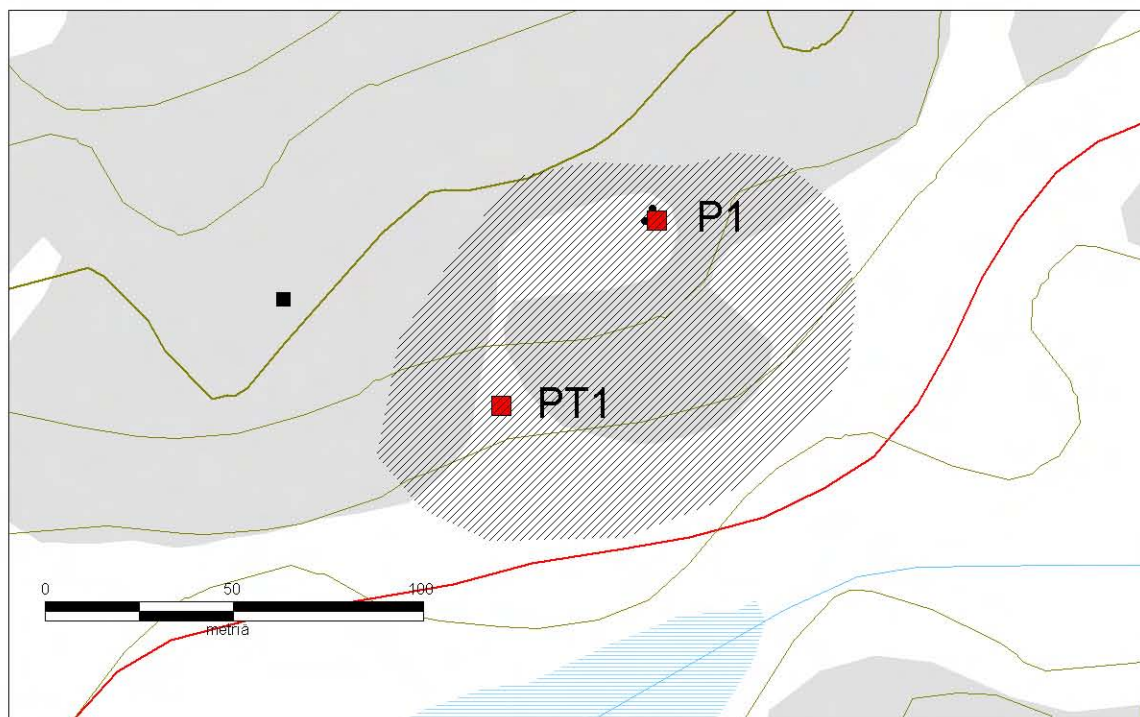
Rakkakuopan mitat:
pituus: 1,6 m
leveys: 2,0 m
syvyys: 0,6 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
GRANHAMMARSKOGEN
Alueen yleiskartta**

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Halngälan	N 3314739
Alue	Snappertuna	E 6659271
Kunta	Tammisaari	Z

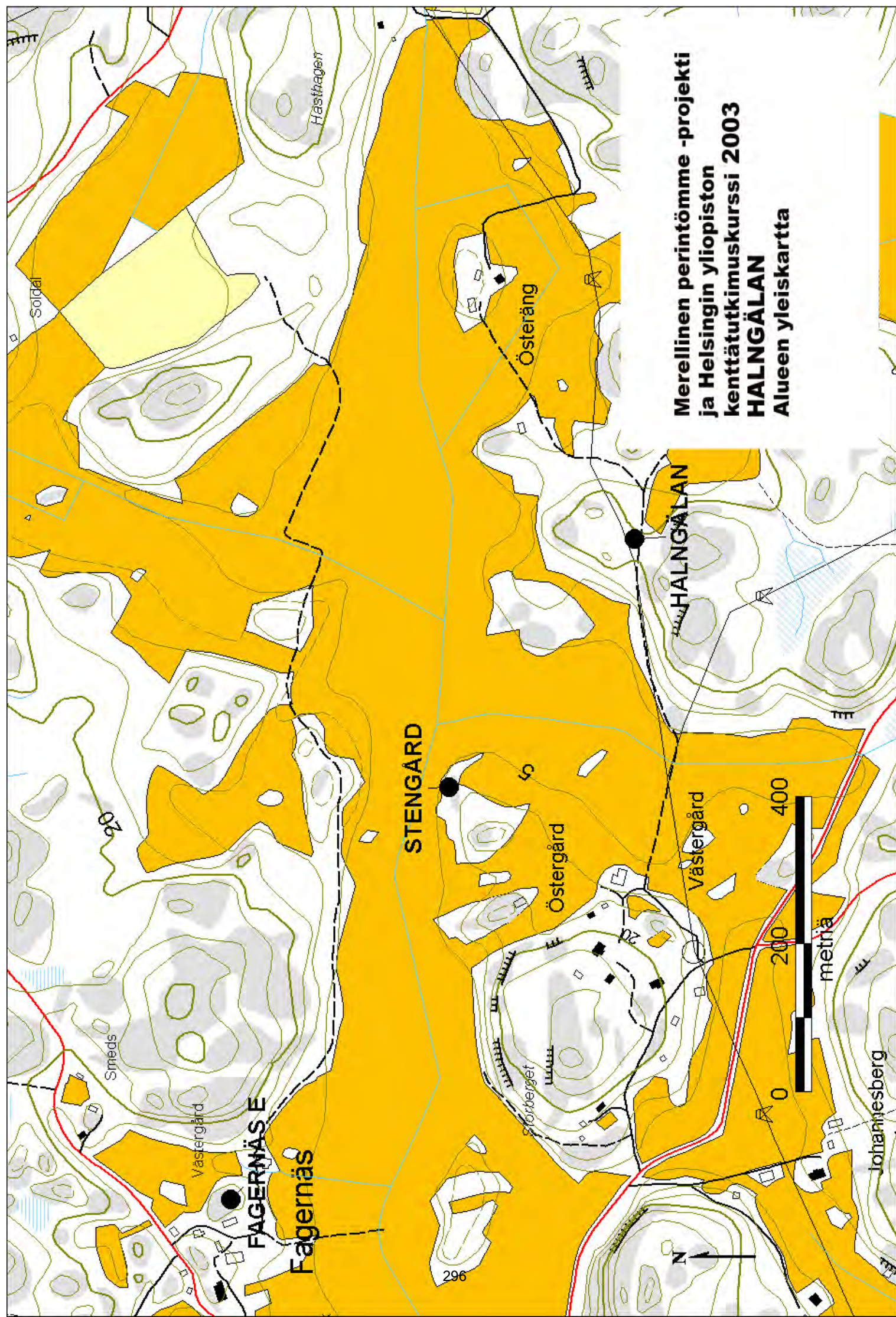
Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	historiallinen	

Kuvaus

Halngälan sijaitsee n. 1,4 km NEE Snappertunan kirkolta, Östergårdista Österängiin johtavan metsätien pohjoispuolella, aivan tämän tien vieressä. Etäisyys Stengårdista Halngälaniin on n. 420 m luoteeseen.

Kohde on sotilastorpan kivijalka, jossa liesi on sijainnut koilliskulmassa. Kivijalka vahvasti aluskasvillisuuden peittämä (heinikko, sammal). Alueen omistajalta saatiin tiedot siitä, että kyseessä sotilastorppa sekä kyseisen torpan nimi. Torppa on purettu 1935. Torpasta on olemassa myös vanhoja valokuvia, jotka kuvattiin digikameralla (kuvat 090503: 0007 ja 0008).

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
HALONGÅLAN
Alueen yleiskartta

Kohdenimi	Kasberget	N 3313187
Alue	Snappertuna	E 6661799
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Hautapaikat	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen	

Kuvaus

Kasberget sijaitsee n. 3,2 km Snappertunan kirkolta suuntaan NNW, Snappertuna - Karjaa tien itäpuolella. Nämä merkittävät ja valtakunnallisesti tunnetut pronssikautiset rökkiöt sijaitsivat suuren ja korkean kalliomuodostelman päällä.

Rökkiö 1 on alueen hautarökkiöistä eteläisin ja se sijaitsee muusta maastosta kohoavan pienehkön kallionkukkulan laella. Se on muodoltaan lähes pyöreä ja sen keskellä on kuoppa. Rökkiö 1 on tehty n. 20 -40 cm kokoisista littanoista kivistä, muuta joukossa on myös kooltaan näitä suurempia pyöreitä kiviä.

Rökkiö 1 mitat:
pituus: 13,1 m
leveys: 12,6 m

Rökkiö 1 kuopan mitat:
pituus: 4,5 m
leveys: 3,2 m
syvyys: 1,3 m

Rökkiö 1:ltä n. 126 m luoteeseen on rökkiö 2 (suunta rökkiö 2 -> rökkiö 1 on 156 gon/360 gon).

Rökkiö 2 on pyöreänmuotoinen ja sen keskellä on kuoppa. Rökkiö 2 koostuu halkaisijaltaan n. 20-40 cm olevista pyöreähköistä kivistä.

Rökkiö 2 mitat:
pituus: 15,3 m
leveys: 16,5 m

Rökkiö 2 kuopan mitat:
pituus: 4,0 m
leveys: 4,3 m
syvyys: 0,9 m

Rökkiö 2:n länsipuolella n. 27 m päässä on rökkiö 3 (suunta rökkiö 2 -> rökkiö 3 on 261 gon/360 gon). Se on edellisten kaltainen: muodoltaan pyöreä ja sen keskellä on kuoppa. Lisäksi sen itälaidalla on toinen edellistä pienempi kuoppa. Rökkiö 3 muodostuu pyöreähköistä, halkaisijaltaan n. 20-40 cm olevista kivistä.

Rökkiö 3 mitat:
pituus: 9,7 m
leveys: 10,0 m

Rökkiö 3 kuopan mitat:
pituus: 3,4 m
leveys: 3,1 m
syvyys: 1,0 m

Rökkiö 3 itälaidan kuopan mitat:
pituus: 1,25m
leveys: 0,8 m
syvyys: 0,5 m

Rökkiö 2:sta n. 33 m koilliseen on lisäksi matala "rökkiö", joka on tehty littanoista kivistä(GPS 23).

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

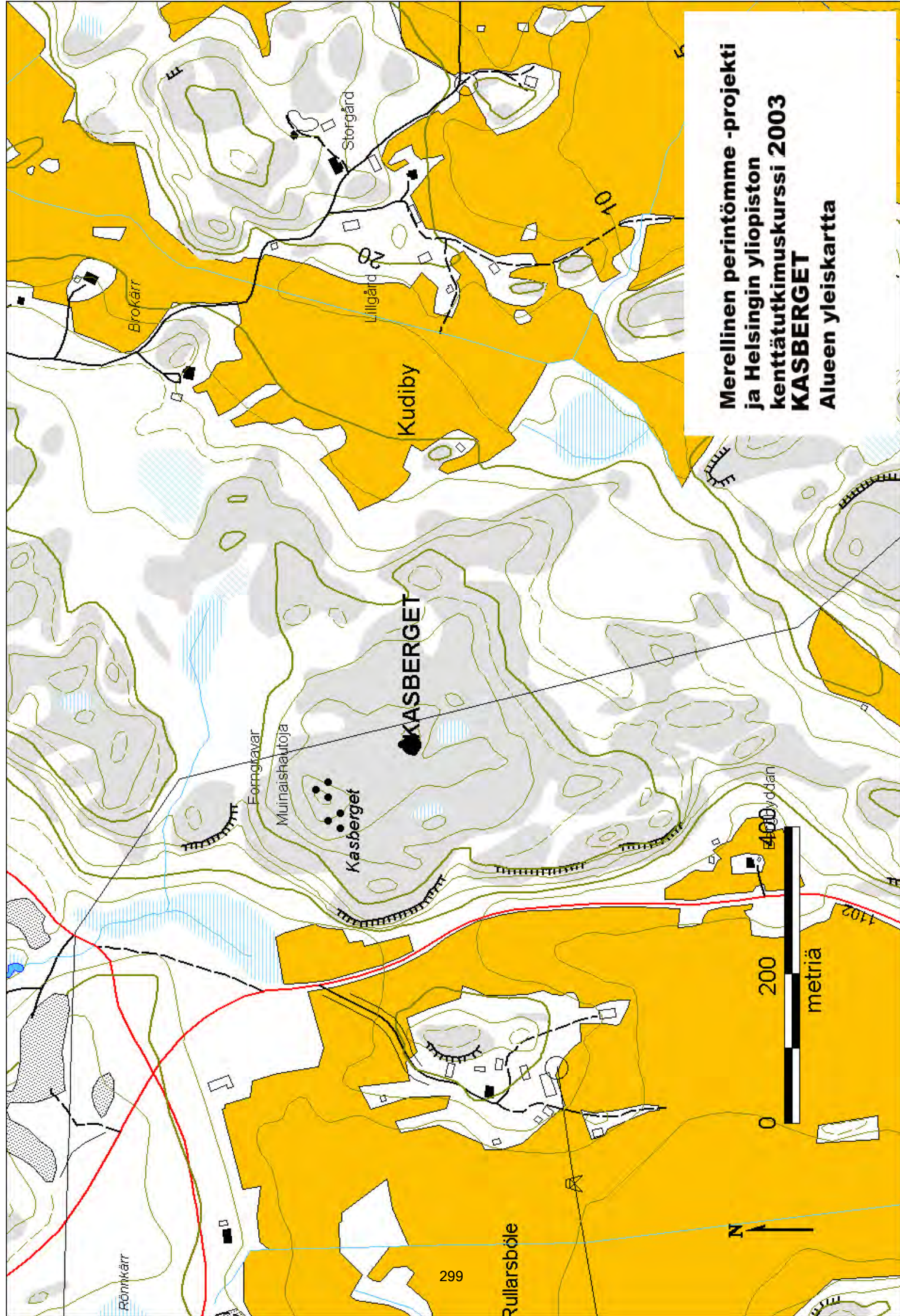

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

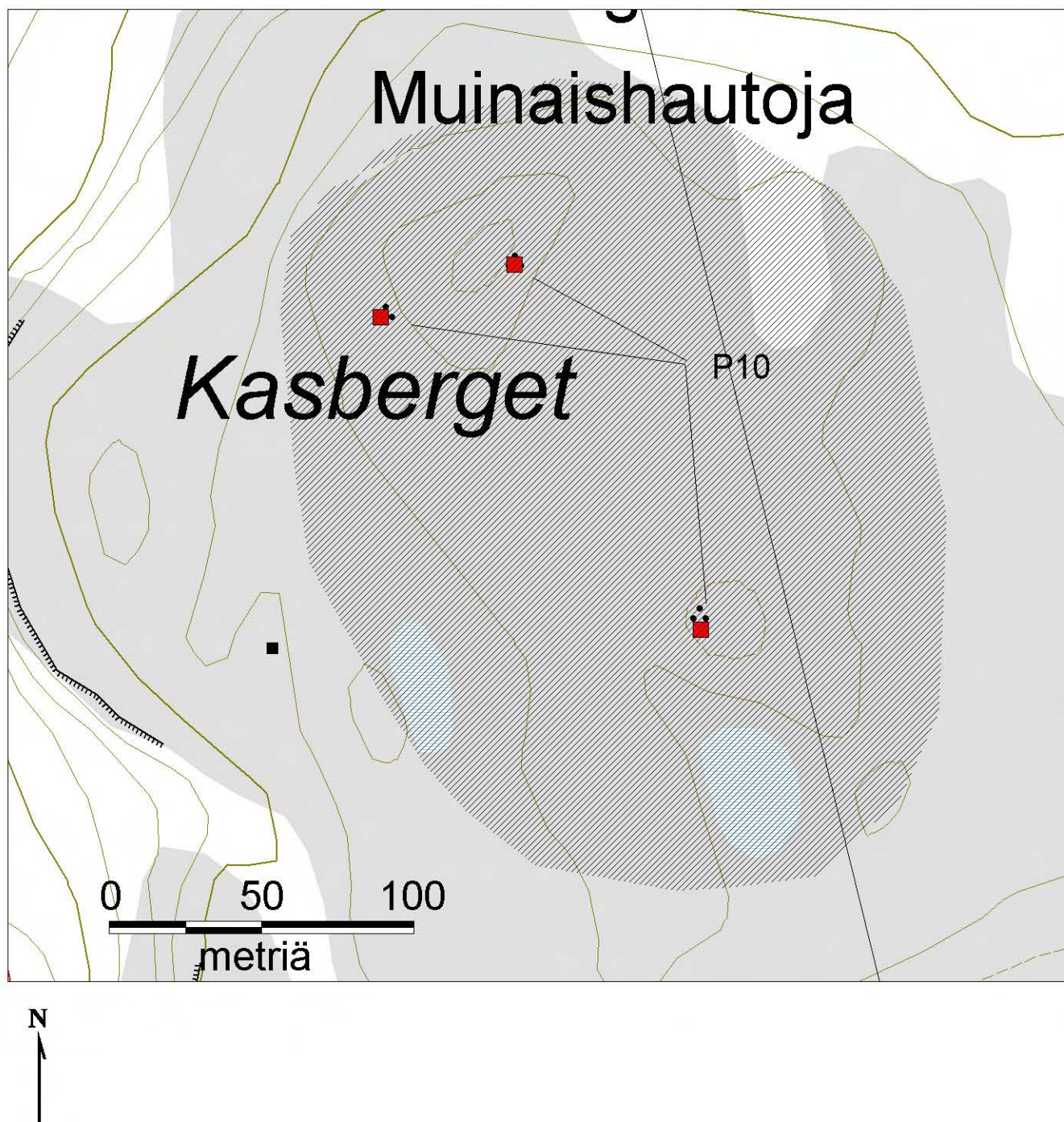
mitat:
pituus: 4,2 m
leveys: 5,3 m
korkeus: n. 0,2- 0,3 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
KASBERGET
Alueen yleiskartta

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Kopparkullan	N 3312808
Alue	Snappertuna	E 6660674
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	röykkiöt	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

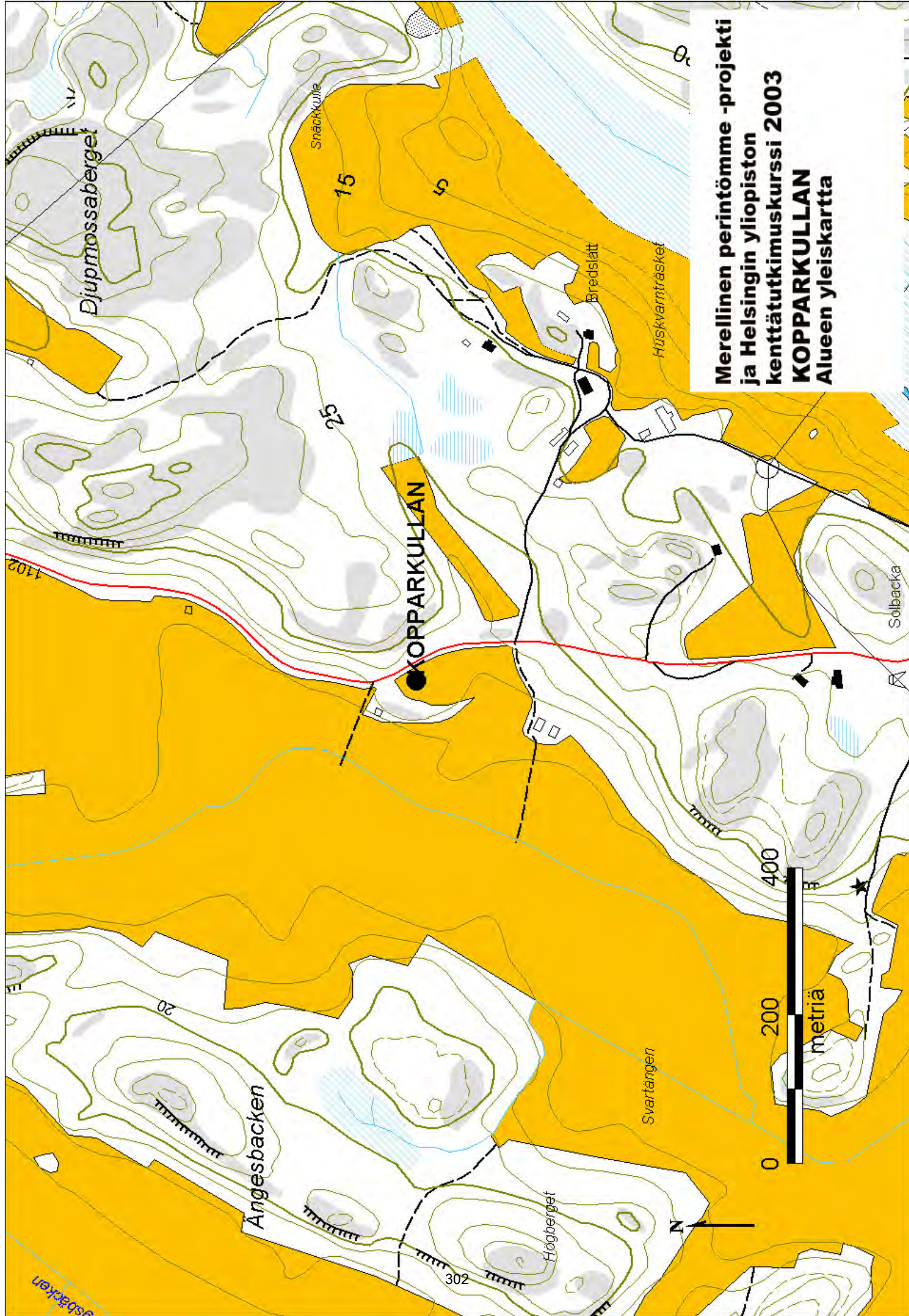
Kuvaus

Kopparkullan sijaitsee n. 2 km Snappertunan kirkolta NNW. Se sijaitsee aivan Snappertunasta Karjaalle johtavan tien länsipuolella. Kopparkullan on kuunsirpinmuotoisesti peltoalueeseen pohjois-etelä -suuntaisesti työntyvä n. 200 m pitkä ja keskimäärin n. 40 m leveä niemeke, jolla 1700- luvun kartan perusteella on sijainnut talo. Kyseisen talon rakenteita ei inventoinnin yhteydessä enää ollut nähtävissä.

Sen sijaan niemekkeen ja Snappertuna- Karjaa tien välisen peltoalueen pohjoiskulmasta saatiin rajatuksi alue, jossa runsaasti tiilenkappaleita ja yksi liitupiipun kappale.

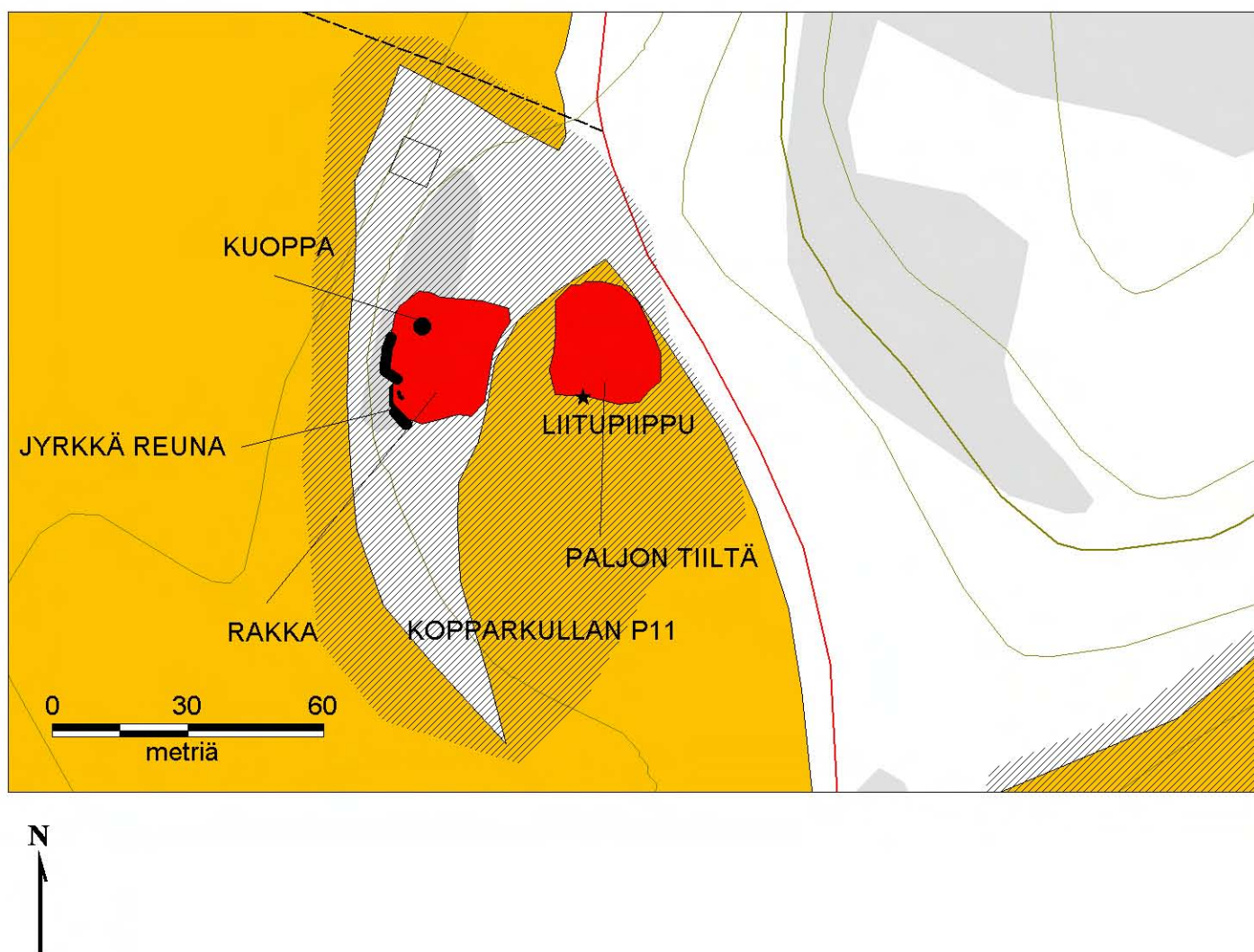
Niemekkeen keskivaiheilta kallion päältä löytyi säännöttömän muotoinen kiviröykkiö, jonka NW- kulmassa havaittiin rakkakuoppa. Lisäksi kiviröykkiön länsireunassa havaittiin varsin selkeä ja jyrkkäreunainen rakennelma, joka kulki S-N -suuntaisesti.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
KOPPARKULLAN
Alueen yleiskartta

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Kullåkersbacken 2	N 3314468
Alue	Snappertuna	E 6661242
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Kullåkersbacken sijaitsee n. 2.7 km Snappertunan kirkolta NNE, n. 0,6 km Bergin kylän länsipuolella. Kullåkersbacken on Finnbyån kaakkoispuolella sijaitseva peltojen ympäröimä metsäinen saareke, josta Äyräpää on 1920- luvulla suoritetuissa kaivauksissa löytänyt rautakautisia talonpohjia.

Kohde A (P5) on Kullåkersbackenin eteläpuolen pelto, josta peltokävelyn yhteydessä lounaaseen viettävältä rinteeltä löydettiin liitupiipun kappale ja lasinpalanen. Paikalta ei löydetty minkäänlaisia rakenteita. Kohde A sijaitsee törmän päällä.

Kohde B (P7) sijaitsee n. 220 m Kullåkersbackenilta lounaaseen olevalla peltosaarekkeella. Saarekkeen keskellä, kallion päällä sijaitsee kiviröykkiö, jonka kaakkois- ja lounaisseinämä muodostavat keskenään melko suoran kulman. Ihmisen kasaama? Sen funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä

Kohde C (P6) muodostuu suurehkoista kivistä, joiden halkaisija on vähintään 50 cm. Keskenmällä on edellisiä hieman pienempiä kiviä, joiden halkaisija on n. 30 cm. Aivan rakenteen keskellä olevien kivien halkaisija on n. 20 cm. Kivet ovat osittain sammalen peittämiä. Rakenteen funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä.

Kohde C:n lähellä, n. 40 m päässä kaakossa, on heinikon keskellä suorakaiteenmuotoinen kiviröykkiö (GPS 8).

Tämän mitat ovat:

pituus: 2,4 m

leveys: 1,2 m

korkeus: 0,15/0,2 m

Kohde B sijaitsee n. 120 m Kullåkerbackenilta SSW olevalla pienellä peltosaarekkeella. Tämä röykkiöntyylinen kivirakennelma sijaitsee kallion päällä. Peltoraunio?

Kohde B muodostuu pienehköistä erikokoisista kivistä ja se kohoaa keskenmällä mentäessä. Päällimmäisenä on muita pienempiä kiviä. Osissa kivistä vähän sammalta päällä.

Kohde B:n mitat:

pituus: 6,2 m

leveys: 3,4 m

korkeus: 0,5 -0,6 m

Kohde B:n vieressä on pieni kivistä muodostettu "uloke", joka on itse röykkiötä matalampi.

Tämän mitat ovat:

pituus: 3,2 m

leveys: 1,1 m

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

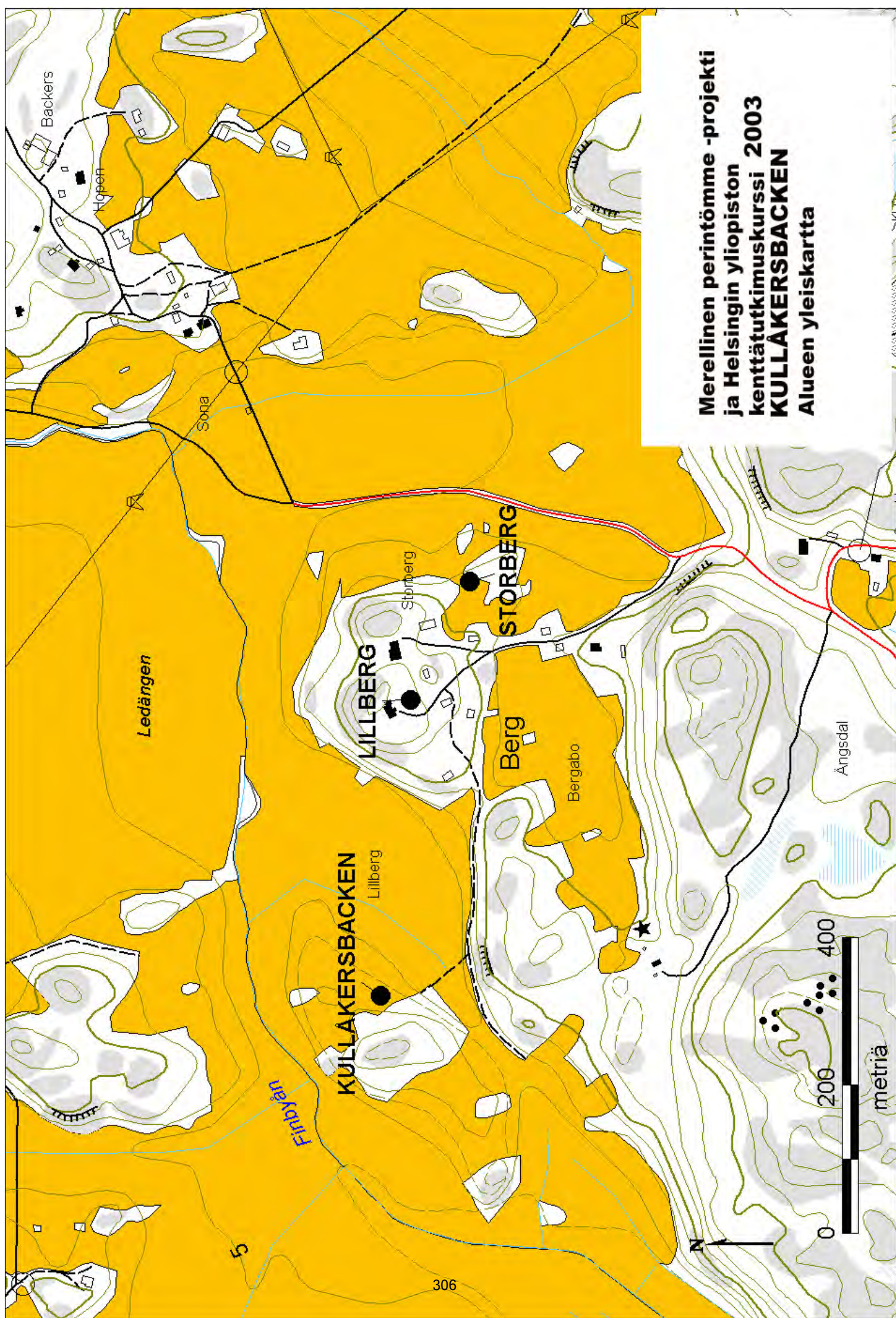

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

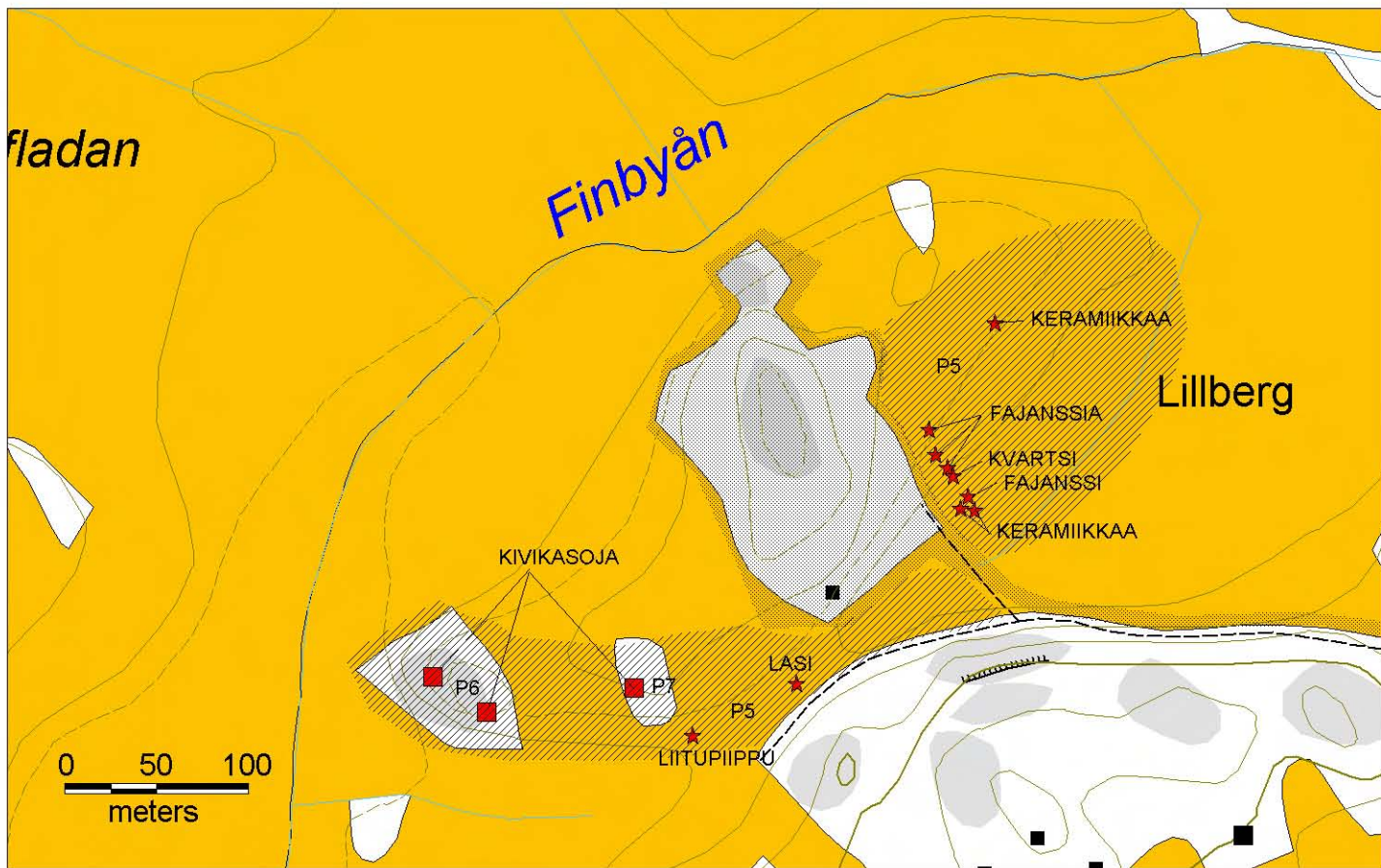
korkeus: 0,2 m

Kullåkersbackenista on artikkeli muinaistutkijassa 3/2003.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
KULLÅKERSBACKEN
Alueen yleiskartta**

Kohdenimi	Käringholmen	N 3312775
Alue	Snappertuna	E 6659760
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Käringholmen sijaitsee Snappertunan kirkolta n. 1,2 km NW. Raseborgin joki tekee Käringholmenin kohdalla mutkan niin, että joki rajaa aluetta sen pohjois-, länsi- ja eteläpuolelta. Käringholmenin itäpuolella n. 200m päässä kulkee Tammisaari- Inkoo - välinen tie. Kyseinen alue sijaitsee muuta ympäristöään korkeammalla, peltojen ympäröimällä saarekkeella.

Kohde A sijaitsee Käringholmenin pohjoispäässä loivasti luoteeseen laskevalla rinteellä, Käringholmenin tilan pihan luoteispuolen navetasta n. 22 m päässä. Itse kivirakennelma sijaitsee kallion päällä. Kohde A on pääosin aluskasvillisuuden peittämänä, joka muodostuu heinästä ja sammalesta. Kohteen W- ja SW- puolella on mäntyä, kuusta ja koivua. Kohteen luoteispuolen pelto oli käyntihetkellä kyntämättä, sen sijaan kohteen koillispuolen pelto oli kynnetty. Tässä pellossa havaittiin runsaasti tiilenkappaleita.

Kivirakenne on muodoltaan suorakulmainen ja lounais-luode -suuntainen. Rakenteen S- ja N- kulmien päätykivet erottuvat selvästi, mutta muut kivet ovat aluskasvillisuuden peitossa. Rakenteen kivet pääosin pyöreitä ja 20-30 cm halkaisijaltaan, kulmakivet hieman suurempia eli n. 40 cm halkaisijaltaan. Mahdollinen kiuaskiveys ?

Rakenteen mitat:
NW-SE pituus: 3,1 m
SW-NE leveys: 2,0 m
korkeus: n. 30 cm

Kohde A:n kaakkoispuolella muutaman metrin päässä on n. 6x6 m tasanne, joka poikkeaa muusta maastonmuodosta. Teimme tähän koekuopan, jossa ei huomattu kulttuurimaata vaan ainoastaan multaa.

Kohde B sijaitsee kohde A: sta n. 30 m päässä suuntaan SSW. Kohde B sijaitsee länteen viettävän kallion päällä ja sen välittömässä läheisyydessä on tielaitoksen korkeuspiste, jonka perusteella kohde B:n korkeus on n. 10,2 m mpy.

Kohde B on pienistä kivistä (halkaisija < 10 cm) muodostettu pieni röykkiö, joka on hieman hajonnut ja soikionmuotoinen. Osa röykkiön kivistä palanut ja lisäksi kivet osittain sammalen peitossa. Röykkiön funktio ei selvinnyt inventoinnin yhteydessä.

Röykkiön mitat:
NE-SW pituus: 1,4 m
SE-NW leveys: 1,2 m
korkeus: n. 20 cm

Käringholmenin pellot poimittiin vuonna 2002 jolloin sen pohjoispuolelta löytyi pieni pala

Merellinen perintömme
Vårt Maritima Arv
Our Maritime Heritage

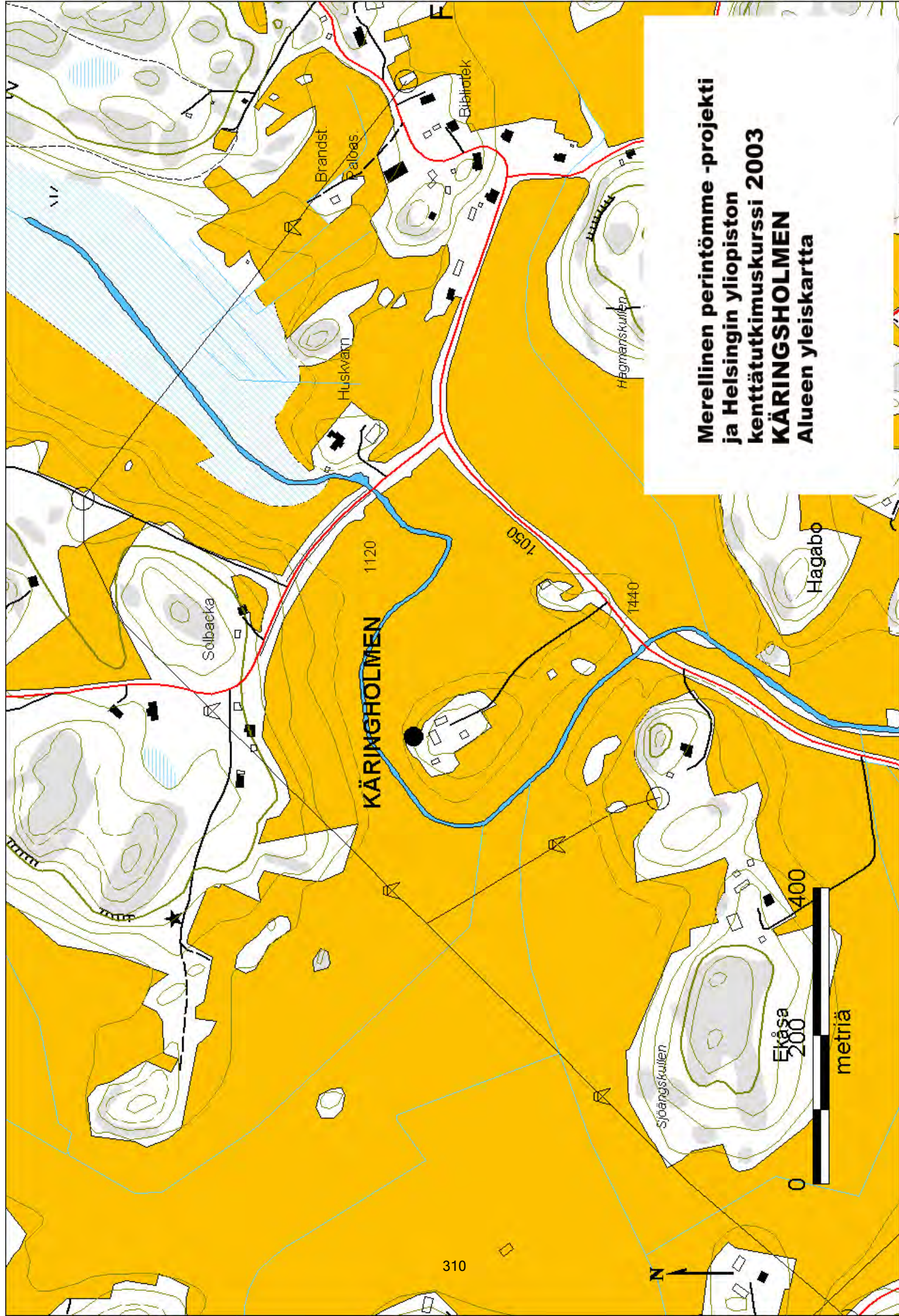

Inventointi 2002-2003
H Jansson & J Latikka

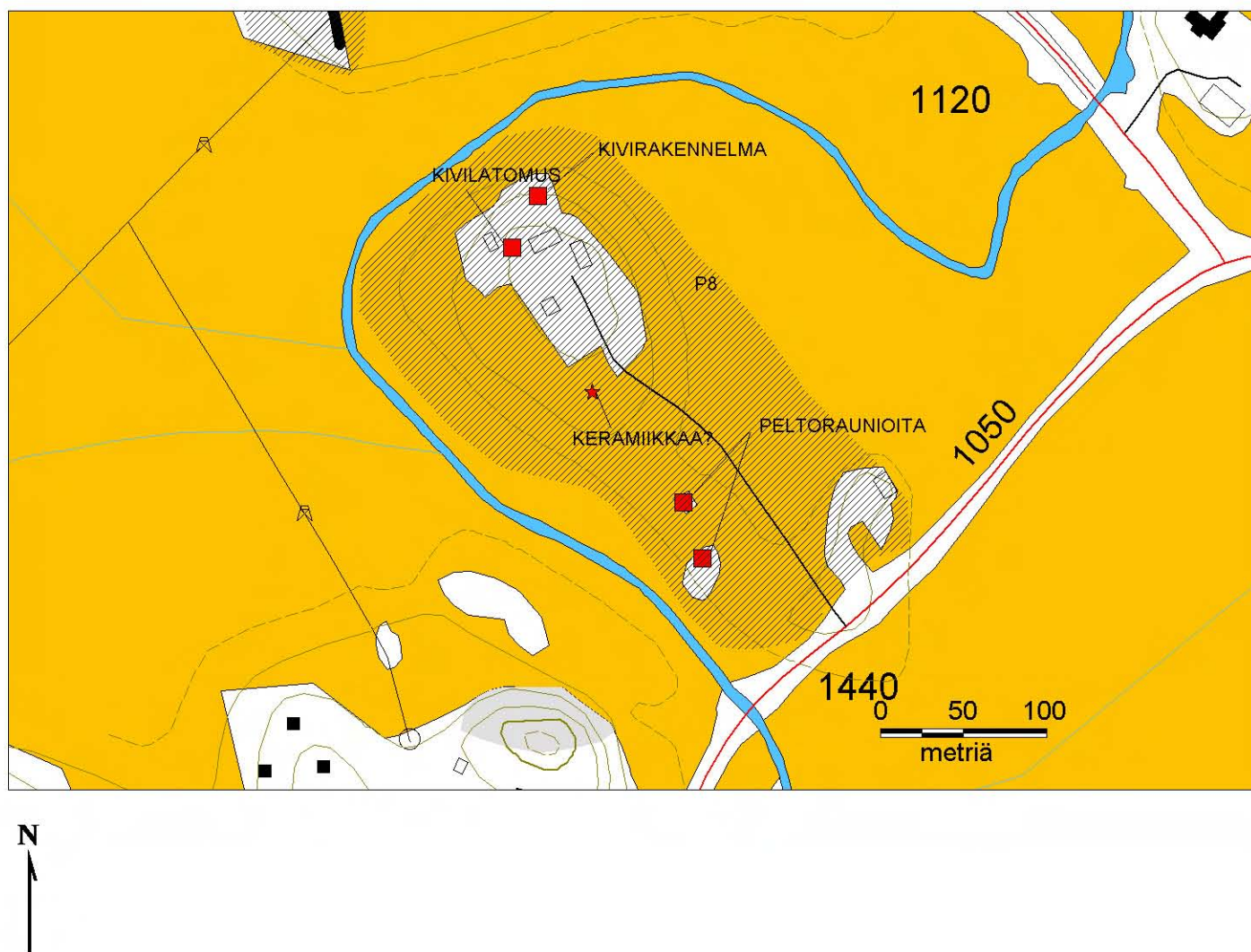
mahdollista keskiaikaista kivitavaraa.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
KÄRINGSHOLMEN
Alueen yleiskartta

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Lillberg	N 3314867
Alue	Snappertuna	E 6661201
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	ajoittamaton	

Kuvaus

Lillberg sijaitsee Bergin kylässä, n. 2,9 km Snappertunan kirkolta NE.

Kohde A on Äyräpään 1920- luvulla kaivama "kivivarustus", joka sijaitsee Lillbergin tilan päärakennuksen pihalla, n. 15 m päärakennuksen eteläpuolella.

Tämä kivivarustus on pitkänomainen, länsi-itä -suuntainen rakennelma, joka on kasattu pyöreistä luonnonkivistä. Se muistuttaa muodoltaan aidan perustusta ja on siten vallimainen. Se sijaitsee puutarhan keskellä ja on pääosin pensaiden (ja maakerroksen) peittämä. Polku on mahdollisesti rikkonut rakennelman itäisen reunan. Pihan kasvillisuus hoidettua nurmikkoa ja pensaita. Puita harvakseltaan.

Maanpinnalle näkyvän kivivarustuksen mitat:

pituus: 5,3 m

leveys: 2,8 m

korkeus: 0,3 m

Kohde B sijaitsee kohde A:sta n. 85 m etelään, piha-alueen reunalla etelään laskeutuvalla rinteellä, ja sitä ympäröi niitty.

Kohde B on talonpohja ja sen kivijalka on tehty luonnonkivistä (lohkotuista?). Sen kaakkoisnurkassa on mahdollisesti sijainnut liesi. Sen keskellä on syvennys ja sen välittömästä läheisyydestä löytyi vihertävää ikkunalasiasia. Kivijalka on vahvasti aluskasvillisuuden peittämä, mikä tässä tapauksessa muodostui pääasiassa heinikosta.

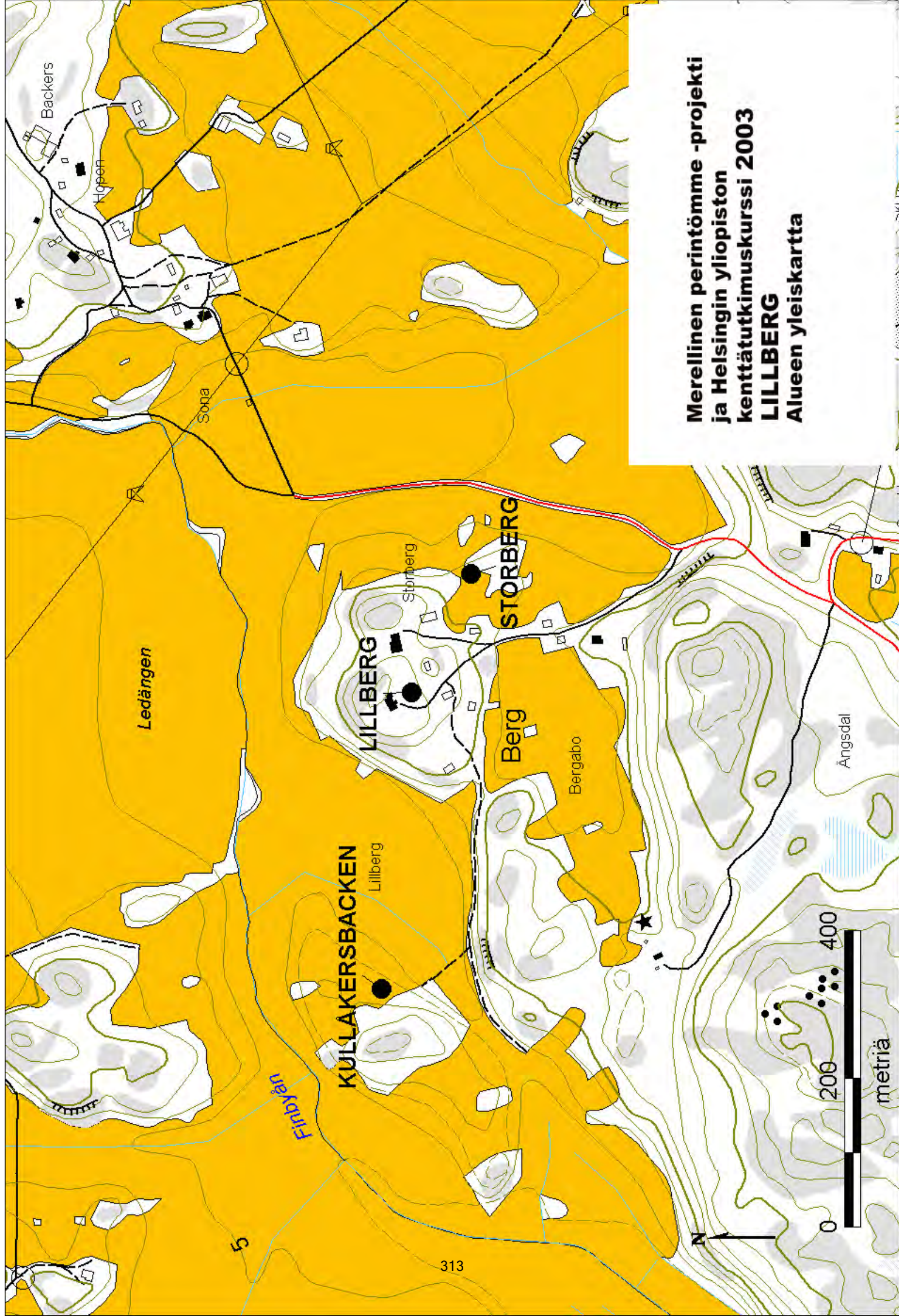
Kivijalan mitat:

pituus: 4,5 m

leveys: 5,0 m

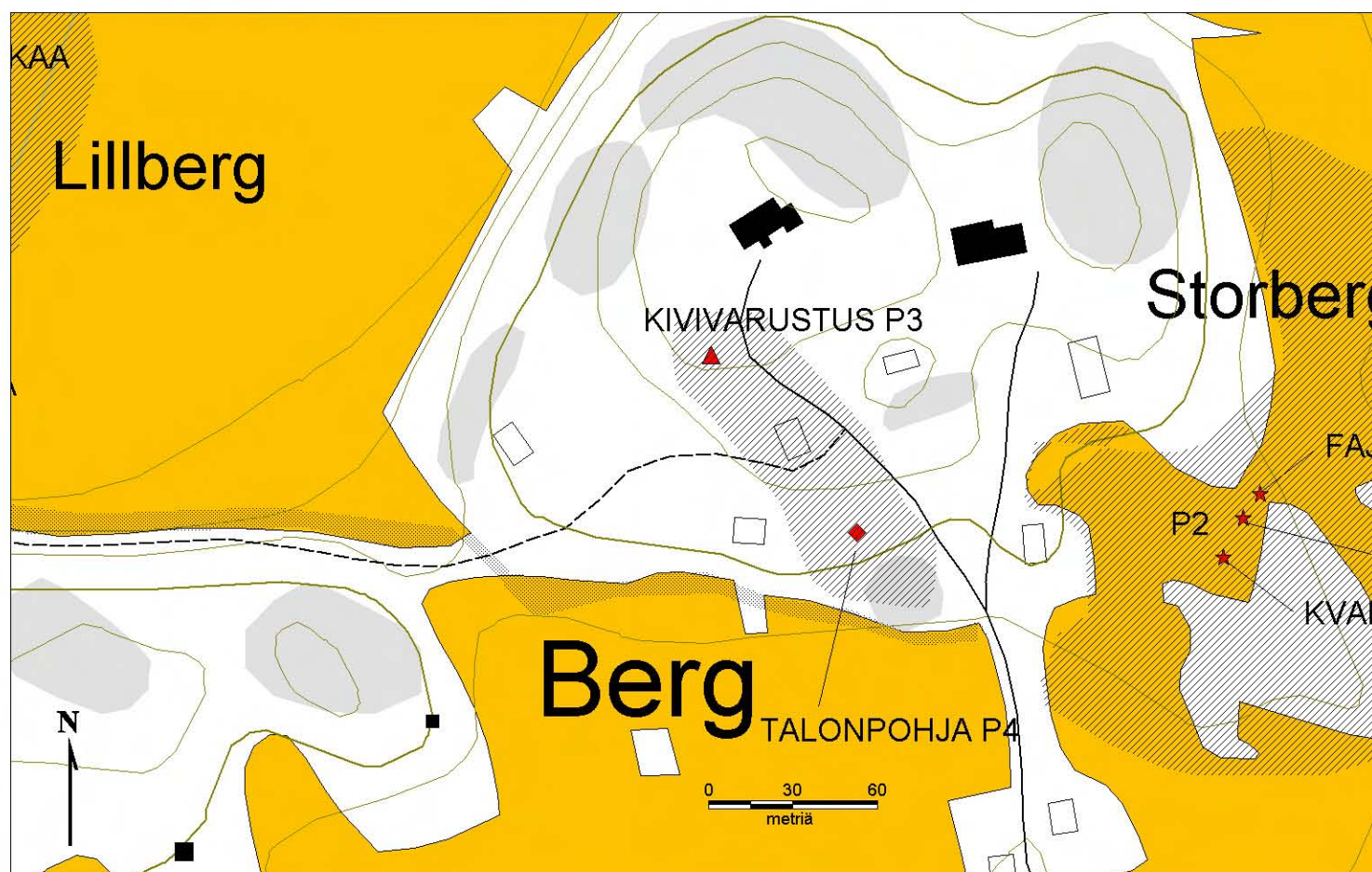
korkeus: 0,4 m

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

**Merellinen perintö -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
LILLBERG
Alueen yleiskartta**

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Stengård	N 3314403
Alue	Snappertuna	E 6659523
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Kivirakenteet	Löydöt
Ajoitus	historiallinen?	

Kuvaus

Stengård sijaitsee n. 1,3 km Snappertunan kirkolta koilliseen, Östergårdin pellon pohjoispuolen itäisimmällä peltosaarekkeella.

Kohde on kiviaita, jonka korkeus vaihtelee puolesta metristä metriin. Se kulkee saarekkeen pohjoisreunalla ja se on itä-länsi -suuntainen.

Alueen omistaja arvelee aidan olevan peräisin vähintään 1900- luvun alusta, kenties 1800-luvulta. Omistajan mukaan aita on tehty ehkä pellolta kerätyistä kivistä, mutta aita on kuitenkin kovin säännöllisen oloinen ollakseen näin rakennettu. Jos aita on näin rakennettu, kivet on ainakin valikoitu. Ei ole peltoraunio. Rakennettu mahdollisesti tilanrajaksi? Omistaja sanoo, ettei ole tilanraja. Varsinainen tilanraja menee läheisessä ojassa ja on aina mennyt siinä.

Aidan mitat:

pituus: n. 60-70 m (GPS: 60 m, mutta aita kiemurtelee)

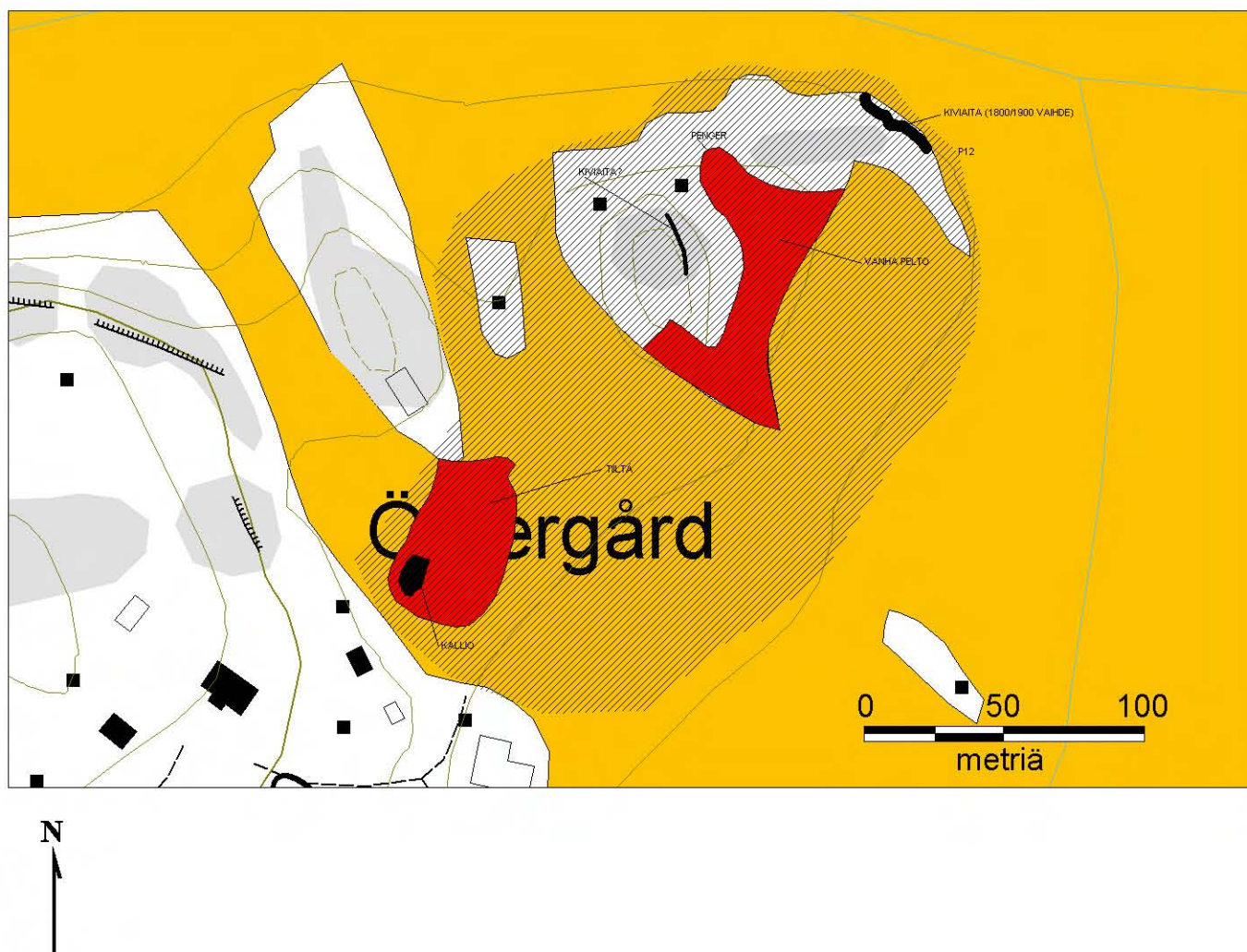
paksuus: n. 0,5-1 m (mittaus: 70 cm päältä, 115 cm pohjasta)

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
STENGÅRD
Alueen yleiskartta

Digitaalinen käsittely Jaakko Latikka

Kohdenimi	Storberg	N 3315028
Alue	Snappertuna	E 6661122
Kunta	Tammisaari	Z

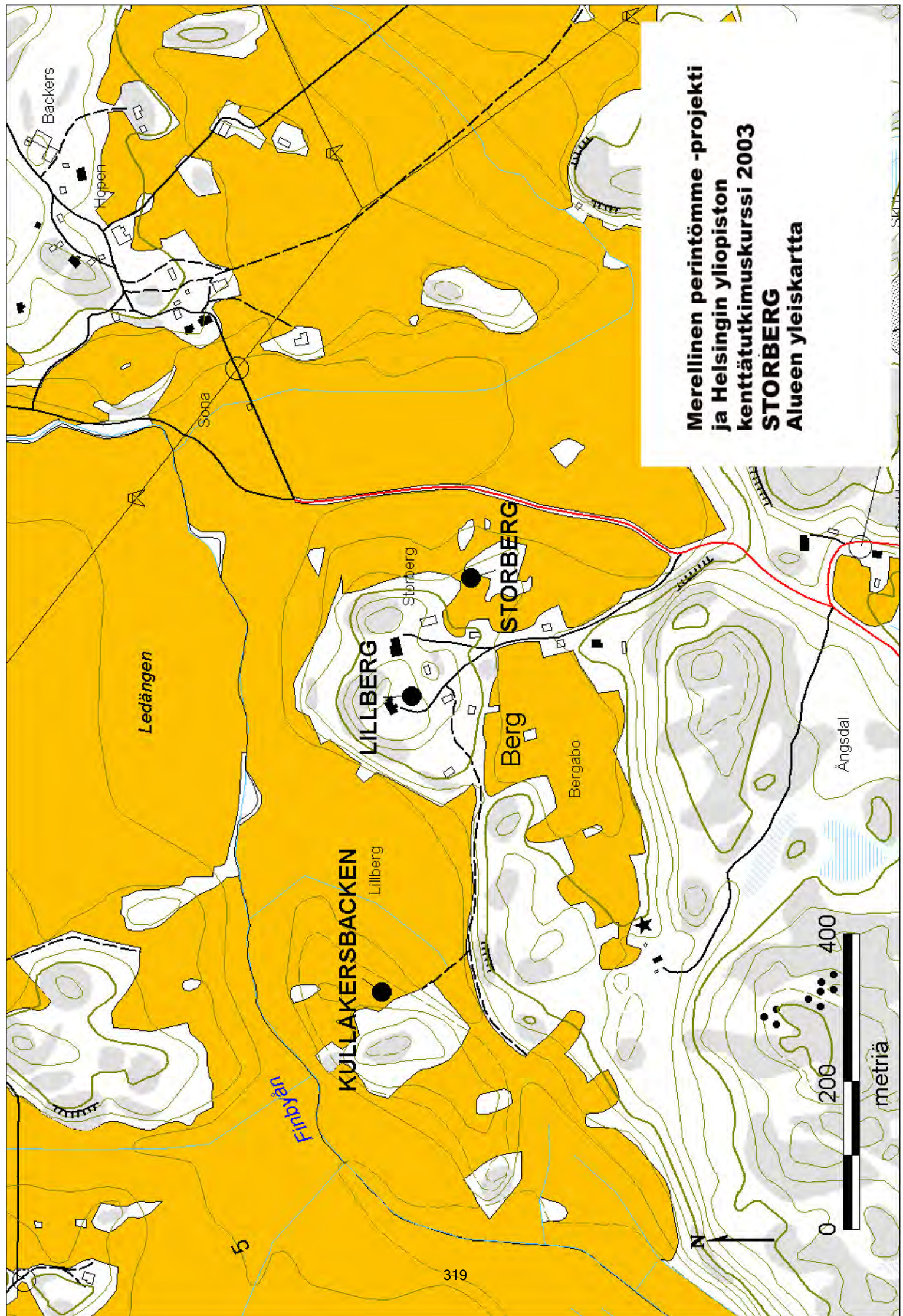
Mj-tyyppi	Asuinpaikat ?	Löydöt
Ajoitus	pronssikautinen?	

Kuvaus

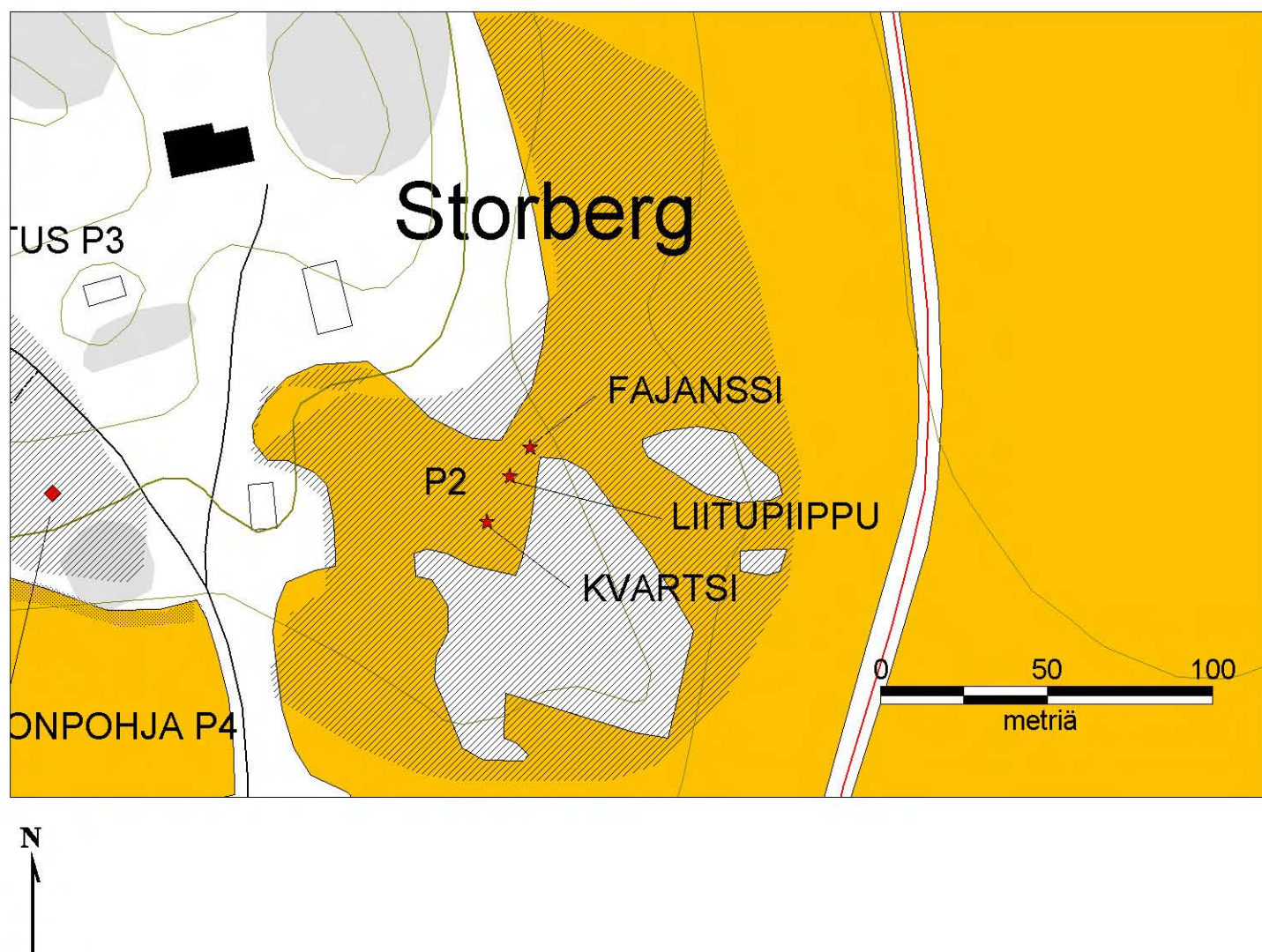
Storberg sijaitsee n. 2,8 km Snappertunan kirkolta NE, Bergin kylän Storbergin tilan SSE-puoleisella pellolla tilalta kaakkoon laskevalla niemellä n. 140 m päässä tilan pääarakennuksesta olevan peltosaarekkeen pohjoispuolella. Maasto muodoltaan tasaista niemen päällä.

Kynnetystä pellostä heti peltosaarekkeen pohjoispuolelta itään viettävältä rinteeltä löytyi peltokävelyn yhteydessä 3 kvartsia, 1 pala faianssia ja 1 liitupiipun kappale. Asuinpaikkaan viittaavia rakenteita ei paikalta löytynyt, mutta korkeutensa puolesta se saattaa ajoittua pronssikauteen.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

Piirt. Eija Tupakka
Digitaalinen käsittely Liisa Lohtander ja Hanna Suisto

Kohdenimi	Raseborg, Kungsgården 2002	N 6658600
Alue	Snappertuna	E 3312300
Kunta	Tammisaari	Z 10

Mj-tyyppi	Asuinpaikat	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kohde on Raseborginjoen länsirannalla, noin kilometri Raaseporin linnasta luoteeseen sijaitsevan Raaseporin kuninkaankartanon tonttimaalla ja sen etelä- ja länsipuolisessa pellonreunassa. Maasto on terassimaisesti kaakkoon viettävää tonttimaan rinnettä, jonka maaperä on kalliota ja moreenia. Tonttimaata ympäröivät avoimet viljelymaat, jotka viettävät kaakkoon joen suuntaan. Ranta on 2,5 metrin korkeuskäyrän mukaan ollut keskiajalla runsaan 200 metrin päässä nykyisestä kartanon tonttimaasta.

Kartanon tonttimaalla ja lähistön peltoalueilla tehdyssä tarkastuksessa todettiin tontin pohjoisosassa päärakennuksen vanha kivijalka tai puutarhan ylimmän terassin kiveys, jonka pituus oli noin 30 m. Kiveyksen itäosassa näkyi kellarin jäännökset. Päärakennuksen eteläpuolella oli säilynyt 1700-luvun aikainen suoralinjainen terassoitu puutarha. Nykyään kartanon asuintalo on vanhan päärakennuksen länsisiiven paikalla.

Kartanon etelä- ja varsinkin länsipuoleisten peltojen reunoja tutkiessa havaittiin hyvin paljon 1900-luvun materiaalia, esim. fajanssia, mutta suhteellisen niukasti vanhempia löytöjä. Länsipuolisesta pellosta saatiin kuitenkin talteen pala Westerwaldin kivilavakeramiikkaa. Se ajoittuu todennäköisesti 1500-luvun lopulle tai 1600-luvun alkupuolelle. Lisäksi pintapöiminnassa löytyi muuta kivilavakeramiikkaa, punasavipadan kahvapala, punasavikeramiikkaa ja pullolasia. Kaikki ajoittuvat keskiaikaa myöhemmäksi.

Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

- Puutarhaterassi
- Päärakennuksen kiveys
- ▨ Pintapöiminta-alue

100 m

Kohdenimi	Raseborg Slottsmalmen 2002	N 6658020
Alue	Snappertuna	E 3313550
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Muinaisjäännösryhmät	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Sijainti ja ympäristö

Raseborgin (suom. Raasepori) linna sijaitsee Raseborgin joen pohjoisrannalla, nykyiseltä rannikolta runsaat 2 kilometriä sisämaahan. Alueen ympäristö on enimmäkseen savikkojen ympäröimää moreenimaastoa, jossa on runsaasti korkeita saarimaisia kalliopaljastumia ja matalia kapeikoita. Savikot on suureksi osaksi muokattu pelloiksi viimeistään keskiajalla ja moreenimäet kasvavat enimmäkseen kuusivaltaista tuoretta kangasmetsää, kalliokumpareet mäntyä ja katajaa. Alavimmat alueet ovat edelleen monin paikoin kosteita ja soisia. Suosaarekkeita esiintyy myös kalliokohoumien välisissä kapeikossa.

Inventoinnin tavoitteet ja valmistelu

Inventoinnin tavoitteena oli kartoittaa Slottsmalmenin topografiaa ja tehdä havaintoja ihmisen toiminnasta sekä laatia kartoituksen ja pintapoinninan tulosten pohjalta yleispiirteinen kartta jatkotutkimuksia varten. Inventoinnin suunnittelussa käytettiin kartta-analyysiä, jolloin nykykarttapohjalle merkittiin pääasiassa vuoden 1728 ja 1816 historiallisista kartoista inventoinnin kannalta kiinnostavia elementtejä kuten maankäyttökuvioita, rakennuksia, rajoja, tielinjoja, vesireittejä, vesistöihin ja muihin maastokohtiin tehtyjä merkintöjä sekä paikannimiä. Vuoden 1816 kartassa Slottsmalmenin länsireunassa on pieni lato, mutta muuten alue on merkitty pelto- ja niittymaiksi. Aluetta rajaava tiestö ei karttojen valossa ole suuresti muuttunut 1700-luvulta nykypäiviin.

Inventoinnissa keskityttiin 200-300 metriä linnan itäpuolella sijaitsevan Slottsmalmenin eli Linnamalmien alueen intensiiviseen inventointiin. Alueelta on ennestään tavattu jäännöksiä, muun muassa kaksi hirsiarkkua ja esinelöytöjä, jotka on ajoitettu 1400-luvulle. Slottsmalmenia on myös pidetty mahdollisena linnan talouskeskuksen tai kylän paikkana (Drake 1991).

Slottsmalmen on viljelymaiden ympäröimä kumpare, jota reunustaa kaksi viljelemätöntä saarekettä. Kumpareen koillisreunassa kohoava suurempi saareke (140x50 m) jakautuu kolmeen kallio- tai moreenikohoumaan, joita erottavat kapeat, saarekkeen poikki kulkevat solat. Kaakkoispäässä on hyvin jyrkkärintainen ja korkea kallio, joka kohoaa yli kymmenen metriä ympäristöään korkeammalle. Kalliolla kasvaa muutamia mäntyjä ja katajia. Saarekkeen keskellä on edellistä matalampaa kalliota, jolla kasvaa lehtipuuvaltaista sekametsää. Luoteisimmassa päässä erottuu matala kalliopaljastuma, jonka reunassa kasvaa heinikkoa ja pensaikkoa. Saarekkeesta noin 50 metriä lounaaseen, Slottsmalmenin lounaissivussa, jokeen viettävän rinteiden reunassa on toinen, pienempi saareke (65x30 m). Pitkänomainen saareke on täysin tiheän lehtipuuvaltaisen metsän ja ryteikön peitossa. Saarekkeiden ympäröivät kaikkialta pellot ja niiden väliin jää kapea ja tasainen lohko.

Maastotyöskentely

Maastotyössä käytiin läpi Slottsmalmenia ja Raseborginjoen, linnaan johtavan tien ja Nytorpin tien rajoittamaa aluetta. Alueen lounaisosa on linnaan kuuluvaa valtion maata (tila 1:52) ja koillisosa yksityisomistuksessa (tila 2:23 Grönborg). Pellot on jaettu valtaojilla kolmeen osaan, joista inventoinnissa käytettiin nimiä pelto 1, 2 ja 3. Slottsmalmenin lounaispuoli, pienempi saarekkeista ja pelto 1 rajautuivat lounaiseen valtionmaahan. Grönborgin tilaan kuuluva, Slottsmalmenin koillisosan suurempaa saarekettä reunustava pelto 2 ympäröi saarekettä etelä-, -itä ja pohjoispuolelta rajautuen teihin ja valtaojiin. Valtion omistaman alueen luoteisin lohko eli pelto 3 linnalle johtavan tien eteläpuolella kasvoi vahvaa nurmea eikä sen pintaa voitu tarkastaa. Lohkon lounaisimpaan ulokkeeseen tehtiin inventoinnin lopuksi kaksi koekuoppaa. Valtion hallussa olevan tilan saarekkeet ovat kasvaneet umpeen ja pellot olivat ainakin inventoinnin aikaan nurmella, yksityisomistuksessa oleva suurempi saareke on sen sijaan pidetty melko avoimena ja pellot olivat inventointihetkellä lähes kokonaan kynnöksellä.

Keskeisinä kenttätömenetelminä käytettiin pinnanmuotojen ja maan pinnalle erottuvien rakenteiden kartoitusta ja kasvillisuudesta paljailla peltolohkoilla pintapoimintaa. Peltokävelyssä kunkin inventoijan havaintoalueen leveys oli 2-4 metriä. Kartoituksen ja pintapoiminnan havainnot paikannettiin ja dokumentoitiin takymetrin avulla. Pintapoiminnan yhteydessä käytettiin myös metallinetsintä, jolla haravoitiin pääasissa saarekkeiden reunoja parin kolmen metrin leveydeltä. Koekuoppia tehtiin vain lohkoon 3. Inventoinnin loppuvaiheessa tehtiin myös joitakin mittauksia linnan ympärillä erottuvista paalutuksista, tarkoituksena määrittää paaluryhmien korkeussijainti ja suhde ympäröivään maastoon sekä sitoa Alopaeuksen kartoitus ja inventoinnin havainnot toisiinsa.

Havainnot

Saarekkeet

Pellon 1 keskellä olevassa pienemmässä saarekkeessa on aiemmissa tiedoissa mainittu olevan rakennusjäännöksiä, mutta niitä ei ole tarkemmin kartoitettu. Saareke on nykyisin tiheän kasvillisuuden peitossa ja sen kartoitus osoittautui varsin hankalaksi ilma perusteellista raivausta. Inventoinnissa oli mahdollista kartoittaa vain muutamia kohtia. Saarekkeen keskellä havaittiin suuri kaivanto, joka oli noin 10 metriä leveä, 15 metriä pitkä ja koillispäästään lähes 2 m syvä. Kaivannon keskellä oli pyöreähkö, noin puolen metrin syvyinen kuoppa. Kaivannon lounaispuolella oli saarekkeen suuntaista kivipengerrystä noin 16 metrin matkalla. Pengerryksen seassa näkyi tiilenkappaleita. Pohjoisreunassa kaivannon ulkopuolella maanpinnalla erottui kivistä ja tiilenkappaleita koottu kasa. Kaivannon funktiota ei voitu inventoinnissa varmuudella määrittää, mutta kyseessä saattaa olla rakennuksen pohja tai jonkinlainen valmistuspaikka. Kaivannon pohja oli ilmeisen tarkoituksellisesti kaivettu tarkoituksellisesti vaakatasoon pinnaltaan kaltevan saarekkeen sisään. Saarekkeen kaakkoispää kapenee selvästi ja sitä halkoo saarekkeen suuntainen terassi. Muodostuma saattaa olla osittain luontainenkin. Sen ylä- ja alapuoleiset alueet olivat hyvin tasaisia, joista ainakin jälkimmäistä on ilmeisesti muokattu. Alemman terassin pellonpuoleisessa reunassa erottui maanpinnassa kalkkilaastikeskittymä. Saarekkeen kaakkoisimpaan päähän oli myös kasattu röykkiö kookkaista kivistä.

Peltoon 1 ja 2 rajautuvan suuremman saarekkeen kartoituksessa havaittiin useita merkkejä ihmisen toiminnasta. Varsinkin saarekkeen luoteisimmassa päässä kohoavan matalan kalliopaljastuman päällä ja reunamissa voitiin erottaa useita kasattuja kiveyksiä. Osa kiveyksistä on luultavasti heitelty pellostä, mutta niiden joukossa voi olla rakenteiden jäännöksiä. Kalliopaljastuman koillisreunassa erottui pitkänomainen kiveys, jossa oli myös kalkkilaastin kappaleita. Kyseessä saattaa olla jonkinlainen uunin jäännös tai muu valmistukseen liittyvä rakennelma. Saarekkeen kalliokohoumien väliin jäävät kapeikoissa oli selviä maankäytön jälkiä, muokattua maata ja oja. Karttojen ja ilmakuvien perusteella niitä

on käytetty peltona vielä varsin myöhään, mutta alueiden historiaa ei tunneta. Saarekkeen koillispuolelta 1965 ja 1967 todetuista hirsiaarkuista jälkimmäinen näkyi valtaosassa edelleen hyvin ja sen sijainti mitattiin takymetrillä. Hirsiaarkku sijoittuu kaakkoisimman kapeikon kohdalle. Vuonna 1965 tutkittu arkku on raportin mukaan peitetty maalla tutkimusten jälkeen eikä sitä dokumentoitu tässä inventoinnissa.

Myös muissa alueella erottuvissa pikkusaarekkeissa ja pellon reunoissa havaittiin kiveyksiä, mutta niitä ei ehditty inventoinnin aikana tarkemmin dokumentoida. Pellon 1 luoteisimmassa päästä peltolohkon ja ojan välistä kartoitettiin täysin puuston peitossa oleva suurehko kiveys, jonka seassa oli tiilenkappaleita. Kiveyksen funktiota ei voitu kartoituksen avulla selvittää tarkemmin, mutta se on sijainniltaan kiinnostava. Kiveyksen kaakkoispuolisessa pellonnurkassa havaittiin pintapöiminnassa erittäin runsaasti luumateriaalia, tiilenpaloja ja kalkkilaastia (ks. pelto 1).

Pellot

Lounaisin pelto 1 kasvoi jo matalaa nurmea, mutta havainnointimahdollisuudet olivat kuitenkin kohtalaiset vielä toukokuun alkupäivinä. Keskellä kohoavan Slottsmalmenin pienemmän saarekkeen itäpuolella lohko on lähes tasainen ja maaperältään hiesua tai savea. Saarekkeen länsipuolella maa sen sijaan viettää loivasti ja paikoin hieman terassimaisesti lounaaseen tai länteen joen suuntaan, pohjoispäässä myös luoteeseen. Länsirinteet ovat hiesun- ja savensekaisia ja melko kivisiä. Varsinkin saarekkeen ja joen välisellä vyöhykkeellä muokkauserroksessa näkyi runsaasti laastia, tiiltä, palanutta savea sekä jonkin verran luunkappaleita. Tiilien joukossa oli useita epämudostuneita ja kuonaantuneita kappaleita. Luuainesta oli erityisesti lohkon luoteispäässä erottuvalla kumpareella, jossa oli muutakin materiaalia ympäristöä selvästi enemmän. Edellä mainittu puuston peittämä kiveys todettiin kohouman luoteispuolisesta pellonreunasta.

Suurta saarekettä ympäröivä pelto 2 oli sängellä olevaa eteläpäättä lukuun ottamatta kokonaan kynnöksellä. Lohko eteläosa on hyvin tasaista, mutta saarekkeen koillispuolella maasto viettää etelään ja lounaaseen kohti kallioiden reunaa muodostaen kosteahkon notkon. Maaperä on savensekaista. Kynnöksellä olevalla alueella havainnointimahdollisuudet olivat inventoinnin aikaan melko hyvät, vaikka pelto kuivui viikon aikana huomattavasti. Pellon muokkauserroksessa erottui peltoon 1 verrattuna varsin vähän jättemateriaalia, mutta toisaalta modernin lasin ja taloustavaran osuus oli suurempi kuin pellossa 1. Peltolohkon 3 lounaisnurkassa erottuvan laajan kohouman keskelle tehtiin kaksi koepistoa, joissa todettiin yli 50 cm paksu muokkaus- ja maankäyttökerros, punasaviastiankappaleita ja tiilimurskaa. Kerroksista ei havaittu mitään selvästi modernia materiaalia ja hiiltäkin melko niukasti.

Löydöt

Kaikki löydöt saatiin pellon 3 koekuoppia lukuun ottamatta talteen pintapöiminnasta ja metallinetsimellä. Metallinilmaisimella tutkittiin pintapuolisesti pääasiassa saarekkeiden reunoja. Suurin osa havainnoista saatiin peltolohkolta suuremman saarekkeen etelä- ja kaakkoispuolelta sekä pohjoispuolisen lohkon lounaisnurkasta. Signaaleja saatiin kolmisenkymmentä, joista lähes kaikki tulivat muokkauserroksen nauloista - erityisesti suuremman saarekkeen eteläpuolella - sekä erilaisista metallikappaleista, joista valtaosa oli täysin tunnistamattomia tai selvästi moderneja. Metallinetsimellä todetuista löydöistä otettiin talteen vain esineitä, joilla katsottiin olevan merkitystä toiminnan ajoittamisen tai luonteen määrittelyn kannalta.

Löytöjä saatiin talteen erityisesti suuremman saarekkeen etelä- ja kaakkoisreunasta sekä pohjoispuolisesta peltorinteestä. Saarekkeen eteläpuolelta löytyi pääasiassa rautanauvoja, joista lähes kaikki jätettiin paikalleen. Pohjoispuolella löytöjä saatiin talteen toisaalta pellon

pohjoisreunan ylärinteestä, toisaalta eteläreunassa olevasta notkosta. Pohjoispuolisen pellon löytöjen joukossa on Siegburgin kivisavikeramiikan kappaleita ja pala lyijysinetistä, lyijykuula ja muita lyijynpaloja. Lohkosta saatiin talteen myös muutamia rautaesineitä, joitakin punasavikeramiikanpaloja, liitupiipun katkelma, lasinpaloja, piitä ja kuonaa. Kynnöksessä erottui myös palanutta savea ja tiiltä sekä modernia lasia ja keramiikkaa. Suuremman saarekkeen luoteisreunasta löydetty putkimainen rautaesine, mahdollisesti panssarinuolenkärki. Pellosta 1 otettiin talteen kivisavikeramiikan pala, punasavipadan jalka ja pienemmän saarekkeen luoteisreunasta lyijykuula.

Linnaa ympäröivän paalutuksen kartoitus

Inventoinnin viimeisinä päivänä paikannettiin Harry Aleopaeuksen 1980-luvun alussa kartoittamia paalutuksia linnan ympärillä. Paaluja ei mitattu yksitellen, vaan tavoitteena oli määrittää erillisiä paaluryhmiä korkeustietojen saamiseksi. Alopaeus on aikanaan kartoittanut kaikki paalut erikseen ja tehnyt niistä yksityiskohtaisia muistiinpanoja. Inventoinnin perusteella vaikutti siltä, että osa kartoitetuista paaluista on jo kokonaan maaton noustuaan maanpinnan yläpuolelle. Toisaalta joitakin paaluja näytti paljastuneen Alopaeuksen mittauksen jälkeen. Linnan kaakkoispuolella havaittiin myös tuulenskaakon ylösnostamia paaluja. Puiden vedenalaiset osat olivat säilyneet niin hyvin, että työstöjäljet erottuivat edelleen selvästi.

Johtopäätökset

Inventoinnin perusteella Slottsmalmenin alueella on useita merkkejä ihmisen toiminnasta. Niitä todettiin varsinkin alueen lounaisosassa olevassa pienemmässä saarekkeessa sekä sen lounaispuolisessa pellossa. Valmistus- tai rakennusjätteeksi tulkittava tiili-, luu- ja kalkkimateriaali voi olla paikalle tuotua, esimerkiksi linnasta on mahdollisesti tuotu pelloille tavaraa. Saarekkeesta havaittu kaivanto, kiveykset ja laastikasat viittaavat kuitenkin siihen, että paikalla on ollut ollut rakennus tai valmistuspaikka. Peltolohkon luoteispäästä havaitut keskittymä ja kiveys ovat erityisen kiinnostavia, koska samalla alueella on 1991 fosforianalysissä (Jussila&Seger) todettu ympäristöään selvästi korkeampia arvoja.

Slottsmalmenin suuremman saarekkeen pohjoispuolisen pellosta tavattu Siegburgin kivisavikeramiikka voidaan hirsarkkulöytöjen tavoin ajoittaa 1400-luvulle. Löydöt viittaavat linnan aikaiseen toimintaan ja vahvistavat aiempia käsityksiä. Ne keskittyivät selvästi lohkon ala- ja yläreunoihin ja saattavat jossain määrin kuvastaa aktiviteettialueita.

Jatkotutkimustarpeet

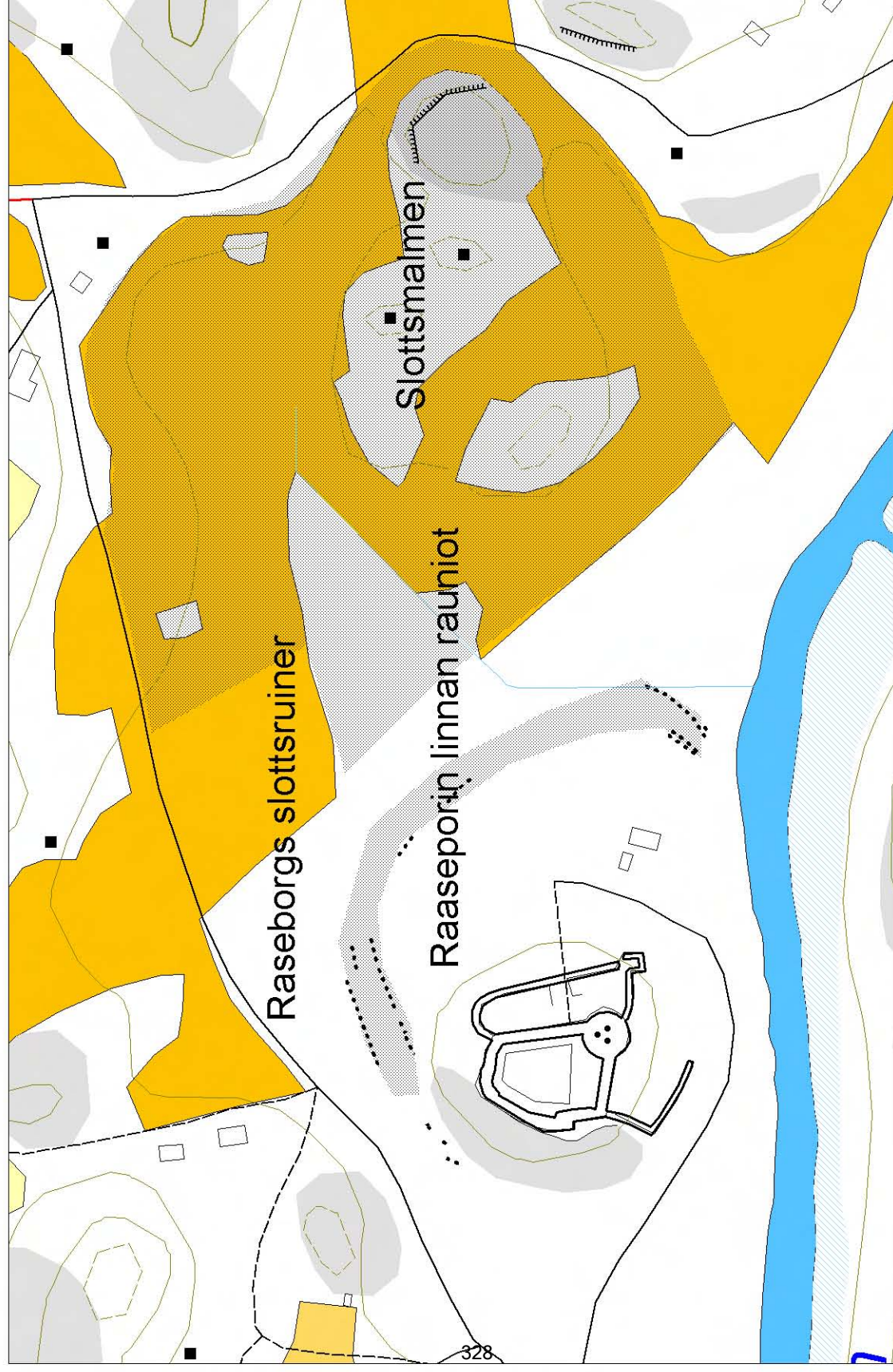
Inventointulosten perusteella jatkotutkimuksissa olisi syytä selvittää peltolohkoista havaittujen keskittymien luonnetta kairaamalla tai koekuopituksella, jotta havaintoja saataisiin myös muokkauskerroksesta. Pintapöimintää tulisi jatkaa varsinkin peltolohkolla 3, joka nyt jäi kokonaan katsomatta. Lohkon lounaisosan koekuopitusta olisi jatkettava inventoinnissa havaitun kulttuurikerroksen luonteen selvittämiseksi. Saarekkeista erityisesti pienempi olisi kartoitettava perusteellisesti, mikä kuitenkin edellyttää alueen raivaamista.

Linnan itäpuolella olevan Tallisaaren alueella on aiempien tutkimusten mukaan ollut intensiivistä toimintaa, joka todennäköisesti liittyy linnan jokapäiväiseen talouteen. Aluetta ei kuitenkaan ole tähän mennessä yksityiskohtaisesti kartoitettu. Paaluvarustusta on jo aiemmin kartoitettu, mutta sen suhdetta ympäristöönsä ja maastonmuotoihin ja muihin jäännöksiin on tutkittu vähemmän. Linnan lähiympäristön kartoituksen yhteydessä tulisi myös mahdollisuuksien mukaan selvittää linnan restauroinnissa ja kaivauksissa tehtyjen maansiirtotöiden vaikutus ja laajuus. Tallisaaren alueella näkyvistä kasoista ja kuopanteista osa saattaa liittyä antikvaarisiin toimiin, mutta joukossa on ilmeisesti myös linnan käytön aikaisia jäännöksiä. Paalurivistön tuntumasta tavattiin kartoituksessa useita vallimaisia

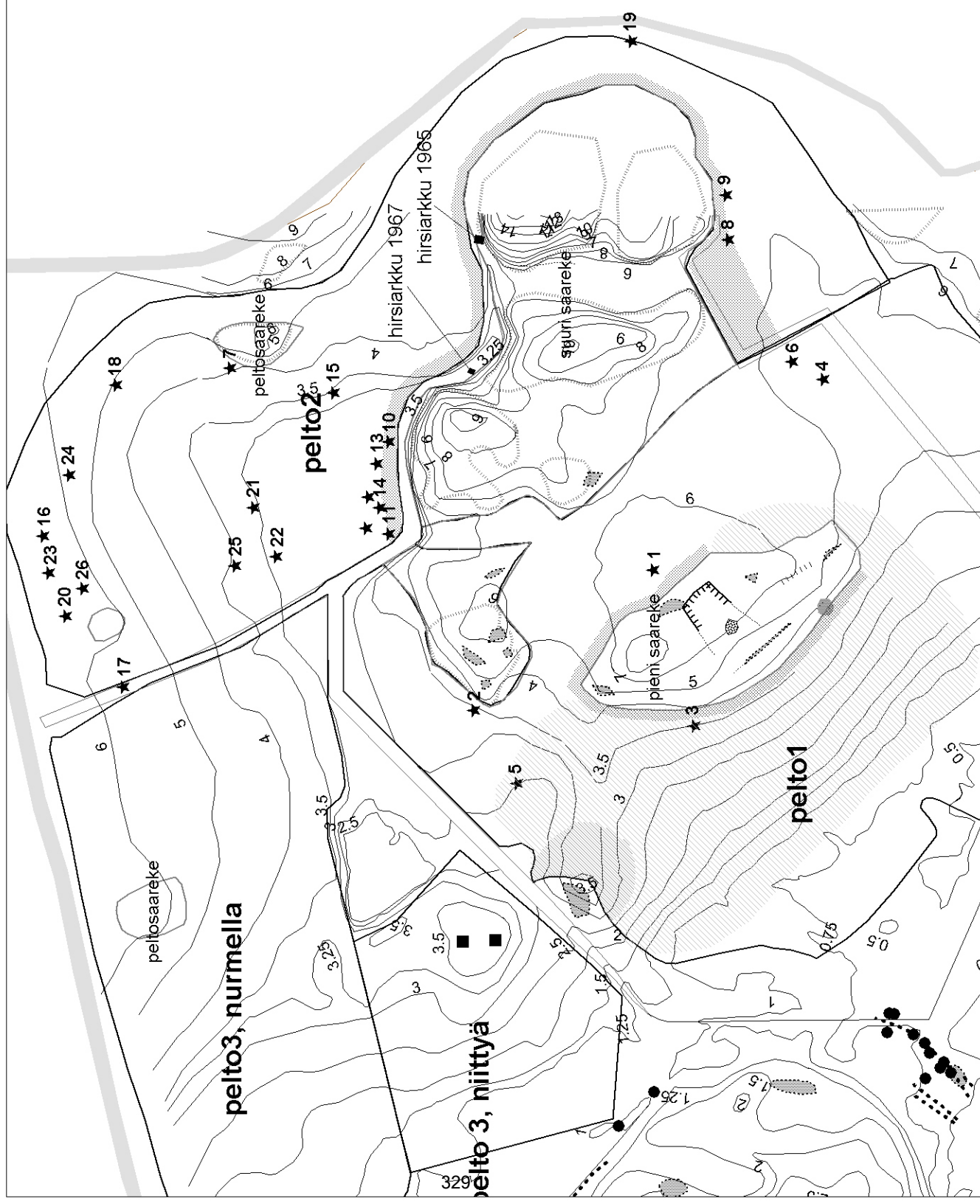
rakennelmia ja röykkiöitä, joiden alkuperää olisi selvitettävä tarkemmin. Tallisaarenkin osalta perusteellinen kartoitus on kuitenkin mahdollista vasta, jos aluetta peittävää tiheää puustoa raivataan pois. Paaluista osa on edelleen vesirajan tuntumassa joessa, jonka rantojen ja pohjan tutkimus olisi tarpeellista linnan ympäröivän paaluvastuksen tai mahdollisten laiturirakennelmien löytämiseksi.

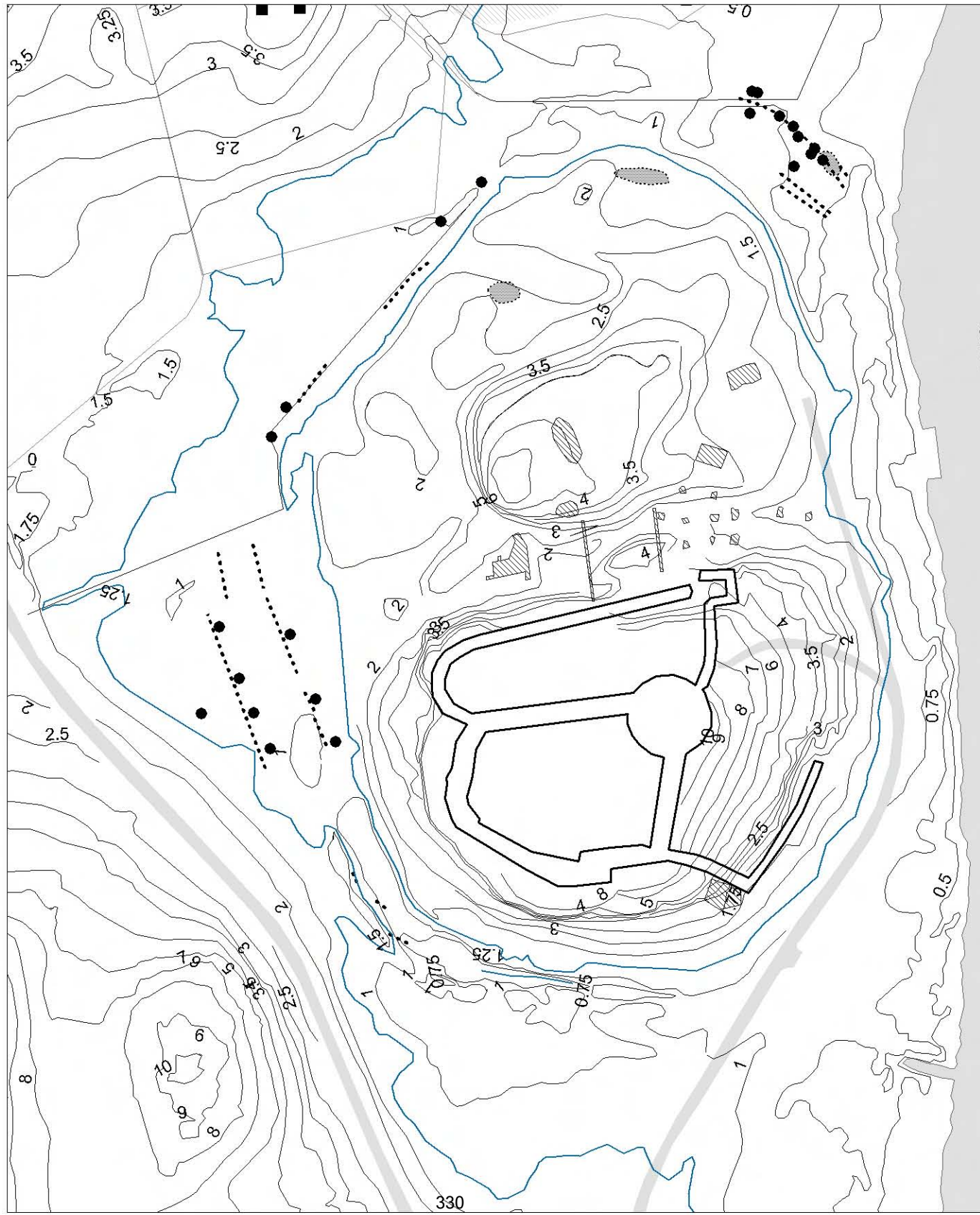
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

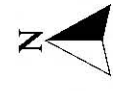
100 m

Tammisaari, Snappertuna, Raseborg
Merellinen perintömme - projekti ja Helsingin yliopiston arkeologian kenttätutkimuskurssi 2002

- maarakenteet**
- suuren kuopan reunat
 - terassin reuna
 - kuoppa
- paalut**
- 2002 mitattu paalu
 - Alopaeuksen 1983 kartoittamat paalut
- koekuopat**
- koekuoppa
 - metallinetsimellä läpikäydyt alueet
- kivirakenteet**
- kiveys
 - kivipengerys
- keskittymät**
- runsaasti laastia, tiiltä, palamatonta luita
 - Region
 - kalkkikeskittymä
 - laastia, tiiltä, palanutta savea

50 m

Kohdenimi	Raseborg ympäristö 2003	N 6658020
Alue	Snappertuna	E 3313550
Kunta	Tammisaari	Z

Mj-tyyppi	Muinaisjäännösryhmät	Löydöt
Ajoitus	keskiajalta tai uudelta ajalta	

Kuvaus

Kenttätutkimuskurssin 2003 aikana ryhmä 3 keskittyi Raseborgin linnan ympäristössä sijaitsevien rakenteiden kartoitukseen (Yleiskartta).

Aikaisempien tutkimusten aikana (mm. Alopaeus) oli käynyt ilmi, että linnan ympäristössä on paljon paaluvarustuksia ja muita ihmisen toiminnan jälkiä. Alopaeuksen kartoituksen pohjalta päätettiin tehdä tarkempi kartoitus rakenteista ja niiden sijainnista alueella.

Raseborgin linnan lähiympäristö vaihtelee kasvillisuutensa puolesta suuresti. Linnan pohjois- ja länsipuoli ovat aukeita nurmikenttiä, joita pitkin kulkee hiekkatie alueen poikki. Heti linnan eteläpuolella kulkee hiekkatie joka kääntyy linnan ohi päästyään pohjoiseen ja nousee Tallisaarelle. Hiekkatien eteläpuolella kulkee puurivistö sekä heti tämän takana joki. Linnan itäpuolella sijaitsee Tallisaari, pienehkö saareke, josta nykyinen silta linnaan kulkee. Tallisaari, sen pohjois-, itä- ja eteläpuoli ovat tiheähkön, nuoren lehtipuuston ja aluskasvillisuuden peittämät.

Kartoitettavien kohteiden pääosa sijaitsi Alopaeuksen kartoituksen ja vuoden 2002 alustavien tutkimusten perusteella Stallholmenin lähiympäristössä, joten kartoitustyö päätettiin keskittää sinne. Linnan muu ympäristö oli nopeasti inventoitavissa aukean luonteensa vuoksi.

Vuonna 2002 mitattua kiintopisteverkkoa jatkettiin linnan pohjoispuolelle, josta kartoitettiin takymetriä ja prismaa käyttäen alueen topografiaa. Tämän jälkeen aloitettiin linnan pohjois-koillispuolella olevien paaluvarustusten kartoitus. Alueelta mitattiin takymetrillä kaikki näkyvissä olevat paalut, jotka joko kuuluivat tai saattoivat kuulua paaluvarustukseen. Paalut mitattiin yksittäisiä pisteinä (Kartta 1). Tämän jälkeen siirryttiin kaakkoon päin ja kartoitettiin linnan koillispuolella olevat paalut. Metsikön alueella havaittiin useita pinta-anomaliaita, jotka kartoitettiin sitä mukaa kun edettiin kohti etelää (Kartta 2 ja kartta 3). Kartoitus lopetettiin joen rantaan, jossa havaittiin vielä paalukeskittymä rannan tuntumassa heti vedenpinnan alla.

Kartoitetut palurivit näyttävät muodostavan kaksi selkeätä kehää ja kolmannen, hyvin tulkinnanvaraisen kehän (Kartta 1). Kaksi selkeintä säilynyttä paalurivistöä ovat linnan pohjois-koillispuolella koillis-lounaissuuntaisia, kääntyäkseen lähes kulman omaisesti luode-kaakko-suuntaan. Tiheikössä paalut harvenevat ja sen keskivaiheilla alopaeuksen havaitsemaa paalurivistöä ei löydettykään. Alueen eteläosassa (kartta 3) havaittiin hyvin tiheä keskittymä paaluja, jossa on saattanut olla myös muunlaisia puurakenteita. Eteläisen keskittymän alueella paalurivistöjä oli taas kaksi ja niiden linjaus oli koillis-luoteissuuntainen.

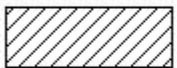
Kartoituksessa havaittiin, että Alopaeuksen dokumentoimat paalurivit näkyvät tälläkin hetkellä alueella, mutta routa on nostanut niitä, ilmeisesti maankohoamisen aiheuttaman kuivumisen vuoksi pintaan ja ne ovat välittömässä vaarassa tuhoutua hyvinkin lyhyellä aikavälillä. Osa paaluista on noussut niin paljon, että ne eivät ole enää kunnolla maassa

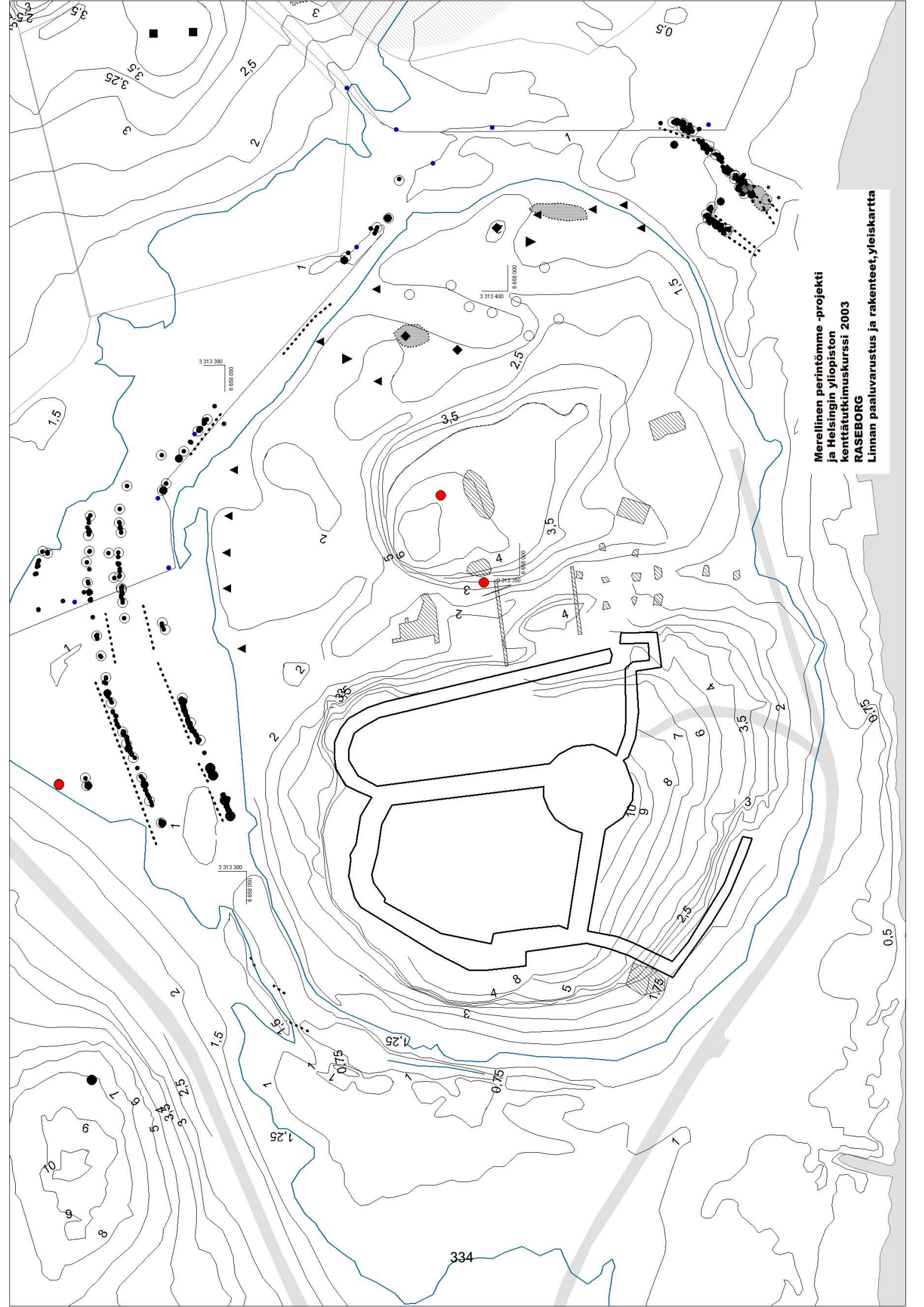

kiinni. Kaikki paalut lahoavat jouduttuaan ilman kanssa tekemisiin.

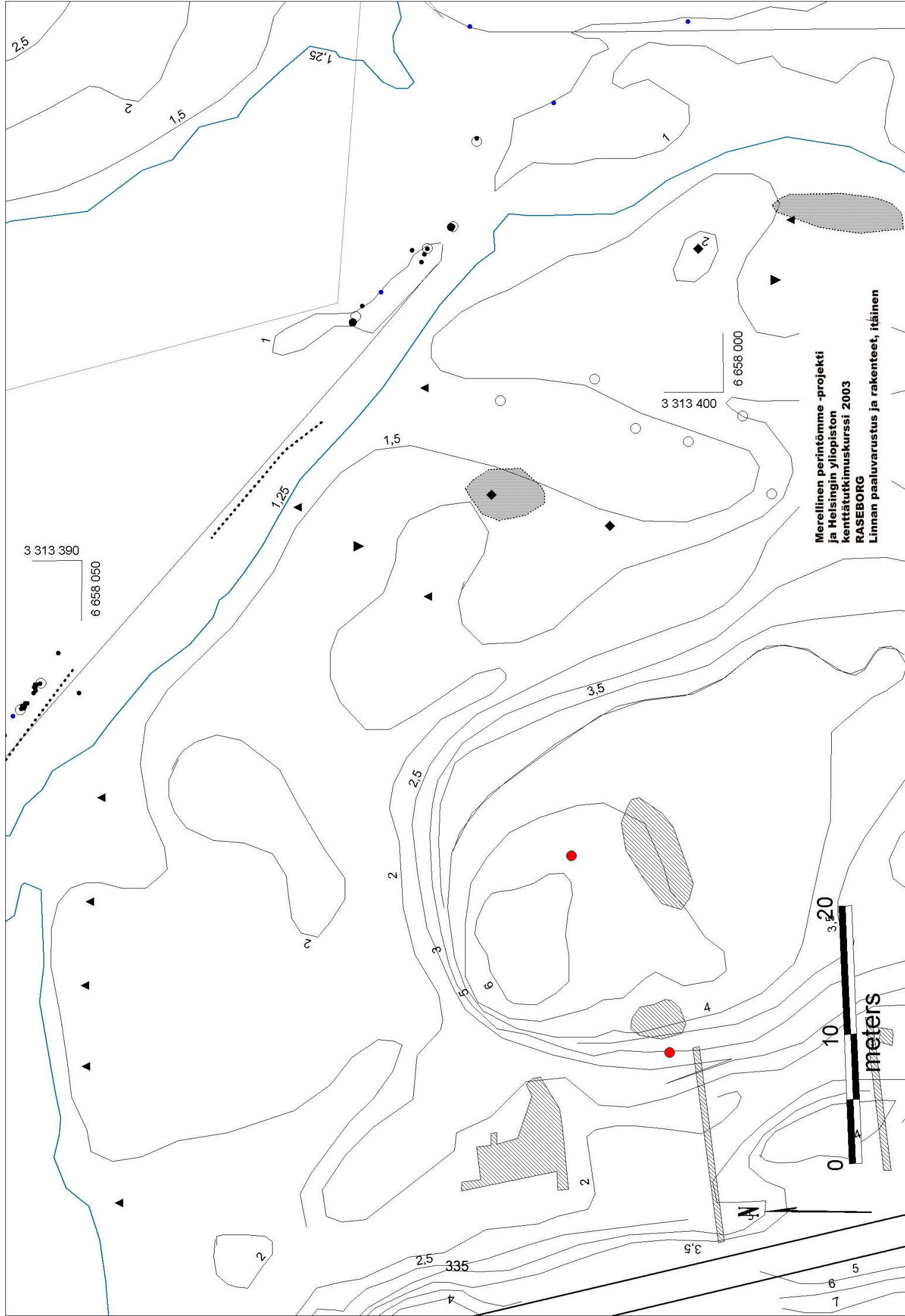
Tallisaaren tuntumassa on paljon pinta-anomaliaita, kuoppia ja kumpareita, joista on silmämääräisesti mahdoton päätellä, ovatko ne 1800-luvulla tehdyn linnan restauroinnin yhteydessä syntyneitä, varhaisempia vai nuorempia. Alue vaatisi myös raivaustöitä tarkemman kartoituksen suorittamista varten sekä koekuopitusta pinnanmuotoanomalioiden luonteen ja laajuuden selvittämiseksi.

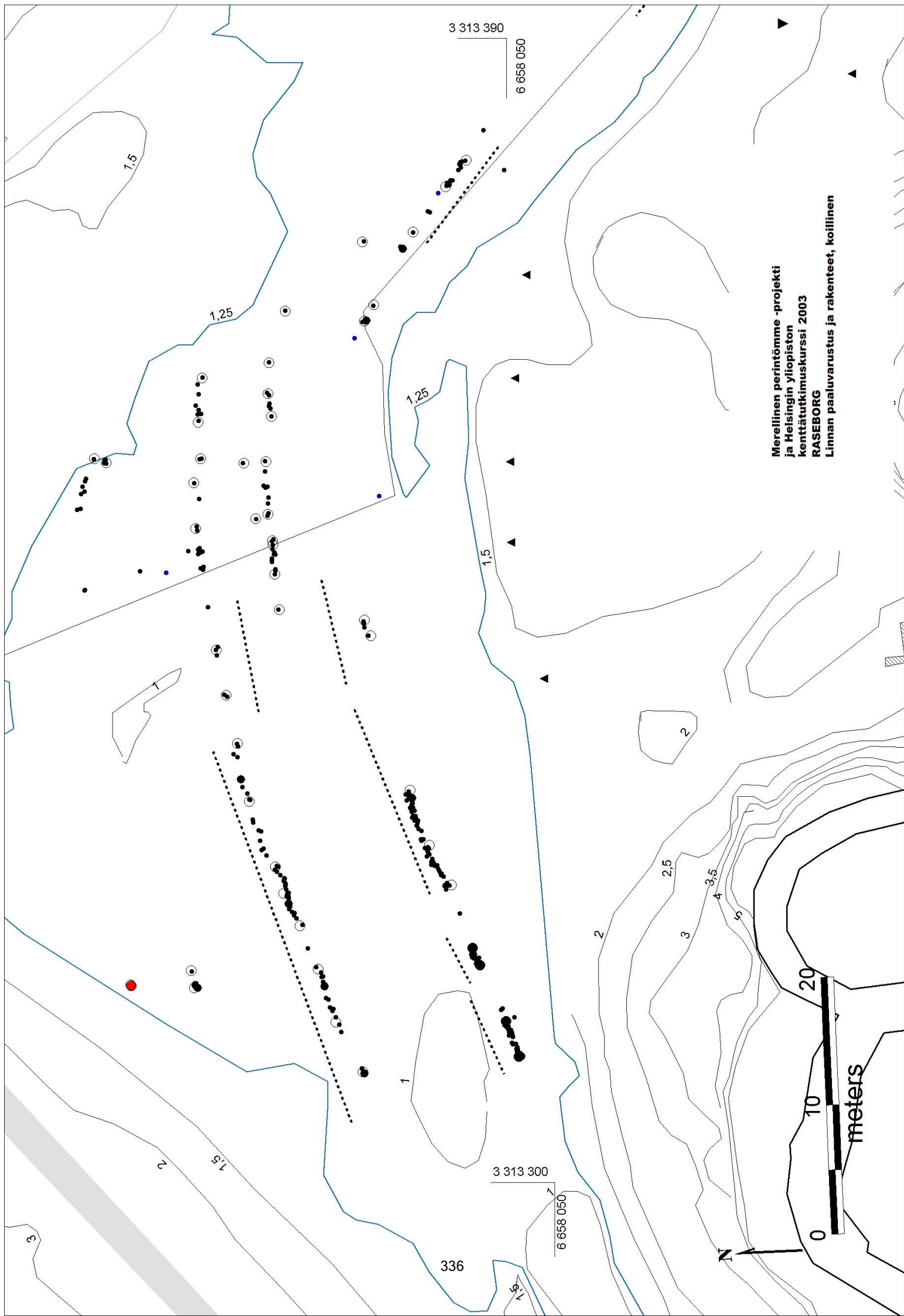
Tulkintaa, huomautuksia, lisäyksiä jne

- ◆ Kivirakenne
- ▲ Kumpare
- ▼ Kuoppa
- Vino paalu, mitattu 2003
- Paalu, mitattu 2003
- Kiviröykkiö
- Aikaisemmat tutkimusalueet
- Alopaeuksen dokumentoimat paalurivistöt

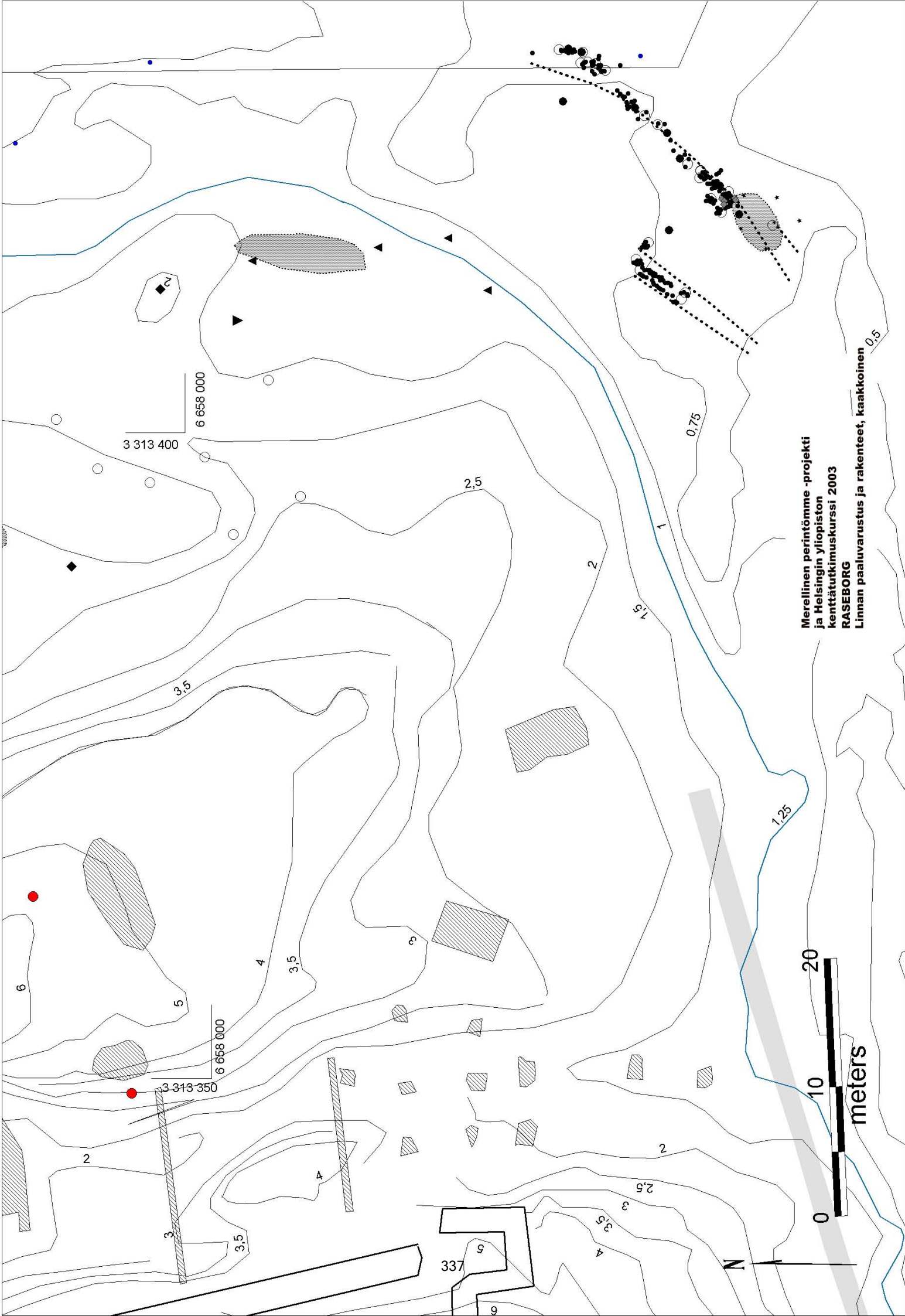

Merellinen perintömme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kanttätkimuskurssi 2003
RASEBORG
Linnan paaluvarustus ja rakenteet, yleiskartta

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
RASEBORG
Linnan paaluvarustus ja rakenteet, koillinen

Merellinen perintöme -projekti
ja Helsingin yliopiston
kenttätutkimuskurssi 2003
RASEBORG
Linnan paaluarustus ja rakenteet, kaakkoinen

